

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK PROGRAMI

LİMİTED ŞİRKETTE OYDA İMTİYAZLI PAYLAR

HAKAN DEMİRBAĞ

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ ESRA HAMAMCIOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTANBUL, MAYIS, 2019

LİMİTED ŞİRKETTE OYDA İMTİYAZLI PAYLAR

HAKAN DEMİRBA Y

DANIŞMAN: DR. ÖĞR. ÜYESİ ESRA HAMAMCIOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hukuk Anabilim Dalı Özel Hukuk Programı'nda Yüksek Lisans derecesi için gerekli kısmi şartların yerine getirilmesi amacıyla Kadir Has Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ne teslim edilmiştir.

İSTANBUL, MAYIS, 2019

Ben, HAKAN DEMİRBAŞ;

Hazırladığım bu Yüksek Lisans Tezinin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve başka çalışmalardan yaptığım alıntıların kaynaklarını kurallara uygun biçimde tez içerisinde belirttiğimi onaylıyorum.

HAKAN DEMİRBAŞ

28.05.2018

A handwritten signature in blue ink, written over a horizontal line. The signature is stylized and appears to be 'Hakan Demirbaş'.

KABUL VE ONAY

HAKAN DEMİRBAŞ tarafından hazırlanan **LİMİTED ŞİRKETTE OYDA İMTİYAZLI PAYLAR** başlıklı bu çalışma **28 MAYIS 2019** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Esra Hamamcıoğlu (Danışman)

Kadir Has Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Levent Biçer

Kocaeli Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Argun Karamanlıoğlu

Kadir Has Üniversitesi

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Sinem Akgül Açıkmeşe
Müdür
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
KABUL VE ONAY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	x
ÖZET	xiii
ABSTRACT	xiv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKET ESAS SERMAYE PAYI VE PAY SAHİPLİĞİNDEN DOĞAN HAKLAR

I. LİMİTED ŞİRKETTE ESAS SERMAYE VE ESAS SERMAYE PAYI	4
A. ESAS SERMAYE KAVRAMI	4
B. ESAS SERMAYE PAYI VE ÖZELLİKLERİ	7
1. Terminoloji	7
2. Esas Sermaye Payı Kavramı	7
3. Esas Sermaye Payının Senede Bağlanması	9
a. Genel Olarak.....	9
b. İspat Aracı Olarak Senet	11
c. Nama Yazılı Pay Senedi.....	11
C. ANONİM ŞİRKET SERMAYE PAYLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI	16
II. PAY SAHİPLİĞİNDEN DOĞAN HAKLAR	18
A. GENEL OLARAK	18
B. YÖNETSEL HAKLAR.....	19

1. Genel Olarak	19
2. Genel Kurula Katılma, Oy Kullanma, Konuşma ve Öneride Bulunma Hakkı.....	19
3. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı	20
4. Genel Kurulu Toplantıya Çağrı ve Gündeme Madde Eklenmesi Hakkı	24
5. Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğünü Dava Hakkı	28
a. Yokluk.....	28
b. Butlan.....	31
c. İptal Edilebilirlik.....	33
6. Çıkma Hakkı	36
7. Haklı Sebep Şirketin Feshini İsteme Hakkı.....	39

İKİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKETTE OY HAKKI VE OY HAKKINDA İMTİYAZ

I. OY HAKKI	42
A. OY HAKKINI TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	42
B. OY HAKKINA HAKİM OLAN İLKELER.....	45
1.Hakkın Esas Sermaye Payının Asgari Tutarının Ödenmesi İle Doğması.....	45
2. Hakkın Vazgeçilmez Bir Hak Olması	46
3.Hakkın Esas Sermaye Paylarının İtibari Değerine Göre Belirlenmesi.....	46
4. Hakkın Genel Kurulda Kullanılması	47
5. Hakkın Kullanılmasının Zorunlu Olmaması.....	49
C. Oy Hakkının Sınırlandırılması.....	50
D. Oy Hakkından Yoksunluk	51
1.Şirket Yönetimine Herhangi Bir Şekilde Katılmış Olanların Müdürlerin İbrasına Yönelik Kararda Oy Kullanamaması	52
2.Esas Sermaye Payını Şirkete Devreden Pay Sahibinin Buna İlişkin Kararda Oy Kullanamaması	53
3.Sadakat Yükümlülüğüne ve Rekabet Yasağına İlişkin Kararlarda İlgili Pay Sahibinin Oy Kullanamaması	54
4.Oy Hakkından Yoksun Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısına Katılıp Katılamayacağı Sorunu	58
E. Oy Hakkının Kullanılması	61
II. İMTİYAZ KAVRAMI	61
A. KAVRAM VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	61

B. İMTİYAZA HAKİM OLAN İLKELER	64
1. Genel Olarak	64
2. İmtiyazın Şirket Sözleşmesinde Öngörölmüş Olması	64
3. İmtiyazın Paya Tanınmış Olması.....	67
4. İmtiyazın Belirli Olması	69
5. Adi Paylara Göre Üstün Olması	69
C. OY HAKKINDA İMTİYAZ KAVRAMI VE TANIMI	70
D. OY HAKKINDA İMTİYAZ ÇEŞİTLERİ.....	71
1. Gizli İmtiyaz	71
a. Terminoloji.....	71
b. Gizli İmtiyazın Oluşturulması.....	72
2. Açık İmtiyaz	72
a. Terminoloji.....	72
b. Açık İmtiyazın Oluşturulması	73
III. BENZER KAVRAMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI	74
A. Üstün Oy ve Veto Hakkı İle Karşılaştırılması.....	74
B. Altın Paylar İle Karşılaştırılması	76
C. Birikimli Oy İle Karşılaştırılması	78
IV. OYDA İMTİYAZLI PAY TANINMASI VE ŞARTLARI	81
A. İmtiyazın Sözleşmede Öngörölmüş Olması.....	81
B. İmtiyazın Gizli İmtiyaz Olarak Tanınması.....	83
V. OY HAKKINDA İMTİYAZIN SINIRLARI.....	84
A. Onda Birlik Oransal Sınır	84
B. Çifte Yetersayının Arandığı Durumlar	86
VI. OY HAKKINDA İMTİYAZIN KULLANILAMAYACAĞI HALLER.....	86

A. Genel Olarak.....	86
B. Denetçi Seçimi.....	87
1. Bağımsız Denetime Tabi Olan Limited Şirketler	87
2. Oy Hakkında İmtiyazın Denetçi Seçiminde Kullanılmaması	89
C. Özel Denetçi Seçimi	90
1. Özel Denetçi Seçimini Gerektiren Haller	90
2. Oy Hakkında İmtiyazın Özel Denetçi Seçiminde Kullanılmaması	91
D. Sorumluluk Davası Açılması.....	91
1. Sorumluluk Davası Şartları.....	91
2.Oy Hakkında İmtiyazın Sorumluluk Davası Hakkında Kullanılmaması	94

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
LİMİTED ŞİRKETTE
İMTİYAZLARIN KORUNMASI

I. LİMİTED ŞİRKETTE İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU UYGULAMASI.....	97
II.İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURUL VE KARAR ALMA USULÜ.....	99
A. Terminoloji ve Hukuki Nitelik	99
B. Kurulun Toplanması Gereken Durumlar	102
1. İmtiyazlı Pay Sahiplerinin Haklarının İhlal Edilmesi.....	102
a. İmtiyazların Kaldırılması veya Sınırlandırılması	102
b. Esas Sermayenin Arttırılması veya Azaltılması	104
2. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Onayına İhtiyaç Duyulan Bir Genel Kurul Kararının Mevcut Olması.....	106
C. Özel Kurulun Toplanması ve Karar Alması	108
1. Özel Kurulu Toplantıya Çağrıya Yetkili Kişiler ve Özel Kurulun Toplanması.....	108
a. Müdür/Müdürler Kurulu	108
b. İmtiyazlı Pay Sahipleri.....	111
c. Özel Kurul Toplantı Çağrı Usulü.....	112
d. Özel Kurulun Toplantı Yetersayısı	113
2. Özel Kurulun Karar Alması.....	115
D. Özel Kurulun Toplanmasını Gerektirmeyen Haller	120
E. Özel Kurul Kararının Hukuki Etkisi.....	121
F. Özel Kurul Kararlarının Sakatlığı	123

1. Yokluk	123
2. Butlan.....	124
3. İptal Edilebilirlik.....	125
G. Özel Kurul Kararlarına Karşı İptal Davası.....	127
1. Davanın Sebebi	127
2. Davada Husumet.....	129
a. Davacı	129
b. Davalı.....	130
3. Dava Açma Süresi	131
4. Görevli ve Yetkili Mahkeme	131
5. İptal Kararının Etkisi	132
SONUÇ	134
KAYNAKÇA	145
ÖZGEÇMİŞ	156

KISALTMALAR

AndHD	: Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
BATİDER	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BAUHFD	: Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
BK	: Bakanlar Kurulu
BOT	:Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Birikimli Oy Kullanımına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ
BTY	:Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik
bkz.	: bakınız
C.	: Cilt
CO	: Code of Obligations (Part Five of Swiss Civil Code)
dn	: dip not
E.	: Esas
E.T	: Erişim Tarihi
eTTK	: 6762 Sayılı Eski Türk Ticaret Kanunu
Gerekçe	: Türk Ticaret Kanunu Gerekçesi
GSÜHFD	: Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
GÜHFD	: Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HD	: Hukuk Dairesi

HGK	: Hukuk Genel Kurulu
IUHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
IUHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
İÜHFTHAD	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı
İKÜHFD	: İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
ITUSBD	: İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
İPSÖK	: İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu
K.	: Karar
KHASUHFD	: Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
KOÜHFD	: Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Krş.	: Karşılaştırmamız
MUHFHAD	:Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi
RG	: Resmi Gazete
S.	: Sayılı
s.	: sayfa
Sa.	: sayı
SCC	: Swiss Civil Code
SPK	: Sermaye Piyasası Kanunu
TBK	: Türk Borçlar Kanunu

TFM	: Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TSY	: Ticaret Sicili Yönetmeliği
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
m.	: madde
Vol.	: Volume (cilt)
vd.	: ve devamı
Y.	: Yargıtay

ÖZET

DEMİRBAV, HAKAN. LİMİTED ŞİRKETTE OYDA İMTİYAZLI PAYLAR,
YÜKSEK LİSANS, İstanbul, 2019.

‘Limited Şirkette Oyda İmtiyazlı Paylar’ adlı tez çalışmamızda, limited şirket pay sahibini en önemli haklarından biri olan oy hakkı ile oy hakkında imtiyaz kavramı inceleme konumuzu oluşturmaktadır.

Çalışmamızın ilk bölümünde esas sermaye ve esas sermaye payı kavramından bahsedildikten sonra pay sahibinin sahip olduğu haklardan bahsedilecek ve bu haklardan olan katılma hakları incelenecektir. Oy hakkından da bu başlık altında bahsedilecektir. İkinci bölümde imtiyaz kavramı ve oy hakkında imtiyaz kavramı üzerinde durulduktan sonra son bölümde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu incelenecektir.

Anahtar Sözcükler: Oy hakkı, imtiyaz, oyda imtiyazlı paylar, limited şirket, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu.

ABSTRACT

DEMIRBAY, HAKAN. PRIVILEGE SHARE CARRYING VOTING RIGHT IN THE LIMITED LIABILITY COMPANY, MASTER THESIS, İstanbul, 2019.

Voting right which is one of the most important rights of share holder in limited liability company and preference share carrying voting right are analyzed in our thesis.

Capital, capital share and share holder's rights will be analyzed and then voting right will be mentioned as well in this part. The second part of our thesis covers preference share and privilege share carrying voting right. Lastly, in the third part of our thesis, we are going to advert about special meeting.

Keywords: Voting right, privilege, privileges share carrying voting right, limited liability company, special meeting.

GİRİŞ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile sermaye şirketi özellikleri daha da artırılan limited şirket, ülkemizdeki en yaygın şirket türlerinden biridir. Limited şirketin, ticari hayatta fazlaca kendine yer bulması, meydana gelen uyuşmazlıkların da artmasına neden olmakla birlikte, bu şirket türü ile ilgili yapılan akademik çalışmaların da artmasına neden olmaktadır.

Çalışma konumuz olan 'limited şirkette oyda imtiyazlı paylar' ile biz de limited şirket pay sahibinin belki de en önemli haklarından birisi olan oy hakkı ile bu hak üzerinde tanınan imtiyazı ele alacağız.

Çalışmamız 3 bölüm ile sonuç kısmından meydana gelmektedir. Birinci bölümde, limited şirkette, esas sermaye ve esas sermaye payı kavramından bahsedilecektir. Esas sermaye pay senetlerinden bahsedilecek ve senetlerden bahsedildikten sonra ise, bu senetlerin hukuki nitelikleri üzerinde durulması gerekecektir. Limited şirket esas sermaye payları ile anonim şirket sermaye payları incelenerek, bu iki şirket türüne ait paylar karşılaştırılacaktır.

Pay sahipliğinden doğan haklar; mali haklar ve yönetsel haklar olarak bahsedilecektir. İlk olarak genel kurula katılma, konuşma ve öneride bulunma hakkı ve bilgi alma ve inceleme hakkı incelenecektir.

Pay sahiplerinin şirket ile ilgili kararların alındığı organ olan genel kurulunun toplanmasını isteme veya genel kurul toplanacak ise, toplanacak olan genel kurulun gündemine, görüşülmesi istenen maddenin eklenmesini sağlamaları da mümkündür. Bu hak, TTK m. 617/3 hükmü gereği, TTK m. 410 ve m. 411'de düzenlenen, anonim şirket hükümlerine atıf yapılmak suretiyle düzenlenmiştir.

Limited şirkette, pay sahibinin sahip olduğu diğer bir hak ise; limited şirket, genel kurul kararlarının hükümsüzlüğünü dava hakkıdır. Bu hak da, TTK m. 622 gereği, TTK m. 445 ve devamı maddelerinde düzenlenen hükümler uygulanarak kullanılacaktır. Limited şirket sermaye şirketi olmakla birlikte, kişisel ilişkilerin de ön planda olduğu

bir Şirket türüdür. Ele alınacak bir diğer hak ise bu sebepten ötürü çıkma hakkı olacaktır.

Kişisel ilişkilerin de, limited Şirkette yer almasından ötürü, bu iliŐkilerdeki sorunların, Şirketin geleceğini etkileme ihtimali de söz konusu olacaktır. Sebepler ortak açısından, Şirketin devamını mümkün kılmayıp, haklı bir sebep teşkil ediyor ise, ortak Şirketin feshini isteme hakkını haiz olacaktır.

Pay sahibinin, limited Şirkette pay sahibi olmasının sağladığı en büyük olanaklardan biri, oy hakkıdır. İlk olarak, oy hakkından bahsedilecek olup ardından, oyun hukuki niteliğinden bahsedilecektir. Oyun niteliğinin ele alınmasından sonra ise, oy hakkına hakim olan ilkeler ayrı ayrı incelenecektir.

Oy hakkı başlığı altında incelenecek olan diğer bir husus ise oy hakkında yoksunluk halleridir. Pay sahibinin, oy hakkından yoksun olduğu tüm haller tek tek ele alınacak olup, incelenecektir.

İkinci bölümde ilk olarak imtiyaz kavramı incelenecektir. Kavramın incelenmesi ve niteliğinin ele alınmasından sonra, imtiyaz kavramına hakim olan ilkelerin değerlendirilmesine geçilecektir. İmtiyaz kavramının incelenmesinin ardından oy hakkında imtiyaz kavramının tanımı yapılacaktır. Kavramın tanımından sonra ise, oy hakkında imtiyazın tanınması yöntemlerinden bahsedilecektir. Oy hakkında imtiyazın incelenmesinden sonra, imtiyaz kavramının, benzer kavramlar ile karşılaştırılması ele alınacaktır.

Daha sonra ise, limited Şirkette oy hakkında imtiyazlı payların nasıl çıkarılması gerektiği bahsinin üzerinde durulacaktır.

Limited Şirkette oy hakkında imtiyazın tanınmasından sonra, oy hakkında imtiyazlı pay sahibinin, oy hakkında imtiyaza sahip olmadığı durumlar incelenecektir.

nc bölümde ise, ilk olarak imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna dair hükümlerin, limited Şirkette uygulanıp uygulanamayacağı konusundaki, kanaatimiz açıklanacaktır.

Daha sonra imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kavramından bahsedildikten sonra, özel kurulun hukuki niteliği belirtilecektir. Özel kurulun niteliğine dair incelemeden sonra, özel kurulun toplanmasını gerektiren durumlardan bahsedilecektir. Özel kurulun toplanmasını gerektiren durumların ele alınmasının ardından, özel kurulu kimlerin toplantıya çağırmasına yetkili olduğu bahsi incelenecektir.

Özel kurulun toplanması kararı ile birlikte, kurulun toplanmasının sağlanması için gerekli olan çağrı ilanının üzerinde de durulması gerekmektedir. Çağrı ilanının ardından, toplanacak olan özel kurulda, toplantı yetersayısından bahsedilecektir. Özel kurulun toplanmaması halinde meydana gelecek sonuçtan da bahsedilecektir.

Özel kurulun toplanmasından sonra, karar alma esasları hakkında inceleme yapılacak. Özel kurulun karar alması için gerekli olan çoğunluğun ne olması gerektiği ve alınacak olan karara göre uyulması gereken usullerden bahsedilecektir. Bahsedilen usule uyulmaması halinde ise, usule aykırılığın sonucu açıklanacaktır.

Özel kurulun toplanmasını gerektirmeyen haller de ayrı bir başlık altında inceleme konusu yapılmıştır.

Özel kurulun, almış olduğu kararın, etkisine dair kanaatimiz de dile getirilecektir.

Önceki Kanun döneminde tartışma konularından biri olan, özel kurul kararlarının sakatlığı ve özel kurulun kararlarına karşı iptal davasının mümkün olup olmadığına dair görüşler açıklanacaktır. TTK m. 454/7 hükmünde düzenlenen, özel kurulun onaylamama kararları aleyhine olan iptal davası da ayrıca incelenecektir.

Özel olarak düzenlenen iptal davası ile ilgili olarak, davanın açılması nedeni, davanın taraflarından bahsedilecektir. Davanın hangi sürede açılması gerektiği ve görevli ve yetkili mahkemenin hangi mahkeme olduğu incelenecektir. Tüm bu konuların ardından ise, mahkemenin vermiş olduğu kararın etkisi üzerinde durulacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKET ESAS SERMAYE PAYI VE PAY SAHIPLİĞİNDEN DOĞAN HAKLAR

I. LİMİTED ŞİRKETTE ESAS SERMAYE VE ESAS SERMAYE PAYI

A. ESAS SERMAYE KAVRAMI

Bir sermaye şirketi olan limited şirket Almanya'nın sömürgecilik faaliyetlerinden dolayı ihdas edilmiş ve dünyaya yayılmış olan bir şirket türüdür¹. Limited şirketin, sermaye şirketi olmasından kaynaklanan nedenlerden ötürü; kuruluş aşamasında şirket sözleşmesinde yer alması gereken unsurlardan bir tanesi de '*esas sermayenin itibari tutarı, esas sermaye paylarının sayısı ve itibari değerleridir*'(TTK m. 576/1-c) . Görüldüğü üzere limited şirket kuruluş aşamasında belirlenmesi ve şirket sözleşmesinde gösterilmesi ve ortaklarca ödenmesi gereken miktar, limited şirketin esas sermayesini oluşturmaktadır².

Kanun koyucu, limited şirket için esas sermayenin, en az on bin Türk Lirası olması gerektiğini hüküm altına almıştır. Limited şirket ortakları, kural olarak sadece şirkete karşı getirmeyi taahhüt ettikleri esas sermaye miktarı kadar sorumludurlar ve şirket alacaklılarına karşı herhangi bir sorumlulukları yoktur³. Bu durumdan ötürü de

* Dipnotta, yazarlara yapılan atıflar, yazarların soyadlarının alfabetik sıralaması gözetilerek yapılmıştır.

¹ **Alışkan, Murat**: Limited Şirket, İstanbul 2013, s. 4; **Arslanlı, Halil**: "Limited Şirketler Hukukuna Genel Bakış", BATİDER C. 1 Sa. 1, s. 433; **Hirschfeld, Julius**: "Partnership with Limited Liability in Germany", The Law Quarterly Review Vol. 9 1893, s. 62, home.heinonline.org, E.T: 06.04.2019; **Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/ Çamoğlu, Ersin**: Ortaklıklar Hukuku II, İstanbul 2017, s. 383.

² **Arslanlı, Halil**: Limited Şirketler, İstanbul 1962, s. 31; **Bahtiyar, Mehmet**: Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2019, s. 419; **Doğanay, İsmail**: "Limited Şirketlerde Ortaklık Payının Bir Başkasına Devredilmesinin Koşulları Nedir?" , BATİDER C. VIII Sa. 1, s. 84; **İmregün, Oğuz**: Kara Ticareti Hukuku Dersleri, İstanbul 2001, s. 501; **Şener, Oruç Hami**: Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017, s. 683; **Şener, Oruç Hami**: Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017, s. 107.

³ **Alışkan**, s. 114, 119; **Arslanlı**, Limited Genel Bakış, s. 443 vd. ; **Bilgili, Fatih/ Demirkapı, Ertan**: Şirketler Hukuku, Bursa 2013, s. 625. Çamoğlu, limited şirket ortakları için '*limited şirket ortağının alacaklılara karşı sorumluluğu sınırlıdır*' ifadesinin hiçbir temeli olmadığını ve bu ifadenin yanlış olduğunu belirtmiştir. Alacaklılara karşı sorumlu olan sujenin ise, limited şirketin kendisinin olduğunu da ayrıca ifade etmiştir. **Çamoğlu, Ersin**: " İsviçre, Alman ve Türk Hukuklarında Limited Ortağın Sınırlı Sorumluluğu İlkesinin Anlamı ve Nitelikleri" , İÜHF C. 38 Sa. 1-4, s. 510 vd. ; **Hirş, Ernst**: Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 1946, s. 340. Yargıtay da vermiş olduğu kararında, sermaye koyma borcunun ortak tarafından tam olarak yerine getirilmesi halinde, sorumluluğunun sona ereceğine dair hüküm

şirket alacaklılarının en önemli güvencesini, şirketin esas sermayesi oluşturmaktadır⁴. Bu nedenle, şirketin esas sermayesi için, asgari bir miktar öngörülmüş bulunmaktadır⁵.

Kanun koyucu, esas sermayenin en az 10.000 TL olmasını ve bu tutarın cumhurbaşkanınca on katına kadar artırılabilceği hüküm altına almıştır (TTK m. 580)⁶. Bu tutar için azami bir sınır öngörülmemiştir, yani limited şirketin sahip olabileceği esas sermayenin herhangi bir üst sınırı bulunmamaktadır. Ancak en az 10.000 TL'lik bu asgari tutar emredici niteliktedir ve daha az bir miktarın öngörülmesi mümkün değildir⁷.

TTK m. 580-581 hükümleri gereğince, sermaye olarak aynı ve nakdi değerlerin konulması mümkündür. Kanun koyucu her ne kadar TTK m. 585 ifadesinde yaptığı yollama ile anonim şirket, esas sermaye payı bedellerinin ödenmesine dair kuralların (TTK m. 344- 345) limited şirketlere uygulanacağını belirtse de: 7099 Sayılı Kanun⁸ ile yapılan değişiklik sonucu esas sermaye paylarının dörtte birinin kuruluşun önce ödenmesine dair olan anonim şirket hükümleri, limited şirketler hakkında uygulanmayacağından nakdi sermayenin kuruluşun önce ödenmesi zorunluluğu olmaksızın limited şirket kuruluşu aşamasının tamamlanması söz konusu olabilecektir. Ancak her halükarda TTK m. 344 gereği nakdi sermayenin, şirketin tescilinden itibaren 24 ay içerisinde ödenmesi gerekecektir.

Nakdi sermayenin yanında, ayınlara da limited şirketin kuruluşunda esas sermaye olarak gösterilmesi mümkündür⁹. Aynı sermaye olarak konulabilecek değerler

kurmuştur. Y. 11. HD, 13.10.2015, 2014-13784/ 10398, **İÜHFTHAD**: Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları 2015-2016, İstanbul 2018, s. 407.

⁴ **Alışkan**, s. 124; **Çamoğlu**, Sınırlı Sorumluluk, s. 517; **Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/ Çamoğlu, Ersin**: Ortaklıklar Hukuku II, İstanbul 2017, s. 390; **Doğanay**, s. 88; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 107, 109; **Yıldız, Şükrü**: Limited Şirketler Hukuku, İstanbul 2007, s. 76.

⁵ Çamoğlu 10.000 TL'lik asgari sermaye miktarının şirket alacaklılarının korunması için yeterli bir miktar olmadığını belirtmiştir. **Çamoğlu**, Sınırlı Sorumluluk, s. 518; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 390; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 107, 109.

⁶ TTK'nın tasarı halinde, asgari esas sermaye tutarı ilk olarak, 50.000 TL olarak belirlenmişti. Daha sonra Meclis'e sunulan Tasarı halinde ise bu tutar 25.000 TL'ye indirildi ve Tasarı'nın yasalaşma sürecinde ise, bu miktar 10.000 TL olarak kabul edilmiştir. Bkz. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2186.

⁷ **Pulaşlı, Hasan**: Şirketler Hukuku Şerhi, C II, Ankara 2014, s. 2185 vd.

⁸ RG 10.03.2018/ 30356.

⁹ **Arslanlı**, Limited, s. 29; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 624; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 395; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 500; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2185. Maden arama ruhsatnamesinin aynı değer olarak getirilmesi konusunda bkz. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2200. Yargıtay da maden işletme hakkının limited şirkete

TTK m. 581 hükmünde açıkça belirlenmiştir. Hükme göre ‘ Üzerlerinde sınırlı aynı bir hak, haciz veya tedbir bulunamayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikri mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar dahil, malvarlığı unsurları aynı sermaye olarak konulabilir’. Yine aynı hüküm gereği kişisel edimler, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar limited şirkete sermaye olarak getirilemeyecektir. Kanaatimizce: kanun koyucunun, limited şirketin kuruluşunda, nakdi sermayenin dörtte birinin peşin ödenmesini bile aramayacağı bir kuruluş sisteminde, ki bu durum sermayenin korunması ilkesinin zayıflatılması olarak da adlandırılabilir, vadesi gelmemiş alacakların sermaye olarak getirilememesi çelişkili bir duruma sebebiyet verecektir¹⁰.

Şirkete aynı olarak getirilen sermayenin değerlerinin de şirket sözleşmesinde gösterilmesi gerekmektedir¹¹. Bu değerler şirket kurucuları tarafından değil, mahkemece atanacak olan bilirkişilerce tespit edilecek ve bu değerler şirket sözleşmesinde gösterilecektir (TTK m. 578 atfı ile TTK m. 343). Kurucu ortakların bilirkişilerce belirlenen değere itiraz etmeleri mümkündür ancak itiraz üzerine verilen karar kesindir (TTK m. 343).

Şirketin esas sermayesinin, alacaklılar için güvence teşkil etmesinden ötürü, sermayenin korunmasına özel önem verilmiştir. Aynı sermayenin, şirket bünyesine getirilmesi durumunda, sermayenin değerinin bilirkişilerce tespit edilmesi (TTK m. 343), nakdi sermaye koyma borcunun yine 24 ay içerisinde yerine getirilmesi (TTK m. 344), geri verme yasağı kapsamında esas sermaye pay bedellerinin ortaklara iadesi yasağı ile sermaye koyma borcunu ifa etmeyen ortağın ibrası yasağı (TTK m. 601), sermayenin korunması ilkesine aykırı genel kurul kararlarının batıl olması (TTK m.

aynı sermaye olarak getirilebileceğini hüküm altına almıştır. Y. 11. HD, 25.05.1978, E. 2164/ K. 2792, Y. 11. HD, 07.05.1985, E. 2274/ K. 3224 **Eriş, Gönen**: Açıklamalı- İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu 3. Cilt, Ankara 2010, s. 3327 vd. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 116.

¹⁰ Bu konudaki tartışmalar için bkz. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 625. Şener ise vadesi gelmemiş alacağın, sermaye olarak konulamamasını, sermayenin korunması ilkesi ile açıklamaktadır bkz **Şener**, s. 321.

¹¹ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 625; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 500; **Öz, Turgut**: “ Limited Ortaklıkta Pay Kavramı ve Payın Devri”, İÜHFİM C.52 Sa. 1-4, s. 346; **Yıldız**, s. 78.

644 atfı ile TTK m. 391/1-b) gibi hükümler, sermayenin korunmasına hizmet ederek, alacaklıları da güvence altına almıştır¹².

B. ESAS SERMAYE PAYI VE ÖZELLİKLERİ

1. Terminoloji

6102 sayılı TTK'da yer alan '*esas sermaye payı*' kavramı yerine, önceki Kanun döneminde '*sermaye payı*', '*şirket payı*', '*ortağın sermayesi*', '*katılma payı*' gibi kavramlar kullanılmıştır¹³. Gerekçede ise '*... Terim yönünden önemli değişiklik " esas sermaye payı" teriminin kullanılmış olmasıdır. 6762 Sayılı Kanun, " konulması taahhüt edilen sermaye" yanında, ondan farklı anlam taşıyan " sermaye payı" kavramına yer vermiş ve "sermaye payı"nın konulması taahhüt edilen sermayeye göre tayin olunacağı" hükmüne yer vermişti (6762 Sayılı Kanun 518'inci maddesinin birinci fıkrası). Bu iki kavram, kaynak İsv. BK m. 789 (1) hükmünde yer alan " Stammeinlage/ L'apport" ve " Gesellschaftsanteil/part sociale'ye dayanıyor ve karışıklıklara sebep oluyor, bu sebeple her iki ülkenin öğretisinde eleştiriyordu. İsviçre Tasarısı gibi de Tasarıda da terim birliği¹⁴ sağlanmıştır.*' denilerek terim değişikliğinin nedeni belirtilmiştir¹⁵.

Biz de incelememizde, kanun koyucunun Kanun'da terim olarak kullanmayı tercih ettiği '*esas sermaye payı*' kavramını kullanmayı tercih etmekteyiz.

2. Esas Sermaye Payı Kavramı

Limited şirketin sermayesinin, pay sahiplerince taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarlarının toplamından meydana geldiği yukarıda ifade edildi. Bu cümleden olarak, limited şirket esas sermayesinin itibari değerli paylara bölündüğünü ve bu itibari

¹² **Bilgili/ Demirkapı**, s. 626; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 392; **Karakılıç, Hasan**: " Limited Ortaklıkta Ek Ödeme Yükümlülüğü", HHFD 4(2) 2014, s. 109 vd. ; **Pulaşlı, Şirketler**, s. 2191; **Şener**, s. 685 vd. ; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 137 vd.

¹³ İlgili kavramlar için bkz. **Alışkan**, s. 138; **Arslanlı, Limited**, s. 29; **Biçer, Levent/ Hamamcıoğlu, Esra**: " Limited Ortaklıkta Esas Sermaye Payının Rehni", KHASÜHFD Sa. 2 2013, s. 62; **Çamoğlu, Sınırlı Sorumluluk**, s. 510; **Öz**, s. 347; **Yıldız**, s. 79.

¹⁴ Alışkan ve Biçer/ Hamamcıoğlu'nun haklı bir şekilde belirttiği üzere TTK m. 618/1 hükmünde pay, TTK m. 595/4 hükmünde ise sermaye payı, kavramlarına yer verilmiş olması terim birliğinin tam manası ile karşılanmadığının göstergesi olabilecektir. **Alışkan**, s. 139; **Biçer/ Hamamcıoğlu, Pay Rehni**, s. 63.

¹⁵ TTK m. 573 gerekçesi.

değerli payların ise esas sermaye paylarının oluşturduğu belirtilebilir¹⁶. Pulaşlı ve Tekinalp ise, TTK m. 618 hükmüne göre oy hakkının hesaplanması için yapılan bölünmenin gerçek bir bölünme olmadığını, oy hakkının hesaplanması amacına yönelik hesabi bir bölünme olduğunu ifade etmiştir¹⁷. Kendigelen ise uygulamada esas sermaye paylarının baştan itibaren bölünmesi ve bir ortağın birden fazla esas sermaye payı sahibi olduğunu, ‘*bir ortak- bir esas sermaye payı*’ ilkesinden vazgeçilerek ve esas sermaye paylarının 25 TL ve katları olacak şekilde itibari değere sahip olacağını belirtmesinin, limited şirket esas sermaye paylarını, anonim şirket paylarına yakınlaştırdığını belirtmiştir¹⁸.

Esas sermaye payının itibari değerinin en az yirmi beş TL ve katları şeklinde olması gerekmektedir ancak şirketin durumunun iyileştirilmesini sağlamak için itibari değer altında esas sermaye payı çıkarılması da mümkündür (TTK m. 583/1).

Kanun’un getirdiği bir diğer yenilikten bahsetmek gerekmektedir. Önceki Kanun döneminde pay sahibinin birden fazla esas sermaye payına sahip olması söz konusu değildi¹⁹. Kanun koyucu, bir ortak bir esas sermaye payı ilkesinden vazgeçerek, bir ortağın birden fazla esas sermaye payına sahip olabileceğini hüküm altına almıştır (TTK m. 583/3)²⁰. Gerekçede, ‘‘*bir ortak= bir pay*’’ ilkesinin yararının bulunmadığı, aksine kısmi bölünme hallerinde ise zorluklara yol açtığı da ifade edilmiştir²¹. TTK m. 574/1 gereği ortak sayısı en fazla 50 kişi olacak şekilde sınırlanmıştır. Ancak bu kural

¹⁶ **Alışkan**, s. 152; **Arslanlı**, Limited, s. 9; **Arslanlı**, Limited Genel Bakış, s. 445; **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 421; **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s. 60; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 624; **Hirş**, s. 340; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 500; **Karakılıç**, s. 109; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 261.

¹⁷ **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2187; **Tekinalp, Ünal**: Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2015, s. 547; **Tekinalp, Ünal**: Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku İle Tek Kişi Ortaklığının Esasları, İstanbul 2011, s. 354. Benzer şekilde bkz. **Çapa, Mehmet Sadık**: Anonim ve Limited Şirketlerin Kendi Paylarını İktisap Etmesi, İstanbul 2013, s. 10.

¹⁸ **Kendigelen, Abuzer**: Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2012, s. 486 vd.

¹⁹ Bu konuda bkz. **Arslanlı**, Limited, s. 30; **Arslanlı**, Limited Genel Bakış, s. 445; **Çevik, Orhan Nuri**: Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Ankara 2003, s. 212; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 500; **Öz**, s. 347; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 267.

²⁰ Yazar bir ortağın birden fazla sermaye payına sahip olabilmesi sonucunda, esas sermaye paylarına özerklik kazandırıldığını belirtmiştir. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 391.

²¹ TTK m. 583 gerekçesi.

ortağın sahip olabileceği esas sermaye payı için uygulanmayacak ve pay sahibi elliden fazla esas sermaye payına sahip olabilecektir²².

Şirket esas sermayesi, esas sermaye paylarının toplamından oluştuğu için, esas sermaye payı bir anlamı ile şirket esas sermayesinin bir kısmını ifade etmektedir²³. Payın bir diğer anlamı ise, ortaklık sıfatını ifade etmekle birlikte bu sıfattan kaynaklı tüm hak ve borçları da ifade etmektedir²⁴. Kanun koyucu da TTK m. 135/1 hükmün de 'ortaklık payı' ifadesinin, limited şirket *esas sermaye payı* anlamına geldiğini belirtmiştir.

Esas sermaye payı kavramının bir diğer anlamı ise, pay senedini ifade etmesidir. Anonim ortaklıklarda, sermaye payının kıymetli evrak niteliğini haiz senetler aracılığı ile devredilmesi mümkündür; aynı hususun limited şirketlerde, esas sermaye paylarının nama yazılı şekilde düzenlenmesi durumunda da meydana geleceği ve esas sermaye payının aynı zamanda pay senedini de ifade edeceği belirtilmektedir²⁵.

3. Esas Sermaye Payının Senede Bağlanması

a. Genel Olarak

eTTK m. 503 ve m. 518 hükümlerinde, limited şirkette, anonim şirket pay senetleri gibi kıymetli evrak niteliğini haiz senetler çıkarılamayacağı ve çıkarılan senetlerin ise sadece ispat vasıtası olacağı belirtilmiştir²⁶.

TTK m. 593/2 hükmü şirket esas sermaye paylarının ispat aracı olacak şekilde yahut nama yazılı şekilde senetlere bağlanmasına imkan tanımıştır. Kanun hükmü her

²² Aynı şekilde bkz. **Alışkan**, s. 140; **Şener**, s. 689; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 268.

²³ **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s. 63; **Bora, Sevda**: "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri- Devrin Sonuçları ve Devre İlişkin Önemli Hususlar", KOÜHFD Sa. 7 2013, s. 76; Çapa, s. 9; **Demirkapı, Ertan**: " Limited Ortaklıkta Payın Devir Vaadi İşleminin Konusu ve Hukuki Niteliği", DEÜHFD C. 9 Özel Sayı 2007, s. 831; **Karahan, Sami**: Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul 1991, s. 3; **Uysal, Esra**: Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar, İstanbul 2018, s. 6.

²⁴ **Alışkan**, s. 139; **Arslanlı**, Limited, s. 58; **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s. 63; **Bora**, s. 76 vd. ; **Demirkapı**, s. 831; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 3; **Karakılıç**, s.109; **Öz**, s. 348; **Uysal**, s. 10.

²⁵ Bkz. **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s. 63; **Bora**, s. 77; **Demirkapı**, s. 832; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 3; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1272; **Uysal**, s. 10.

²⁶ Bkz. **Alışkan**, s. 153; **Arslanlı**, Limited, s. 33; **Arslanlı**, Limited Genel Bakış, s. 447; **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s. 72; **Eriş**, s. 3359; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 500; **Öz**, s. 353; **Sezgin Huysal, Ayşegül**: " Limited Şirketlerde Nama Yazılı Pay Senedinin Hukuki Niteliği", MÜHFHAD C. 22 Sa. 1, s. 318, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/274346>, E.T: 10.04.2019.

ne kadar 'düzenlenir' şeklinde hüküm kursa da gerekçede; 'Tasarı bir yenilik getirmekte, esas sermaye payının ispat aracı olan bir senede veya nama yazılı senede bağlanabilmesine olana tanımaktadır' denmektedir. Bu açıklamadan anlaşıldığı üzere esas sermaye payının bir senede bağlanması şirket açısından bir zorunluluk teşkil etmemektedir²⁷. TTK m. 486/2 hükmüne göre, anonim şirkette, yönetim kurulu hamiline yazılı pay senetlerinin bedelinin ödenmesinden itibaren, 3 ay içerisinde, pay senetlerini bastırmalıdır. Yine m. 486/3 hükmüne göre azınlık pay sahiplerinin istemesi halinde nama yazılı pay senetlerinin bastırılması gerekmektedir. Buna karşın limited şirket pay sahiplerinin, esas sermaye pay senetlerini çıkarılması konusunda talep hakları söz konusu değildir²⁸.

Esas sermaye payının senede bağlanması konusunda hangi organın karar vermeye yetkili olduğu sorusunun da cevaplanması gerekmektedir. Pulaşlı ve Şener, esas sermaye paylarının senede bağlanması konusunda yetkinin, şirket yönetimine yani müdürlere ait olduğunu ifade etmişlerdir²⁹. Kanaatimizce, esas sermaye paylarının senede bağlanması konusunda müdürlerin karar alma yetkisi söz konusudur ancak Pulaşlı'nın da ifade ettiği üzere; genel kurulun, esas sermaye paylarının senede bağlanması konusunda karar alması halinde, müdürler ilgili kararın gereğini yerine getirmek zorundadır.

Çıkarılacak olan senetlerde, TTK m. 593/2 gereği, *ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin, ağırlaştırılmış veya bütün ortakları kapsayacak biçimde düzenlenmiş rekabet yasağının ve şirket sözleşmesinde öngörülmiş önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının yazılmış olmaları gerekmektedir*³⁰. Bir

²⁷ **Alışkan**, s. 155; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 720; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 269.

²⁸ **Çapa**, s. 16; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2189; **Şener**, s. 690; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 269.

²⁹ Alışkan benzer bir şekilde esas sermaye pay senedi çıkarılmasına müdürlerin ve genel kurulun karar vereceğini ifade etmiştir. **Alışkan**, s. 155. Pulaşlı, ayrıca genel kurulun esas sermaye paylarının senede bağlanması konusunda karar alması durumunda, müdürlerin bu konudaki kararı uygulamaları gerektiğini belirtmiştir. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2189. Sezgün Huysal, müdürlerin bu konudaki yetkisinin devredilemez olmaması nedeniyle, şirket sözleşmesi ile bu konuda karar verme yetkisinin genel kurula bırakılabileceğini de belirtmiştir. **Sezgin Huysal**, s. 325. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 269.

³⁰ Kendigelen, senetlere yazılması gereken bu hususların neden yazılması gerektiği konusunda gerekçede herhangi bir açıklamaya yer verilmemesini eleştirmiştir, ayrıca bu hususların ticaret siciline tescil ve ilan edilmesinden ötürü, sadece senetleri devralacak kişilerin ilk andan itibaren dikkatlerinin çekilmesi amacının olabileceğini ifade etmiştir **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 499.

görüŖe göre bu Ŗekilde düzenlemeyen senetlerin, geçersiz oldukları kabul edilmiştir³¹. Diğer bir görüşe göre ise, TTK m. 593/2 hükmündeki hususların, senet metninde yer alması açıklayıcı nitelik olduğundan, bu hususların, senette bulunmaması geçerliliğe etki etmeyecektir³².

b. İspat Aracı Olarak Senet

Ŗirketin esas sermaye payları ilk olarak ispat aracı Ŗeklinde düzenlenebilecektir (TTK m. 593/2). Böyle bir senedin düzenlenme amacı, pay sahiplerine, pay sahipliğini ispat etmeleri bakımından kolaylık sağlamaktır. İspat aracı olarak düzenlenen bu senedin, esas sermayenin devri bakımından herhangi bir etkisi söz konusu olmamakla birlikte, kıymetli evrak vasfı da söz konusu değildir³³.

c. Nama Yazılı Pay Senedi

Kanun koyucu, önceki Kanun döneminde, pay senetlerinin sadece ispat aracı Ŗeklinde düzenlenebileceğini belirttiği limited Ŗirket esas sermaye pay senetlerinin, TTK döneminde, nama yazılı olarak da düzenlenebilmesine imkan tanımıştır. Bu düzenleme kanun koyucunun getirdiği bir yenilik olsa da; nama yazılı senetlerin niteliği konusunda fikir birliğinden söz edilemeyecektir.

TTK m. 645 ‘ Kıymetli evrak öyle senetlerdendir ki, bunların içerdikleri hak, senetten ayrı olarak ileri sürülemeyeceği gibi, başkalarına da devredilemez. ’ hükmü ile kıymetli evrakın tanımı yapılmıştır. Bu tanımdan ile kıymetli evrakın unsurlarının, senet, devredilebilir bir hak ve senet ile hakkın kaynaşması olduğ u söylenebilecektir³⁴.

³¹ İlgili görüş için bkz. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 720; **Sezgin Huysal**, s. 326; **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 369.

³² İlgili görüş için bkz. **Çapa**, s. 16.

³³ **Arslanlı**, Limited Genel Bakış, s. 447; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 414; **Doğrusöz Koşut, Hanife:** ‘‘ Limited Ŗirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devir Ŗartları’’ , MÜHFHAD C. 22 Sa. 1, s. 368, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/274353>, E.T: 10.04.2019; **Eriş**, s. 3359. Ŗener, ispat aracı olarak düzenlenen senedin, kimlik tespitini kolaylaştırdığını belirtmiştir. **Ŗener**, Limited Ortaklıklar, s. 270. **Tekinalp**, s. 549. Tekinalp ispat aracı olarak düzenlenen esas sermaye senedinin, pay sahibinin esas sermaye borcunu ödediğine dair makbuz hükmünde olduğunu da belirtmiştir. **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 370.

³⁴ **Biçer, Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s. 77. Senet ile hak arasındaki bağın da kıymetli evrakın unsurlarından biri olduğ u yönünde açıklamalar için bkz. **Karahan, Sami/ Arı, Zekeriyya/ Bozgeyik, Hayri/ Saraç, Tahir/ Ünal, Mücahit:** Kıymetli Evrak Hukuku, Konya 2013, s. 5; **Poroy, Reha/**

Nama yazılı senetler ise TTK m. 654 hükmünde ‘ *Belli bir kişinin adına yazılı olup da onun emrine kaydını içermeyen ve kanunen de emre yazılı senetlerden sayılmayan kıymetli evrak nama yazılı senet sayılır.*’ olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan yola çıkarak, nama yazılı senetlerin; bir kişinin adına düzenlenme, emrine kaydını içermeme ve kanunen emre yazılı senetlerden olmama şeklinde unsurlarının bulunduğu söylenebilir³⁵. Nama yazılı senetlerde, basit kıymetli evrak kaydı, diğer bir isim ile çift taraflı ibraz kaydı bulunmasına karşılık nitelikli kıymetli evrak kaydı ise bulunmamaktadır³⁶. Kanun gerekçesinde de ‘ *Ayrıca nama yazılı pay senetleri basit kıymetli evrak kaydını içerdiği için, ortaklığının bu senetle ileri sürülmesinin ortaktan isteme hakkını şirkete vermektedir*’ denilerek limited şirket nama yazılı senetlerinin basit kıymetli evrak kaydını taşıdıkları kanun koyucu tarafından ifade edilmiştir³⁷.

Nama yazılı senetlerin devri ise yazılı devir beyanı ve senedin zilyetliğinin devri ile mümkündür(TTK m. 647). Senedin devri için yapılacak olan devir beyanının mutlak bir surette yazılı olması gerekmektedir, yazılı devir beyanının, senedin üzerine yazılmak ile birlikte ayrı bir kağıt üzerine yazılması da mümkündür³⁸. Belirtmek gerekir ki; nama yazılı senetler tedavül yeteneği düşük olan senetlerdir Bu senetlerin, kamu güvenine sahip senetler olmaması nedeniyle, iyiniyetli iktisaba ilişkin hükümlerin uygulama alanı bulmayacağı ifade edilmektedir³⁹.

Tüm bu açıklamalardan sonra limited şirkette düzenlenen nama yazılı pay senetlerinin kıymetli evrak olup olmadığı konusundaki düşüncelere değinmek gerekirse;

Tekinalp, Ünal: Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul 2018, s. 27; Benzer şekilde bkz. **Sezgin Huysal**, s. 319; **Pulaşlı, Hasan:** Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, Ankara 2018, s. 2; **Ülgen, Hüseyin/ Helvacı, Mehmet/ Kendigelen, Abuzer/ Kaya, Arslan:** Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2014, s. 14.

³⁵ **Helvacı (Ülgen/ Kendigelen/ Kaya)**, s. 58; **Poroy/ Tekinalp**, s. 78; **Pulaşlı**, Kıymetli Evrak, s. 44; **Ünal (Karahan/ Arı/ Bozgeyik/ Saraç)**, s. 81.

³⁶ **Poroy/ Tekinalp**, s. 78 vd.; **Pulaşlı**, Kıymetli Evrak, s. 43. Sezgin Huysal ayrıca çıkarılan nama yazılı pay senetlerinin çifte ibraz özelliğinin olduğunun kabulü halinde kıymetli evrak olarak kabul edilmelerinin gerekli olduğunu belirtmiştir. **Sezgin Huysal**, s. 321.

³⁷ TTK m. 593 gerekçesi.

³⁸ **Doğrusöz Koşut**, s. 371; **Helvacı (Ülgen/ Kendigelen/ Kaya)**, s. 58; **Ünal (Karahan/ Arı/ Bozgeyik/ Saraç)**, s. 83.

³⁹ **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s.77. Kendigelen limited şirket nama yazılı pay senetlerinin iktisabında, iyi niyetin korunmasına dair TTK m. 598/3 hükmünün uygulanıp uygulanmayacağıının açıklığa kavuşturulması gerektiğini ifade etmiştir. **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 499, 507; **Poroy/ Tekinalp**, s. 81; **Ünal (Karahan/ Arı/ Bozgeyik/ Saraç)**, s. 84.

Kendigelen, ‘ Bu madde ile getirilen yenilik ise, esas sermaye pay senetlerinin, eski düzenlemeden farklı olarak sadece bir ispat aracı (eTTK m.518/3) değil, aynı zamanda nama yazılı senet olarak da düzenlenmesine olana tanınmasıdır. Ayrıca limited şirket tarafından verilecek bu senetlerde, şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin, rekabet yasağının ve önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ile alım haklarının açıkça belirtilmesi de zorunlu kılınmıştır (TTK m. 593/2). Ancak esas sermaye payının nama yazılı kıymetli evrak niteliğinde bir senede bağlanmasının getireceği herhangi bir yarar bulunmadığı gibi, ispat senedi veya nama yazılı senette TTK m. 593/2’de sözü edilen kayıtların belirtilmesi zorunluluğunun aranmasındaki amaç da gerekçede açıklanmış değildir..’ diyerek limited şirkette düzenlenen nama yazılı pay senedinin kıymetli evrak olduğunu belirtmiştir. Yazar ayrıca nama yazılı bir şekilde düzenlenmiş de olsa, kıymetli evraka bağlanan esas sermaye payının devri için, noter onayının aranmasını bir çelişki olarak nitelemiştir⁴⁰.

Yıldız da, kıymetli evrakta hakkın senede bağlanması ve ibraz ile ödemenin yapılması durumunun, limited şirket esas sermaye payı için düzenlenen, nama yazılı senetlerde de söz konusu olduğunu ve bu durumun bu senetlerin kıymetli evrak olma niteliklerinin göstergesi olduğunu; ayrıca Kanun’un amacının esas sermaye payının hisse senedi gibi tedavül etmesini önlemek olduğunu ve limited şirket esas sermaye payını kıymetli evrak olarak nitelendirmenin Kanun’a aykırı bir durum oluşturmayacağını belirtmiştir⁴¹.

Bahtiyar⁴², Çamoğlu⁴³ ve Tekinalp⁴⁴ de, limited şirketin, nama yazılı olan esas sermaye pay senetlerinin, kıymetli evrak vasfını haiz olduklarını kabul etmişlerdir.

Biçer/ Hamamcıoğlu, ‘TTK 593/2 ifadesi; “ esas sermaye pay senetleri ispat aracı şeklinde veya nama yazılı olarak düzenlenebilir” şeklindedir. Kanunda geçen “

⁴⁰ Bkz. **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 498 vd.

⁴¹ **Yıldız**, s. 132 vd.

⁴² Yazar, ayrıca payın devri için gerekli olan noter onayının, kıymetli evrak niteliği ile çeliştiğini belirtmektedir. **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 421 vd.

⁴³ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 414. Benzer şekilde bkz. **Ahşkan**, s. 157; **Doğrusöz Koşut**, s. 369 vd. ; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 271 vd

⁴⁴ Tekinalp nama yazılı senedin, esas sermaye payının nama yazılı olup devredilmesi halinde gerekli olan, genel kurul onayının kaldırılması hali için düzenlendiğini belirtmiştir. **Tekinalp**, s. 549; **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 370; **Poroy/ Tekinalp**, s. 6.

veya'' ibaresi nama yazılı senedin ispat aracı şeklinde bir senet olmadığı görüşünü desteklemektedir. Zira eğer kanun koyucu burada ispat aracı şeklinde bir senet düzenleme isteseydi, en azından '' veya'' bağlacı yerine '' ve'' bağlacını seçerdi. Ya da sadece ispat aracı şeklinde senetten bahsedebilirdi. Hükümde nama yazılı senet ibaresine yer verildiğinden zayıflatılmış da olsa bir kıymetli evrakın düzenlenmek istendiği anlaşılmaktadır' diyerek ilgili maddede düzenlenen nama yazılı senedin kıymetli evrak olduğunu ifade etmişlerdir⁴⁵.

Sezgin Huysal, nama yazılı senetlerin devrinde noterin imzaları onaylamasını ve genel kurulun devir işlemine onay vermesinin, nama yazılı pay senetlerine olan etkisini TTK m. 647/3 hükmü ile açıklamaktadır. TTK m. 647/3 ' *Kanun veya sözleşme ile başkalarının, bu arada, özellikle borçlunun da devre katılmaları zorunluluğu öngörülebilir.*' hükmünü ihdas ederek kıymetli evrakın devrine üçüncü kişilerin hatta borçlunun da dahil edilmesine imkan vermiştir. Sezgin Huysal, TTK m. 647/3 gereği Kanun'un aradığı imzaların noterce onaylanması ve genel kurul onayı şartlarının, limited şirket nama yazılı pay senetlerinin kıymetli evrak vasfını etkilemediğini belirtmiştir⁴⁶.

Buna karşılık Pulaşlı, ' *Limited şirketlerin çıkardıkları nama yazılı pay senetleri (TTK m. 593/2) ve kooperatiflerdeki '' ortaklık veya üyelik senedi'' kıymetli evrak niteliğinde değildir (KoopK m. 18 son cümle). Bu senetler devri kolaylaştıran ispat belgesi niteliğindedir.*' diyerek limited şirket nama yazılı pay senetlerinin kıymetli evrak vasfını haiz olmadıklarını kabul etmiştir⁴⁷.

Benzer şekilde Öztan da, '' *Bir şirkete ortak olmanın verdiği hakların senede derci mümkündür.. Hisse senetleri yerine çıkarılan ilmühaberlerin de kıymetli evrak sayılması gerektiği görüşü, doktrinde hakim kanaattir. Limitet ve kooperatif şirketlerce çıkarılan senetler ise, kıymetli evrak niteliğinde değildir.*' diyerek, limited şirket tarafından çıkarılan senetlerin kıymetli evrak vasfını haiz olmadıklarını kabul etmiştir⁴⁸.

⁴⁵ Biçer/ Hamamcıoğlu, Pay Rehni, s. 76. Benzer şekilde bkz. Sezgin Huysal, s. 322; Ünal (Karahan/ Arı/ Bozgeyik/ Saraç), s. 72.

⁴⁶ bkz. Sezgin Huysal, s. 327 vd.

⁴⁷ Pulaşlı, Kıymetli Evrak, s. 8; Pulaşlı, Şirketler, s. 1267 dn. 4.

⁴⁸ Öztan, Fırat: Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2018, s. 33.

Ülgen/ Helvacı, *'Limited Ortaklıkta; eTK 518/3'te esas sermaye payı için düzenlenecek senetlerin kıymetli evrak vasfını haiz olmayıp, sadece bir ispat aracı sayılacakları öngörülmüştü. TK'da ise, esas sermaye payının pay senedine bağlanabileceği, bu senedin ispat aracı şeklinde veya nama yazılı olarak düzenleneceği hüküm altına alınmıştır (TK m. 593/2- c. 1). Kanun koyucunun buradaki nama yazılı senede kıymetli evrak niteliği tanımak amacıyla olmadığı, madde gerekçesinden çok açık olmasa da anlaşılmaktadır.'* demek suretiyle, kanun koyucunun amacının, limited şirkette nama yazılı senetlere kıymetli evrak vasfı vermemek olduğunu ifade etmiştir. Buna karşılık yazarlar, payların senede bağlanmasından sonra ise pay devirlerinin kıymetli evrak hukukunun kurallarına tabi olduğunu belirtmiştir⁴⁹.

Bilgili/ Demirkapı da aynı şekilde, payların temsil edilmesi amacıyla çıkarılan senetlerin kıymetli evrak vasfını haiz olmadığını belirttikten sonra, nama yazılı olarak çıkarılan bu senetler için ise kıymetli evrak hukukunun nama yazılı senetler için olan hükümlerinin uygulanması gerektiğini kabul etmiştir⁵⁰.

Önceki Kanun döneminde limited şirket esas sermaye payları için, anonim şirket pay senetleri gibi kıymetli evrak niteliğini haiz senetler çıkarılamayacağı ve çıkarılan senetlerin ise sadece ispat vasıtası olacağı belirtilmişti. 6102 S. Kanun ile m. 593/2 hükmü, esas sermaye pay senetlerinin ispat aracı şeklinde ya da nama yazılı şekilde düzenlenebileceğini belirtmiştir. Görülmektedir ki, önceki Kanun döneminde yer almayan bir senet şeklinin yeni Kanun'da belirtilmesinin, tedavül yeteneği her ne kadar zayıf da olsa bir kıymetli evrak düzenleme amacı taşıdığı söylenebilir. Gerekçede *'nama yazılı senet basit kıymetli evrak kaydını içerdiği için...'* denilerek, düşüncemize benzer bir açıklama getirilmiştir⁵¹. Nama yazılı senedin devri için yerine getirilmesi gereken TTK m. 595/1-2 hükümleri (imzaların noterce onaylanması ve pay devri için genel kurul onayı), nama yazılı pay senetlerinin niteliğinin değişmesine neden olmayacaktır. Kaldı ki, kanun koyucu TTK m. 595/2 hükmü ile devir için genel kurulun

⁴⁹ Ülgen/ Helvacı (Kendigelen/ Kaya), s. 5, 23.

⁵⁰ bkz. Bilgili/ Demirkapı, s. 721.

⁵¹ Şener, nama yazılı pay senetlerinin, basit kıymetli evrak kaydını içermelerini gerektiğini belirtmiştir. Şener, Limited Ortaklıklar, s. 272.

onay şartının kaldırılabilceğini hüküm altına almıştır. Nama yazılı pay senetleri asıl fonksiyonlarını, onay şartının kaldırılması halinde göstereceklerdir⁵².

C. ANONİM ŞİRKET SERMAYE PAYLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Anonim şirket , bir sermaye şirketi olmasından ötürü; şirketin sermayesi, belirli olan ve bölünmüş bulunan sermaye paylarını toplamından meydana gelmektedir⁵³. Sermaye paylarının itibari değeri ise, en az bir kuruştur (TTK m. 476/1). Limited şirkette esas sermaye ve esas sermaye payı olarak adlandırılan kavramlar (TTK m. 573, 576, 580, 583), anonim şirkette sermaye⁵⁴ ve sermaye payı veya pay olarak isimlendirilmiştir(TTK m. 329, 339, 344). Görüldüğü üzere, limited şirket esas sermaye ve esas sermaye payları ile anonim şirketin sermayesi ve sermaye payları arasında kanun koyucu isimlendirme konusunda farklı tercihlerde bulunmuştur.

Anonim şirketin sermayesini oluşturan ve bölünmüş bulunan sermaye payları, bir ortağa ait olabileceği gibi birden çok pay sahibine de ait olabilir; diğer bir anlatım ile ortağın birden fazla sermaye payına sahip olabileceği söylenebilir⁵⁵. Limited şirket esas sermaye paylarının sayısının ve itibari değerlerinin de şirket sözleşmesinde gösterilmesi gerekmektedir (TTK m.576/1-c). Kanun koyucunun limited şirketler için getirdiği en büyük yeniliklerden biri ise “*bir ortak= bir pay*” ilkesinde vazgeçmiş olmasıdır. Böylece limited şirket ortağı, birden fazla esas sermaye payına sahip olabilecek ve esas sermaye paylarının devrinde, payların bölünmesi gibi bir zorunluluk söz konusu olmayacaktır⁵⁶. Limited şirket esas sermaye paylarının 25 TL veyahut katları oranında bir itibari değere sahip olması ile birlikte *payların bütünlüğü* ilkesinden vazgeçilmesi,

⁵² **Alışkan**, s. 157. Bilgili/ Demirkapı da, onay şartının kaldırılması halinde, payın tedavül yeteneğinin artacağını kabul etmiştir. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 721. Tekinalp hatta kıymetli evrak vasfını haiz senedin, belirttiğimiz durum için meydana getirildiğini ifade etmiştir. **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 370.

⁵³ Arslanlı, Limited, s. 9; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 193; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 260; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2208; **Şener**, s. 295; **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 69 vd.

⁵⁴ Anonim şirket sermayesinin, sabit sermaye ve kayıtlı sermaye sistemleri ile oluşabilecek olması nedeniyle, sermaye terimi tercihinin yerinde olduğu yönünde bkz. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 193 vd. **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 218

⁵⁵ **Şener**, s. 296.

⁵⁶ Payların bütünlüğü ilkesi için bkz. **Alışkan**, s. 150; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 391; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 487; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2186 vd. ; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 267 vd.; **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 338.

limited şirket esas sermaye paylarının, anonim şirket paylarına yakınlaştığının en önemli göstergelerinden birisidir⁵⁷.

Kanun koyucu, yapılan düzenlemelerin, anonim şirket payları ile limited şirket paylarının yakınlaştığı konusunda görüşleri ortaya çıkaracağını öngörmüş olmalı ki; madde gerekçesinde⁵⁸ anonim şirket payları ile limited şirket esas sermaye paylarının yakınlaşmadığı şeklinde düşüncesini açıklamıştır⁵⁹.

Kanun koyucu kanımızca, yine aynı kaygı ile TTK m. 593/2 gerekçesinde , limited şirket esas sermaye payı ile anonim şirket sermaye payının, limited şirket esas sermaye payı için nama yazılı senet düzenlenebilmesi ile ne yakınlaşacağını ne de benzeşeceğini belirtmiştir⁶⁰.

Yine önceki Kanun döneminde m. 503 ve m. 518 hükümleri gereği, şirket esas sermaye paylarının kıymetli evrak niteliğini haiz olmayacak şekilde sadece ispat aracı

⁵⁷ Aynı şekilde bkz. **Alışkan**, s. 150; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 624 dn. 44; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 487.

⁵⁸ TTK m. 583 gerekçesi. ‘ Birinci fıkra: Limited şirkette, ‘itibari değer’, anonim şirketteki itibari değerden hem teorik hem de dogmatik düzen yönünden farklıdır. Anonim şirkette itibari değer, gerçek anlamda paylara bölünmüşlüğü gereği olarak sermayenin serbestçe devredilebilen, hak kaynağı işlevini haiz, bağımsız bir birim oluştururken; limited şirkette pay bir taraftan konulan sermayeyi gösteren ve bazı hesabi işlemlere temel oluşturan diğer paylara eşit olması zorunlu bulunmayan esas sermayenin bir parçasını oluşturur. Anonim şirkette sermaye paylara bölünmüştür, limited şirkette ise esas sermaye payı, bazı hakların belirlenebilmesi ve kullanılabilmesi amacıyla hesabi olarak bölünür. Payın hesaben bölünmesi, payın verdiği oy hakkının hesaplanmasına ve temettüünün belirlenmesine ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerinin uygulanmasına hizmet eder. Diğer yandan ‘ ‘ bir ortak= bir pay’’ kuralının belirli bir yararı bulunmamakta, aksine, kısmi devrine bölünme gibi güçlüklerle yol açmaktadır.’

⁵⁹ Benzer şekilde Pulaşlı, limited şirket esas sermaye pay sayısının ve itibari değerlerinin şirket sözleşmesinde gösterilmesinin, limited şirket esas sermaye payını, anonim şirket payı ile yakınlaştırmayacağını ve özdeş de kılmayacağını belirtmiştir. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2188. Tekinalp, limited şirket esas sermayesinin paylara bölünmediğini, oy sayısının hesaplanması için yapılan bölünmenin, payın bölünmesi anlamına gelmediğini ifade etmiştir. **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 343.

⁶⁰ Kanun koyucu ‘ ‘ Tasarı bir yenilik getirmekte, esas sermaye payının ispat aracı olan bir senede veya nam yazılı senede bağlanabilmesine olanak tanımaktadır. Esas sermaye payını içeren nama yazılı senet çıkarılması, paya devir ve dolaşım kolaylığı sağlamaz; Tasarının 595 ve devamı maddelerindeki hükümleri gene geçerli olmakta devam eder ve uygulanır; kanuni bağlam varlığını aynen sürdürür. Bu olanak, limited şirket esas sermaye payını ne anonim şirket payına dönüştürür ne de yakınlaştırır. Sadece ispatı ve gereğinde (limited şirkete ilişkin hükümler çerçevesinde) payın devrinde bazı kolaylıklar sağlayabilir. İkinci fıkra uyarınca nama yazılı senede yazılması zorunlu olan hususlar bu senedin şirket sözleşmesine bağlılığını açıkça göstermektedir. İsviçre Tasarısından alınan söz konusu hüküm, hakim İsviçre öğretisinin görüşünü yansıtmakta ve pay defterinin, ortakla ilgili kısmının ortağın elindeki senede yansıtılmasını sağlamaktadır. Ayrıca nama yazılı senet basit kıymetli evrak kaydını içerdiği için, ortaklığının bu senetle ileri sürülmesini ortaktan istemek hakkını şirkete vermektedir’’ diyerek bu konudaki fikrini açıklamıştır. Benzer şekilde bkz. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1267, 2188.

olarak senede bağlanmasına imkan verilmişti⁶¹; ancak TTK m. 593/2 hükmü ile getirilen bir diğer yenilik: Limited şirket esas sermaye pay senetlerinin, ispat aracı veya nama yazılı olarak basılmasına imkan tanınmasıdır. Kanun koyucunun getirdiği bu imkan yine limited şirket esas sermaye paylarının, anonim şirket paylarına yaklaşması olarak değerlendirilebilecektir⁶². Kanaatimizce, pay devri konusunda, özellikle genel kurul onayının kaldırılması halinde; nama yazılı senetlerin devri kolaylaşacağından, limited şirket esas sermaye payının, anonim şirket paylarına yaklaşmasından da bahsedilebilecektir⁶³.

II. PAY SAHİPLİĞİNDEN DOĞAN HAKLAR

Limited şirkette, pay sahipliği sıfatı, aslen iktisap ve devran iktisap olarak iki şekilde kazanılabilecektir. Aslen iktisap, kuruluş aşamasında, sermaye artırımında, birleşme veyahut bölünme gibi hallerde, sahipsiz olan esas sermaye paylarının kazanılma durumudur⁶⁴. Buna karşılık devren iktisap hali ise, sahipli bulunan bir esas sermaye payının, pay sahibinden alınması ile oluşan iktisap halidir⁶⁵. Bunun sonucu olarak, esas sermaye payının iktisabı ile de pay sahipliği diğer bir ifade ile ortak sıfatı kazanılmış olunacaktır⁶⁶.

A. GENEL OLARAK

Pay sahipliğinin üstlenilmesi ile pay sahibinin şirkete karşı yükümlülükleri olduğu gibi hakları da söz konusu olacaktır. Pay sahipleri haklarını kural olarak sermayeye katılım oranlarında kullanacaklardır⁶⁷. Pay sahiplerinin, sahip olduğu bu

⁶¹ **Alışkan**, s. 153; **Arslanlı**, Limited Genel Bakış, s. 447; **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Pay Rehni, s. 72; **Eriş**, s. 3359; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 500.

⁶² Benzer şekilde **Alışkan**, nama yazılı senedin bir tür kıymetli evrak niteliğini haiz olması nedeniyle, limited şirket esas sermaye payının, anonim şirket sermaye payına yaklaşmadığını söylemenin imkan dahilinde olmadığını belirtmiştir. **Alışkan**, s. 159.

⁶³ **Alışkan** da payın devri konusunda getirilen kolaylıkların, limited şirket esas sermaye payını, anonim şirket payına yakınlaştırdığını ifade etmiştir. **Alışkan**, s. 159 vd.

⁶⁴ **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 452; **Bora**, s. 77; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 408; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2214; **Tekinalp**, s. 558; **Yıldız**, s. 136.

⁶⁵ **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 452 vd. ; **Bora**, s. 77; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 408; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2214; **Şener**, s. 692; **Tekinalp**, s. 558; **Yıldız**, s. 136.

⁶⁶ **Bora**, s. 85; **Demirkapı**, s. 834; **Tekinalp**, s. 558.

⁶⁷ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 722; **Yıldız**, s. 164.

haklar, genel olarak; mali haklar ve katılma hakları veya ortaksal haklar olarak sınıflandırılmaktadır⁶⁸.

Pay sahibinin sahip olduğu mali haklar, *kar payı, tasfiye payı, ayrılma akçesi, hazırlık devresi faizi ve rüçhan hakkıdır*⁶⁹. Bu haklar şirketin idaresinden çok, şirketin mali yönleri ile ilgili olan haklar olarak da tanımlanabilir⁷⁰.

B. YÖNETSEL HAKLAR

1. Genel Olarak

Katılma hakları, limited şirket pay sahibine yönetim, kontrol ve denetim imkanı sağlayan haklar olarak tanımlanabilir⁷¹. Pay sahibinin sahip olduğu bu haklar; *genel kurula katılma, konuşma ve öneride bulunma ile oy hakkı, bilgi alma ve inceleme hakkı, genel kurulu toplantıya çağrı ve gündeme madde eklenmesini isteme hakkı, genel kurul kararlarının hükümsüzlüğünü ve iptalini dava hakkı, çıkma hakkı, şirketin feshini isteme hakkıdır*.

2. Genel Kurula Katılma, Oy Kullanma, Konuşma, Öneride Bulunma Hakkı

Limited şirket pay sahibinin sahip olduğu haklar çerçevesinde kullanabileceği diğer bir hak ise, genel kurula katılma hakkıdır ki bu hak bizim inceleme konumuzu oluşturan oy hakkı ile ayrılmaz bir bütün oluşturmaktadır. Aşağıda ayrıntıları ile anlatılacağı üzere pay sahibi, oyunu kural olarak genel kurul ortamında kullanacaktır⁷².

Limited şirketin karar organının genel kurul olması ve alınacak olan bu kararların da, pay sahiplerinin oy haklarını kullanmaları sonucu oluşacak olması sebebiyle, genel kurula katılma, konuşma ve öneride bulunma hakkının pay sahipleri

⁶⁸ Hakların sınıflandırılması konusunda bkz. **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 295; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 450; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2261 vd.; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 490; **Yıldız**, s. 164. Yine haklar hak sahiplerine göre; kişisel ve azınlık haklar; hakkın gücüne göre ise vazgeçilmez ve müktesep haklar olarak sınıflandırılmaktadır.

⁶⁹ İlgili haklar için bkz. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 453 vd.; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2261; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 490; **Tekinalp**, s. 571 vd.

⁷⁰ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 453.

⁷¹ **Pulaşlı, Hasan**: Şirketler Hukuku Şerhi C II, Ankara 2011, s. 1320; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1451; **Yıldız**, s. 173.

⁷² Oy hakkında ayrıntılı bilgi için aşağıda bkz. II. Bölüm I. Başlığı vd.

açısından vazgeçilmez bir hak olduğu sonucuna varılabilir⁷³. Ayrıca belirtmek gerekir ki genel kurula katılma hakkının pay sahibinin kendisi tarafından kullanılması zorunluluğu yoktur, pay sahibi bu hakkını temsilcisi aracılığı ile de kullanabilecektir(TTK m.617/3).

3. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı

Limited şirket pay sahibinin sahip olduğu diğer bir katılma hakkı ise, bilgi alma ve inceleme hakkıdır. TTK m. 614 hükmü şirket pay sahiplerinin, müdürlerden şirket işleri ve hesaplarına dair vazgeçilmez nitelikte olan bilgi alma hakkına ve inceleme yetkisine sahip olduğunu ifade etmektedir⁷⁴. Kanun metninin ifade ettiği gibi ortakların şirketin bütün iş ve işlemleri, ki bu iş ve işlemler şirketin dış iş ve işlemleri ile ortaklığın kendi içerisinde olan iş ve işlemleri kapsayacak şekilde yorumlanmalıdır, ile ilgili olarak bilgi alma ve inceleme hakkına sahip olduğu ifade edilmelidir. Bütün iş ve işlemlerden anlaşılması gerekenler ise; şirketin piyasadaki durumu, yapılacak olan anlaşmalar, krediler, bağışlar, inovasyon çalışmaları gibi şirketi ilgilendiren her türlü husustur⁷⁵.

Pay sahibi, bilgi alma ve inceleme hakkını kullanırken TMK m. 2'ye uygun olacak şekilde davranmalıdır⁷⁶. Pay sahibi bu hakkını kullanırken genel olacak şekilde

⁷³ **Bozkurt, Tamer**: Şirketler Hukuku, Ankara 2018, s. 531; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 664; **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, s. 450; **Pulaşlı**, s. 2087; **Tekinalp**, s. 575. Tokcan'ın da belirttiği üzere ve bizim de benimsediğimiz şekilde, TTK m. 622 yollaması sebebiyle ve TTK m. 447 hükmü gereği genel kurula katılma hakkının vazgeçilmez bir hak olduğu belirtilmelidir. **Tokcan, Fahriye Pelin**: Limited Ortaklıkta Oy Hakkından Yoksunluk, İstanbul 2018, s. 80 vd.; **Yıldız**, s. 173.

⁷⁴ **Can, Ozan**: Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, Ankara 2015, s. 45; **Çamoğlu, Ersin**: "Limited Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması ve Sınırları", Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 145; **Yıldız**, s. 178.

⁷⁵ **Bozkurt**, s. 533. Can'a göre ise bütün işler kavramından şirketi ve ortakları ilgilendiren, şirketin ortaklarla ve 3. şahıslarla olan, şirket organları ile alakalı olan hususların anlaşılması gerektiğini ifade etmiştir. Yine yazara göre bu kavramın geniş şekilde yorumlanması gerekmektedir. İnceleme hakkının kapsamının da geniş olarak yorumlanması gerektiği ve yazışmaların ve şirket defterlerinin kural olarak sınırsız bir şekilde inceleme hakkına konu edilebileceği yazar tarafından belirtilmiştir. **Can**, s. 69-89; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 451; **Çeker, Mustafa**: Limited Şirketler, Editör: Karahan, Sami, Konya 2013, s. 862; **Şener**, s. 720.

⁷⁶ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 732; **Can**, s. 120 vd. ; **Çamoğlu**, s. 155. Çamoğlu'na göre bilgi alma ve inceleme TMK m. 2'ye aykırı olacak şekilde kötüye kullanılması da, hakkın kullanılmasının engellenmesine neden olabilecektir. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 451- 452. Şener, ortağın şirket genel

bilgi alma veya inceleme talebinde bulunamayacaktır. Bilgi verilmesi veya incelemede bulunulması istenen hususlar belirtilerek, somut bir şekilde talepte bulunulmalıdır⁷⁷.

Her ne kadar TTK m. 614 hükmünde ifade edilmese de Kanun'un anonim şirketlerde pay sahibinin bilgi alma ve inceleme hakkının düzenlendiği TTK m. 437 hükmünde ifade edildiği gibi verilecek olan bilgilerin özenli, gerçeğe, hesap verme ve dürüstlük ilkelerine uygun olmasının gerektiği kabul edilmelidir⁷⁸.

Yine aynı madde hükmü pay sahibinin elde edeceği⁷⁹ bu bilgileri şirket zararına kullanma ihtimalinin mevcut olması durumunda şirket müdürlerinin pay sahibinin bu hakkını gerekli ölçüde engelleyebileceğini ve pay sahibinin genel kurula başvurusu üzerine genel kurulun bu konu hakkında karar vereceğini hüküm altına almıştır⁸⁰. Bu hükümden de anlaşılacağı üzere bilgi alma ve inceleme hakkına başvuran

kurulunda, alınacak kararlar için yapılacak oylamada, doğru bir şekilde karar verebilmesi için bu hakkını kullanabilmesi gerektiğini belirtmiştir. **Şener**, s. 721.

⁷⁷ Çamoğlu, anonim şirket genel kurulundan önce finansal tabloların, yıllık faaliyet raporlarının, denetleme raporlarının ilanına benzer hükmün limited şirket genel kurul hükümleri arasında yer almamasının, limited şirket genel kurulundan önce pay sahiplerinin bilgi alma ve inceleme hakkı kapsamında bu belgeleri talep etmelerine engel olmayacağını ve TTK m. 614 gereğince pay sahiplerinin sayılan belgeleri inceleyebileceklerini belirtmiştir. **Çamoğlu**, s. 145-152; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 451.

⁷⁸ **Çamoğlu**, s. 161; **Pulaşlı**, s. 2091; **Şener**, s. 721. Can, verilecek cevapların yukarıda sayılan niteliklere haiz olmasını sağlama görevinin, müdürlerde olmasından ötürü muğlak olan soruların da açıklanmasının istenmesinin müdürlerin hakkı olduğunu belirtmiştir. **Can**, s. 77.

⁷⁹ Kanun ifadesinde '*ortağın elde ettiği bilgileri*' şirketin zararına kullanması durumunda müdürlerin bu hakkın kullanımının gerekli ölçülerde engelleyebileceği ifade edilse de; '*elde ettiği bilgilerin*' ifadesinin '*elde edilecek*' olan bilgiler şeklinde anlaşılması gerekmektedir. Aynı yönde bkz. **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 522. Şener'e göre ortağın elde edeceği ve şirketin zararına kullanılması tehlikesi olan bilgilerin, şirket aleyhine kullanılması zorunlu değildir ve bu bilgilerin kullanılması tehlikesinin olması, müdürlerin bilgi alma ve inceleme hakkını engellemesi için yeterli nedendir. **Şener**, s. 511.

⁸⁰ **Bahtiyar, Mehmet**: Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2014, s. 430; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 732; **Bozkurt**, s. 533. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 452; **Karahan/ Çeker**, s. 862; **Şener**, s. 722; **Tekinalp**, s. 578; **Yasaman, Hamdi**: "Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda Hakimın Genişleyen Rolü", Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku İle İlgili Makaleler Mütalaalar, Bilirkişi Raporları, C II, İstanbul 2013, s. 27; **Yıldız**, s. 177. Can, her iki hakkın kullanılmasının da şirket açısından zarara sebep olup olmayacağını ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiğini, şirket zararı kavramının ise sadece şirketin aktifinin azalmasına yahut pasifinin artmasına sebep olan maddiyata yönelik zararların olmadığını aynı zamanda şirketin itibarına dönük olan manevi zararların da şirket zararı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Zararın hemen doğmuş olma ihtimalinin de olması gerekmemektedir, gelecekte doğacak olma ihtimali bile söz konusu ise müdürler bu hakkın kullanılmasını reddedecektir. Yine bilgi alma ve inceleme hakkını kullanan ortağın şirket zararına olacak şekilde hareket etme kastı taşıması da gerekli

pay sahibinin bu hakkı 'gerekli' olacak kadar engellenebilecektir; şirketin zararına kullanılma durumu olmayan başvuruların ise şirket zararına kullanılması ihtimali olan başvurulardan ayrılıp gereğinin müdürler tarafından yapılması kanaatimizce gerekmektedir⁸¹.

Bilgi alma ve inceleme hakkı reddedilen pay sahibinin, talep etmesine rağmen, müdürlerin genel kurulu toplantıya çağırılmaması durumunda ne yapacağı hususunun çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Can ve Tekinalp'e göre TTK m 617/3 atfı sebebiyle 411. ve 412. maddeleri gereğince, bilgi alma ve inceleme başvurusu müdürler tarafından reddedilen pay sahibi, azınlık oluştursun veya oluşturmasın, genel kurulun toplanması talebinin müdürler tarafından reddedilmesi veya bu talebe 7 iş günü içerisinde yanıt verilmemesi halinde, genel kurulun toplanmasını mahkemeden talep edebilecektir⁸². Yazarlar genel kurulun müdürler tarafından, bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılıp kullanılmayacağı konusunda karar alması için toplanmasının sağlanmaması durumunda, sorunun çözümü olarak yukarıda bahsedildiği şekilde pay sahiplerinin mahkemeden bu konuda karar vermesi için başvuruda bulunabileceklerini belirtmişlerdir. Bilgi alma ve inceleme hakkı genel kurulca haksız şekilde reddedilen

değildir, verilecek olan bilgilerin şirket zararına olacak şekilde kullanılma ihtimali söz konusu ise müdürler bu hakkın kullanılmasını reddedebilecektir. **Can**, s. 107 vd.

⁸¹ Aynı yönde görüş için bkz. **Can**, s. 109. Can, ortağın şirketle rekabet etmesi halinde, tek başına alınacak olan bilginin şirketin zararına kullanılabileceğini ve bu sebepten bu bilgi verilmesinden kaçınılabileceğini kabul etmektedir. **Can, Ozan**: “ Bilgi Alma ve İnceleme Talebi Müdürler Tarafından Reddedilen Limited Şirket Ortağının Genel Kurulda Oy Kullanıp Kullanamayacağı Üzerine Düşünceler” , Ankara Barosu Dergisi 2015/2, s. 55. Çamoğlu, bağlı ortaklıkların da zarar görme tehlikesi içerisinde bulunan şirketlerden olduğunu belirtmiştir. **Çamoğlu**, s. 159-160. Yine Çamoğlu, bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılmasının şirketin zararına olacağı durumlarda, verilecek bilginin gerekli olacak şekilde verilebileceğini yahut bu hakkın sınırlı olarak kullanılabilabileceğini ifade etmiştir. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 452. Şener'e göre de bilgi alma ve inceleme hakkı kapsamında istenilen bilgi ve belgelerin şirket aleyhine olması durumunda müdürlerin bilgi alma ve inceleme hakkını sadece gerekli olan şekilde kısıtlayabilecektir. **Şener**, s.723; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 512. Yıldız şirket müdürlerinin, şirketin zararına olabilecek bilgiler konusunda takdir yetkisi olduğunu belirtmiştir. **Yıldız**, s. 177.

⁸² **Can**, s. 129 vd.; **Tekinalp**, s. 578. Yazarın eserinde 617/3 yerine baskı hatasından kaynaklanan 618/3 yazmaktadır. Bu yazım hatası 617/3 olarak değerlendirilmelidir.

pay sahibinin⁸³ ise mahkemeye başvurarak bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılması konusunda karar verilmesini isteme hakkı söz konusudur⁸⁴.

Ancak Kanun metninin bazı noktalarda eksik düzenlendiği söylenebilir. Pay sahibinin hangi süre içerisinde mahkemeye başvurması gerektiği konusu, Kanun metninde düzenlenmemiştir. Anonim şirketlerde bilgi alma ve inceleme hakkının engellenmesi halinde pay sahibinin reddi izleyen 10 gün içerisinde veya diğer hallerde makul süre içerisinde mahkemeye başvurması gerektiği TTK m. 437’de hüküm altına alınmıştır. Kanımızca, limited şirketlerde bilgi alma ve inceleme hakkının düzenlendiği maddede yer alan bu boşluğun, anonim şirketlerde bilgi alma ve inceleme hakkının haksız yere engellenmesi halinde mahkemeye başvuru süresini belirleyen, ret halinde 10 gün ve diğer hallerde makul süre hükmünün, kıyas yolu ile uygulanarak, giderilmesi yoluna gidilebilir⁸⁵.

Yine ele alınması gereken diğer bir husus ise başvurunun haksız olarak reddedilmesi halinde pay sahibinin hangi mahkemeye başvurması gerektiğidir. Kanun maddesinde hangi mahkemeye başvurulması gerektiği ifade edilmese de TTK m. 5 hükmü gereği asliye ticaret mahkemesinde, yer bakımından görev konusunda ise HMK m. 14 gereği şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde davanın açılması gerekmektedir⁸⁶. Mahkemenin, pay sahibinin bilgi alma ve inceleme hakkının

⁸³ Yazar, bilgi alma ve inceleme hakkı, müdürler tarafından sadakat yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla reddedilen ortağın, bu konu hakkında karar verilecek olan genel kurul toplantısında, oy hakkından yoksun olması ve oyunu kullanamaması gerektiğini ifade etmektedir. **Can**, *Düşünceler*, s. 58.

⁸⁴ **Bahtiyar**, *Ortaklıklar*, s. 431; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 733; **Bozkurt**, s. 533; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 452; **Karahan/ Çeker**, s. 862; **Şener**, s. 723; **Yıldız**, s. 177.

⁸⁵ **Can**, her ne kadar anonim şirketlerde bilgi alma ve inceleme hakkı reddedilen pay sahibinin, 10 gün içerisinde dava açması gerektiğini düzenleyen hükmün, limited şirketler açısından da yol gösterici olacağını kabul etse de; bu sürenin Kanun metninde gösterilmesinin daha çok anonim şirketlerin ortaklık yapısından kaynaklandığını, limited şirketler açısından böyle bir durumun söz konusu olmaması sebebiyle dava açma süresi için makul bir süre beklenilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yazar dava açmak için ise uzunca bir süre beklenilmesinin hakkın kötüye kullanımı olarak kabul edileceğini de ifade etmiştir. **Can**, s. 153. Öğretide, talebin müdürler tarafından genel kurula hiç veya zamanında taşınmaması durumunda; uygun bir süre içerisinde davanın açılacağı belirtilmiştir. **Çamoğlu**, s. 162; **Şener**, s. 723. Şener Kanun metninde dava açılması için süre verilmemesinin çözüm yolu olarak TMK m. 2’nin kullanılması gerektiğini ve dürüstlük kuralı gereği bu davanın açılması için gereken sürede davanın açılması gerektiğini aksine davanın açılması için uzun bir süre beklenilmesi halinde bu talepten vazgeçildiği anlamına geleceğini belirtmiştir. **Şener**, *Limited Ortaklıklar*, s. 515.

⁸⁶ **Can**, s. 167- 168; **Çamoğlu**, s. 162; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 452; **Şener**, s. 723.

reddedilmesi halinde, açılacak dava üzerine vereceği karar kesindir (TTK m. 614/3). Kanun koyucu mahkemenin vermiş olduğu bu kararının kesin nitelikte olduğunu belirterek, taraflar arasında vuku bulan uyuşmazlığın ivedilikle çözülmesi gerektiğini ve istinaf ve ya temyiz yoluna konu edilmeden sonuçlandırılması gerektiğini amaçlamıştır⁸⁷.

4. Genel Kurulu Toplantıya Çağrı ve Gündeme Madde Eklenmesi Hakkı

TTK m. 617/3 hükmü, anonim şirkete ait toplantıya çağrı, azınlığın çağrı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul gibi hükümlerinin de kıyas yolu ile limited şirkete uygulanacağı belirtilmiştir.

Genel kurulun toplanmasını sağlamak hususu, ilk olarak müdürlerin yetkisindedir (TTK m. 617/1). Ancak kanun koyucu yukarıda da belirtildiği şekilde TTK m. 617/3 hükmü ile genel kurulun toplantıya çağrısına dair anonim şirket hükümlerinin limited şirketler hakkında da uygulanacağını belirlemiştir. Bu sebeple TTK m. 410/2 hükmü limited şirketlerde de uygulanabilecektir. Bu düzenlemenin sonucu olarak; müdürlerin, sürekli olarak toplanamaması, toplantı yetersayısının oluşmasının mümkün olmaması veyahut mevcut olmamasının söz konusu olması halinde tek bir pay sahibi bile genel kurulun toplanmasını sağlayabilir. Belirtmek gerekir ki pay sahibi genel kurulun toplanması konusunda doğrudan bir çağrı yetkisine sahip değildir. Mahkeme aracılığı ile genel kurulun toplanması sağlanabilecektir⁸⁸.

Mahkeme kendisine yapılan başvuru üzerine, TTK m. 410/2 hükmündeki şartların gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edecek ve ardından şartların bulunması halinde davayı kabul edecektir. Yine kanun koyucu, düzenlenen bu sürecin, sürüncemede kalmaması adına mahkemece verilen kararın kesin olduğunu belirtmiştir (TTK m. 410/2). Diğer bir ifade ile bu kararlar aleyhine istinaf veya temyiz kanun yoluna başvuru mümkün değildir.

⁸⁷ Can, s. 157; Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp), s. 452; Şener, s. 724; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 516.

⁸⁸ Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp), s. 472; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 535 vd.

Limited şirkette de esas sermayenin onda birine sahip olan pay sahipleri azınlık olarak nitelendirilecek ve azınlığın bu hakkına sahip olacaklardır⁸⁹. Azınlık olarak nitelendirilen ve esas sermayenin en az onda birine sahip olan pay sahibi tek bir kişi olabileceği gibi bu oranın birden fazla pay sahibinden oluşması da mümkündür⁹⁰. Azınlığı oluşturan pay sahipleri ise azınlık hakkı uyarınca genel kurulun toplanmasını yahut toplanacak olan genel kurulun gündemine madde eklenmesini isteyebilecekleri hüküm altına alınmıştır(TTK m. 617).Anonim şirket genel kurul toplantıya çağrı hükümlerine göre şirket genel kurulu toplantıya, şirket sözleşmesinde gösterilen şekilde, internet sitesi kurması zorunlu olan şirketler (TTK m. 1524) için internet sitesi aracılığı ile ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanan ilan ile çağrılır (TTK m 414). Limited şirket genel kurul çağrı hükümlerinin de, anonim şirket genel kurul çağrı hükümlerinin kıyas yolu ile uygulanması suretiyle oluşturulacağı göz önüne alındığı zaman limited şirket genel kurulunun şirket sözleşmesinde gösterilen şekilde, internet sitesi kurması zorunlu olan şirketler (TTK m. 1524) için internet sitesi aracılığı ile ve sicil gazetesinde yapılacak ilan ile toplantıya çağrılması gerekmektedir. Ayrıca yine anonim şirkette yapılacak genel kurul toplantılarının, pay defterinde yazılı olan ortaklara bildirilmesinin zorunlu olması sebebiyle, aynı hükmün kıyas yolu ile limited şirket genel kurul toplantılarına da uygulanması sebebiyle; limited şirket pay defterine yazılı olan pay sahiplerine de genel kurul toplantı gününün iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi gerekmektedir⁹¹.

Kural olarak şirket genel kurulu toplantıya müdür veya müdürler tarafından çağrılmaktadır⁹². Ancak sermayenin onda birine sahip azınlık pay sahiplerinin, noter

⁸⁹ **Ayan, Özge:** Limited Ortaklıklarda Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırma, Gündeme Madde Eklenmesini İsteme ve Sorumluluk Davası Açma Hakları, İzmir 2004, s. 9; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 455; **Erdoğan, Abdullah:** “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi” GÜHFD C. XVII Sa. 3 2013, s. 55; **Moroğlu, Erdoğan:** “ Anonim Ortaklıkta Azınlık Paysahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması” Makaleler I, İstanbul 2001, s. 228; **Pulaşlı**, s. 2092; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2273; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 537; **Yıldız**, s. 183.

⁹⁰ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 472; **Şener**, s. 468; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2296.

⁹¹ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 473; **Erdoğan**, s. 56; **Şener**, s. 733.

⁹² TTK m. 625/1-g hükmü gereğince, limited şirket müdürlerinin devredilemez yetkilerinden birisi, genel kurul toplantısının hazırlanması ve genel kurulda alınan kararların uygulanması olarak belirlenmiştir. Yine TTK m. 624/2 hükmü başkan müdürün yahut tek müdürün olması halinde ilgili kişinin, genel kurul toplantısının yapılması ve alınan kararların uygulanması konusu ile açıklamaları ve gerekli ilanları

kanalı ile yapacağı ve gerektirici sebepleri de belirterek genel kurulun toplanmasını ve gündemi içeren başvuruları ile genel kurulun toplantıya çağrılmasını yahut genel kurul toplanacak ise gündeme madde eklenmesini istemeye hakları vardır. Bu çağrı hakkı esas sözleşme ile daha az bir orana sahip pay sahiplerine de verilebilecektir⁹³. Azınlığın yapmış olduğu genel kurulun toplanması talebinin, müdür veya müdürler kurulunca kabul edilmesi halinde; genel kurul toplantısının kırk beş gün içerisinde yapılması gerekmektedir⁹⁴. Bu cümleden olarak da, müdürün yahut başkan müdürün çağrı ilanını, genel kurulun, kırk beş gün içinde toplanmasını sağlayacak şekilde yaptırması gerekmektedir. TTK m. 617/1 gereği çağrı ilanının kural olarak genel kurul toplantısından on beş gün önce yapılması gerektiğinden; müdürlerin bu süreye uygun olarak çağrı ilanını yaptırması gerekmektedir. Çağrının, müdürler tarafından yapılmaması halinde, çağrı hakkı talepte bulunan pay sahiplerine geçecektir ve çağrı ilanı istemde bulunan pay sahipleri tarafından yapılabilecektir (TTK m.411/4)⁹⁵.

Gündeme madde eklenmesini talep hakkının ise en geç, çağrı ilanının sicil gazetesinde yayımlanması için ödenecek olan ücretin yatırılmasından önce⁹⁶ müdüre yahut müdürler kuruluna ulaşması gerekmektedir (TTK m. 411/2). Talebin kabulü halinde çağrı ilanı azınlığın eklenmesini istediği gündem maddesi de olacak şekilde sicil gazetesinde yayımlanacak ve herhangi bir sorun ortaya çıkmamış olacaktır.

yapmaya yetkili olduğu da belirtilmiştir. Müdürlerin birden fazla olması halinde; TTK m. 624/3 ise müdürlerin toplanarak karar alması gerektiğini ve karar nisabının ise basit çoğunluk olduğunu hüküm altına almıştır. Tüm bu açıklamalar sonucunda, limited şirkette birden fazla müdürün bulunması halinde, başkan müdürün veya kurulun, hangisinin talep üzerine genel kurulun toplantıya çağrılması konusunda yetkili olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Kanaatimizce ve doktrinca de kabul edildiği üzere, müdürlerin birden fazla olup kurul oluşturmaları halinde; karar müdürler kurulunca alınmalı ve kararın gereği başkan müdür tarafından yerine getirilmelidir (TTK m. 624). Benzer şekilde bkz. **Akbay, Direnç**: Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları, İstanbul 2010, s. 39; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 657; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 471; **Eriş**, s. 3458; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 533; **Yıldız**, s. 211.

⁹³ 6762 sayılı TTK, azınlık pay sahiplerinin genel kurulun toplanmasını yahut toplanacak olan genel kurulun gündemine madde eklenmesi taleplerini yazılı şekilde yapılmasını yeterli görmüştür. Bkz. **Ayan**, s. 59; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 472; **Moroğlu**, Azınlık Genel Kurul Davet, s. 228; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1564; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 537; **Tekinalp**, s. 305.

⁹⁴ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 657; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 472; **Erdoğan**, s. 55; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2297; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 540.

⁹⁵ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 472; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2297.

⁹⁶ Gündeme madde eklenmesini talep hakkı için böyle bir sürenin öngörülmesindeki amacın, ortakların genel kurul toplantısına hazırlanmalarını sağlamak olduğu şeklinde görüş için bkz. **Akbay**, s. 46. Bilgili/ Demirkapı ise böyle bir sürenin öngörülmesi olmasının amacının, hakkın kötüye kullanılmasını engellemek olduğunu ifade etmişlerdir **Bilgili/ Demirkapı**, s. 657.

Azınlık pay sahipleri tarafından müdür ve ya müdürlere yapılan genel kurulun toplanmasını veya toplanacak ise gündeme madde eklenmesini içeren istemlerin reddedilmesi yahut bu istemlere 7 iş günü içerisinde cevap verilmemesi durumunda, istemde bulunan pay sahipleri şirket genel kurulunun toplanmasını, toplanacak ise gündeme konulmasını istedikleri maddelerin eklenmesini, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden karar verilmesini isteyebilir⁹⁷.

Mahkeme yapacağı incelemede başvuruda bulunan, pay sahibi veya pay sahiplerinin, azınlık oluşturup oluşturmadığını dikkate alacak ve bu şartın sağlanması durumunda şirkete yapılan başvurunun Kanun'un aradığı şartları taşıyıp taşımadığı incelemesinde bulunacaktır⁹⁸. Şartların sağlanması durumunda, azınlığın istemi doğrultusunda karar verilecektir. Mahkeme kararı neticesinde genel kurulu toplantıya çağırarak için kayyım görevlendirilir ve bu kayyımın görevleri ve yetkileri de gösterilir. Mahkeme mümkün oldukça dosya üzerinden karar verir ve verilen bu karar kesindir⁹⁹.

⁹⁷ Önceki Kanun döneminde azınlık pay sahiplerinin genel kurulun toplanması veya toplanacak olan genel kurulun gündemine madde eklenmesi taleplerinin müdürler tarafından reddedilmesi halinde dahi mahkemeye doğrudan başvuru hakları yoktu. Başvurularının müdürler tarafından reddedilmesi halinde ikinci bir aşama olarak denetçilere başvurulması gerekmektedir ve denetçilerin de yapılan istemi reddetmesi halinde istemde bulunan azınlık pay sahiplerinin mahkemeye başvuru hakları bulunmaktaydı. **Ayan**, s. 75 vd. Ayrıca mülga Kanun döneminde azınlık pay sahipleri tarafından mahkemeye başvurulması halinde, pay senetlerinin bankaya tevdi edilmesi gerekmekte ise de bu durum 6102 sayılı Kanun'da hüküm altına alınmamıştır. Pay senetlerinin tevdi konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. **Ayan**, s. 79 vd.; **Moroğlu**, Azınlık Genel Kurul Davet, s. 232 vd.; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 472; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1565; **Tekinalp**, s. 306.

⁹⁸ Yargıtay 11. HD, 04.05.2015 tarihli kararında, davacıların, şirket genel kurulunun toplanması için yönetim kuruluna başvurmadan mahkemeye başvurarak, şirket genel kurulunun toplanmasını talep etmelerinin mümkün olmadığını ve bu sebepten açılan davanın reddedilmesi gerektiği şeklinde karar vermiştir. Karar için bkz. Y. 11 HD, 04.04.2015 2014/18752/6314, **IÜHFTHAD**, s. 300.

⁹⁹ Çamoğlu, azınlığın dava dilekçesinin şirkete tebliğ edilmesi gerektiğini ve şirkete, savunma hakkının kullanılması için, cevap imkanı sağlanması gerektiğini belirtmiştir. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 472-473. Moroğlu, azınlık tarafından açılmış bulunan davanın; şirketin, azınlığın genel kurulun toplanmasını veya gündeme madde eklenmesini istemesini reddetmesinden dolayı, şirket ile azınlık pay sahipleri arasında bulunan ihtilaftan kaynaklandığını ve bu sebeple açılan davanın çekişmeli yargı işi olduğunu belirtmiştir. **Moroğlu**, Azınlık Genel Kurul Davet, s. 235; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1565-1566; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 544 vd. Mahkemece verilen kararların kesin olduğu yönünde Y. 11. HD, 28.09.2015, 9734/9515 sayılı kararı, 11. HD, 04.02.2015, 2014-15808/1230 sayılı kararı, 11. HD, 22.06.2016, 2015-6683/6907 sayılı kararı için bkz. **IÜHFTHAD**, s. 301.

5. Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğünü Dava Hakkı

TTK m. 622 hükmü gereğince anonim şirket genel kurul kararlarının iptalini yahut hükümsüzlüğünü dava hakkı ile ilgili hükümler kıyas yolu ile limited şirket genel kurul kararlarına karşı da uygulama alanı bulacaktır¹⁰⁰. Bahsedilen konu, ayrı bir çalışma yapılmasını gerektiren içeriği barındırması sebebiyle, genel hatları ile ele alınacaktır¹⁰¹.

a. Yokluk

Genel kurul kararlarının, meydana getirebileceği hükümsüzlük hallerinden biri olarak, yokluk halinden bahsetmek gerekirse; şekli nitelikteki kurucu unsurları meydana getirilmeden oluşturulmaya çalışılan genel kurul kararları yok hükmündedir ve hiçbir şekilde hüküm ve sonuç doğurmayacaklardır; bununla birlikte bu durumun hakim tarafından re'sen dikkate alınması gerekmektedir¹⁰².

Usulüne uygun bir şekilde toplanmayan genel kurulda alınan kararlar, çağrısız toplanan genel kurul hariç, ile toplantı ve karar yetersayılarının sağlanmadığı genel kurullarda alınan kararlar, yokluk yaptırımını ile karşılaşacaktır ve hiçbir şekilde sonuç doğurmayacaktır¹⁰³. Moroğlu ise toplantı ve karar yetersayılarına aykırı olarak alınan

¹⁰⁰ **Bozkurt**, s. 533; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 734; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 453; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2271.

¹⁰¹ Bu konu hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **Kırca, İsmail/ Şehirali Çelik, Feyzan Hayal/ Manavgat, Çağlar**: Anonim Şirketler Hukuku Cilt 2/2 Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 2017; **Moroğlu, Erdoğan**: Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul 2017.

¹⁰² **Bilgili/ Demirkapı**, s. 342; **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 4; **Moroğlu, Erdoğan**: “ Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları” , Makaleler I, İstanbul 2001, s. 164; **Pulaşlı, Hasan**: “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi” , İÜHF C. 71 Sa. 2, İstanbul 2013, s. 342 vd. ; **Şener**, s. 531; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 605.

¹⁰³ **Arslanlı, Halil**: “ Anonim Şirketlerde Umumi Heyet”, İÜHF C. 24 Sa.1-4, İstanbul 1959, s. 213 vd. ; **Bahtiyar, Mehmet**: “Anonim Şirketler Genel Kurulunda Toplantı Yetersayısının ‘Toplantı Süresince Korunması’ Şartına İlişkin TTK. 418/1 Hükümünün Değerlendirilmesi” , Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, s. 66 vd.; **Bozkurt**, s. 350 vd.; **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, s. 493; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 311; **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 8 vd. ; **Şener**, s. 531. Yıldız ise karar yetersayısı oluşmadan alınan kararların batıl kararlar olduğunu, bununla birlikte toplantı tutanağında şeklen dahi olsa, karar yetersayısının sağlanmış olması halinde ise, bu kararın iptal edilebilir bir karar olduğunu belirtmiştir bkz. **Yıldız**, s. 237. Yargıtay yeni tarihli kararında ‘*Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına, 6102 Sayılı ...'nın 621. maddesinin 1.d bendi uyarınca esas*

genel kurul kararlarının yok hükmünde olmadığını, hatalı bir şekilde toplanmış bulunan genel kurulda alınan bu kararların iptal edilebilir kararlar olduğunu belirtmiştir¹⁰⁴. Moroğlu, yine çağrı hükmü ile ilgili olarak; mutlak emredici hükümlere aykırı (çağrının yetkisiz kişilerce yapılması gibi) olarak yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunu; bahsedilen aykırılıklar haricindeki çağrı usulüne uyulmama hallerinde (çağrı süresine uyulmama gibi), toplanan genel kurul kararlarının ise iptal edilebilir kararlar olduğunu belirtmiştir¹⁰⁵.

Kanaatimizce de yetkisiz kişilerce yapılan çağrı örneğinde olduğu gibi, genel kurulun kararının, kurucu unsurlarının, oluşmasına neden olan çağrının, meydana gelmemesine neden olan hukuka aykırılık hallerinde, yokluk hali meydana gelecektir¹⁰⁶;

sermayenin artırılmasına dair genel kurul kararlarının temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması hâlinde alınabileceği ve 2 ortaklı limited şirketlerde ortaklardan sadece birinin iştiraki ile toplanan genel kurulda esas sermayenin artırılmasına dair bir karar alınamayacak olmasına ve alınmış ise de yoklukla malul bulunmasına göre, davalı vekilinin tüm teyiz itirazları yerinde değildir.’ diyerek karar yetersayısına aykırı kararların, yok hükmünde olduğunu belirterek, teyiz iddialarını reddedip yerel mahkeme kararını onamıştır. Y. 11.HD., 02.10.2018, E. 2018/3813 K. 2018/5914, Kazancı İçtihat Bankası, E.T: 15.04.2019. Yargıtay da vermiş olduğu diğer bir kararında toplantı ve karar yetersayılarına aykırı olarak alınan genel kurul kararlarının yok hükmünde olduklarını hüküm altına almıştır. Yargıtay ‘*TTK.nun 388 inci maddesinde yer almaktadır. Anılan maddede anasözleşmenin değiştirilmesi sırasında uygulanması gereken toplanma ve karar yetersayıları yapılacak değişikliklerin önemine göre farklı olarak düzenlenmiştir. Buna göre, anasözleşmede yapılacak değişikliğin niteliğine göre maddede belirtilen yetersayıların altında toplanamaz ve karar alınamaz. Zira, genel kurulun toplanma ve karar alma nisaplarına ilişkin düzenlemeler emredici niteliktedirler. Aksi takdirde alınan kararlar hukuken geçerli olmayıp, yok hükmündedir.*’ diyerek toplantı ve karar yetersayılarına aykırı olan genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunu, verdiği kararı ile hüküm altına almıştır. Y. 11. HD., 27.03.2006, E. 2005/3364 K. 2006/3223, Kazancı İçtihat Bankası, E.T: 15.04.2019.

¹⁰⁴ Moroğlu, ayrıca genel kurulda alınan kararın, Kanun’un aradığı nisapları sürekli olarak ortadan kaldırması yahut sınırlandırması durumunda, genel kurulda alınan bu kararın batıl bir karar olduğunu belirtmiştir. **Moroğlu**, s. 130, 145. Aynı şekilde İmregün, genel kurul toplantısına katılmaya hakkı olmayan kişilerin katılımı sonucunda, yetersayıların şeklen dahi oluşmuş olması sonucu, alınmış bulunan kararların iptal edilebilir kararlar olduğunu belirtmiştir. **İmregün**, Kara Ticareti, s. 311.

¹⁰⁵ **Moroğlu**, s. 111 vd. ; **Moroğlu**, Toplantı Davet, s. 169 vd. , 180. Aynı şekilde bkz. **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 213 vd. , 222. **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, yetkisiz kişilerce toplantıya çağrılan genel kurulda, alınan kararların yok hükmünde olduğunu belirtmiştir. Yine, toplantı yer, saati ile birlikte gündemin de belirtilmediği genel kurul kararlarının, yok hükmünde olduğu ifade edilmiştir. **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 8 vd. ; **Pulaşlı**, Genel Kurul, s. 340.

¹⁰⁶ Yargıtay ‘*Mahkemeye uyulan bozma ilamı doğrultusunda, 26/02/2014 tarihli yönetim kurulu toplantısının usulüne uygun olarak toplanmadığı ve toplantı nisabına uyularak da karar alınmadığı, ve bu sebeple yönetim kurulu toplantısında alınan genel kurulunun toplantıya çağrılmasına dair kararın yok hükmünde olduğu, 28/03/2014 tarihli genel kurulun toplantıya çağrılmasına dair yönetim kurul kararının yok hükmünde olması nedeniyle, genel kurulun yetkisiz kişilerce toplantıya çağrılmış olduğunun kabul edilmesi gerektiği, yetkisiz kişilerce genel kurul çağrısı yapılmış olması sebebiyle 28/03/2014*

bu hükümler dışındaki aykırılık hallerinde ise; çağrı süresine dikkat edilmemesi gibi hallerde ise, genel kurulda alınana kararlar iptal edilebilir kararlar olacaktır. Genel kurulun kararlarının kurucu unsurlarından olan toplantı ve karar nisaplarına aykırılık hallerinde de, kanaatimizce, ortada mevcut alınan bir karar bulunmamasından ötürü, yokluk hali meydana gelecektir¹⁰⁷.

Yok hükmünde olan bir genel kurul kararı, aynı batıl olan genel kurul kararı gibi ilk andan itibaren herhangi bir sonuç doğurmayacaktır. Yok hükmünde olan genel kurul kararının da tespiti herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmaksızın istenebilecektir¹⁰⁸. Yargıtay vermiş olduğu yeni tarihli kararlarında, genel kurul kararlarının yokluğunun tespitinin istenmesinin, TMK m. 2'ye aykırı olması halinde, bu durumun hakkın kötüye kullanımı teşkil edeceğini belirterek, red kararı vermiştir¹⁰⁹.

tarihli genel kurulda alınan kararlarında yok hükmünde olması gerektiği gerekçesi ile davanın kabulüne, davalı Setta İnşaat Taahhüt Turizm Tekstil Gıda Sanayi Ticaret A.Ş'nin 28/03/2014 tarihinde genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmiştir.' diyerek yerel mahkeme kararını onamıştır. Y. 11. HD., 28.09.2017, E. 2017/1630 K. 2017/4858, Kazancı İçtihat Bankası, E.T: 15.04.2019. Yargıtay benzer şekilde aldığı bir kararda yine 'Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre; davalı şirkette davacı ile diğer ortak'ün münferiden imza yetkili müdür oldukları, genel kurulu çağrı yetkisi müdürlere kurul olarak kullanılmak üzere verilmiş olduğundan şirketi tek başına temsile yetkili olan müdürün genel kurulu bu sıfatla çağırmaya yetkili olmadığı, genel kurula çağrı için müdürler kurulunun bu hususta karar alması gerektiği, ticaret siciline sunulan ilan metninden diğer müdür'ün çağrısı tek başına aldığı karara dayanarak yaptığı, geçerli bir müdürler kurulu kararına dayanmayan çağrının genel kurul kararlarının yok hükmünde sayılmasına neden olacağı gerekçesiyle davalı şirketin 02.05.2014 tarihli genel kurul toplantısında alınan tüm kararların "yok hükmünde" olduğunun tespitine karar verilmiştir' diyerek yerel mahkeme kararını onamıştır.. Y. 11. HD.,23.11.2016, E.2015/11756 K. 2016/8994, Kazancı İçtihat Bankası, E.T: 15.04.2019.

¹⁰⁷ Benzer şekilde bkz. **Arslanlı, Halil**: "Limited Şirketin Teşkilatı" İÜHF Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978, s. 748; **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 238 vd. ; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 343; **Çamoğlu (Poroy/Tekinalp)**, s. 493; **Şener**, s. 531; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 605.

¹⁰⁸ **İmregün**, Kara Ticareti, s. 311; **Moroğlu**, s. 153; **Pulaşlı**, Genel Kurul, s. 341; **Şener**, s. 531.

¹⁰⁹ 'Bu açıklamalar uyarınca, mahkemece davacılar vekilinin bu yöndeki taleplerinin TMK'nın 2. maddesinde belirtilen iyi niyet kurallarıyla bağdaşıp bağdaşmadığı değerlendirilmelidir. Davacı ortaklar, dava konu yapılan 28.11.2008 tarihli çağrısız olağanüstü genel kurul toplantısından sonra yapılmış olan 9 farklı genel kurula dava konusu yapılan işbu genel kurul kararı ile artırılan sermaye sonrasında oluşan hisse oranlarına göre hazırlanmış olan hazirun uyarınca icra edilen genel kuruldan 6 tanesine katılmışlar ve icra edilen bu genel kurul toplantılarından katılmadıkları da dahil olmak üzere hiçbirine davacılar tarafından herhangi bir dava da açılmamıştır. Ayrıca davalı şirket tarafından yine 28.11.2008 tarihli çağrısız olağanüstü genel kurul toplantısından sonra 2009, 2010, 2011 ve 2013 yıllarında yine dava konusu yapılan genel kurulda artırılmış sermaye sonrasında oluşan hisse yapısına göre kâr payı dağıtımı yapılmış olup, davacılar yine kâr payına da itirazda bulunmadığı anlaşılmaktadır. Son olarak davacılar 28.11.2008 tarihli çağrısız olağanüstü genel kurul toplantısından sonra makul bir süre içinde dava açmayıp, 22.05.2015 tarihinde, işbu davayı açtıkları gözetildiğinde TMK'nın 2. maddesi uyarınca dava açma hakkının düştüğü gözetilmek suretiyle karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle davanın kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün açıklanan nedenlerle bozulmasına karar

b. Butlan

Genel kurul kararlarının karşılaşıcağı diğer geçersizlik halleri ise butlandır. Yapılan bir hukuki işlemin kurucu unsurlarının bulunmasına rağmen geçerlilik şartlarının bulunmaması durumunda karşılaşıcağı yaptırım türü ise butlan yani hükümsüzlüktür¹¹⁰.

Kanun koyucu TTK m. 447 hükmünde; “*Genel kurulun özellikle;*

- a) *Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilmez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,*
- b) *Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran,*
- c) *Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan,*

kararları batıldır. diyerek batıl olan kararlara örnek kararlar belirtmiştir. Görüldüğü gibi kanun koyucu ‘*özellikle*’ demek suretiyle kanun maddesinde belirttiği durumların sınırlayıcı olmadığını; örnekleme amacıyla ilgili durumları belirttiği söylenebilir¹¹¹.

vermek gerekmiştir.’ Y. 11. HD., 18.12.2018, E. 2017/1702 K. 2108/8018, Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, E.T: 01.03.2019.

‘Dosyadaki yazılara, mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına ve Dairemizin 14.11.2011 tarih, 2010/3629 E., 2011/14980 K. sayılı bozma kararında belirtildiği üzere genel kurul kararlarının yoklukla malul olduğu durumlarda 3 aylık hak düşürücü süre nazara alınmadan bu hususta dava açılabilmesi mümkün ise de bu durumun M.K.nın 2. maddesiyle sınırlı bulunmasına, 2000’li yıllardan önce yapılan sermaye artırımına dair genel kurul kararlarının yokluğunun tespiti davaları bakımından davacının tutumunun Tmk’nın 2. maddesi hükmüyle bağdaşır mahiyette olmamasına, daha sonraki yıllar bakımından ise ortada genel kurul kararlarının yokluğu sonucunu doğuracak bir hususun varlığının kanıtlanamamış ve çağrılı olarak yapılan toplantılar bakımından davacıya çağrı yapılmamasının sadece davacıya iptal davası açma hakkı tanınmasıyla 2000’li ve daha sonraki yıllarda yapılan genel kurul kararları bakımından davacının pay durumunun alınan kararların yokluğu sonucunu doğuracak mahiyette bulunmamasına göre davacı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan ve yerinde görülmeyen diğer temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.’ Y. 11. HD.,06.06.2014, E. 2013/5016 K. 2014/10822, Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, E.T: 01.03.2019.

¹¹⁰ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 344; **Oğuzman, M. Kemal/ Barlas, Nami**: Medeni Hukuk, İstanbul 2011, s. 208 vd.

¹¹¹ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 345 vd. ; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 494; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 347 vd. ; **Kırca/ Şehirli Çelik/ Manavgat**, s. 13; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 607; **Tekinalp, Ünal**: “Emredici Hükümler Açısından Genel Kurul Kararlarının İptali ve Butlanı Sorunu” , GSÜHFD 2013 (2), İstanbul 2015, s. 16.

Çamoğlu da, kanun koyucunun madde metninde her ne kadar örnekleme yolu ile butlan olan kararları belirtse de, TBK m. 27 hükmünün de, uygulanmasının devam edeceğini ve bu madde hükmüne aykırılıkların da butlana sebebiyet vereceğini ifade etmektedir¹¹².

Kanaatimizce de, gerekçede¹¹³ de belirtildiği üzere, sınırlı bir şekilde sayılmayan butlan sebeplerinin, TBK m. 27 hükmü de dahil olmak üzere aykırılık hallerinin, butlana sebebiyet vereceğinin kabulü; içtihat ve doktrince butlan hallerinin belirlenmesinin kabul edilmesi ancak bu hallerin belirlenmesi sırasında da hukuki işlem güvenliğinin gözetilmesi ile birlikte sakınma ilkesinin de göz önünde tutulması gerekmektedir¹¹⁴.

Genel kurul kararının batıl olmasının sonucunda; alınan kararlar baştan itibaren herhangi bir hüküm ve sonuç doğurmamaktadır ve bu durumun hakim tarafından re'sen dikkate alınması gerekmektedir ve bu kararların butlanının tespiti herhangi bir süreye tabi olunmadan da istenebilecektir¹¹⁵. Yargıtay vermiş olduğu yeni tarihli kararında, genel kurul kararlarının butlanının tespitinin istenmesinin, TMK m. 2'ye aykırı olması halinde, bu durumun hakkın kötüye kullanımı teşkil edeceğini belirterek, red kararı vermiştir¹¹⁶.

¹¹² Aynı şekilde bkz. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 348. Tekinalp, TBK m. 27 hükmünün de butlan yönünden uygulama alanı bulacağını ancak ilgili madde metnindeki 'emredici hükümler'e aykırılığın butlana değil, iptal edilebilirliğe sebep olacağını belirtmiştir. **Tekinalp**, Emredici Hükümler, s. 16.

¹¹³ TTK m. 447 gerekçesi.

¹¹⁴ Aynı şekilde bkz. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 345; **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 16; **Pulaşlı**, Genel Kurul, s. 343.

¹¹⁵ **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 11; **Moroğlu**, s. 185 vd. ; **Pulaşlı**, Genel Kurul, s. 343; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2305; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 610; **Yıldız**, s. 235.

¹¹⁶ 'Dava, davalı limited şirketin 23.10.1995 tarihinden sonra alınmış tüm sermaye artışına dair ortaklar kurulu kararlarının çağrısız ve davacının imzası taklit edilmek suretiyle alınmış olması sebebiyle mutlak butlanla batıl olduğunun tespiti ve davacının davalı şirketteki pay oranının tespiti istemine dair olup mahkemece yukarıda yazılı gerekçeyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Her hak gibi genel kurul kararının butlanının ileri sürülmesi de dürüstlük kuralı çerçevesinde mümkündür. (TMK md.2) Bu kurala aykırı olarak dava ve itiraz yoluyla genel kurul kararının butlanına istinat edilemez. Kararların butlanının ileri sürülmesinin hangi hallerde hakkın kötüye kullanılması olarak niteleneceğini veya hangi hallerde hakkın kötüye kullanılmasının söz konusu olamayacağını önceden belli ilkelere bağlamaya imkan yoktur. Hakim, butlanın ileri sürülmesinin dürüstlük kuralına aykırı veya hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olup olmadığını her olayda resen ve "ahval ve şartların heyeti umumiyesini göz önünde tutarak serbestçe takdir edecektir. (... Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü,2014 183-184 20, Prof.Dr. ...) Davacı, 23.10.1995 tarihinden sonra alınan sermaye artırımı kararlarının geçersiz olduğunu ileri sürmüştür. Davalılar da, davacının davalı şirketle aynı alanda faaliyet gösteren bir şirketin ortağı ve müdürü olduğunu, tacir olan davacının ticaret siciline ilan edilen ortaklar kurulu kararlarına 17 yıl geçtikten sonra itiraz etmesinin hakkın kötüye kullanılması mahiyetinde olduğunu savunmuştur. Mahkemece, davaya konu sermaye artırımı kararlarında davacıya atfen atılan imzaların

c. İptal Edilebilirlik

Genel kurul kararları için düzenlenen son sakatlık hali ise iptal edilebilirliktir. TTK'da da belirtildiği üzere kanuna, şirket sözleşmesine ve özellikle dürüstlük kurallarına aykırı olan genel kurul kararları iptal edilebilecektir (TTK m. 445)¹¹⁷. Moroğlu, Kanun'a aykırılık hallerinde ikili bir ayrıma giderek, konuyu incelemiştir. Moroğlu'na göre, nispi emredici hükümlere aykırı olan genel kurul kararlarının iptal edilebilir, mutlak emredici hükümlere aykırı olan genel kurul kararlarının ise batıl kararlar olduğunu ifade etmiştir. Yazar ayrıca genel kurulda alınan kararın bir kısmının batıl olması durumunda, alınan kararın, kısmi şekilde batıl olacağını ve tarafların batıl olmayan kısım ile devam etmeyeceklerinin anlaşılması durumunda, sakat olmayan kısmın geçerli bir şekilde varlığını sürdüreceğini de belirtmiştir¹¹⁸.

Tekinalp, Kanun'un emredici ve yedek hükümlerine aykırılığın, TTK m. 445 gereği iptal yaptırımına tabi olduğunu ve TBK'dan kaynaklanan emredici hükümlere aykırılığın yaptırımı olan butlanın, TTK m. 447 hükmü hariç olmak üzere, genel kurul kararları için uygulanmasının mümkün olmadığını ve Kanun'un emredici hükümlerine aykırı genel kurul kararlarının iptal yaptırımına tabi olduğunu belirtmiştir¹¹⁹.

İmregün ise, 'mutlak emredici' veya 'nispi emredici' kanun hükmü ayrımını kabul etmediğini; ayrıca bütün emredici kanun hükümlerinin, iptal edilebilir kararlar

davacının eli ürünü olmadığı, davacının dava hakkını bilerek kötüye kullandığına dair savunmayı kanıtlayan somut bir delil gösterilmediği, sadece uzun süre geçmiş olmasının davacının dava hakkını kötüye kullandığını ortaya koymayacağı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Ayrıca mahkemece 23.05.2005 tarihinde davacının yurt dışında olduğu, bu sebeple 23.05.2005 tarihli sermaye artırım kararının alındığı toplantıya katılmasının ve imza atmasının mümkün olmadığı belirtilmişse de dosyada mevcut Emniyet Müdürlüğü kayıtlarına göre davacının bu tarihte yurt dışında olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda mahkemece, yukarıdaki açıklamalar ışığında davacının davalı şirketle aynı alanda faaliyet gösteren bir şirketin ortağı ve müdürü olduğuna dair iddia, sermaye artırım kararının alındığı tarihlerde davacının yurt dışında bulunmadığı ve aradan geçen süre de nazara alınarak alınan kararların butlanının ileri sürülmesinin dürüstlük kuralına aykırı veya hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olup olmadığının değerlendirilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle hüküm tesisi doğru olmamıştır.' Y. 11. HD., 28.11.2017, E. 2016/6325 K. 2017/6651, , Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, E.T: 01.03.2019.

¹¹⁷ **Kendigelen, Abuzer:** "İptal Davası Açma Hakkı ve Pay Sahipliği Sifatının Cüz'i Halefiyet (Payların Devri) Sonucu Değişmesi", Makalelerim C. II, İstanbul 2006, s. 2; **Moroğlu**, s. 207; **Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/ Çamoğlu, Ersin:** Ortaklıklar Hukuku I, İstanbul 2014, s. 533; **Tekinalp**, s. 393.

¹¹⁸ Ayrıntılı açıklama için bkz. **Moroğlu**, s. 159 vd. ,183 vd. , 229 vd.

¹¹⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. **Tekinalp**, s. 398 vd. ; **Tekinalp**, Emredici Hükümler, s. 15.

olduğunun kabul edilmesinin, 3 aylık iptal davası açma süresinin sonunda bu kararların geçerli kararlar haline geleceğinin kabulü anlamına geldiğini ve bu durumun kabul edilmesi beklenemez durumlara sebebiyet vereceğini belirterek, eski TBK m. 19 ve 20 hükümlerine aykırı kararların mutlak butlan hükmünde olması gerektiğini belirtmiştir¹²⁰.

İptal sebebi olarak gösterilen kanuna aykırılık hallerinin yokluk ve butlan halleri dışında kalan, kanuna aykırılık hallerinin olduğu belirtilmelidir¹²¹. Yine şirket sözleşmesine¹²² ve dürüstlük kuralına¹²³ aykırı olan genel kurul kararları da iptal yaptırımı ile karşılaşacaktır.

Kanun koyucu TTK m. 446/1-b hükmünde bazı aykırılıkların tek başına meydana gelmesini, kararın iptali bakımından yeterli görmemiş; aynı zamanda bu aykırılıkların kararın alınmasında etkili olması gerektiğini hüküm altına almıştır. Kanun koyucu; *çağrının usulüne göre yapılmamasını, gündemin gereği gibi ilan edilmemesini, genel kurula katılma yetkisi bulunan kişilerin veya temsilcilerin toplantıya katılıp oy kullanmalarını, genel kurula katılmalarına ve oy kullanmalarına haksız olarak engel olunan ve tüm bu sayılan kanuna aykırılıkların, kararın alınmasında 'etkili olduğunu'* belirten pay sahiplerinin iptal davası açabileceğini belirtmiştir. Etki kuralı olarak nitelendirilen bu durumda, sayılan aykırılıklar tek başına genel kurul kararının iptaline

¹²⁰ İmregün, Kara Ticareti, s. 312 vd.

¹²¹ Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), s. 487; Moroğlu, s. 230; Yıldız, s. 238.

¹²² Bozkurt, s. 355; Şener, s. 537; Yıldız, s. 239. Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat, şirket sözleşmesi ile Kanun'da gösterilen nisapların ağırlaştırılması durumunda, bu nisaplara uyulmamasının sonucunun yokluk olduğunu ifade etmiştir. Bkz. Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat, s. 86 vd. Moroğlu, emredici hükümlerin aksini öngören şirket sözleşmesi hükümleri batıl olduğunu ve bu sebeple, emredici hükümlerin aksini içeren şirket sözleşmesine dayanılarak, genel kurul kararının iptalinin istenemeyeceğini belirtmiştir. bkz. Moroğlu, s. 231.

¹²³ Çamoğlu, dürüstlük kuralından anlaşılması gerekenin, TMK m. 2'de bahsedilen dürüstlük kuralının olduğunu ve bu şekilde çoğunluğun azınlığın haklarını zedelemesinin önüne geçileceğini belirtmiştir. Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), s. 488 vd. Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat, çoğunluğun, yasal bir amaç uğruna değil de azınlığı zarara uğratmak için kararlar almasını, hakkın kötüye kullanımı olacağını ifade etmiştir. Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat, s. 91 vd. Moroğlu'na göre dürüstlük kuralına aykırı, genel kurul kararlarının iptal edilmesindeki amaç, çoğunluğun, azınlığı haksız olarak mağdur etmesinin ve haklarına halel getirmesinin önüne geçmektir. Moroğlu, s. 238. Aynı yönde görüş için bkz. Arslanlı, Umumi Heyet, s. 277; Şener, s. 537; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 617; Yıldız, s. 239.

sebebiyet vermeyecektir. Ancak anılan durumlar, genel kurul kararın alınmasına etkili olmuşsa iptale sebebiyet vereceklerdir¹²⁴.

Genel kurul kararlarının iptali kabil hükmünde olanlarının, iptali ancak açılacak dava ile istenebilecektir. Bu tarz kararlar; batıl veya yok hükmünde olan kararların haricinde, itiraz veya def'i şeklinde ileri sürülemeyecek kararlar olup, re'sen de göz önüne alınması gereken kararlardan değildir¹²⁵.

Genel kurul kararının, iptali davasını, TTK m. 446 gereği, toplantıda hazır bulunan ve muhalefetini tutanağa geçiren pay sahipleri¹²⁶, toplantıda hazır bulunsun yahut bulunmasın, olumsuz oy kullansın veya kullanmasın yukarıda '*etki kuralı*' bahsinde belirtilen aykırılıkların kararın alınmasında etkili olduğunu ileri süren ortaklar¹²⁷, yönetim kurulu¹²⁸ ve kararın icrası kişisel olarak sorumluluklarına neden olacaksa yönetim kurulu üyelerinden¹²⁹ biri üç ay¹³⁰ içinde, iptal davası açma hakkını haizdir.

¹²⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 489; **Şener, Limited Ortaklıklar**, s. 631; **Tekinalp**, s. 394.

¹²⁵ **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 174; **Moroğlu**, s. 255; **Şener, Limited Ortaklıklar**, s. 615.

¹²⁶ Pay sahibinin toplantıya temsilci aracılığıyla katılması halinde de, muhalefetin tutanağa geçirilmesi durumunda dava hakkı söz konusudur. Aynı husus, oy hakkından yoksun olan pay sahipleri açısından da geçerlidir. Bkz. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 490; **İmregün, Kara Ticareti**, s. 317. **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, oy hakkından yoksun olan pay sahibinin iptal davası açabilmesi için, muhalefetini, tutanağa geçirmesinin, yeterli olduğunu belirtmiştir. **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 180 vd. ; **Moroğlu**, s. 266; **Yıldız**, s. 239.

¹²⁷ Bahsedilen aykırılıkların, davanın dinlenilme şartı olduğu yönünde bkz. **Moroğlu**, s. 284; **İmregün, Kara Ticareti**, s. 318. Aksi görüş için bkz. **Tekinalp**, s. 399; Arslanlı'ya göre, genel kurulda hazır bulunan pay sahipleri, bahsedilen aykırılıkların bulunması durumunda da karara muhalefetini bildirmeli ve bu hususu tutanağa geçirmelidir. Yazar, aksi hali, dava hakkından zımnen de olsa feragat olarak nitelemiştir. Bkz. **Arslanlı, Umumi Heyet**, s. 283.

¹²⁸ Limited şirkette birden fazla müdür varsa; müdürler kurulunun, iptal davası açabilmek için toplanıp karar alması gerekmektedir (TTK m. 624/3). bkz. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 491; **Şener, Limited Ortaklıklar**, s. 631. Yıldız iptal davasının açılmasını müdürler açısından hem hak hem de yükümlülük olarak nitelemiştir. **Yıldız**, s. 241. Müdürün yahut müdürler kurulunun dava açma hakkına sahip olması onların özen ve sadakat yükümlülüğünde kaynaklanmaktadır. Genel kurul kararlarının uygulanması müdürlerin yükümlü olduğu bir durumdur. Bu sebeple kararın uygulanması, özen ve sadakat yükümlülüğüne aykırı olacaksa, müdürün yahut müdürler kurulunun dava açması gerekmektedir. bkz. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 491; **İmregün, Kara Ticareti**, s. 319 vd.

¹²⁹ Üyelerin kişisel sorumluluğunun bulunmasının, davanın dinlenebilmesi için bulunması gerektiği yönünde bkz. **İmregün, Kara Ticareti**, s. 320; **Moroğlu**, s. 299. Yıldız şahsi sorumluluğun bulunmasının davanın açılabilmesi için gerekli olduğu belirtilmiştir. **Yıldız**, s. 240. Benzer şekilde **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 209.

¹³⁰ Belirtilen sürenin, hak düşürücü süre olduğunu ve süre sonunda iptal davası açılmayacağını belirtmek gerekmektedir. Aynı şekilde **Arslanlı, Umumi Heyet**, s. 280; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 491;

Davalı olarak şirket tüzel kişiliğinin gösterilmesi gerekmektedir ancak dava kurul tarafından açılmışsa, temsil sorununun meydana gelmemesi için şirkete kayyım atanmalıdır¹³¹.

Görevli ve yetkili mahkemenin, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi olduğu ayrıca belirtilmelidir¹³² (TTK m. 445).

Genel kurul kararının iptali davası yeni bir hukuki durum meydana getirecek dava olması nedeniyle inşai bir davadır. Dava sonunda, genel kurul kararının iptaline karar verilirse; bu karar, bütün pay sahiplerini etkileyecek nitelikte bir karar olup, genel kurulda alınan karar, geçmişe etkili olacak şekilde, ortadan kalkacaktır¹³³.

6. Çıkma Hakkı

Kişisel ilişkilerin anonim şirkete göre daha ön planda olduğu limited şirkette, pay sahibinin şirketten iki şekilde çıkma hakkı söz konusudur. Bunlardan birincisi haklı sebebi bulunan pay sahibinin TTK m. 638/2 hükümleri gereğince, doğrudan mahkemeye başvurarak ortaklıktan çıkma isteminde bulunması veya diğer bir ortağın açmış bulunduğu çıkma davasına katılmasıdır¹³⁴. İkinci yol ise, TTK m. 638/1 hükümleri doğrultusunda, şirketten çıkmak isteyen pay sahibinin şirketten çıkma talebinde bulunması ile mümkündür. TTK m. 629 hükümleri gereği müdürler, kendilerine bildirilen çıkma hakkının kullanılması istemini yahut çıkma davasını en kısa sürede diğer pay sahiplerine bildirmek zorundadır. Diğer pay sahipleri bu durumdan haberdar olmalarından itibaren bir ay içerisinde çıkma isteminin, kendileri açısından da haklı¹³⁵ olduğunu ve bu haklarını kullanacaklarını veya açılan davaya katılacaklarını

İmregün, Kara Ticareti, s. 321; **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 215; **Moroğlu**, s. 301; **Yıldız**, s. 240.

¹³¹ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 356; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 491; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 320; **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 212; **Moroğlu**, s. 296.

¹³² Anılan mahkemenin kesin yetkili olduğu kabul edilmektedir. Bkz. **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 215; **Moroğlu**, s. 303.

¹³³ **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 286; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 361; **Kırca/ Şehirali Çelik/ Manavgat**, s. 174, 254 vd. ; **Moroğlu**, s. 255; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 640.

¹³⁴ **Bozkurt**, s. 533; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 424; **Erdil, Engin**: Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma, İstanbul 2010, s. 34; **Karahan/ Çeker**, s. 870; **Yıldız**, s. 180.

¹³⁵ TTK m. 639/2-a hükmündeki '*şirket sözleşmesinde öngörülen haklı sebep*' ifadesinin '*çıkma sebebi*' olarak anlaşılması yönünde görüş için bkz. **Kendigelen**, İlk Tespitler, dn. 136.

bildirerek çıkma hakkına sahiptir¹³⁶. Müdürlerin kendilerine yapılan bu talebi diğer pay sahiplerine bildirmemiş olması durumunda, talepte bulunanın, şirketten ayrılmasının mümkün olmadığı, öğretide bir görüş olarak ifade edilmiştir¹³⁷. Diğer bir görüşe göre ise, müdürlerin, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren, diğer pay sahiplerine bildirmemiş olması, çıkma talebini etkilemeyecektir, sadece çıkmaya katılma talebinin iletilmesi için gereken bir aylık hak düşürücü sürenin başlamamasına ve müdürlerin sorumluluğuna (TTK m. 644/1-a, 553/1) sebep olacaktır¹³⁸. Kanaatimizce de müdürlerin, bildiri yapmamış olmaları talebin geçerliliğini etkilememelidir, çıkmaya katılma için bir aylık hak düşürücü sürenin başlamamasına neden olmakla birlikte; şartları mevcutsa, sorumluluk davasına da neden olacaktır.

Pay sahibinin çıkma hakkını kullanması şirket sözleşmesi ile bazı şartlara bağlanabilir ve bu şartların oluşması halinde pay sahibi sahip olduğu çıkma hakkını

¹³⁶ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 453; **Çeker, Mustafa**: Ticaret Hukuku, Adana 2012, s. 429; **Karahan/ Çeker**, s. 870; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 554; **Şahin, Ayşe**: “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Ortaklıkta Ortağın Çıkması ve Çıkarılmasına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, Ersin Çamoğlu’na Armağan, İstanbul 2013, s. 182 vd. Şahin’e göre çıkmaya katılma halinde, çıkma talebinde bulunan yahut çıkma davası açan diğer pay sahibinin dayandığı şirket sözleşmesindeki sebeplerin veya haklı sebeplerin, çıkmaya katılan pay sahibi açısından geçerli olması gerekmemektedir. Çıkmaya katılan diğer pay sahibinin de kendisi açısından ileri sürebileceği haklı veya sözleşmede geçen bir sebebin bulunmasının da yeterli olduğudur. Ayrıntılı bilgi için bkz. **Şahin**, s. 186 vd. Aynı yönde görüş için bkz. **Tekinalp**, s. 562. Taşdelen, TTK m. 639/2-a’da çıkmaya katılmak isteyen pay sahibi açısından ‘*şirket sözleşmesinde geçen haklı sebep*’ ifadesinin ‘*şirket sözleşmesinde geçen sebep*’ olarak anlaşılması gerektiğini görüşündedir. **Taşdelen, Nihat**: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Ortaklıklarda Çıkma Çıkarılma ve Fesih, Ankara 2012, s. 174. Aynı yönde görüş için bkz. **Şahin**, s. 186. Tekinalp’e göre çıkmaya katılmanın amaçlarından biri de çıkma hakkının diğer bir pay sahibi tarafından kötüye kullanılarak şirketi zor duruma bırakması durumunda, diğer pay sahiplerinin de çıkmaya katılarak çıkma isteminde bulunan pay sahibinin bu davranışını bertaraf etmektir. **Tekinalp**, s. 559 vd. Aynı yönde görüş için bkz. **Şahin**, s. 182; **Yasaman**, Hakim Rolü, s. 28.

¹³⁷ **Şahin**, s. 187. Tekinalp’e göre böyle bir durumda, müdürlerin bildirimde bulunmasının, Kanun’dan kaynaklanan bir yükümlülük olması sebebiyle, bu emredici hükmün yerine getirilmemesi, pay sahibinin şirketten çıkmasına dair genel kurul kararının, butlanına sebep olur. **Tekinalp**, s. 562; **Tekinalp, Ünal**: “Çıkmaya Katılma”, Arslanlı Bilim Arşivi, www.arslanlibilimarsivi.com, s. 6, E.T: 19.04.2019.

¹³⁸ Bkz. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 432; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 893.

kullanabilir¹³⁹. Çıkma hakkı var olan bir hukuki ilişkiyi sona erdirmesinden ötürü bozucu yenilik bir hak olarak da tanımlanabilir¹⁴⁰.

Çıkma hakkının bazı ortaklara tanınıp bazı ortaklara tanınmaması konusunda öğretilerde fikir birliği söz konusu değildir.

Pulaşlı, ortakların bir kısmına çıkma hakkının verilip bir kısmına bu hakkın tanınmamış olmasının eşit işlem ilkesine aykırılık teşkil edeceğini ve çıkmaya katılma hakkı veren TTK m. 639/1 hükmü nedeniyle de bu hakkın bir kısım ortaklara verilip bir kısım ortaklara verilmemesinin mümkün olmadığını belirtmiştir¹⁴¹. Aksi görüşte olan Çamoğlu ise, bir kısım ortaklara bu hakkın tanınıp bir kısım ortaklara ise bu hakkın tanınmamasının mümkün olduğunu, bu durumun eşit işlem ilkesine aykırılık teşkil etmediğini belirtmektedir¹⁴². Kanaatimizce bir kısım ortaklara çıkma hakkının tanınıp bir kısım ortaklara bu hakkın tanınması özellikle TTK m. 639/1 hükmü karşısında mümkün değildir. Kaldı ki böyle bir durumun meydana getirilmesi halinde dahi; çıkma hakkı sözleşmede verilmeyen ortaklar TTK m. 639/1 hükmü gereği çıkmaya katılmak suretiyle bu hakkı kullanabileceklerdir¹⁴³.

Çıkma davası Kanun'dan kaynaklandığı için bu hususta şirket sözleşmesinde bir hüküm bulunması zorunluluğu söz konusu değildir. Her bir ortak haklı bir sebebin bulunması halinde şirketten çıkmasına izin verilmesi için mahkemeye başvuru hakkına sahiptir ve bu hak hiçbir şekilde engellenemez¹⁴⁴. Çıkma davasının açılabilmesi için

¹³⁹ **Aker, Halit**: “ Anonim ve Limited Şirketlerde Ortaklık Sifatının Sona Ermesi ve Özellikle Haklı Sebeple Fesih Davasına İlişkin Bazı Değerlendirmeler” , BATİDER C. XXXII Sa. 1 2016, s. 80 vd. ; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 639; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 424; **Çevik**, s. 244; **Erdil**, s. 35; **Gürpınar, Bünyamin**: “ Limited Şirkette Çıkma ve Çıkmaya Katılma” , GÜHFD, C.XX, Yıl 2016, Sa. 2, Ankara 2016, s. 83 vd.; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2244; **Şahin**, s. 177; **Şener**, s. 761; **Yıldız**, s. 180.

¹⁴⁰ **Aker**, s. 81; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 424; **Çevik**, s. 244; **Erdil**, s. 36; **Gürpınar**, s. 78; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2245; **Şahin**, s. 177.

¹⁴¹ **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2245.

¹⁴² Ayrıntılı bilgi için bkz. **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 424 vd. Aynı yönde görüş için bkz. **Aker**, s. 81. Taşdelen, eşitlik ilkesine aykırı olmaması şartıyla pay sahiplerinin bir kısmına çıkma hakkı tanınıp, bir kısmına çıkma hakkının tanınmamasının mümkün olacağı görüşündedir **Taşdelen**, s. 175.

¹⁴³ Aynı şekilde bkz. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2245.

¹⁴⁴ **Erdil**, s. 37; **Pulaşlı**, s. 2090, **Şener**, s. 762; **Taşdelen**, s. 180; **Yıldız**, s. 180.

çıkma konusunda haklı bir sebebin¹⁴⁵ mevcut olması gerekmektedir. Haklı sebepten anlaşılması gereken ise; pay sahibinin, şirkette ortak olarak kalmasının objektif olarak beklenmemesine sebep olan nedenlerdir¹⁴⁶. Dava süresince, istem üzerine mahkeme tarafından davacı ortağın haklarının korunması ve şirketin zarar görmemesi için birtakım önlemlerin alınması mümkündür. Alınabilecek önlemler olarak, davacı ortağın haklarının hepsinin yahut bir kısmının dondurulması gösterilebilir¹⁴⁷.

İlk durumda mahkemenin çıkma kararı vermesi ile ikinci durumda ise çıkma iradesinin karşı tarafa ulaştığı an hüküm ve sonuçlarını doğuracaktır¹⁴⁸.

7. Haklı Sebep Şirketin Feshini İsteme Hakkı

TTK m. 636 hükmüne göre ortak, haklı bir sebebin varlığı halinde mahkemeden şirketin feshini talep etme hakkına sahiptir. Haklı sebep, şirketin devamının sürdürülmesinin, davacının kendisinden beklenmeyecek derecede zorlaştıran durumlar olarak tanımlanabilir¹⁴⁹. Davacı tarafından ileri sürülen sebebin haklı sebep

¹⁴⁵ Açılan bu davada haklı sebebin bulunup bulunmadığı mahkeme tarafında belirlenerek sonucuna göre karar verilmesi gerekmektedir. Y. 11. HD, 01.10.2014, E. 2014/8798 K. 2014/14978. **Altaş, Soner**: Şirketler Hukukuna İlişkin Yüksek Yargı Kararları, Ankara 2016, s. 662.

¹⁴⁶ **Aker**, s. 86; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 428. Ortaklar arası uyuşmazlıklar ve şirketin sürekli zarar etmesinin haklı sebep olabileceği konusunda bkz. **Çevik**, s. 244; **Gürpınar**, s. 85. Pulaşlı kolektif ortaklıktaki idareci ortağın görevinin yerine getirilmesindeki basiretsizliğinin, ağır ihmâl veya yönetimdeki iktidarsızlığının haklı sebep olarak sayılması halinin limited şirketler açısından da geçerli olabileceğini belirtmiştir. Yine TTK m. 245'te belirtilen ve kolektif şirket hükümlerinde haklı sebep olarak sayılan, ortağın şirket yönetiminde şirkete ihanet etmiş olması, ortağın kendi üzerine düşen asli görev ve borçlarını yerine getirmemesi, ortağın şahsi menfaatleri uğrunda şirket unvanını veya mallarını kötüye kullanması, ortağın şirket işlerini yapması için gerekli ehliyet ve yeteneğini kaybetmiş olması ve şirketin kuruluşuna sebep olan nedenlerin ortadan kalkmış olması hallerinin de haklı sebep teşkil edebileceğini belirtmiştir. **Pulaşlı, Şirketler**, s. 2247. Şener çoğunluk tarafından yetkilerinin kötüye kullanılması halinin, güvenin ortadan kalkmış olmasının ve ortaklığın konusunun değiştirilmiş olmasının haklı sebep olacağını belirtmiştir. **Şener**, s. 763; **Taşdelen**, s. 180.

¹⁴⁷ **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 553 vd. ; **Şahin**, s. 180; **Şener**, s. 763.

¹⁴⁸ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 424; **Erdil**, s. 38. Gürpınar'a göre mahkeme kararının kesinleşmesi gerekmektedir. **Gürpınar**, s. 94; **Pulaşlı**, s. 2090; **Pulaşlı, Şirketler**, s. 2245; **Taşdelen**, s. 178,182; **Tekinalp**, s. 560 vd.

¹⁴⁹ **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 351; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 558. Erdil, kolektif şirketlerle ilgili hükümlerde haklı sebep olarak belirtilen durumların da limited şirkette de haklı sebep olarak kabul edilebileceğini belirtmiştir. **Erdil**, s. 67-68; **Giray, R. Eda**: 'Limited Şirketin Haklı Sebep Feshi Ve Yargıtay'ın Yaklaşım' , İTÜSBD, Yıl 6, Sa. 12 Güz 2007/2, s. 198; **Nomer Ertan, Fusun**: "Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davası- TTK m. 531 Üzerine Düşünceler, İÜHF C. 73 Sa. 1, s. 426; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 981; s. 217 vd. Tekinalp, anonim ortaklığın varlığının tehlikede olduğu haller yahut azınlığın haklarının sürekli bir şekilde yok farz edilmesi hallerinin haklı sebep olarak ele

olup olmadığına mahkeme takdir ederek karar verecektir¹⁵⁰. Yargıtay vermiş olduğu kararlarında, şirket sermayesinin tamamen zayii bir halde olmasını, ortakların murislerinin imzasını taklit ederek ortaklar kurulu kararı oluşturmalarını, şirketin devamlı bir surette zarar etmesini, ortağın sermaye borcunu ödemede temerrüt halinde olmasını, kuruluş amaçlarının gerçekleşmesi imkansız bir hale gelmesini, şirketin feshi için haklı nedenler arasında saymıştır¹⁵¹.

Ancak mahkeme fesih yerine, davacının payının gerçek değerinin ödenmesini ve şirketten çıkarılmasını yahut duruma uyacak başkaca bir çözüme¹⁵² karar verilmesini hükmedebilir. Şirketin feshinin istenmesi durumunda, ileri sürülen sebeplerin haklı sebep teşkil etmesi halinde ise; mahkeme ilk önce fesih dışındaki diğer çözüm yollarının mümkün olup olmadığını araştırarak ve mümkün ise bu çözüm yollarını kullanarak davayı sonuçlandıracaktır¹⁵³. Davacının haklı sebeple feshi isteğinde, hakimin talep yerine duruma uygun düşen farklı bir çözüme hükmetmesi, en temel hukuk usulü kurallarından biri olan taleple bağlılık ilkesinin istisnasını da teşkil etmektedir¹⁵⁴. Bahsedilen bu çözüm yollarının da soruna çözüm olmaması halinde en son çare olarak (*ultima ratio*) şirketin feshine karar verilmesi gerekecektir^{155, 156}.

alınabileceğini ancak ortaklar arasında meydana gelen çekişmelerin ise haklı sebep olamayacağını belirtmiştir. **Tekinalp, Ünal**: “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeplerle Alternatif Çözümlü Fesih Davasının Bazı Usuli Sorunları” , Ersin Çamoğlu’na Armağan, İstanbul 2013. Yıldırım, küçük bir limited şirketin olması durumunda kişisel ilişkilerin de haklı sebebin oluşumunda dikkate alınması gerektiğini kabul etmektedir. **Yıldırım, Ali Haydar**: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Bursa 2013, s. 127. Benzer şekilde tanım için bkz. **Yıldız**, s. 182.

¹⁵⁰ **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 351; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 559; **Çevik**, s. 281; **Erdil**, s. 15; **Giray**, s. 205; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 435; **Tekinalp**, Haklı Sebep, s. 218; **Yıldırım**, s. 128.

¹⁵¹ Y. HGK, 12.12.2012, E. 2012/11-560 K. 2012/1103, Y. 11.HD, 22.11.2013, E. 2012/4625 K. 2013/21200, Y. 11. HD, 09.05.2014, E. 2013/3505 K. 2014/8907 bkz. **Altaş**, s. 682-694.

¹⁵² Yıldırım’a göre bu ifadeden anlatılmak istenen, hakim tarafından takdir edilen çözümün, somut olayın özelliklerine uygun olarak, sorunu ortadan kaldırmaya yönelik olmasıdır. **Yıldırım**, s. 259.

¹⁵³ Yargıtay da aynı şekilde hüküm kurarak feshin talep edilmesi durumunda, fesih yerine durumu uygun düşen diğer bir çözüme karar verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Y. 11. HD, 24/12/2014, E. 2014/11752 K. 2014/20346 **Altaş**, s. 694. Anonim şirketler açısından da aynı şekilde diğer çözüm yollarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bkz. **Nomer Ertan**, s. 429.

¹⁵⁴ Aynı şekilde bkz. **Nomer Ertan**, s. 428; **Yıldırım**, s. 267 vd.

¹⁵⁵ **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 352; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 561; **Erdem, Nuri**: Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi, İstanbul 2012, s. 234; **Giray**, s. 205 vd; **Nomer Ertan**, s. 429; **Tekinalp**, s. 539; **Yasaman, Hamdi**: “ Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi” , Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nda Hakimin Genişleyen Rolü” , Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku İle İlgili Makaleler Mütalaalar, Bilirkişi Raporları, C II, İstanbul 2013, s. 32; **Yüksel, Sinan H.**: “Anonim Ortaklığın Haklı

Görüldüğü üzere limited şirketlerde haklı nedenle feshi talep etme hakkı, anonim şirketin haklı nedenle feshinin talep hakkını düzenleyen Kanun maddesine paralel bir şekilde düzenlenmiştir.

Ancak TTK m. 531 hükmünde düzenlenen, anonim şirketin feshinin talep edilmesi hakkı, anonim şirketlerde bir azınlık hakkı iken limited şirketin feshinin talep edilmesi hakkı limited şirketlerde azınlık hakkı olmayıp her bir ortağın sahip olduğu hak konumundadır¹⁵⁷.

Limited şirketin haklı sebeple feshi davasında yetkili olan mahkeme şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesidir. HMK m.14/2 gereği şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesi, kesin yetkili mahkemedir. Görevli mahkeme ise, TTK m. 4 gereği asliye ticaret mahkemesidir. Dava TTK m.1521 gereği basit yargılama usulüne göre görülür ve karar verilir. Davacı şirketin feshini isteyen pay sahibi iken davalı olarak ise şirket tüzel kişiliğinin gösterilmesi gerekmektedir¹⁵⁸. Yargıtay vermiş olduğu kararlarında istikrarlı bir şekilde fesih davasında husumetin şirket tüzel kişiliğine yöneltilmesi gerektiğinin kabul ederek, şirket tüzel kişiliği yerine ortaklara yöneltilen haklı sebeple fesih davasının husumet açısından reddine yönelik kararlar ihdas etmiştir¹⁵⁹. Son olarak belirtmek gerekir ki davacı tarafın, pay sahipliği sıfatını dava süresince koruması gerekmektedir¹⁶⁰.

Sebeple Feshi Davasında Davalı Sıfatı Üzerine Düşünceler'' , Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan, İstanbul 2017, s. 874.

¹⁵⁶ Hakime, farklı çözüm yolları sunan bu Kanun hükmünün, taleple bağlılık ilkesinin bir istisnası olduğu yönünde bakınız **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 434 vd.

¹⁵⁷ **Erdil**, s. 15; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 551; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2272; **Tekinalp**, s. 539; **Yıldırım**, s. 393. Yargıtay da vermiş olduğu kararlarında aynı şekilde tek bir ortağın da haklı sebeplerin varlığı halinde şirketin feshini isteyebileceğini belirtmiştir. Y. 11. HD, 11.02.2014, E. 2013/18373 K. 2014/2351, Y. 11. HD, 18.09.2013, E. 2012/17287 K. 2013/16098 **Altaş**, s. 679-686.

¹⁵⁸ **Giray**, s. 203 vd. ; **Nomer Ertan**, s. 424; **Tekinalp**, s. 540 atfı ile s. 342; **Tekinalp**, Haklı Sebep, s. 215; **Yıldırım**, s. 422; **Yüksel**, s. 866.

¹⁵⁹ Y. 11. HD, 24.02.2014, E. 2014/1757 K. 2014/3316, Y. 11. HD, 10.02.2014, E. 2013/13146 K. 2014/2187, Y. 11. HD, 12.02.2015, E. 2014/15536 K. 2015/171 Yargıtay verilen son kararda, iki ortaktan oluşan bir limited şirkette, şirket tüzel kişiliği ile birlikte diğer gerçek kişi ortağın da hasım olarak gösterilmesini yerinde bulmayıp, gerçek kişinin kabul beyanının şirket adına verildiğini ve bu sebepten ötürü gerçek kişi aleyhine hükmedilen yargılama giderleri ve vekalet ücretini de yasaya aykırı bulmuştur. **Altaş**, s. 695 vd. ; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 568. Erdem'e göre davanın diğer pay sahiplerine karşı

İKİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKETTE OY HAKKI VE OY HAKKINDA İMTİYAZ

I. OY HAKKI

A. OY HAKKININ TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ

Yukarıda açıklanmış bulunan bütün haklar pay sahibi açısından önem arz etmekle birlikte, pay sahibinin pay sahibi olmasından doğan en önemli haklarından birinin oy hakkı olduğu söylenebilir. Oy hakkı, pay sahibinin pay sahibi olmasından kaynaklanan, genel kurulda alınacak ve şirketin yönetimini etkileyecek kararlara etki eden, vazgeçilmez nitelikte olan kişisel bir haktır¹⁶¹.

Oy hakkının niteliğinden bahsetmeden önce hukuki olay, fiil ve işlemler üzerinde durmak gerekmektedir.

Hukuki olay, hukuk düzenince, gerçekleşmesi halinde birtakım sonuçlara yol açacağı kabul edilen olaylara denilmektedir¹⁶². Oy hakkının kullanılması sonucunda ise hak sahibinin irade beyanı olduğundan, hukuki olarak bazı sonuçları ortaya çıkarması sebebiyle, oy, hukuki olay olarak nitelendirilebilir¹⁶³.

Hukuki olay hakkında bilgi verildikten sonra ise, hukuki fiil kavramından da bahsedilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bazı hukuki olaylar insan davranışları sonucunda meydana gelmektedir. Bazı hukuki olaylar ise insan davranışları dışında meydana gelmektedir. İnsan davranışları neticesinde meydana gelen ve hukuki bir sonucun doğmasına neden olan olaylar ise, hukuki fiil olarak adlandırılmaktadır¹⁶⁴.

açılması durumunda davanın reddedilmemesi, husumetin şirket tüzel kişiliğine yönlendirilerek eksikliğin tamamlanması yoluna gidilmesi gerekmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz. **Erdem**, s. 176.

¹⁶⁰ **Erdem**, s.172; **Giray**, s. 203. İptal davası açısından da aynı yönde görüş olarak **Moroğlu**, s. 264; **Yıldırım**, s. 395.

¹⁶¹ **Arslanlı, Halil**: Anonim Şirketler Anonim Şirketin Organizasyonu II, İstanbul 1960, s. 45; **Arslanlı, Limited**, s. 114; **Akbay**, s. 155; **Ayan**, s. 7; **Bilgili, Fatih/ Cengil, M. Fatih**: “Limited Şirket Genel Kurulunda Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu” , GSÜHFD 2017/1, s. 71; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 727; **İmregün, Oğuz**: Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1989, s. 325; **Paslı, Ali**: “ Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan “Oy” un Hukuki Niteliği” , İÜHFMD c. LXVII Sa. 1-2, s. 173; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1456; **Şener**, s. 738; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 582 vd. ; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, s. 15; **Tokcan**, s. 69; **Yıldız**, s. 173.

¹⁶² **Oğuzman/ Barlas**, s. 167; **Paslı**, s. 174.

¹⁶³ Benzer şekilde bkz. **Bilgili/ Cengil**, s. 71; **Paslı**, s. 174.

¹⁶⁴ **Oğuzman/ Barlas**, s. 168; **Paslı**, s. 174.

Yukarıda da belirtildiği üzere oy hakkı sahipleri, oylarını kullanarak irade beyanlarını ortaya koymaktadırlar. Bu sebepten olarak oyun, hukuki bir fiil olduğunu da söylemek mümkün gözükmemektedir¹⁶⁵. Hukuki fiiller, hukuka uygun fiiller ve hukuka aykırı fiiller olarak ikiye ayrılmaktadır. Oy kullanılması ise hukuka uygun fiiller kategorisine dahil olmaktadır. Hukuki fiillerin, özellikle irade açıklamalarının, hukuki bir sonuca yönelik olması durumunda, hukuki işlemlerden bahsetmek mümkün olacaktır¹⁶⁶. Oyun, pay sahibinin irade beyanını yansıması ve kullanıldığı konu hakkında pay sahibinin, hukuki bir sonuca yönelik irade açıklamasını taşıyor olması sebebiyle, hukuki bir işlem olduğuna yönelik düşünceler bulunmakla birlikte pay sahibinin tek başına kendi irade beyanının genel kurul sonucuna etki etmemesi nedeniyle hukuki bir işlem olmadığı yönünde fikirler de ileri sürülmüştür¹⁶⁷. Kanaatimizce; kullanılan oyun, pay sahibinin o konu hakkındaki irade beyanını oluşturması ve bu beyanın da kendisi açısından, hukuki sonuca yönelik olması ve bu hukuki sonucun da kendi oyu açısından ilgili konu için kabul, red ve yahut çekimser olarak ortaya çıkması nedeniyle, oyu hukuki bir işlem olarak nitelendirmek mümkündür¹⁶⁸.

Arslanlı, oy kullanılmasının bir irade beyanı teşkil ettiğini ve bu irade beyanları ile genel kurul kararının meydana geldiğini; bu sebepten, oyun bu kararın unsurunu meydana getirdiğini ifade ederek aynı zamanda oy kullanılmasının irade beyanı olması nedeniyle, irade beyanının bozukluğu hükümlerinin uygulanması suretiyle, iptalinin mümkün olduğunu kabul etmiştir¹⁶⁹.

Çamoğlu¹⁷⁰, Hırş¹⁷¹ ve Şener¹⁷² ise oy hakkının, genel kurulun iradesini oluşturmaya yönelik bir araç olması nedeniyle, tek başına irade beyanı¹⁷³ olduğunu;

¹⁶⁵ Benzer şekilde bkz. **Pash**, s. 174.

¹⁶⁶ **Biçer, Levent/ Hamamcıoğlu, Esra**: “ Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Uygulanan Yetersayılar ve Bazı Değerlendirmeler” , BAUHF 2017 C. 12 Sa. 149-150, İstanbul 2017, s. 73; **Oğuzman/ Barlas**, s. 168; **Pash**, s. 175.

¹⁶⁷ Bu konu hakkındaki tartışmalar için bkz. **Bilgili/ Cengil**, s. 72; **Pash**, s. 174 vd. Biçer/ Hamamcıoğlu , geçersizlik olmak üzere, hukuki işlemlere yönelik hükümlerin de, irade beyanı olan oy işlemi hakkında uygulanabilecek olmasından ötürü, bu tartışmanın pratik bir öneminin kalmadığını belirtmiştir. **Biçer/ Hamamcıoğlu**, Yetersayılar, s. 74-75 dn. 12.

¹⁶⁸ Aynı şekilde bkz. **Bilgili/ Cengil**, s. 73. Paslı, kullanılan oyun hukuki sonucu olarak; ibra oylamasında verilen oyun, hukuki sonucunun sorumluluk davası açabilmeye kendini gösterdiğini örnek olarak haklı bir biçime göstermektedir. **Karamanhoğlu, Argun**: Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısında Temsili, İstanbul 2016, s.314; **Pash**, s. 175 vd.

¹⁶⁹ **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 252. Yazar, oyu irade beyanı olarak nitelendirmekle birlikte, buradaki değerlendirmesinde ise, oyun hata, hile ve ikrah gibi sebeplerle iptal edilemeyeceğini ilk düşüncesine aksi bir şekilde kabul etmiştir. **Arslanlı**, Limited Teşkilat, s. 755 vd.

¹⁷⁰ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar I, s. 504.

genel kurul kararlarının ise, ortakların irade beyanları sonucunda oluşması nedeniyle, hukuki bir işlem olduğunu ifade etmiştir.

Akbay da benzer şekilde, oy hakkının kullanılmasının irade beyanı olduğunu kabul etmektedir¹⁷⁴.

Oy hakkının kullanılması, pay sahibi açısından bir hak teşkil etmektedir ve aşağıda da belirtildiği üzere pay sahibi bu hakkını kullanıp kullanmama konusunda özgürlüğe sahip olması sebebiyle, hak sahibi açısından bir yükümlülük haline getirilemeyecektir.

Pulaşlı, oy hakkını müktesep hak olarak ifade etmiştir¹⁷⁵, buna karşılık Arslanlı ve Kendigelen ise, oy hakkının, esas sözleşme ile aksinin kararlaştırılmayacak olması sebebiyle, müktesep hak kavramının üzerinde bir korumaya tabi ve emredici olduğunu kabul etmektedir¹⁷⁶.

Oy hakkının kullanılmasının aynı zamanda hak sahibinin irade beyanını oluşturması nedeniyle; irade beyanının sakatlığı halinde, TBK'nın irade bozukluğu ile ilgili hükümleri uygulama alanı bularak, iradesi bozuk olan pay sahibinin oy kullanma işlemi iptal edilebilecektir¹⁷⁷.

Ayrıca belirtmek gerekir ki genel kurula katılma hakkı, oy hakkını kapsamamaktadır. Genel kurula katılma hakkı, genel kurulda bulunma ve müzakerelere katılmayı kapsamakta iken oy hakkı genel kurula katılma hakkı kapsamında olmayıp ayrı münhasır bir hak¹⁷⁸.

¹⁷¹ Hırş, s. 290.

¹⁷² Şener, s. 506, 530; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 582.

¹⁷³ Moroğlu da aynı şekilde oy kullanılmasını irade beyanı olarak nitelemiştir. Bkz. Moroğlu, s. 14.

¹⁷⁴ Akbay, s. 157.

¹⁷⁵ Bkz. Bilgeç, Hakan: Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, Ankara 2017, s. 6; Pulaşlı, Şirketler, s. 1456.

¹⁷⁶ Arslanlı, Halil: Anonim Şirketler I, İstanbul 1960, s. 264; Kendigelen, Abuzer: Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, İstanbul 1999, s. 91.

¹⁷⁷ Aynı şekilde bkz. Akbay, s. 157; Bilgili/ Cengil, s. 73; Şener, s. 507.

¹⁷⁸ Akbay, s. 156; Bilgili/ Demirkapı, s. 664.

B. OY HAKKINA HAKİM OLAN İLKELER

1. Hakkın Esas Sermaye Payının Asgari Tutarının Ödenmesi İle Doğması

Kanun koyucu anonim şirketlerde, oy hakkının TTK m. 435 gereği payın itibari değerinin, kanunla yahut esas sözleşmeyle belirlenen en az değerinin ödenmesi ile doğacağını hüküm altına almıştır.

Kanun’umuz, limited şirketler açısından ise, oy hakkının ne zaman doğacağına dair herhangi bir hüküm ihdas etmemiştir. 7099 Sayılı Kanun m. 25 hükmü ile değiştirilmeden önceki halinde; TTK m. 585 hükmü, esas sermaye pay bedellerinin ödenmesi konusunda, anonim şirket hükümlerinin kıyasen uygulanacağını hüküm altına almıştı. Bu açıklamaların sonucu olarak, limited şirkette esas sermaye payının itibari değerinin en az yüzde yirmi beşinin ödenmiş olması gerektiği (TTK m. 344 gereği) ve asgari miktarın ödenmesi ile de anonim şirkette, oy hakkının doğması için asgari miktar ödemesini şart koşan m. 435 hükmünün, kıyasen limited şirkette, oy hakkının doğumu konusunda da uygulanması sonucunda, limited şirkette oy hakkının asgari miktarın ödenmesi ile doğacağı belirtilmiştir¹⁷⁹.

Yukarıda, bahsedildiği gibi 7099 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklik ile TTK m. 585’e eklenen cümle ile “ *Ancak nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmibeşinin tescilden önce ödenmesi şartı limited şirketler bakımından uygulanmaz.*” hükmü ihdas edilmiştir. Görüldüğü üzere, ilgili hüküm her ne kadar asgari sermaye ödenmesi zorunluluğunu limited şirketler açısından kaldırsa da bu durumun, oy hakkının doğumuna etki etmeyeceği söylenebilir. Şöyle ki, ilgili hüküm sadece esas sermayenin ödenmesi ile alakalı bir hüküm olup, oy hakkının doğumuna dair bir hüküm değildir. Bu sebepten ötürü, anonim şirkete dair TTK m. 435 hükmünün, limited şirkette, oy hakkının doğumuna, uygulanabileceği söylenmelidir¹⁸⁰.

¹⁷⁹ bkz. **Bilgili/ Cengil**, s. 71; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 582. Oy hakkının, anonim şirketlerde doğması hakkında bkz. **Karahan/ Bozgeyik**, s. 660; **Pulaşlı, Hasan**: “ “ Sermayesiz” Sermaye Şirketi İle Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler” BATİDER C. 34 Sa. 2 2018, s. 14; **Şener**, s. 507; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, s. 18.

¹⁸⁰ Benzer şekilde bkz. **Pulaşlı**, Sermayesiz Sermaye Şirketi, s. 14 vd. Pulaşlı, anonim şirketler açısından yaptığı değerlendirmesinde, oy hakkının payın taahhüdü ile değil de, sermaye payının asgari tutarının ödenmesi ile doğmasının nedenini, pay bedellerinin, pay sahiplerince farklı tutarlarda ödenmesi halinde

2. Hakkın Vazgeçilmez Bir Hak Olması

Limited şirket ortağı, şirketin yönetimine yönelik kararını, oy hakkını kullanarak oluşturur¹⁸¹. Bu cümleden olarak oy hakkının şirket ortağı açısından çok büyük bir öneme haiz olduğu söylenebilir. Kanun koyucu da oy hakkının çok büyük bir öneme sahip olması nedeniyle, bu hakkı koruma altına almıştır. Asgari oy hakkı olarak da adlandırılan bu haktan, vazgeçilmez bir hak olması sebebiyle, pay sahibi olan ortak tarafından da vazgeçilemeyecektir. Diğer ortakların kararı sonucunda da ortadan kaldırılamayacaktır¹⁸².

3. Hakkın Esas Sermaye Paylarının İtibari Değerine Göre Belirlenmesi

Limited şirkette birçok konu, pay sahibinin esas sermayeye katılım oranına göre belirlenmektedir. Bu hususlardan birisi de pay sahibinin genel kurulda sahip olduğu oy hakkıdır¹⁸³.

TTK m. 618 hükmü ortakların oy hakkının esas sermaye payının itibari değerine göre hesaplanacağını belirtmektedir. Bu cümleden olarak, ortağın sahip olduğu oy hakkı, sahip olunan esas sermaye payının itibari değerine göre hesaplanacaktır.

ortaya çıkacak olan haksızlık ve dengesizliğin giderilmesi olarak açıklamıştır **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1471. Kanaatimizce aynı hususlar, bir sermaye şirketi olan, limited şirketler bakımından da geçerlidir. Esas sermaye payının asgari tutarının, tescilden önce ödenmesi zorunluluğunun, limited şirketler açısından kaldırılmış olması, oy hakkının doğumu ile ilgili aksi bir kabul halinde; esas sermaye payının, bedelini ödeyen pay sahibi ile ödemeyen pay sahibi arasında, oy hakkı bakımından herhangi bir farkın kalmamış olmasına neden olabilecektir. Bu düzenlemenin getirdiği bir diğer sorun ise, esas sermaye payının, asgari tutarının, tescilden önce ödenmesi zorunluluğunun kaldırılması ile sermayenin korunması ilkesinin de zedelenecek olmasıdır. Şirket alacaklıları, böyle bir durumda, pay bedelleri ödenmemiş şirket esas sermayesi ile karşılaşabilecektir. Benzer şekilde bkz. **Pulaşlı**, Sermayesiz Sermaye Şirketi, s. 17 vd.

¹⁸¹ Oy hakkının kullanılmasının, irade beyanı olacağı yönünde bkz. **Akbay**, s. 157; **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 252; **Şener**, s. 507; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 582.

¹⁸² **Akbay**, s. 156; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 278; **Çeker, Mustafa**: “ Anonim Ortaklık Payı Üzerinde Hapis Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkı Kime Aittir? (Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Bir Kararı Münasebetiyle)” , Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 18 Sa. 4, s. 157; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2268; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 583. Aynı husus SCC m. 806’da da belirtilerek her ortağın en az bir oy hakkına haiz olduğu hüküm altına alınmıştır. Bkz. **Lengauer, Daniel/ Schaad, Martin/ Amdtutz, Therese/ Brügger, Denise/ Fatzer, Peter/ Holderegger, Mirjam/ Jowett, Ben/ Widmer, Kurt**: Company Law in Switzerland, Zurich 2009, s. 144.

¹⁸³ **Akbay**, s. 169 vd. ; **Arslanlı**, Limited, s. 114; **Şener**, s. 738.

Limited şirketlerde ise, kural olarak her yirmi beş Türk Lirası (TTK m. 618/1), pay sahibi ortağa bir oy hakkı vermektedir¹⁸⁴.

Kural olarak, pay sahibinin sahip olduğu oy hakkı, sahip olduğu esas sermaye payının itibari değerine göre hesaplanacaktır. Örneğin her 100 TL'nin bir oy hakkı vereceğinin öngörüldüğü şirket sözleşmesinde, 100.000 TL'lik bir esas sermaye payına sahip olan ortağın, sahip olduğu oy sayısı 1.000'dir.

4. Hakkın Genel Kurulda Kullanılması

Ortak, yukarıda da belirtildiği gibi şirket genel kuruluna katılma, görüş bildirme ve öneride bulunma hakkına sahiptir ve oy kullanma hakkı bu hak ile sıkı bir ilişki içerisinde¹⁸⁵. Bunun sonucu olarak da bu iki hak her ne kadar farklı haklar olsa da birbirlerinden ayrılmaz derecede yakın oldukları ifade edilebilir.

Bu sebepten ötürü olarak da ortağın sahip olduğu oy hakkının kullanılmasının belki de en önemli şartı, bu hakkın kural olarak genel kurul ortamında kullanılabilen olmasıdır¹⁸⁶. Kural olarak ortak, vazgeçilmez şekilde sahip olduğu oy hakkını, genel kurula katılarak kullanma hakkına sahiptir¹⁸⁷. Bu cümleden ve kural olarak, ortağın genel kurul toplantısına katılmadan, oy hakkını kullanmasından bahsedilemeyecektir.

Oy hakkının genel kurulda kullanılması ile ilgili olarak elektronik ortamda genel kurul toplantılarından da bahsedilmesi gerekmektedir. Kanun'un m. 1527 hükmü limited şirkette genel kurul toplantılarının elektronik ortamda yapılabileceğini hüküm altına almıştır.

¹⁸⁴ **Aslan, İ. Yılmaz:** Ticaret Hukuku Dersleri, Bursa 2017, s. 260; **Bilgili/ Demirkapı,** s. 665; **Çeker,** s. 416; **Şener,** s. 738; **Şener,** Limited Ortaklıklar, s. 583.

¹⁸⁵ **Arslanlı,** genel kurula katılma hakkının, oy hakkını, görüş bildirme, teklifte bulunma hakkını da kapsamına rağmen bu hakların birbirlerinden farklı haklar teşkil ettiklerini de ifade etmiştir. **Arslanlı,** Umumi Heyet, s. 226-227; **Bahtiyar,** Ortaklıklar, s. 278; **Karamanhoğlu,** s. 313; **Pulaşlı,** Şirketler, s. 1459; **Tokcan,** s. 85.

¹⁸⁶ **Akbay,** s. 159; **Bilgili/ Cengil,** s. 75; **Tokcan,** s. 86; **Yıldız,** s. 175.

¹⁸⁷ **Arslanlı,** Umumi Heyet, s. 226; **Bilgili/ Demirkapı,** s. 728; **Çevik,** s. 272; **Karamanhoğlu,** s. 315; **Şener,** s. 739; **Şener,** Limited Ortaklıklar, s. 584; **Tokcan,** s. 85.

Genel kurul toplantısının elektronik ortamda da yapılabilmesi için bazı şartların gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Şirket sözleşmesinde elektronik ortamda da genel kurul toplantısının yapılabileceği yönünde bir hüküm bulunması, Şirketin bu amaç için oluşturulmuş bir internet sitesinin bulunması, ortağın bu yönde bir talepte bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin bir şekilde katılımı sağlayacak donanıma sahip olduğunun raporla ispatlanması ve katılımcı kimliklerinin saklanması, elektronik genel kurulun yapılmasının şartlarını oluşturmaktadır (TTK m. 1527)¹⁸⁸.

Limited şirkette elektronik genel kurulun yapılmasını düzenleyen tebliğ¹⁸⁹ de RG'de yayımlanmıştır. Tebliğ'in 7. maddesi elektronik ortamda genel kurul toplantılarına katılmak isteyen ortakların Elektronik Toplantı Sistemi aracılığı ile bu haklarını kullanabileceklerini, 8. maddesi elektronik ortamda genel kurul hükümlerinin uygulanabilmesi için Tebliğ'in 8. maddesinde geçen hükmün aynen alınması gerektiğini hüküm altına almıştır.

Ayrıca Tebliğ'e göre limited şirket genel kuruluna elektronik ortamda katılmak isteyen pay sahiplerinin, şirketin internet sitesinde erişime sunulan talep formunun en geç genel kuruldan bir gün önce şirketin Kayıtlı Elektronik Posta hesabına gönderilmesi gerekmektedir (Tebliğ m. 9). Toplantı günü, pay sahibi genel kurul toplantısına, güvenli elektronik imzalarını kullanmak suretiyle katılırlar ve görüş ve önerilerini sözlü yahut yazılı olarak iletebilirler. Ayrıca oy haklarını da bu sistem üzerinde kullanabilirler (Tebliğ m. 10).

Kanun m. 1527/2 gereği, elektronik ortamda yapılan genel kurul toplantılarına katılım ve toplantıda oy kullanma, fiziki olarak katılım ve oy kullanmanın bütün hukuki sonuçlarını doğuracaktır. Bu cümleden olarak oy hakkının elektronik ortamda

¹⁸⁸ Bilgili/ Demirkapı, s. 663; Pulaşlı, Şirketler, s. 1460; Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 524 vd.

¹⁸⁹ Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ RG 29.08.2012/28396.

kullanılması, oy hakkının, kural olarak, genel kurulda kullanılması ilkesinin, sağladığı bütün hüküm ve sonuçları doğurmaktadır¹⁹⁰.

Kural olarak, oy hakkının genel kurulda kullanılması gerektiğinden ve elektronik ortamda genel kurula katılma ve oy kullanmanın, fiziki olarak yapılan katılım ve oy kullanma ile aynı hüküm ve sonuçları doğuracağı ifade edildi .

Kanun koyucu bu kurala bir istisna getirerek, limited şirkette genel kurula katılmadan da oy hakkının kullanılmasına imkan veren hüküm ihdas etmiştir. Yazılı oy kullanımı olarak adlandırılan bu yöntemde; şirket sözleşmesinde bir hüküm bulunması koşulu ile pay sahibi, genel kurula fiziki olarak katılmadan, oyunu yazılı olarak göndermesi ile oy hakkını kullanmış olacaktır (TTK m. 618/1)¹⁹¹.

Yazılı oy kullanımı ile ilgili olarak; Kanun'un açık hükmü karşısında gönderilen oyun, noter aracılığı ile gönderilmesi gerekliliğinin söz konusu olmadığı söylenmelidir. Azınlığın şirket genel kurulunu toplantıya çağırma ya da toplanacak olan genel kurulun gündemine madde eklenmesini isteme hakkında olduğu gibi, bu hakkı da noter aracılığı ile kullanması, hukuki güvenliğin sağlanması açısından daha güvenli bir çözüm olacaktır.

5. Hakkın Kullanılmasının Zorunlu Olmaması

Ortağın sahip olduğu oy hakkını, hiçbir zorlama altında olmadan, kendi iradesi ile kullanacaktır. Bunun sonucu olarak, oy hakkının kullanılması ile bir irade beyanının oluşacağı ve böylece oluşan bu irade beyanı neticesinde de genel kurulun karar almasına etki edileceği söylenebilir¹⁹².

¹⁹⁰ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 663; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar I, s. 524.

¹⁹¹ **Arslanlı**, Limited Teşkilat, s. 732; **Coştan, Hülya**: Limited Şirkette Oyda İmtiyazlı (!) Paylar ve İmtiyazlı Paylar, Ankara Barosu Dergisi 2012- Sa. 4, s. 80; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2271; **Şener**, s. 739; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 584 vd. ; **Yıldız**, s. 175.

¹⁹² **Akbay**, s. 156; **Tokcan**, s. 81 vd.

Ortak, genel kurula katılma hakkına sahip olmakla birlikte, bu hakkını kullanmaya zorlanamaz. Genel kurula katılmaya zorlanamayan ortağın, oy hakkını kullanması konusunda da herhangi bir zorunluluk altında olduğu söylenemeyecektir¹⁹³.

C. Oy Hakkının Sınırlandırılması

Oy hakkının, pay sahibi açısından vazgeçilmez bir nitelik teşkil ettiğini ve kural olarak pay sahibinin oy hakkının elinden alınamayacağını belirttik. Ancak Kanun istisnai de olsa pay sahibinin oy hakkının sınırlandırılmasına olanak sağlamıştır. Limited şirket pay sahibinin, birden fazla paya sahip olması durumunda, sahip olduğu oy hakkı, şirket sözleşmesinde hüküm bulunması halinde sınırlandırılabilir (TTK m. 618/1). Ancak böyle bir sınırlama yapılsa bile her halükarda pay sahibinin en az bir oy hakkı bulunmalıdır ve bunun aksi kararlaştırılmaz¹⁹⁴.

Oy hakkının sınırlandırılmasına, birden fazla paya sahip pay sahibinin diğer payının yahut paylarının oy hakkına sahip olmadığı, itibari değer anlamında birden fazla oy hakkına sahip olmasına rağmen sınırlama sonucu bir oy hakkına haiz olduğu, sermaye payı belli bir miktara kadar olan payların bir oy ile belli bir miktar üzerinde olanların iki oya sahip olduğu gibi durumlar örnek olarak gösterilebilir¹⁹⁵.

¹⁹³ Akbay, s. 156; Bilgili/ Demirkapı, s. 664; Karamanhoğlu, s. 314. Tekinalp'e göre pay sahibinin, oy hakkını kullanmasını zorunlu hale getiren esas sözleşme hükümleri TBK. m. 27 gereği kesin hükümsüzdür. Ayrıca yazar, yine oy hakkını sınırlandıran yahut ortadan kaldıran kararların da TTK m. 447 gereği batıl olduğunu belirtmiştir. Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), s. 19. Limited şirket açısından aynı yönde görüş için bkz. Şener, Limited Ortaklıklar, s. 583. Kanımızca anonim şirket genel kurul kararlarının iptaline ve diğer yaptırımlarına yönelik davaların limited şirket yönünden de kıyasen uygulanmasına sebebiyle, limited şirkette de oy hakkının kullanılmasını bir yükümlülük haline getiren kararlar batıldır ve herhangi bir hüküm ve sonuç doğurmayacaktır.

¹⁹⁴ Akbay, s. 171 vd.; Bozkurt, s. 532; Coştan, s. 80; Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp), s. 479; Karahan/ Çeker, s. 859; Pulaşlı, Şirketler, s. 2268; Tekinalp, s. 576.

¹⁹⁵ Benzer örnekler için bkz. Arslanlı, Limited Teşkilat, s. 759; Karahan/Çeker, s. 859; Tekinalp, s. 576.

D. Oy Hakkından Yoksunluk

Yukarıda da belirtildiği üzere pay sahibinin oy hakkı, vazgeçilmez niteliğe sahip bir haktır¹⁹⁶. Limited şirkette pay sahibinin oy hakkını kullanamayacağı yani oy hakkından yoksun olduğu haller belirtilmiştir(TTK m. 619). Bu cümleden olarak oy yoksunluğunun, sadece belirli gündem maddeleri üzerinde meydana geldiği söylenebilir¹⁹⁷. Kanun koyucunun böyle bir hüküm ihdas etmesindeki amaç ise; limited şirket ile ortak arasında meydana gelen ve çıkar çatışması olan hallerde, bu ortakların karara katılmalarına engel olarak daha sağlıklı karar alınmasını sağlamaktır¹⁹⁸.

Kanun koyucu her ne kadar TTK m. 619 hükmünde oy hakkından yoksunluğun söz konusu olduğu halleri belirtse de; bu belirtilen durumların sınırlayıcı olup olmadığı konusunda öğretide bir fikir birliğinin bulunduğu bahsedilemeyecektir.

Bir görüşe göre kanun koyucunun ilgili madde hükmünde belirttiği hususlar sınırlayıcı şekilde sayılmış olup bu durumların dışındaki hallerde oy hakkından yoksunluktan bahsedilemeyecektir¹⁹⁹. Bir diğer görüşe göre ise, kanun koyucunun oy hakkından yoksun olunan durumları belirttiği Kanun maddesindeki hükümler, sınırlayıcı değildir; hal ve şartların gerektirdiği bazı durumlarda da, pay sahibinin oy hakkından yoksun olması söz konusu olacaktır²⁰⁰.

¹⁹⁶ Akbay, s. 186. Pulaşlı oy hakkını müktesep hak olarak nitelemiştir. Pulaşlı, Şirketler, s. 1456; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 586.

¹⁹⁷ Biçer/ Hamamcıoğlu, Yetersayılar, s. 108; Teoman, Ömer: “ Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu Konusundaki Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi”, Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim Cilt II, İstanbul 2001, s. 40 vd.

¹⁹⁸ Akbay, s. 186; Bilgili/ Demirkapı, s. 668; İmregün, s. 137; İmregün, Kara Ticareti, s. 303; Şener, s. 739 vd. ; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 587; Teoman, Yargıtay Değerlendirme, s. 41 vd.

¹⁹⁹ Akbay, s. 188; Bilgili/ Demirkapı, s. 668; Şener, s. 740; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 587; Tokcan, s. 22.

²⁰⁰ Bilgili/ Cengil, s. 93 vd. ; Can, Düşünceler, s. 60. Çamoğlu, bir ortağın şirketten, haklı sebeple çıkarılması konusunda yapılan oylamada oy hakkının bulunmadığını belirtmiştir ve bu düşüncesini de ‘hiç kimse kendi davasının hakimi olamaz’ ilkesi ile açıklamıştır. Çamoğlu, Ersin: “ Limited Ortaklıktan Çıkarılma”, BATİDER C. XXX Sa. 3 2014, s. 9. Krş. Aker, s. 97 Yazar limited şirkette ortağın, şirketten çıkarılması konusunda genel kurulda yapılan oylamada, oy hakkına sahip olacağını ve oyunu kullanacağını belirtmiştir. Bu durum nedeniyle, iki kişiden oluşan veya sermaye yapısı %50-50 ortaklığa dayanan bir limited şirkette, çıkarılması istenen ortağın da oy hakkı bulunmasından ötürü, çıkarma kararının alınmış olmasının fiili olarak imkansız olduğunu belirtmiştir. Kanaatimizce, oy hakkından yoksunluğun bulunduğu durumların, sınırlayıcı bir şekilde sayılmış bulunmasından ötürü; sermaye yapısının dengeli bir şekilde oluşturulduğu iki kişilik bir limited şirkette, çıkarılması istenen ortağın da,

Kanaatimizce, TTK m. 579 'emredici hükümler ilkesi', ve 'oy hakkının vazgeçilmezliği ilkesi' de göz önüne alındığı zaman, TTK m. 619 hükmünde belirtilen ve oy hakkında yoksunluğa sebep olan durumların, sınırlı olarak belirtildiği ve bu sebepten olarak sayılan durumlar haricindeki durumların, oy hakkından yoksunluğa sebep olmamasının kabulü gerekmektedir. Aksi bir durumun kabulünün, yukarıda belirtilen ilkelerle çelişmesinin kaçınılmaz olduğu ortadadır.

1. Şirket Yönetimine Herhangi Bir Şekilde Katılmış Olanların Müdürlerin İbrasına Yönelik Kararda Oy Kullanamaması

Şirket yönetimine her nasıl olursa olsun katılmış bulunanlar, müdürlerin ibrasına yönelik oylamada oy haklarını kullanamazlar.

Şirket yönetimine katılma konusunda ise anlaşılması gereken; şirketin sevk ve idaresinde söz sahibi olmak, iş ve işlemlerinde belirleyici olmaktır²⁰¹. TTK m. 436/2 hükmü anonim şirkette yönetim kurulu üyeleri ile şirkette imza hak ve yetkisine haiz kişilerin ibra oylamasında oy hakkından yoksun olduklarını ve oy kullanamayacaklarını ifade etmiştir. Kanun'un bu hükmü de, limited şirkette oy hakkında yoksun olan müdürler ile şirket yönetimine katılanların belirlenmesinde yol gösterici olabilecektir. Bu hüküm sadece şirket müdürlerini kapsamamaktadır, müdürler dışında şirketin yönetimine katılmış bulunan oy hakkı sahipleri de oylamaya katılamayacaktır²⁰².

çıkarma kararının alınacağı, genel kurul oylamasında, oy hakkının bulunmasından, diğer bir ifade ile oy hakkından yoksunluğunun söz konusu olmamasından ötürü, karar ile ilgili oyunu kullanması mümkün olacak ve bu durum sebebiyle fiili olarak çıkarma kararının alınması imkansız hale gelebilecektir.

²⁰¹ Bilgili/ Cengil, yönetime katılan kişilerin müdür olmasının şart olmadığını, bu kişilerin resmen ve yahut şeklen dahi yönetici olmalarının gerekmediğini, fiili olsa dahi yönetime katılma olgusunun gerçekleşmesinin, oy hakkından yoksunluk için gerekli ve yeterli olduğunu haklı bir şekilde belirtmişleridir. **Bilgili/ Cengil**, s. 81 dn. 73. Tokcan 'yönetime herhangi bir şekilde katılma' ifadesinin resmi olarak şirkette yönetici pozisyonunda olmayan ancak fiili olarak şirket yönetimine ve yahut yöneticilerine, bu sayede karar alınmasını sağlamak suretiyle dolayı da olsa yine yönetime müdahale eden ve fiili organ olarak adlandırılan ve bu yapıda yer alan kişileri de kapsadığını; bunun sonucu olarak da bu kişilerin ibra oylamasında, bizim de düşündüğümüz şekilde, oy hakkından yoksun olacaklarını ifade etmiştir. **Tokcan**, s. 43 vd.

²⁰² Akbay oydan yoksunluğun getiriliş amacı olarak pay sahibinin, şirketle menfaatinin çatışma halinde olduğunu ve kimsenin kendi davasının hakimi olamayacağına dair temel hukuk kuralının genel kurulda uygulanmasının sonucu olduğunu belirtmiştir. **Akbay**, s. 189. Bilgili/ Demirkapı'ya göre, intifa hakkı sahibi de şirket yönetime katılmışsa oy hakkından yoksun olacak ve oy hakkını kullanamayacaktır. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 667; **Bozkurt**, s. 532; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 479 vd.; **Karahan/Çeker**, s. 859; **Şener**, s. 740. Şener'e göre bu hüküm sadece doğrudan yapılan ibra oylamasında değil, müdürlerin

Bu hükmün bir sonucu olarak tüm pay sahiplerinin, şirket müdürü olduğu durumlarda Kanun hükmü gereği geçerli bir ibra kararının alınması söz konusu olmayacaktır²⁰³.

Burada üzerinde durulması gereken diğer bir husus tek kişiden oluşan bir limited şirkette, ibra kararının verilip verilemeyeceğidir.

Şener'e göre tek kişiden oluşan bir limited şirkette de geçerli bir ibra kararının alınmasına olanak yoktur. Biçer/ Hamamcıoğlu da, aynı şekilde tek kişiden oluşan bir limited şirkette geçerli bir ibra kararının alınamayacağını belirtmişlerdir²⁰⁴.

Akbay'a göre ise tek bir pay sahibinin olduğu limited şirkette ise TTK m. 619 hükmünün uygulama alanı bulması söz konusu değildir ve bu sebepten ötürü, tek bir pay sahibinin olduğu limited şirkette, oy hakkından yoksunluk durumu, ortaya çıkmayacaktır²⁰⁵.

Kanaatimizce de, tek ortaklı bir limited şirkette, TTK m. 619/1 hükmü gereği, geçerli bir ibra kararının alınması söz konusu değildir.

2. Esas Sermaye Payını Şirkete Devreden Pay Sahibinin Buna İlişkin Kararda Oy Kullanamaması

Şirkette pay sahibinin, oy hakkını kullanamadığı, yani oy hakkından yoksun olduğu ikinci hal ise, şirketin kendi payını iktisap halidir. TTK m. 595/2 gereği pay sahibinin payının devrinin geçerli olması, genel kurulun bu konuda onay vermesine bağlıdır.

ibrası sonucunu doğuran bilançonun onaylanması kararında da uygulama alanı bulacaktır ancak bilançonun onaylanması ile ibra kararı ayrı ayrı oylanacak ise bilançonun onaylanmasında bu hüküm uygulanmayacaktır. Şener, Limited Ortaklıklar, s. 588.

²⁰³ Biçer, Levent/ Hamamcıoğlu, Esra: “ Limited Şirket Genel Kurulunda Yetersayılar” , İKÜHFD 16 (2) 2017, İstanbul 2017, s. 376 dn. 124; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 589.

²⁰⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. Biçer/ Hamamcıoğlu, s. 376 dn. 124. Bilgili/ Cengil, tek ortaklı bir limited şirkette geçerli bir ibra kararının alınmasının mümkün olmayacağını kabul etmişlerdir. Bilgili/ Cengil, s. 88; Şener, s. 740; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 589.

²⁰⁵ Yazar oy hakkından yoksunluğun, tek ortaklı limited şirkette söz konusu olmamasının nedeni olarak, tek kişiden oluşan limited şirkette, şirket ile tek bir ortağın özdeşleştiğini ve bu kişiler arasında menfaatlerinin aynı olması nedeniyle, çıkar çatışmasının meydana gelmeyeceğini belirtmiştir. Akbay, s. 187.

Şirketteki payını şirkete devreden pay sahibi, genel kurulda bu konuda karar verilmesi sırasında yapılacak olan oylamada, oy hakkından yoksun olacaktır ve oylamaya katılamayacaktır²⁰⁶. Bu hükmün de getiriliş amacı, yukarıda belirtildiği gibi, diğer yoksunluk halleri ile aynı olarak, şirket menfaati ile pay sahibinin menfaatinin çeliştiği durumda sağlıklı bir karar alınmasını sağlamaktır.

Pay sahibi her ne kadar payını şirkete devretmesi halinde oy hakkından yoksun olsa da; aynı durum, pay sahibinin, payının şirket harici devrinde söz konusu olmayacaktır. Diğer bir ifade ile pay sahibi payını, diğer bir pay sahibine ve yahut 3. bir kişiye devretmesi halinde, TTK m. 595/2 gereği genel kurul onayında, oy hakkından yoksun olmayacak ve genel kurulda yapılan payın devri hakkındaki oylamada oyunu kullanabilecektir²⁰⁷.

3. Sadakat Yükümlülüğüne ve Rekabet Yasağına İlişkin Kararlarda İlgili Pay Sahibinin Oy Kullanamaması

Pay sahibinin oy hakkını kullanamayacağı son durum ise; ortağın sadakat yükümlülüğünün kaldırılması yahut sınırlandırılması ile rekabet yasağına aykırı olarak yapılacak faaliyete izin verilmesine yönelik olan oylamada ilgili ortak oy hakkını kullanamayacaktır (TTK m. 619/3) ve oy hakkından yoksun olacaktır²⁰⁸.

6762 S. eTTK'da, limited şirket pay sahipleri açısından öngörülmeven sadakat yükümlülüğü, yeni Kanun ile limited şirket pay sahipleri açısından da öngörülmüş bulunmaktadır. TTK m. 613 hükmü gereği, ortaklar, şirkete karşı sadakat ile yükümlüdürler. Sadakat yükümlülüğünden anlaşılması gerekenler ise; pay sahibinin kendi menfaatini, dürüstlük kuralı çerçevesinde, şirket menfaatinin gerisinde tutması

²⁰⁶ **Aslan**, s. 261; **Akbay**; s. 191 vd.; **Bozkurt**, s. 532; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 479; **Karahan/Çeker**, s. 859; **Şener**, s. 740; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 589. Tokcan, oy hakkında yoksunluğun, sadece pay sahibinin payını, iradi devretmesi halinde doğmayacağını; aksine irade dışı gerçekleşen devirlerde de oy hakkından yoksunluğun söz konusu olduğunu belirtmiştir. **Tokcan**, s. 57 vd.

²⁰⁷ Aynı şekilde bkz. **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 438; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 309.

²⁰⁸ **Akbay**, s. 192 vd. ; **Aslan**, s. 261; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 667; **Bozkurt**, s. 532; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 479; **Karahan/Çeker**, s. 859; **Şener**, s. 740; **Tekinalp**, s. 577; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 589 vd.

yani şirket işleyişinde, şirket menfaatini, kişisel çıkarının önünde gözetmesi diğer bir ifade ile şirketin zararına neden olabilecek iş ve işlemlerde bulunmaması, şirkete karşı dürüst olması ve davranmasıdır²⁰⁹. Bu sayılan haller sınırlı sayıda değildir, hal ve şartlara göre hangi hallerin sadakat yükümlülüğü kapsamında olduğu ayrıca değerlendirilmeye tabi tutulmalıdır.

Pay sahibi sadakat yükümlülüğüne kural olarak uymak zorundadır. Ancak diğer tüm ortakların yazılı²¹⁰ onayı ile yahut genel kurulun bu konuda bir karar vermesi halinde ilgili pay sahibi sadakat yükümü altında olmayacaktır ve pay sahibinin bu yükümlülüğü kaldırılacaktır. Bu onay önceden verilebileceği gibi sonradan da verilebilmektedir²¹¹.

Sır saklama yükümlülüğü de sadakat yükümlülüğünün bir görünümü, onun bir çeşididir²¹². Ancak buna rağmen kanun koyucu sır saklama yükümlülüğünü ayrıca düzenlemiştir. Bunun nedeni ise kanımızca, limited şirketin bir sermaye şirketi olmasına rağmen, pay sahipleri arasındaki ilişkilerin yoğun ve sıkı olmasıdır²¹³.

Bu yükümlülük gereği pay sahibi, şirket ile ilgili olarak öğrendiği bilgileri ifşa edemeyecektir. Bu yükümlülüğün amacı ise, pay sahibinin özellikle bilgi alma ve inceleme hakkı kapsamında edindiği şirket bilgilerinin, ifşa edilmesine yahut sır

²⁰⁹ Akbay, s. 193; Bilgili/ Demirkapı, s. 738; Bozkurt, s. 534; Bozkurt Yaşar, Sevgi: Anonim Şirketlerde İşadamı Kararı İlkesinin (Business Judgment Rule) Uygulanması, İstanbul 2015, s. 137; Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp), s. 464; Çeker, s. 423; Demirayak, Ezgi Başak: “ Limited Şirkette Ortakların Şirkete Karşı Bağlılık Yükümlülüğü” , Ankara Barosu Dergisi C. 76 Sa. 3, s. 32; Tekinalp; s. 50; Şener, s. 714; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 461 vd. ; Tokcan, s. 68; Yıldız, s. 186.

²¹⁰ Demirayak, yazılı onayın belirsizlikleri ortadan kaldırması nedeniyle doğru bir çözüm olduğunu ifade etmiştir. Demirayak, s. 38. Şener’e göre yazılı şekil şartı, tartışmaların ve şüphelerin önüne geçmek için getirilmiştir. Kanımızca bu şekil şartının zorunlu tutulması hukuki güvenliğin sağlanması açısından da yerindedir. Şener, Limited Ortaklıklar, s. 473.

²¹¹ Çamoğlu(Poroy/Tekinalp), s. 464. Şener, onayın verilmesi durumunda, sadakat yükümlülüğünün mümkün olduğunca esnetileceğini belirtmiştir. Şener, Limited Ortaklıklar, s. 473 vd. ; Tekinalp, s. 464; Tokcan, s. 74.

²¹² Çamoğlu(Poroy/Tekinalp), s. 465; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 476.

²¹³ Aynı yönde Bozkurt, s. 534; Pulaşlı, Şirketler, s. 2275.

saklama yükümlülüğüne aykırı olacak şekilde kullanılmasına engel olarak şirketin ticari gücünün korunması ve başarılı olmasını sağlamaktır²¹⁴.

Sır saklama yükümlülüğü, sadakat yükümlülüğü ve rekabet yasağından ayrı ve farklı olarak düzenlenmiştir. Şöyle ki sadakat yükümlülüğü ve rekabet yasağının TTK m.613/4 gereği kaldırılması mümkün iken, aynı husus sır saklama yükümlülüğü açısından geçerli değildir.

TTK m. 613/1 gereği pay sahibinin sır saklama yükümlülüğü şirket sözleşmesi yahut genel kurul kararı ile kaldırılamayacaktır. Böyle bir düzenlemenin getirilmesinin en önemli sebeplerinden biri ise, elde edilen şirket bilgilerinin somut olması ve doğrudan şirketin aleyhine ve ticari geleceğine yahut itibarına yönelik olacak şekilde kullanılabilmesidir²¹⁵.

Pay sahiplerinin, şirkete karşı yükümlü oldukları diğer bir durum ise şirketle rekabet yasağıdır. 6762 S. eTTK'da, limited şirket pay sahipleri açısından öngörülme rekabet yasağı, yeni Kanun ile limited şirket pay sahipleri açısından da öngörülmüş bulunmaktadır. Rekabet yasağı ifadesinden anlaşılması gerekenler ise; pay sahiplerinin şirket ile ekonomik rekabet teşkil edecek herhangi bir faaliyetin içerisine girmemesidir²¹⁶.

Kural olarak, pay sahiplerinin, şirkete karşı olarak herhangi bir şekilde rekabet etmeme yükümlülüğü söz konusu değildir. Ancak şirket sözleşmesinde hüküm bulunması halinde pay sahiplerinin, şirketle rekabet etmeme yükümlülüğü altında

²¹⁴ Yazara göre bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılması sonucu ortaya çıkan rızıklar, sır saklama yükümlülüğü ile ortadan kaldırılmaktadır. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 475 vd.

²¹⁵ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 739; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 464; **Çeker**, s. 423. Pulaşlı sır saklama yükümlülüğünü vazgeçilmez bir yükümlülük olarak nitelemiştir. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2275; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 478.

²¹⁶ **Demirayak**, s. 41; **Şener**, s. 715; **Şener**, Limited Şirketler, s. 479; **Yıldız**, s. 187.

olduğundan bahsedilebilir²¹⁷(TTK m. 613/2). Kanun koyucu, rekabet yasağını, sadakat yükümlülüğünde olduğu gibi, ortaklar açısından zorunlu tutmamıştır²¹⁸.

Pay sahipleri açısından şirket sözleşmesinde hüküm bulunmadıkça zorunlu olmayan şirketle rekabet yasağı; müdürler açısından ise zorunlu tutulmuştur (TTK m. 626). Bu cümleden olarak şirket yönetiminde yer alan müdürler ve yine pay sahibi olan müdürler de bu kurala tabi olup, Kanun hüküm gereği şirketle rekabet etme yasağına tabi olacaklardır ve şirket ile ekonomik rekabete yol açacak herhangi bir faaliyet içerisinde yer alamayacaklardır²¹⁹.

Şirket sözleşmesinde hüküm bulunması halinde pay sahipleri ve müdürler, rekabet yasağına tabi olmakla birlikte, diğer tüm ortakların yazılı onay vermeleri halinde yahut genel kurulun bu konuda karar alması halinde rekabet yasağına tabi olmayacaklardır²²⁰. Kanun m. 621/1-g gereği, genel kurulun alacağı bu karar, önemli karar sayılmaktadır ve temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermaye payının tamamının salt çoğunluğunun bir arada bulunması, kararın alınması için gerekmektedir²²¹. Ortakların yazılı olarak onay vermesi durumunda gereken nisap, izin verilecek ortak veya müdür dışındaki tüm ortaklar olmakla birlikte; genel kurulda, bu hususta bir karar alınması durumunda, karar için gereken nisap, temsil edilen oyların en az üçte ikisinin ve oy hakkı bulunan esas sermaye payının tamamının salt çoğunluğunun bir arada olması nedeniyle, görüldüğü gibi kanun koyucunun verilecek iznin yöntemi bakımından gerekli nisaplar yönünden farklılığa gitmiş olması, büyük bir çelişkiyi meydana getirmektedir.

²¹⁷ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 739; **Can**, Düşünceler, s. 53; **Çeker**, s. 423; **Demirayak**, s. 39; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2276; **Şener**, s. 715; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 481; **Tokcan**, s. 70.

²¹⁸ **Akbay**, s. 193; **Biçer/ Hamamcıoğlu**, s. 364; **Demirayak**, s. 39; **Şener**, s. 715; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 480.

²¹⁹ **Akbay**, s. 194; **Biçer/ Hamamcıoğlu**, s. 364; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 463; **Demirayak**, s. 39.

²²⁰ **Akbay**, s. 194; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 740; **Çamoğlu(Poroy/Tekinalp)**, s. 463; **Çeker**, s.424; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2277; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 488; **Tokcan**, s. 70; **Yıldız**, s. 187.

²²¹ **Akbay**, s. 194; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2300; **Şener**, s. 718; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 474; **Tokcan**, s. 76.

100.000 TL sermayeli ve her biri eşit esas sermaye payına sahip olan ve oy hakkında imtiyazın bulunmadığı 10 ortaklı bir limited şirkette, genel kurulda, yasağın kaldırılması konusunda bir karar alınması sırasında, gereken nisap TTK m. 621/1-g gereği, oy hakkından yoksun olan ortağın payı değerlendirmeye alınmayacak olması nedeniyle²²², 90.000 TL esas sermayenin yani 9 ortağın tamamının katıldığı bir genel kurul toplantısında, oy hakkı bulunan esas sermaye payının tamamının salt çoğunluğu sağlandığından; temsil edilen oyların üçte ikisinin de, karar alınması için, sağlanması gerektiğinden; en az 6 pay sahibinin, karar lehinde oy vermesi gerekmektedir. Görüldüğü gibi genel kurulda alınacak olan, rekabet yasağının kaldırılması kararı örnek üzerinde, 6 pay sahibi ile mümkün iken; bu onayın yazılı alınması halinde ise 9 pay sahibinin yazılı onay vermesi gerekmektedir ve bu durum da, verilecek olan izin aynı olup, izin yöntemleri bakımından gereken nisabın farklı olması nedeniyle, kendi içerisinde çelişkili bir durum meydana getirmektedir²²³.

4. Oy Hakkından Yoksun Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısına Katılıp Katılamayacağı Sorunu

Oy hakkından yoksun pay sahibinin genel kurul toplantılarına katılıp katılamayacağı ve görüşlerini açıklayıp açıklayamayacağı sorununun değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kanunda da ifade edildiği üzere (TTK m.619), yukarıda bahsedilen durumlarda pay sahibi oy hakkından yoksundur ve oyunu kullanamayacaktır. Genel kurula katılma ve görüş bildirme hakkı, oy hakkına dahil olmayan bir haktır, diğer bir ifade ile genel kurula katılma ve görüş bildirme hakkı oy hakkını kapsamamaktadır. Bu cümleden olarak bu iki hakkın birbirlerinden farklı haklar olduğunu ve oy hakkından yoksunluğun, genel kurula katılma ve görüş bildirme hakkının varlığına olumsuz bir etki etmeyeceğini, sonuç olarak böyle bir durumda oy hakkından yoksun pay sahibinin, genel kurula katılıp görüşlerini ifade edebileceği görüşünderiz²²⁴.

²²² Aynı şekilde **Akbay**, s. 198; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 474; **Tokcan**, s. 125.

²²³ Şener, genel kurul tarafından izin verilmesi yönteminin, sadakat yükümlülüğüne aykırı faaliyette bulunan ortaklar bakımından kolaylık sağladığını ifade etmiştir. **Şener**, Limited Ortaklık, s. 474.

²²⁴ Aynı yönde görüş için bkz. **Akbay**, s. 200; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 278; **Bilgili/ Cengil**, s. 83 vd. ; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 664; **Çeker**, Hapis Hakkı, s. 157; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1474. Şener de görüşümüzü

Arslanlı ve İmregün de oy hakkında yoksun olan pay sahibinin genel kurul toplantısına katılmasının önünde herhangi bir engel olmadığını ve yoksunluğun sadece oy hakkında meydana geldiğini ifade etmiştir²²⁵.

Ayrıca belirtmek gerekir ki oy hakkında yoksun olan pay sahibi her ne kadar kendi oyunu kullanamayacak olsa da, diğer pay sahipleri adına, temsilci sıfatı ile onların oylarını kullanabilecektir²²⁶.

TTK m. 407/2 hükmü gereğince anonim şirket yönetim kurulu üyelerinden en az bir üye ile murahhas bir üyenin toplantı anında genel kurulda hazır bulunması gerekmektedir²²⁷. Aynı madde metni gereğince, diğer yönetim kurulu üyeleri de toplantı anında genel kurula katılabilirler ve hazır bulunabilirler (TTK m. 407/2).

benzer şekilde Kanun hükmünde yoksunluğun sadece oy hakkı açısından gerçekleştiğini ve genel kurula katılma hakkın açısından ise böyle bir durumun söz konusu olmaması sebebiyle, oy hakkında yoksun olan pay sahibinin genel kurula katılabileceğini belirtmiştir. Şener ayrıca, bizim de düşündüğümüz şekilde, oy hakkında yoksun olan pay sahibinin, temsilci atayarak oy hakkının kullanılmasını sağlayamayacağını ancak başka bir pay sahibi adına temsilci sıfatı ile oy kullanabileceğini ifade etmiştir. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 591 vd. Tokcan, limited şirkette pay sahibinin sahip olduğu diğer bir hak olan bilgi alma hakkının, işlevsel bir şekilde kullanılması ve bilgi alımının sağlanması açısından, pay sahibinin soracağı soruların muhatabının şirket müdürü olması sebebiyle, müdür veya müdürlerin oy kullanımı sırasında genel kurulda olması gerektiğini ve genel kurul toplantısında olmamalarının aynı zamanda bilgi alma hakkının kullanımına da negatif şekilde etki edeceğini belirtmiştir. **Tokcan**, s. 89. Biz de Tokcan'ın ifade ettiği hususlara katılarak aynı şekilde düşünmekteyiz. Teoman da benzer şekilde yoksunluğun oy hakkında meydana geldiğini ve genel kurula katılma hakkının bu durumdan etkilenmeyeceğini belirtmiştir. **Teoman**, Yargıtay Değerlendirme, s. 41.

²²⁵ **Arslanlı**, Limited Teşkilat, s. 761; **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 226; **İmregün**, s. 137; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 303.

²²⁶ Arslanlı da, oy hakkında yoksun olan pay sahibinin temsilci sıfatı ile oy kullanabileceğini ifade etmiştir. **Arslanlı**, s. 55; **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 253. bkz. **Karamanlıoğlu**, s. 325; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 592. Krş. **Bilgili/ Cengil**, s. 105; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 303; Tokcan, s. 117.

²²⁷ Kanun koyucunun önceki kanun döneminde olmayan ve yeni ihdas ettiği bu hüküm, birtakım tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Kanun koyucunun ihdas ettiği bu hükme aykırılığın, diğer bir deyişle, yönetim kurulu üyelerinden en az birinin genel kurul toplantısına katılmamasının sonucunun ne olacağını konusunda çeşitli fikirler ileri sürülmüştür. TTK m. 407/2 gerekçesine göre: “*İkinci fıkra yenidir. Alm POK 118 (2) paragrafından esinlenilmiştir. Amaç pahasahiplerinin yönetim ve denetime ilişkin sorularının cevaplanmasını sağlamaktır. Bilgi alma hakkına ilişkin 437'nci maddenin gerekçesine bakılmalıdır. Pahasahiplerinin genel kurula katılma hakları olup yükümlülükleri yokken, murahhas üyeler, en az bir yönetim kurulu üyesi ve denetçi ile gereğinde işlem denetçisi (m. 400 ve 554) bakımından genel kurula katılma, hem hak hem de yükümlülüktür. Ayrıca Tasarıda yönetim kurulu üyelerinin ve denetçinin görüş açıklayabilme hakları açıkça hükme bağlanmış, bu yolla onların gereğinde kendilerini savunabilmeleri ve yaptıkları işlem ve kararları açıklayabilme olanakları yaratılmış ve böylelikle sorumluluk hukuku yönünden konuları güçlendirilmiştir.*

Bu yüküme aykırılık genel kurul kararlarının geçerliliğini etkilemez.....” görüldüğü üzere kanun koyucu bu yükümlülüğe aykırı bir hareketin, genel kurulda alınana kararın geçerliliğine herhangi bir etkisinin olmayacağını belirtmiştir. Gerekçeler her ne kadar bağlayıcı metinler olmasa da, kanun

Olağan genel kurul toplantılarında yine TTK m. 409/1 gereği yönetim kurulu üyelerinin ibra oylamasının da yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu iki madde metnini karşılaştırdığımız zaman kanun koyucunun ibra oylamasının dahi yapılacağı genel kurul toplantısına yönetim kurulunun en az bir üyesinin katılımını zorunlu tutmuşken bunun aksine bir çıkarım yapılması mümkün değildir²²⁸.

Kanun koyucunun anonim şirketler açısından kabul ettiği yaklaşıma zıt bir şekilde ibra oylamasının yapılacağı genel kurul toplantısına, müdürlerin veyahut diğer ilgili pay sahiplerinin katılmasının mümkün olmayacağı şeklinde bir görüşün kabulünün tarafımızca Kanun'un amacına uygun düşmeyeceği belirtilmelidir. Bu şekilde bir kabulün, sadece genel kurula katılma hakkından mahrumiyet anlamına gelmeyeceği, genel kurula katılma hakkı ile bağlantılı olan diğer haklardan da özellikler pay sahiplerinin bilgi alma haklarından²²⁹, mahrumiyet anlamına geleceği ifade edilmelidir.

koyucunun hükmü ihdas etmesindeki amacın belirlenmesi yönünden yol gösterici olabilmelerinden ötürü önemlidirler. Çamoğlu ise, anılan hükme aykırı olarak toplanan genel kurul geçersiz bir genel kurul olduğunu ve batıl olduğunu ifade etmiştir. **Poroy, Reha/ Tekinalp, Ünal/ Çamoğlu, Ersin:** Ortaklıklar Hukuku I, İstanbul 2019, s. 544. **Üçışık/ Çelik** de, gerekçede hükme aykırılığın, genel kurul kararlarının geçerliliğini etkilemeyeceğinin belirtildiğini ancak buna rağmen, en az bir yönetim kurulu üyesinin katılımı olmadan yapılan genel kurulun geçerli bir genel kurul olmadığını belirtmiştir. Belirtmek gerekir ki yazarlar geçersizliğin hangi türünün mevcut olduğundan bahsetmemişlerdir. **Üçışık, Güzin/ Çelik, Aydın:** Anonim Ortaklıklar Hukuku I. Cilt, Ankara 2013, s. 269 vd. Bu hükme aykırılığın neden olacağı sonuç ise, doktrinde ağırlıklı olarak benimsenen görüşe göre; anılan yükümlülüğe aykırılık, gerekçede de belirtildiği üzere genel kurulda alınan kararların geçerliliğini etkilemeyecektir ancak yükümlülüklerini yerine getirmeyen yönetim kurulu üyelerine karşı sorumluluk davası açılmasına ayrıca haklı nedenle, ilgili kişilerin azlinin sağlanmasına neden olabilecektir. Bkz. **Bahtiyar, Mehmet/ Hamamcıoğlu, Esra:** Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, İstanbul 2014, s. 75; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 299; **Kendigelen, Abuzer/ Çonkar, M. Halil:** “ Genel Kurula İlişkin Uygulamada Karşılaşılan İki Güncel Sorun” , Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan, İstanbul 2019, s. 686; **Moroğlu**, s. 131 vd. ; **Tekinalp**, s. 301. Kanaatimizce de, anılan yükümlülüğe aykırı bir durumun genel kurulda oluşması, alınan genel kurul kararlarının geçerliliğine herhangi bir etki etmemekle birlikte; söz konusu yükümlülüğe aykırı davranan, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluklarına neden olmanın yanında azil edilmeleri için haklı neden de teşkil etmektedir.

²²⁸ Aynı şekilde bkz. **Teoman**, Yargıtay Değerlendirme, s. 41; **Tokcan**, s. 91.

²²⁹ Kanun koyucu TTK m. 407/2 gerekçesinde de, pay sahiplerinin, yönetim ile denetimle alakalı sorularının cevap bulması adına ilgili kanun hükmünün ihdas edildiğini belirtmiştir. Bu hükmün aynı zamanda, yönetim kurulu üyelerinin de, yaptığı iş ve işlemleri açıklamalarına imkan vereceğini ve sorumluluk hukuku karşısında, konularının güçlendirilmesi yoluna gidildiği ifade edilmiştir.

E. Oy Hakkının Kullanılması

Pay sahibi, genel kurulda oy hakkını, kural olarak kendisi kullanacaktır²³⁰. Genel kurula katılma hakkına sahip olan pay sahiplerinin de belirlenmesi oyun kullanılması açısından önem teşkil etmektedir. Limited şirkette paylar, yasal bağlamlıdır ve aksine şirket sözleşmesinde hüküm yoksa genel kurulun onayı olmadan payın devredilmesi mümkün değildir (m. 595/2). Bu cümleden olarak payın devredilmesi durumunda; genel kurulca devire onay verilmesinin ardından, payı devralmasına onay verilen pay sahibi, genel kurula katılma hakkına sahip olacaktır ve pay sahipliği hakkı olan oyunu kullanabilecektir.

Yine pay sahibinin, genel kurula şahsen katılmayıp iradesini ortak olan yahut olmayan temsilci aracılığı ile açıklaması da mümkündür (m. 617/3). Kanun hükmü her ne kadar pay sahibini temsilci aracılığı ile genel kurula katılabileceğini hüküm altına almışsa da bu konuyu anonim şirket hükümlerinde olduğu gibi ayrıntılı bir şekilde düzenlememiştir. TTK m. 617/3 hükmünün yorumlanması neticesinde anonim şirkette pay sahibini temsiline yönelik hükümlerinin, limited şirkette de uygulanabilir olacağını düşünmekteyiz²³¹.

II. İMTİYAZ KAVRAMI

A. KAVRAM VE HUKUKİ NİTELİĞİ

İmtiyaz kelimesi Türk Dil Kurumu tarafından '*başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık*' olarak tanımlanmıştır²³². TTK m. 478/2 hükmüne göre '*imtiyaz; kar payı, tasfiye payı, rüçhan hakkı ve oy hakkı gibi haklarda, paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkıdır*'. Kanun'un lafzından da anlaşılacağı üzere, imtiyaz, paya tanınmış bulunan, üstün bir hak veyahut kanunda bulunmayan yeni bir haktır. Kanunda bulunmayan yeni bir hak olarak ise;

²³⁰ Akbay, s. 157 vd.; Bilgili/ Demirkapı, s. 728; Pulaşlı, Şirketler, s. 227; Şener, s. 741.

²³¹ bkz. Akbay, s. 162 vd. ; Bilgili/ Demirkapı, s. 664. Karamanlıoğlu, temsilde dair hükümlerin uygun düştüğü ölçüde uygulanacağını belirtmiştir. Karamanlıoğlu, s. 139 vd. ; Şener, s. 741.

²³² http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=imtiyaz, E.T: 02.10.2018.

şirketin, pay sahiplerine, şirket tesislerinden yaralanma hakkı vermesi , örnek olarak verilebilir²³³.

Bu ifadeden de anlaşılacağı üzere imtiyaz, diğer adi payların sağladığı haklar nazara alınarak belirlenecektir. Doktrinde üstünlüğün adi paya göre mi yoksa diğer paylara göre mi belirlenmesi gerektiği noktasında bir birlik söz konusu değildir²³⁴.

Arslanlı ve İmregün²³⁵, imtiyazın belirlenmesinde, diğer paylara göre meydana getirilen ayrıcalıkların esas alınması gerektiğini kabul etmektedir²³⁶.

Tekinalp ise imtiyazın belirlenmesinde, adi paylara göre üstünlüğün kıstas olarak ele alınması gerektiğini ifade etmiştir²³⁷.

İmtiyazın müktesep bir hak olup olmadığı sorusu gündeme gelmiştir ve bu husus da tartışılmıştır. Müktesep haklar, değiştirilmesi için bu hakka sahip bütün pay sahiplerinin onayının alınması gereken, diğer bir ifade ile herhangi bir pay sahibinin, bir kişi bile olsa, hilafına kaldırılması yahut değiştirilmesi mümkün bulunmayan haklardır²³⁸. Bu nedenden ötürü müktesep hakların kaldırılması veya değiştirilmesi

²³³ Benzer şekilde örnekler için bkz. **Tekinalp**, s. 83; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 566.

²³⁴ İmtiyazın adi paya mı yoksa diğer paylara kıyasla mı belirlenmesi gerektiği konusunda Bilgeç, oy konusunda adi paylara göre üstünlük kuran paylar imtiyazlı pay olarak nitelendirilebilecek iken oy hakkında üstün olup diğer imtiyaz sağlanabilecek haklar açısından ise imtiyazlı olmayan bu paylar, imtiyazlı olmadığı haklar açısından ise adi pay olarak nitelendirilecektir. **Bilgeç**, s. 7 vd.; **Kaya, İlnur**: ‘İmtiyazlı Pay Kavramı ve Kayıtlı Sermaye Sisteminde İmtiyazlı Paylar’ , AndHD Prof. Dr. Akar Öcal Armağanı Mayıs 2016, s. 225 vd.; **Kendigelen, Abuzer**: “ Anonim Ortaklıkta İmtiyazlı Paylara İlişkin Değişiklik Önerileri” , Makalelerim C II, İstanbul 2006, s. 187.. Pulaşlı üstünlüğün, Kanun’a nazaran üstünlük olmadığını, diğer paylardan farklı üstün bir hak verilmesi halinin imtiyazı oluşturacağını kabul etmiştir. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1289; **Şener**, s. 552. Limited şirkette de, anonim şirket gibi oransallık ilkesi söz konusu olduğundan, pay sahipleri sermaye tutarları nispetinde, oransallık ilkesinin geçerli olduğu durumlar için, sahip oldukları haklardan yararlanacaklardır. İmtiyazın olduğu durumlar oransallık ilkesinin istisnası teşkil edilmektedir. Oransallık ilkesinin söz konusu olmadığı haklar açısından ise, genel kurula katılma ve görüş bildirme ile genel kurul kararlarının iptalini isteme gibi haklar, imtiyazın meydana getirilmesi mümkün değildir. Bkz. **Bilgeç**, s. 14; **Kaya**, s. 231; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1289; **Tekinalp**, s. 84.

²³⁵ İmregün, ‘*imtiyazlı hisse senetleri*’ teriminin kullanılmasının isabetli olmadığını, farklı hakların paydan kaynaklandığını ve pay senedini çıkarılmasından önce imtiyazın meydana geldiğini ifade ederek, imtiyazlı pay ifadesi yerine özel kategori pay ifadesini kullanmayı tercih ettiğini belirtmiştir **İmregün**, s. 334; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 406.

²³⁶ **Arslanlı**, AŞ I, s. 154; **İmregün**, s. 335; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 405.

²³⁷ **Tekinalp (Poroy/Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 565; **Tekinalp**, s. 83.

²³⁸ **Arslanlı**, AŞ I, s. 254; **Akad, Gül**: Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, İstanbul 2013, s. 6; **Bozgeyik, Hayri**: “ Halka Açık Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı” , Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 20 Sa. 3, s. 123; **İmregün**, s. 326. İmregün ayrıca bir hakkın müktesep hak olup

kolay gözükmemektedir. İmtiyazlı paylar açısından ise, imtiyazlı payların değiştirilmesi yahut kaldırılması durumunda imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun da bu konuda karar alması gerekmektedir. Bu kararın alınması için ise sağlanması gereken nisap TTK m. 454/3 gereğince %60 oran ile toplanan imtiyazlı pay sahiplerinin o an toplantıda bulunan payların çoğunluğudur. Görüldüğü üzere müktesep haklar bakımından oy birliğinin aranması gerekirken aynı durumun imtiyazlı paylar açısından gerçekleşmesi durumunda ise oy birliği aranmamaktadır.

Yine Arslanlı'nın da ifade ettiği üzere müktesep hak bütün pay sahiplerine verilirken, imtiyaz ise belirli paylara, dolayısı ile de belirli pay sahiplerine verilmiştir²³⁹.

İmtiyazlı paylar, adi paylara nazaran üstünlük veren paylar iken, müktesep hak sahibinin izni ve rızası olmadan değiştirilemeyen haklardır. Diğer bir deyiş ile bu hakların kaldırılması yahut değiştirilmesi için oybirliği ile karar alınması gerekir. Yukarıda da değinildiği üzere aynı husus ise, imtiyazlı paylar açısından geçerli değildir. TTK m. 454 hükmü doğrultusunda imtiyazlı payların kaldırılması yahut sınırlandırılması mümkündür. Ancak Kendigelen, imtiyazların sınırlandırılmasına yahut kaldırılması dair bir kararın alınması için oy birliği şartının getirilerek imtiyazlara müktesep hak niteliğinin kazandırılabilceğini kabul etmektedir²⁴⁰.

İmtiyazlı payların müktesep hak olduğunun kabulü halinde Kanun'un verdiği korumadan daha fazla olacak şekilde koruma elde etmesi durumu söz konusu olacaktır ki bu da emredici hükümlerin dışına Kanun'un izin verdiği ölçüde çıkılabileceği kuralının ihlali anlamına gelecektir.

olmadığının belirlenmesinde, hakkın içeriğinin değil, o hakkın kazanılış şeklinin önemli olduğunu belirtmiştir. **İmregün**, Kara Ticareti, s. 403. Karahan da İmregün ile aynı olacak şekilde hakkın kazanılış biçiminin, müktesep hak nitelendirilmesinde önemli olduğunu, içeriğinin nitelendirmede önemli olmadığını ifade etmiştir. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 30; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1555; **Sengir, Turgut**: “Anonim Ortaklıklarda Kar Payı Hakkı”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 7 Sa. 1, s. 79; **Uysal**, s. 31.

²³⁹ **Arslanlı**, Limited, s. 116.

²⁴⁰ **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 37.

Bu açıklamaların ışığında imtiyazın, müktesep hak olarak kabulünün mümkün olmadığı, doktrince de çoğunlukla benimsendiği şekilde, tarafımızca kabul edilmektedir²⁴¹.

B. İMTİYAZA HAKİM OLAN İLKELER

1. Genel Olarak

Limited şirkette, anonim şirketlerde imtiyazı düzenleyen TTK m. 478 hükmüne benzer bir hüküm düzenlenmemiştir. TTK m. 576/1-c hükmü '*esas sermayenin itibari tutarı, esas sermaye paylarının sayısı, itibari değerleri, varsa imtiyazlar, esas sermaye paylarının grupları*' şirket sözleşmesinde gösterilmelidir şeklinde düzenlenerek limited şirkette imtiyaza cevaz vermiştir. Yine TTK m. 587 hükmünde de şirket sözleşmesinde bulunan imtiyazların da kurucular tarafından, şirket sözleşmesinin imzalanması aşamasında belirtilmesi gerektiğini belirterek, limited şirkette imtiyazın öngörülebileceğini hüküm altına almıştır. Her ne kadar limited şirket hükümlerinde böyle bir genel hükme yer verilmemiş olsa dahi anonim şirket imtiyazlı pay hükümlerinin kıyas yolu ile limited şirkete de uygulanabileceği belirtilebilir²⁴².

2. İmtiyazın Şirket Sözleşmesinde Öngörülmüş Olması

İmtiyazlı bir payın yaratılması için gereken şartlardan ilki; imtiyazın şirket sözleşmesinde öngörülmesidir. İmtiyazın şirket sözleşmesinde yer alması kuruluşta olabileceği gibi daha sonradan yapılacak olan bir şirket sözleşmesi değişikliği ile de mümkündür²⁴³.

²⁴¹ Benzer şekilde bkz. **Arslanlı**, AŞ I, s. 260; **Akad**, s.6; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 45. Kendigelen imtiyazları 'özel korumaya tabi pay sahipliği hakkı' olarak tanımlamıştır. **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 37; **Uysal**, s. 33.

²⁴² Benzer şekilde Coştan, s. 88; **Tekinalp**, s. 547.

²⁴³ **Arslanlı**, AŞ I, s. 155; **Arslanlı, Halil**: "Anonim Şirkette Pay ve Pay Sahipliği", İÜHFM C. 23 Sa. 3-4, İstanbul 1958, s. 259; **Bahtiyar**, Ortaklıklar, s. 254. Bilgeç, Tekinalp'in düşüncesine uygun olarak haklı sebeple fesih davasında madde hükmü gereği mahkemenin, '*duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme*' hükmetmesi doğrultusunda imtiyaza hükmedebileceğini ancak bunun hükümde, şirkete yapılacak bir çağrı yolu ile mümkün olduğunu ifade etmiştir. **Bilgeç**, s. 11. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 25; **Kaya**, s. 229; **Kendigelen, Abuzer**: "İmtiyazlı Paylar", Makalelerim C. I, İstanbul 2006, s. 337; **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 35; **Kirtil, Neşe**: Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Pay Sahibi Genel Kurulu, İzmir 2005, s. 15; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1291; **Pulaşlı, Hasan**: "Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Oy Hakkında İmtiyazın Sınırı ve Etkisiz Olduğu Haller", Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 24 Sa. 3, s. 20; **Şener**, s. 554; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 194. Tekinalp'e

Başlangıçta şirket sözleşmesinde imtiyazın öngörülmesi kurucuların tamamının irade beyanları ile olabilecek iken daha sonra imtiyazlı pay yaratılması amacıyla yapılacak olan şirket sözleşmesi değişikliklerinde, Kanun'un aradığı nisapların gerçekleşmiş olması gerekmektedir.

Kanun'un limited şirkette, imtiyazlı pay yaratılması konusunda aranması gereken nisaplar açısından, eksikliğinin olduğunu söylemek mümkündür. TTK m. 621/1-b hükmüne göre oyda imtiyazlı pay öngörülmesi durumunda aranması gereken nisap; temsil edilen²⁴⁴ oyların üçte iki çoğunluğu ile oy hakkı bulunan esas sermayenin salt çoğunluğudur. Madde metninden de anlaşılacağı üzere, limited şirkette oyda imtiyazlı pay öngörülmesi için gereken çoğunluk, genel kurulda bulunan ve temsil edilen oyların üçte iki çoğunluğu ile oy hakkına sahip olan esas sermayenin salt çoğunluğudur²⁴⁵. Bu cümleden olarak limited şirket genel kurul toplantısında esas sermayenin %90'ının temsil edildiği bir durumda, oyda imtiyazlı payların öngörülmesi için gereken asgari oy oranı; temsil edilen oyların üçte ikisini ve oy hakkına sahip esas sermayenin salt çoğunluğunu teşkil eden %60 oranıdır. Şöyle ki genel kurula katılım sağlamış %60 oranında oy hakkına sahip olan pay sahiplerinin bulunması durumunda, bu kararın alınabilmesi için gereken nisap ise; pay sahiplerinin tamamının oy hakkına sahip olduğu düşünüldüğü zaman, esas sermayenin tamamının salt çoğunluğu %50 olduğu için, en az bu oranda bir lehe oy verilmesi gerekmektedir²⁴⁶.

göre imtiyazın şirket sözleşmesi ile öngörülmesinin yanında, m. 531'e dayalı olarak açılan haklı sebeple fesih davasında da imtiyazın mahkemece öngörülmesi mümkündür. **Tekinalp**, s. 84; **Tekinalp (Poroy/Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 566. **Uysal**, s. 41 vd. ; **Yatağan Özkan, Çiğdem**: Anonim Şirketlerde Altın Paylar, İstanbul 2016, s. 36.

²⁴⁴ Kanun koyucu, her ne kadar TTK m. 621/1 hükmünde, *temsil edilen oy* kavramından bahsetse de; bu kavramın *toplantıda temsil edilen oy* şeklinde anlaşılması gerektiği öğretide kabul edilmiştir. Bkz. **Akbay**, s. 219; **Biçer/ Hamamcıoğlu**, s. 348; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 672; **Coştan, Hülya**: “ Limited Şirkette Genel Kurul Nisapları” , Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi 2015/1, s. 66 dn. 12; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 594; **Yıldız**, s. 230. Kanaatimizce de, kanun koyucu her ne kadar temsil edilen oy kavramına ilgili hükümde yer verse de; öğretide de kabul edildiği üzere, nisap olarak aranması gereken husus; temsil edilen oylar değil, toplantıda temsil edilen oylardır.

²⁴⁵ **Biçer/ Hamamcıoğlu**, s. 354 **Biçer/ Hamamcıoğlu** her iki nisabın da karar alınması açısından, sağlanması gerektiğini benzer şekilde belirtmişlerdir. **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 533. Yıldız, bizim de benzer şekilde düşündüğümüz üzere, nisap ile ilgili olarak temsil edilen oyların üçte ikisinin hiçbir şekilde esas sermayenin salt çoğunluğundan az olmaması gerektiğini belirtmiştir. **Yıldız**, s. 229.

²⁴⁶ Aynı şekilde bkz **Akbay**, s. 219 vd. ; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 672; **Coştan**, Limited Nisaplar, s. 66 vd. ; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2302; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 189.

Bu konuda farklı bir düşünce de, ileri sürülmüştür. Kanun metninde yer alan '*esas sermayenin tamamının salt çoğunluğu*' ibaresinin toplantı nisabının²⁴⁷ sağlanması anlamında, gerekli asgari sayı olduğunu ve bu sayının 2/3 oranının ise karar verme açısından yeterli olacağı şeklinde düşünce de ifade edilmektedir²⁴⁸. Bu şekilde bir düşüncenin kabul edilmesi durumunda ise, %51 oran ile toplanan bir genel kurulda, bu oranın 2/3 çoğunluğu ile önemli kararların alınması olanaklı hale gelecektir.

Ancak kanun koyucu, limited şirkette oyda imtiyazlı payın öngörülmesi halinde aranması gereken genel kurul nisabını belirtmesine rağmen, diğer imtiyazlar açısından ise herhangi bir hüküm kurulmamıştır.

Burada tartışılması gereken husus, limited şirkette oyda imtiyazın dışında diğer bir imtiyazın kuruluştan sonraki bir aşamada öngörülmesi halinde, karar için aranması gereken nisabın ne olacaktır. Kanımızca oyda imtiyazın dışında bir imtiyazın öngörülmesi halinde genel kurulun karar alması için gereken nisap TTK m. 589 hükmüdür. TTK m. 621 hükmü kesin bir şekilde, önemli kararlarda uygulanacak olan nisabı belirtirken, oyda imtiyazın öngörülmesini belirtmiştir ve diğer imtiyaz türlerini bu kapsam içerisine dahil etmemiştir. Kanun'un açık hükmü karşısında da bu ayrımı benimseyerek oyda imtiyazın dışında bir imtiyazın öngörülmesi durumunda TTK m. 589 hükmü gereği esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların imtiyazın öngörülmesi yönünde oy kullanması gerekecektir^{249, 250}.

²⁴⁷ Bu ifadenin, aynı zamanda sağlanması gereken toplantı nisabı anlamına geldiği yolunda bkz. **Akbay**, s. 218; **Biçer/ Hamamcioğlu**, s. 354; **Coştan**, Limited Nisaplar, s. 67; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 482. Bu ifadenin dolaylı da olsa, sağlanması gereken toplantı nisabını ifade ettiğini kabul ettiğimizi belirtmek isteriz.

²⁴⁸ **Bilgeç**, s. 157. Çamoğlu burada ağırlaştırılmış çifte nisabın söz konusu olmadığını, *oy hakkı bulunan esas sermayenin salt çoğunluğunun*, toplantı nisabını teşkil ettiğini, *toplantıda temsil edilen oyların üçte ikisinin* ise karar nisabı olduğunu belirtmiştir. **Çamoğlu**, Limited Çıkarılma, s. 6 ; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 482.

²⁴⁹ Aynı yönde görüş için bkz. **Biçer/ Hamamcioğlu**, s. 359. Coştan'a göre oyda imtiyazın dışında diğer imtiyazlarda da uygulanması gereken çoğunluk TTK m. 621 hükmünde yer alan nisaptır ancak yazar, Kanun'un açık hükmü karşısında m. 589 hükmünün uygulanması gerektiğini belirtmektedir. **Coştan**, s. 88. Kanımızca da limited şirkette oyda imtiyaz kararı ile diğer imtiyaz türleri arasındaki kararlarda aranması gereken nisap farklılığına son verilip, yapılacak kanun düzenlemesi ile limited şirkette her tür imtiyaz için aranması gereken nisabın aynı olması sağlanmalıdır. Aynı şekilde **Coştan**, Limited Nisaplar, s. 69; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 195.

3. İmtiyazın Paya Tanınmış Olması

Limited şirkette, imtiyaza yer vermenin diğer bir şartı da, verilen imtiyazın paya tanınmış olmasıdır²⁵¹. Kural olarak şirketler hukukunda tanınacak olan imtiyazın paya tanınmış olması gerekmektedir. Payın devredilmesi durumunda imtiyaz da devredilmiş olacağından, paya sahip olan yeni pay sahibi imtiyazın da sahibi olacaktır. Kişilere tanınan haklar, kural olarak imtiyaz olarak adlandırılmayacaktır²⁵². Yargıtay da aynı şekilde, imtiyazın paya tanınması gerektiğini ve paya değil de kişilere tanınan hakların imtiyaz olmayıp sözleşmesel haklar olduklarını kabul etmektedir²⁵³.

TTK m. 360 hükmü anonim şirket yönetim kurulunda, belirli pay gruplarına temsil edilme imtiyazını sağlayarak yukarıda bahsetmiş olduğumuz imtiyazın paya tanınabileceği ilkesine bir istisna getirmiştir²⁵⁴.

TTK m. 360 hükmü ile belirli grupların yönetimde temsil edilmesi olanağı, önceki Kanun döneminde düzenlenmemiş olmasına rağmen, TTK ile yasal zemine kavuşturulmuştur. Yukarıda da bahsedildiği gibi imtiyazın kural olarak paya tanınması gerekmektedir ancak kanun koyucu imtiyazın paya tanınması ilkesine istisnai bir hüküm

²⁵⁰ İsviçre Borçlar Kanunu'nda ise oyda imtiyazlı pay öngörülmesi önemli karar olarak nitelendirilirken diğer imtiyazlar ise önemli karar olarak nitelendirilmemiştir (SSC m. 808b). Kanun ifadesi için bkz. **Lengauer/ Schaad/ Amdtutz/ Brügger/ Fatzer/ Holderegger/ Jowett/ Widmer**, s. 243.

²⁵¹ İmregün, ek ve farklı olan hakların paydan kaynaklanması nedeniyle imtiyazlı pay ifadesini kullanmayıp 'özel kategori pay' terimini tercih etmiştir. **İmregün**, s. 334. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 20; **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 25; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar, s. 637.

²⁵² **Bozkurt**, s. 443; **Bilgeç**, s. 14. Karahan da benzer şekilde kişilere tanınan ayrıcalığın imtiyaz olarak nitelenemeyeceğini, bu tarz bir ayrıcalığın akdi bir hak olacağını belirtmiştir. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 20. **Kaya**, s. 227; **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 26; **Kirtil**, s. 8 vd. ; **Pulaşlı**, İmtiyaz Etkisiz Haller, s. 20. Kişilere, sığara vb. şekilde pay dışında olacak şekilde tanınmış bulunan hakların, imtiyaz teşkil etmeyeceği, bu hakların akdi bir hak oluşturacağı ve bu hakların şirketin organlarının kararlarına tabi olmadığı ve sözleşme tarafı olan şirket ile hak sahibinin genel kurullar çerçevesinde anlaşması yolu ile istedikleri şekilde düzenleme yapabileceği yolunda görüş için bkz. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1294 ; **Şener**, s. 557; **Tekinalp**, s. 84; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 563-566. Tekinalp'in de belirttiği üzere kişilere tanınan haklar imtiyaz olarak adlandırılmayıp, akdi bir hak olarak ele alınacaktır ve bu hak sadece sözleşmenin taraflarını ilgilendirecek ve sözleşmenin tarafları taraflarınca değiştirilebilecektir. Akdi bir hak doğuran böyle bir hükmün şirket sözleşmesinde yer almasının da hak sahibine şirketler hukukuna dair bir hak vermeyeceği hususunda bkz. **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 566. Kişiyeye, makama yahut herhangi bir sığara bağlanan üstün hakların imtiyaz teşkil etmeyip, sözleşmesel bir hak olacağı yönünde bkz. **Uysal**, s. 50; **Üçışık/ Çelik**, s. 308. Kişilere tanınan hakların adi bir sözleşmesel hak olacağı yönündeki görüş için bkz. **Yatağan Özkan**, s. 36.

²⁵³ Y. 11. HD, 13.02.2013, E. 2011/15478 K. 2013/2491 bkz. **Altaş**, s. 266.

²⁵⁴ Aynı yönde görüş için bkz. **Bozkurt**, s. 444; **Tekinalp (Poroy/Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 567.

getirerek, yönetim kurulunda belirli pay gruplarına, belirli niteliklere sahip pay sahiplerine ve azınlığa yönetimde temsil olanağını düzenlenmiştir (TTK m. 360).

Öncelikle, bu hakkın niteliğinden bahsetmek gerekirse; yönetimde temsil edilme hakkının niteliği konusunda da bir fikir birliği söz konusu değildir²⁵⁵. Kanun koyucu TTK m. 360/2 hükmü ile anılan hakkın sözleşmede belirtilmesi halinde; bu hakkın aynı zamanda imtiyaz haline geleceğini de hüküm altına almıştır²⁵⁶. Açık Kanun hükmü dolayısıyla da, artık anılan hakkın, imtiyaz niteliğinde olduğu söylenmelidir²⁵⁷.

Kanun koyucu TTK m. 576/1-c hükmünde “ *Esas sermayenin itibari tutarı, esas sermaye paylarının sayısı, itibari değerleri, varsa imtiyazlar, esas sermaye paylarının grupları*”nın şirket sözleşmesinde belirtilmesi gerektiğini hüküm altına almıştır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, kanun koyucunun imtiyaz olarak kabul ettiği belirli grupların yönetimde temsil hakkı, öğreti ve Yargıtay içtihatları ile de imtiyaz olarak nitelendirilmiştir. Limited şirkette, tanınabilecek olan imtiyazlara yönelik, herhangi bir engel hükmü olmaması nedeniyle²⁵⁸, TTK m. 360 ve m. 576/1-c hükümleri gereği, şirket sözleşmesinde yer verilmesi halinde, kanaatimizce, belirli pay gruplarının yönetimde temsil edilmesi hakkının da limited şirket bünyesinde tanınmasına ve uygulanmasına olanak bulunmaktadır²⁵⁹.

²⁵⁵ Tartışmalar için bkz. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 20 vd. Karahan, önceki Kanun döneminde, pay gruplarına tanınan bu hakkı, imtiyaz olarak kabul etmiştir. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 20 vd. **Karasu, Rauf**: “ Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Belirli Grupların Temsil Edilme Hakkı” , TFM 2016/1, s. 32 dn. 3.

²⁵⁶ Yargıtay da, vermiş olduğu kararlarında, önceki Kanun döneminde imtiyaz niteliğinde olmayan belirli pay gruplarına sağlanan yönetimde temsil edilme hakkının TTK m. 360 hükmü ile imtiyaz niteliğine sahip olduğunu belirtmiştir. Y. 11. HD, 21.06.2013, E. 2013/ 4301 K. 2012/ 13049, Y. 11. HD, 22.06.2015, E. 2014/ 19135 K. 2015/ 8578, Kazancı İçtihat Bilgi Bankası, E.T: 24.04.2019.

²⁵⁷ Benzer şekilde **Bilgili/ Demirkapı**, s. 482; **Karasu**, s. 32; **Şener**, s. 554.

²⁵⁸ Limited şirketteki imtiyazların konu bakımından herhangi bir sınırlamaya tabi olmadığı yönünde benzer görüş için bkz. **Tekinalp**, s. 547.

²⁵⁹ Karasu, anonim şirketler açısından böyle bir hakkın tanınmasının, büyümek isteyen şirketin, sermaye ihtiyacının karşılanmasıyla birlikte; gelen sermayenin dış kaynaklı olacak olması durumunda, özellikle aile tipi şirketlerde yönetimin kaybedilmemesini sağlamak amacıyla olduğunu ifade etmiştir. **Karasu, Rauf**: “ Emredici Hükümler İlkesinin Kapalı Tip Anonim Şirketler ve Limited Şirketler Açısından Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri” TFM 2015/1, s. 126. Kanaatimizce aynı husus büyümek isteyen limited şirketler açısından da geçerlidir.

4. İmtiyazın Belirli Olması

Şirket sözleşmesinde gösterilen imtiyazın konusunun ve koşullarının belirli olması gerekmektedir. Belirlilikten anlaşılması gereken ise; imtiyazın tanındığı payların belirli olması, imtiyaz tanınan konuların belirli olmasıdır²⁶⁰. İmtiyazın oy hakkında, tasfiye payında, kar payında gibi olabileceği belirtilerek, hangi konuda imtiyazın yaratıldığı gösterilmelidir. Yine aynı şekilde imtiyazın hangi pay yahut paylar içinde oluşturulduğunun belirtilmesi gerekmektedir aksi halde imtiyazın varlığından söz edilemeyecektir.

Şirket sözleşmesinde sadece imtiyazın bulunduğu bahsedilmesi; bu şirkette herhangi bir imtiyazın varlığının kabulü için yeterli olmayacak ve şirkette, imtiyazın varlığından söz edilemeyecektir. Yukarıda da bahsedildiği gibi limited şirkette herhangi bir imtiyazdan bahsedebilmek için tanınan imtiyazın ve tanındığı pay yahut payların belirli olması gerekmektedir²⁶¹.

5. Adi Paylara Göre Üstün Olması

İmtiyazın diğer bir özelliği de imtiyazlı payın adi paya göre üstün bir hak sağlayacak şekilde oluşturulmuş olmasıdır²⁶². Adi payı ise; hak sahibine Kanun'un kendisine tanıdığı hakları sağlayan hak olarak tanımlamak mümkündür.

Limited şirkette yer alan payların tümünün Kanun'da tanınan haklardan fazla hak içermesi durumunda; bu payların imtiyazlı olup olmayacağı sorununun cevaplanması gerekmektedir. Tüm payların, Kanun'un sağladığı haklardan daha fazla hak içermesi durumunda, doktrinde, bu payların hepsinin imtiyazlı pay olacağı yönünde

²⁶⁰ Bozkurt, s. 444; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 25; Kaya, s. 229; Kendigelen, Yönetime Katılma, s. 36; Kirtil, s. 15 vd. ; Pulaşlı, s. 1292; Pulaşlı, Şirketler, s. 1296; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 195; Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), Ortaklıklar I, s. 566; Uysal, s. 43; Üçışık/ Çelik, s. 308.

²⁶¹ Kirtil, şirket sözleşmesinde 'imtiyaz' ifadesi geçerse dahi tarafların şirket sözleşmesine koydukları hükümden imtiyazın oluşturulduğu anlaşılıyorsa ve oluşturulan bu imtiyaz aranan şartları taşıyorsa (imtiyazın belirli olması gibi yukarıda bahsedilen şartlar), imtiyazın varlığının kabul edilmesini gerektiğini belirtmiştir. Kirtil, s. 16. Aynı yönde görüş ve açıklamalar için bkz. Uysal, s. 44.

²⁶² Bilgeç, s. 13; Tekinalp, s. 83; Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar, s. 636.

görüş²⁶³ olmakla birlikte; böyle bir durumda bir üstünlüğün de söz konusu olmaması sebebiyle imtiyazdan söz edilemeyeceğini belirten görüş²⁶⁴ de bulunmaktadır.

Kanımızca imtiyazlı paydan söz etmek için aranması gereken kriter, adi paylara nazaran üstünlük olduğundan; bir yahut birden fazla hatta tüm payların dahi Kanun'a nazaran üstün bir hak içermesi durumunda, bu paylar o hak açısından imtiyazlı pay olarak kabul edilecektir.

C. OY HAKKINDA İMTİYAZ KAVRAMI VE TANIMI

Kural olarak pay sahipleri, paylarından doğan oy haklarını sahip oldukları payları ile orantılı olarak kullanmaktadırlar. Pay sahibinin ne kadar çok payı var ise o kadar da oy hakkına sahip olduğunu söylemek mümkündür. Bu cümleden ve kural olarak oy hakkının sermayeye katılım oranına göre hesaplanmakta olduğu da belirtilmelidir²⁶⁵.

Oy hakkında imtiyaz kavramının tanımını yapmadan önce de, oy hakkında imtiyazın ortaya çıkma nedenini belirtmek gerekmektedir. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yaşanan ekonomik sorunlar özellikle Avrupa ülkelerinin şirketlerinin mali sorunlar yaşamasına ve bu mali sorunların çözümü olarak da, şirketlerine yeni yabancı yatırımcıları pay sahibi olarak çekmeye çalışmasına neden olmuştur. Bu çabanın sonucu olarak da şirketlerin yabancılaştırma tehlikesi ile karşılaşmasının sonucu ve bu tehlikenin çözümü olarak da oy hakkında imtiyazlı paylar piyasaya sürülmüştür²⁶⁶.

²⁶³ **Tekinalp**, s. 83; **Tekinalp (Poroy/Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 565.

²⁶⁴ **Bilgeç**, s. 13; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 483; **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 29; **Pulaşlı**, İmtiyaz Etkisiz Haller, s. 20; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1290; **Teoman, Ömer**: “Bir Anonim Ortaklıkta Payların Tümüne Yasada Öngörülenden Daha Fazla Hak Tanınması Ayrıcalık Yaratmak Anlamına Gelir Mi?”, Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim Cilt II, İstanbul 2001, s. 427; **Uysal**, s. 26.

²⁶⁵ **Akbay**, s. 177; **Kendigelen, Abuzer**: “İsviçre Hukukunda Oyda İmtiyazlı Paylar”, Makalelerim C. I, İstanbul 2006, s. 341. ; **Pulaşlı**, s. 1304; **Uysal**, s. 87.

²⁶⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. **Arslanlı**, Pay Sahipliği, s. 255; **Bilgeç**, s. 53; **Kendigelen**, İsviçre İmtiyaz, s. 344 vd.

Bu bölümde açıklanmaya ve tanımı yapılmaya çalışılan oy hakkında imtiyaz kavramı ise, yukarıda açıklanan ve genel kural olan oy hakkının sermayeye katılım oranında belirlenmesi ilkesinin istisnasını oluşturmaktadır²⁶⁷.

Oy hakkında imtiyaz; esas sermaye payının, şirket sözleşmesinde hüküm bulunması durumunda, Kanun'un kendisine tanıdığı oy hakkından, daha fazla oy hakkına sahip olması olarak tanımlanabilir²⁶⁸.

D. OY HAKKINDA İMTİYAZ ÇEŞİTLERİ

1. Gizli İmtiyaz

a. Terminoloji

Oy hakkında imtiyazı oluştururken izlenecek yöntemlerden biri, gizli imtiyaz şeklinde adlandırılan yöntemdir.

Bu imtiyaz türünün oluşturulma yöntemini belirtmeden önce, bu imtiyazın adlandırılması konusundaki düşüncelerden bahsetmek gerektiği kanısını taşımaktayız. Bu imtiyaz türü için '*gizli imtiyaz*', '*gerçek olmayan imtiyaz*' ve '*dolaylı imtiyaz*' şeklinde isimlendirmeler yapılmaktadır²⁶⁹. Kanun hükmü gereği oy hakkında imtiyazın şirket sözleşmesinde yer alması, diğer bir ifade ile şirket sözleşmesi ile düzenlenmesi gerektiğinden ve bu sebepten imtiyaz hükmünün şirket sözleşmesinde var olmasından ötürü, '*gerçek olmayan imtiyaz*' ifadesinin kullanılmasının doğru olmayacağı düşüncesindeyiz²⁷⁰. Bu açıklamaların sonucu olarak da '*dolaylı imtiyaz*' ifadesinin de yaygın kullanılmaması sebebiyle '*gizli imtiyaz*' ifadesini tercih ettiğimizi belirtmeliyiz.

²⁶⁷ Akbay, s. 177; Kendigelen, İsviçre İmtiyaz, s. 341; Pulaşlı, s. 1304; Uysal, s. 88.

²⁶⁸ Diğer tanımlar için bkz. Akbay, s. 177; Bilgeç, s. 27; Kendigelen, İsviçre İmtiyaz, s. 349; Tekinalp, s. 86.

²⁶⁹ Akbay, s.178; Bilgeç, s. 73; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 86 vd. ; Kendigelen, İsviçre İmtiyaz, s. 350; Kendigelen, Yönetime Katılma, s. 100; Yıldırım, s. 354.

²⁷⁰ Aynı yönde görüş için bkz. Bilgeç, s.73.

b. Gizli İmtiyazın Oluşturulması

Oy hakkında imtiyazın gizli imtiyaz şeklinde oluşturulabilmesi için öncelikli olarak şirket sözleşmesinde oy hakkında imtiyaza dair bir hükmün bulunması gerekmektedir²⁷¹. Bu imtiyaz türü, farklı itibari değere sahip olan paylara, aynı sayıda oy hakkı tanımak suretiyle oluşturulmaktadır²⁷². Bu cümleden olarak bu tarz bir imtiyazın öngörülebilmesi için farklı itibari değere sahip olan payların da, şirket sözleşmesinde öngörülmüş olması gerekmektedir²⁷³.

Yukarıda açıklanan durum şöyle bir örnekle anlatılabilir; (A) ve (B) grubu payların olduğu bir limited şirkette her bir pay grubunun verdiği oy hakkının aynı olması ve (A) grubu payların itibari değerinin 250 TL yine (B) grubu paylarının itibari değerinin 500 TL olması durumunda, bu pay gruplarının itibari değerlerinin farklı olmasına rağmen sağlamış oldukları oy sayısı aynı olmalarından ötürü, oy hakkında imtiyaz oluşturulmuş ve oluşturulan bu oy hakkında imtiyaz çeşidi ise gizli imtiyazdır.

Türk Ticaret Kanunu açısından ise gizli imtiyazın sadece limited şirketlerde öngörülebileceği, anonim şirketlerde oy hakkında imtiyaz açısından ise gizli imtiyaz modelinin benimsenemeyeceği söylenmelidir²⁷⁴.

2. Açık İmtiyaz

a. Terminoloji

Yukarıda gizli imtiyaz ile ilgili açıklamalarda bahsedildiği gibi, oy hakkında imtiyazın tanınmasının diğer bir şekli olan açık imtiyazın adlandırılması konusunda da

²⁷¹ Akbay, s. 177; Bilgeç, s.74.

²⁷² Arslanlı, Pay Sahipliği, s. 256; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 90; Kendigelen, Yönetime Katılma, s. 105.

²⁷³ Akbay, s. 178. Akbay, gizli imtiyaz modelinde farklı itibari değerde olan payların aynı oy gücüne sahip olmaları nedeniyle, itibari değeri daha yüksek olan payın, itibari değeri daha düşük olan pay ile aynı sayıda oy hakkına sahip olması nedeniyle, oy hakkının alternatif bir şekilde sınırlandırıldığını ve bu imtiyaz modelinin oy hakkının sınırlandırılması fonksiyonu taşıdığını da belirtmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz. Akbay, s. 180. Arslanlı, AŞ I, s. 152; Bilgeç, s.74.

²⁷⁴ Akbay, s. 179; Bilgeç, s. 76; Bilgili/ Demirkapı, s. 596 vd. ; Şener, s. 556.

farklılıklar söz konusudur. Bu imtiyaz türünün adlandırılması konusunda ‘doğrudan imtiyaz’, ‘açık imtiyaz’, ‘gerçek imtiyaz’ gibi adlandırılmalar kullanılmaktadır²⁷⁵.

Bu imtiyaz modelinin adlandırılması için ‘gerçek imtiyaz’ ifadesinin kullanılması durumunda, yukarıda da bahsettiğimiz gizli imtiyaz türü için gerçek olmayan imtiyaz ifadesinin kullanılması sonucu ortaya çıkacaktır ki bu imtiyazların şirket sözleşmesinde belirtilmesi nedeniyle, gerçek bir imtiyaz olmaları gerçeği ile örtüşmemektedir. Bu açıklamalar ışığında bu imtiyaz türü için gerçek imtiyaz ifadesinin kullanılmamasının daha doğru olabileceği savunulabilir²⁷⁶.

Tüm bu açıklamaların sonucu olarak yukarıda da bahsedildiği gibi ‘doğrudan imtiyaz’²⁷⁷ kavramının da yaygın bir kullanım alanı olmaması sebebiyle bu imtiyaz modeli açısından ‘açık imtiyaz’ ifadesinin kullanılacağı belirtilmelidir.

b. Açık İmtiyazın Oluşturulması

Bu imtiyaz türünde, oy hakkında imtiyazın oluşturulabilmesi için öncelikli olarak, imtiyazın oluşturulabileceği yönünde şirket sözleşmesinde bir hükmün bulunması gerekmektedir²⁷⁸.

Bu imtiyaz türü, anonim şirkette aynı itibari değere sahip olan paylara, farklı sayıda oy hakkının verilmesi suretiyle oluşturulmaktadır²⁷⁹. Kanun hükmünün açık ifadesi gereği anonim şirketlerde tanınacak olan oy hakkında imtiyazın açık imtiyaz modeli ile oluşturulması gerekmektedir.

²⁷⁵ **Bilgeç**, s. 69; **Karahan**, İmtiyazların Korunması, s. 86 vd. ; **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 100; **Kendigelen**, İsviçre İmtiyaz, s. 350.

²⁷⁶ Aynı yönde görüş için bkz. **Bilgeç**, s. 70.

²⁷⁷ Kendigelen doğrudan imtiyaz ifadesini tercih etmektedir. Bkz. **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 104.

²⁷⁸ **Bilgeç**, s. 71.

²⁷⁹ **Arslanlı**, AŞ I, s. 152; **Bilgeç**, s. 71; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 92; **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 104; **Pulaşlı**, s. 1304.

Yukarıda açıklandığı üzere farklı itibari değere sahip olan paylara, anonim şirketlerde, aynı sayıda oy hakkı sağlanması yoluyla oluşturulan gizli imtiyaz modeliyle, oy hakkında imtiyaz oluşturulması mümkün değildir²⁸⁰.

Bir anonim şirkette (A) ve (B) grubu payların olduğunu ve her iki grup payının itibari değerlerinin ise 200 TL olduklarını düşünelim. Şirket sözleşmesine koyulacak bir hüküm ile (A) grubu payların 1 oy ve (B) grubu payların ise 2 oy hakkına sahip olması durumunda, oy hakkında imtiyaz bahsettiğimiz şekilde açık imtiyaz modeliyle oluşturulmaktadır.

III. BENZER KAVRAMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI

A. Üstün Oy ve Veto Hakkı İle Karşılaştırılması

Üstün oy hakkı, limited şirket sözleşmesinde yer alması halinde, bazı ortak veya ortaklara genel kurulda alınması gereken bir karar için yapılan oylamada eşitlik çıkması halinde, üstün oy hakkına sahip olan ortağın oyunu kullandığı yönde karar alınmış sayılmasını sağlayan haktır (TTK m. 577/1-e)²⁸¹. Aynı şekilde kanun koyucu benzer bir hükmü TTK m. 624/3 ile müdürler kurulu açısından da ihdas etmiştir. Düzenlemeye göre birden fazla müdürün bulunması halinde, müdürler kurulunda yapılan oylamada eşitlik çıkması durumunda başkanın oyuna üstünlük tanınarak, verdiği oy doğrultusunda karar alınmış sayılacaktır²⁸².

Veto hakkı ise, yine şirket sözleşmesinde hüküm bulunması durumunda, belirli yahut belirlenebilir ortaklara genel kurulda bir karar alınması gereken hallerde, bu

²⁸⁰ Akbay, s. 179; Bozkurt, s. 445 vd. ; Şener, s. 556; Tekinalp, s. 86; Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), Ortaklıklar I, s. 568.

²⁸¹ Akbay, s. 173; Bilgili/ Demirkapı, s. 636; Can, Mustafa Erdem: Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara 2017, s. 228; Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp), s. 394; Dinç, Serhat: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Limited Ortaklıklarda Kuruluş ve Kurulardan Doğan Hukuki Sorumluluk, Ankara 2017, s. 56; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 59; Yıldırım, s. 359.

²⁸² Kaya, Mustafa İsmail: “ Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi” , Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 22 Sa. 1, s. 94; Yıldırım, s. 358.

hakka sahip olan ortakların red oyu vermesi durumunda, ilgili talebin reddedilmesini yani talebin genel kurulda kabul edilmemesini sağlayan bir haktır (TTK m. 577/1-e)²⁸³.

Hem imtiyaz yönünden hem de üstün oy hakkı ve veto hakkı yönünden, anılan hükümlerin uygulanabilmesi için şirket sözleşmesinde bu konuda bir hüküm bulunması gerekmektedir (TTK m. 618/2), (TTK m. 577).

İmtiyazın pay sahibine değil de paya tanınması gerektiği tekraren ifade edilmelidir. Bununla birlikte, kanaatimizce üstün oy hakkı ve veto hakkı paya değil de pay sahibine yani ortağa tanınmaktadır. Bu sebeple imtiyaz ile arasında tanınmaları açısından bariz bir fark bulunmaktadır²⁸⁴.

Üstün oy ve veto hakkının paya veya ortağa tanınmasının diğer bir sonucu da bu payların devredilmesinde kendini göstermektedir. Üstün oy ve veto hakkının ortağın şahsına tanınabileceğinin kabul edilmesi durumunda payın devri ile birlikte pay sahibi de değişeceğinden, bu durumda üstün oy yahut veto hakkı da varlığını kaybedecektir. Bu sayılan hakların paya tanınmasının mümkün olacağı kabulü halinde ise payın

²⁸³ Dinç, veto hakkının hangi kararlar yönünden uygulanabilir olduğunun şirket sözleşmesinde gösterilmesi gerektiğini belirtmiştir. **Dinç**, s. 56 dn. 176. Pulaşlı ayrıca bu hakkı müktesep bir hak olarak nitelmiştir. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2196. Şener, veto hakkının sözleşmesel bir inşai hak olduğunu ve ortağın kararının fiili olarak genel kurul iradesinin üzerinde olduğunu belirtmiştir. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 56. Yıldırım, Kanun'da hangi haklar açısından veto hakkının kullanılabilmesinin sayılmamış olması nedeniyle, genel kurulun alabileceği tüm kararlar için veto hakkının mümkün olduğunu kabul etmiştir. **Yıldırım**, s. 359 vd.

²⁸⁴ Benzer şekilde Akbay, ayrıca üstün oy hakkının ve veto hakkının ortağa tanınması sebebiyle imtiyaz şeklinde değerlendirilmemesi gerektiğini ve üstün oy hakkının akdi bir hak olduğunu belirtmiştir. Yine yazar üstün oy hakkının ortaktan ziyade, müdürler kurulunun başkanının sahip olduğu gibi genel kurul başkanına verilmesinin daha faydalı olabileceğini ve ortaklığın menfaatlerinin daha fazla koruma altında olacağını ifade etmiştir. **Akbay**, s. 175. Dinç de veto hakkının ortağın şahsına tanınması gerektiğini benzer bir şekilde belirtmiştir. **Dinç**, s. 56 dn. 176. Pulaşlı da veto hakkının paya değil de ortağa tanınması gerektiğini kabul etmektedir. Yine yazar veto hakkının hangi haller için geçerli olduğunun belirlenmesi gerektiğini, bu tarz bir belirlemenin daha doğru olacağını ifade etmiştir. '*Belirlenebilir ortaklar*' ifadesinin ortakların şahsının belirlenmesinin sağlanmasını ifade ettiğini, örnek olarak da '*Koloğlu ailesi mensupları*'ni vererek ortak veya ortakların belirli hale getirilmesinin sağlanmasına yönelik ifade olduğunu dile getirmiştir. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2265. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 57 vd. ; **Yıldırım**, s. 359 dn. 361- s. 360 .

Krş. Bilgili/ Demirkapı, üstün oy veya veto hakkının ortaklara tanınmasının yanında esas sermaye payına veya pay gruplarına da tanınabileceğini ifade etmiştir. 'Belirlenebilir ortaklar' ifadesinin, sermaye paylarının elde tutulmasından kaynaklanan hakkı ifade ettiğini ve bu sebepten de paya da bu hakların tanınabileceğini kabul etmektedir. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 637. Dinç, üstün oy hakkının ortaklarla birlikte esas sermaye payına veya pay grubuna da tanınabileceğini kabul etmektedir. **Dinç**, s. 60 vd. Yine Tekinalp, kurucu ortaklarla birlikte belirlenmiş olan esas sermaye pay gruplarının da üstün oy yahut veto hakkına sahip olabileceğini belirtmiştir. **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 352.

devri ile bu haklar sona ermeyecek ve payın yeni sahibi de bu hakları kullanma yetkisini haiz olacaktır²⁸⁵.

Yine üstün oy hakkı varlığını genel kurulda yapılan oylama sonucunda eşitlik çıkması halinde gösterecek iken, imtiyazlar ise, konumuz açısından oyda imtiyaz ise böyle bir şartta bağlı olmadan her zaman kullanılabilir²⁸⁶.

Yanıtlanması gereken bir diğer nokta ise üstün oyun ve veto hakkının sonradan yapılacak bir sözleşme değişikliği ile tanınıp tanınmayacağıdır. Şener'e göre bu konuda Kanun'da bir boşluk söz konusudur ve hakim bu boşluğu TMK m. 1 hükümlerine göre doldurmalıdır. Kanaatimizce üstün oy ve veto hakkının tanınması, şirket sözleşmesinde bulunması gereken hükümlerle yapılabileceğinden ve bu iki hakkın daha sonradan yapılabilecek bir değişiklik ile şirket sözleşmesinde yer almasının önünde Kanun'dan kaynaklanan bir engel bulunmaması sebebiyle TTK m. 589 hükmü doğrultusunda yapılacak bir sözleşme değişikliği ile esas sermayenin üçte ikisinin sağlandığı bir oy oranı ile mümkündür.

B. Altın Paylar İle Karşılaştırılması

Altın payların ortaya çıkış amacından bahsetmek gerekirse; devletlerin şirket özelleştirilmelerinde, özelleştirme konusu şirketteki belli başlı konularda karar alma sürecinde gücü elinde bulundurmaya amacıyla bu payların ortaya çıkarıldığını söylemek mümkündür²⁸⁷. Karar alma sürecinde gücün elde bulundurulması ise oy hakkında imtiyaz, üstün oy yahut veto hakkı gibi haklar ile sağlanmaktadır²⁸⁸. Altın payların

²⁸⁵ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 637. Akbay, bizim de kabul ettiğimiz görüş çerçevesinde, üstün oy hakkının ortağa tanınmasından ötürü bu payın devri halinde bu hakkın sona ereceğinin kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir. **Akbay**, s. 175. Yıldırım da bu hakların ortağın şahsına tanınmasından ötürü, payın devri halinde bu hakların intikal etmeyeceğini belirtmiştir. **Yıldırım**, s. 359 dn. 361.

²⁸⁶ **Akbay**, s. 174; **Diñç**, s. 60; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 59.

²⁸⁷ **Bilgeç**, s. 28; **Kuznetsov, Ivan**: “The Legality Of Golden Shares Under EC Law”, Hanse Law Review Vol 1 No 1, s. 22, <https://home.heinonline.org/>, E.T: 17.02.2019; **Omarova, Saule T.** : “Bank Governance and Systemic Stability: The “Golden Shares” Approach, Alabama Law Review Vol. 68:4:1029, s. 15, <https://home.heinonline.org/>, E.T: 15.02.2019. ; **Yatağan Özkan**, s. 26.

²⁸⁸ **Bilgeç**, s. 29. Yine şirket yönetiminde etkinliğin sağlanmasının diğer bir yolu olarak, diğer pay sahiplerinin kullanabilecekleri oy oranının üst seviyesini belirlemek de gösterilebilir. **Kuznetsov**, s. 23, 27. **Pulaşlı**, Şirketler, s .1324. Şirket yönetici organlarına üye atama hakkı ve pay sahipliği yapısının değişmesine müdahale ve etki etme hakkı da bu kapsam içerisinde gösterilebilir. **Şehirali Çelik, Feyzan Hayal**: “Ulusal Düzenlemeler İle Topluluk Hukuku Sınırlarında Altın Paylar”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. XXIV Sa. 2, s. 354. Altın payın sağladığı diğer bir fonksiyon olarak ise, British Airport

özellikle askeri ve ekonomik güvenlikle ilgili şirketlerin, yabancıların kontrolüne girmesinin engellenmesi amacıyla çıkarıldığı söylenmelidir²⁸⁹. Tüm bu açıklamaların ışığında altın paylar, özelleştirilme süreçlerinde devletin, özelleştirilen şirket üzerindeki özellikle yönetim kapsamındaki gücünü kaybetmemek amacıyla ihdas ettiği, birtakım ayrıcalıklı haklar sağlayan paylardır²⁹⁰.

Altın payların, imtiyazlı paylar ile birlikte değerlendirildiğinde ilk olarak altın payların sahibinin devlet tüzel kişiliği yahut onun belirlediği bir kişinin olabileceğini görmekteyiz²⁹¹. İmtiyazlı paylar açısından ise pay sahibinin devlet tüzel kişiliği olması gibi bir zorunluluk söz konusu değildir. Her iki pay türü de karar alma süreçlerine etkileri, sahip oldukları güçten çok daha fazlasına etki etmeleri sebebiyle, benzerlik göstermektedir. Bir diğer ele alınması gereken nokta ise imtiyazlı payın bir paya tanınması gerekirken, altın payın paya tanınmadan da meydana getirilmesi söz konusu olabilecektir²⁹².

İmtiyazlı payların, şirket sözleşmesinde gösterilmesi gerekirken, karşılıklı bir iradenin sonucunda oluşurken, aynı şey, altın paylar açısından, mutlak olarak söz konusu olamayabilecektir. Şöyle ki altın paylar esas sözleşmede belirtilmek yoluyla oluşturulabileceği gibi mevzuat yolu ile de oluşturulabilecektir²⁹³.

Belirtildiği üzere imtiyazlı paylar paya tanındığı için payın devri halinde imtiyaz da yeni pay sahibine geçmektedir²⁹⁴. Ancak aynı hususu altın paylar açısından söylemek mümkün gözükmemektedir. Şöyle ki altın paylar, özelleştirme politikaları

Authority'nin özelleştirilmesinde İngiliz hükümetinin sahip olduğu ve bazı kararlar için alınması gereken, ön onay gösterilebilir. **Werner, Benjamin**: "National Responses To The European Court Of Justice Case Law On Golden Shares: The Role Of Protective Equivalents, Journal Of European Public Policy, s. 10, <https://home.heinonline.org>, E.T: 15.02.2019.

²⁸⁹ Benzer şekilde **Bilgeç**, s. 28; **Omarova**, s. 16.

²⁹⁰ Benzer şekilde tanımlama için bkz. **Şehirli Çelik**, s. 351.

²⁹¹ **Bilgeç**, s. 37; **Pulaşlı**, s. 1324; **Yatağan Özkan**, s. 20 vd

²⁹² **Kuznetsov**, s. 23. Putek, bu duruma örnek olarak bakanlığın sahip olacağı veto hakkını göstermektedir. **Putek, Christine O'Grady**: "Limited But Not Lost: A Comment On TheECJ's Golden Shares Decisions", Fordham Law Review Volume 72 Issue 5, s. 6, <http://ir.lawnet.fordham.edu/flr/vol72/iss5/35>, E.T: 15.02.2019. Yatağan Özkan'a göre, kural olarak altın payın esas sermaye payına bağlanması gerekmekte ise de altın payın herhangi bir paya bağlanmadan tanınması yoluna da gidilebilmektedir. **Yatağan Özkan**, s. 26.

²⁹³ Bkz. **Bilgeç**, s. 38. Bu konuda Volkswagen Act örneği için bkz. **Kuznetsov**, s. 23, 27. **Yatağan Özkan**, s. 20, 87 vd.

²⁹⁴ **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1295; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 194; **Uysal**, s. 50.

neticesinde, devletin özelleştirilen şirketlerdeki gücünü kaybetmemesi amacıyla oluşturulduğu ve altın payın sahibinin sadece devlet olabilmesi sebebiyle, altın payın devredilmesi halinde altın payın sahip olduğu ayrıcalıklar ortadan kalkacaktır²⁹⁵.

Her ne kadar altın paylar bazı imtiyazlara sahip olsa da Bilgeç'e göre altın payları sözleşmesel hak olarak nitelendirmek daha doğrudur, buna karşılık Yatağan Özkan'a göre ise altın payları özel nitelikli imtiyazlar olarak nitelendirmek mümkündür²⁹⁶.

C. Birikimli Oy İle Karşılaştırılması

Kanun koyucu TTK m. 434/4 hükmü ile halka açık olmayan anonim şirketlerde birikimli oyun bir tebliğ ile düzenlenebileceğini hüküm altına almıştır. Bu hükmün verdiği yetki ile de ' Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Birikimli Oy Kullanımına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ' yayınlanmıştır²⁹⁷.

Belirtmek gerekir ki TTK m. 434/4 ve Tebliği m. 2 hükmü gereği ve açık bir şekilde de belirtildiği üzere birikimli oy uygulaması halka açık olmayan anonim şirketlerde söz konusu olabilecektir. Bunun sonucu olarak da kanaatimizce, birikimli oy uygulamasının, limited şirket bünyesinde uygulanmasından söz edilemeyecektir. Yine de birikimli oyun, imtiyaz ile karşılaştırılmasında yarar bulunmaktadır.

Yönetim kurulu seçiminde, yaygın oy sistemi olarak adlandırılan sistemle seçim yapılması halinde, kurula aday olarak gösterilen kişiler için ayrı ayrı oylama yapılır ve bu sayede pay sahipleri her bir aday için ayrı ayrı oy kullanarak, yönetim kurulu seçimi için iradesini ortaya koymaktadır. Bu şekilde yapılan bir yönetim kurulu üye seçiminde şirket oylarının çoğunluğunu elinde tutan pay sahiplerinin yönetim kurulunda mutlak çoğunluğa sahip olduklarını ve hatta azınlığı oluşturan pay

²⁹⁵ Omarova, s. 15; Yatağan Özkan, s. 40.

²⁹⁶ Bilgeç, s. 38; Yatağan Özkan, s. 41.

²⁹⁷ RG 29.08.2012/ 28396.

sahiplerinin ise hiçbir adayını yönetim kuruluna seçtirmeme durumu ile karşılaşabileceğini söylememiz mümkündür²⁹⁸.

Yaygın oy sisteminin karşısında ise birikimli oy sistemi yer almaktadır. Bu sisteme göre yapılan seçimde ise, yönetim kurulu üyeliğine seçilecek kişi sayısı, her bir pay sahibinin sahip olduğu oy oranı ile çarpılır ve her bir pay sahibini sahip olduğu oy sayısı bulunur²⁹⁹.

Açıklamak gerekirse 5 kişiden oluşan bir yönetim kurulu için üye seçimi yapılacak ise çoğunluğu oluşturan grubun 400, azınlığı oluşturan grubun ise 200 oyu söz konusu ise, birikimli oyun uygulanması durumunda çoğunluğu oluşturan grubun 2000, azınlığı oluşturan grubun ise 1000 oyu bulunacaktır. Bu örnekte, olduğu gibi çoğunluğu oluşturan grup, 5 üyeli bir yönetim kurulu için, sahip olduğu oyları eşit bir şekilde dağıtması halinde her bir aday en fazla 400 oy alacaktır ve böyle bir durumda azınlığı oluşturan grup ise sahip olduğu 1000 oyu iki adaya 500'er olacak şekilde bölerek 2 adayını, yönetim kuruluna üye olarak seçilmesini sağlayacaktır³⁰⁰. Böylece azınlık da olsa pay sahipleri şirket yönetimi üzerinde söz sahibi olup sermayenin kullanılma tarzı hakkında da bilgi sahibi olabilecektir³⁰¹.

²⁹⁸ **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 307; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 368; **Coyle, John F.** : “Altering Rules, Cumulative Voting, And Venture Capital”, Utah Law Review, 2016 No: 4 Article 2, s. 4 <http://dc.law.utah.edu/ulr/vol2016/iss4/2>, E.T: 14.02.2019; **Kocaoğlu, Necip Kağan**: “Anonim Şirketlerde Birikimli Oy Kullanımı”, Ankara Barosu Dergisi 2010/4, s. 3; **Pulaşlı**, Şirketler, s.1277; **Şener**, s. 509; **Tekinalp(Poroy/ Çamoğlu)**, s. 16.

²⁹⁹ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 502; **Bodenhom, Howard**: “Voting Rights, Shareholdings, and Leverage at Nineteenth Century U.S Banks” , The Journal Of Law and Economics Vol. 57 No. 2, s. 432, <https://home.heinonline.org/>, E.T: 25.02.2019; **Coyle**, s. 4; **Çömez, Pınar**: Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Birikimli Oy Yönetimi, Yüksek Lisans Tezi, s. 34, <https://tez.yok.gov.tr>, E.T: 14.02.2019. Birikimli oy fikrinin ilk olarak Amerika Illinois'te ortaya çıkmasına dair bkz. **Hyneman, Charles S. / Morgan, Julian D.** : “Cumulative Voting in Illinois”, Illinois Law Review Vol. 32 Issue 1, s. 13, <https://home.heinonline.org/>, E.T: 17.02.2019; **Kendigelen, Abuzer**: “Birikimli Oy Tebliği Üzerinde Yapılan Değişiklik Üzerine Düşünceler” , İÜHFM C. 62 Sa. 1-2, s. 405 ; **Kocaoğlu**, s. 4; **Özdemir, Arman**: Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde Birikimli ‘Oy’un Teorisi, Ankara 2018, s.20; **Pulaşlı**, s. 1279; **Sarialioğlu, Gizem**: Anonim Ortaklıkta Oy Hakkının Kazanılması ve Kullanılması, Yüksek Lisans Tezi, s. 131, <https://tez.yok.gov.tr>, E.T: 14.02.2019; **Şener**, s. 509; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, s. 17; **Üçışık/ Çelik**, s. 306. Birikimli oy fikrinin ilk olarak Amerika Illinois'te ve siyasi seçimlerde kullanılmak üzere, ortaya çıkmasına dair bkz. **Whetten, Leland C.** : “Cumulative Voting For Directors Its Origin and Significance” , Studies in Business and Economics Bulletin Number 2, s. 1 vd. , <https://home.heinonline.org/> , E.T: 17.02.2019.

³⁰⁰ Benzer şekilde örnekler için bkz. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 502; **Coyle**, s. 4; **Kocaoğlu**, s. 14.

³⁰¹ **Bahtiyar**, Ortaklıklar 2019, s. 307 vd.; **Bodenhom**, s. 432; **Kendigelen**, Birikimli Oy, s. 404; **Young, George H.** : “The Case for Cumulative Voting”, Wisconsin Law Review Vol. 1950 Issue 1, s. 55, <https://home.heinonline.org/> , E.T: 17.02.2019.

Birikimli oy sisteminde, oylama her bir aday için ayrı ayrı değil, bütün adaylar için toplu olarak yapılmaktadır, adaylar aynı anda üye seçilmektedir. Pay sahipleri sahip oldukları oyları bir adaya yönlendirebileceği gibi adaylar arasında da paylaştıracak da kullanabileceklerdir³⁰².

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan tebliğde ilk olarak amacının çoğunluğa sahip olmayan pay sahiplerinin³⁰³ yönetim kuruluna üye seçtirebilmelerine imkan sağlamak olduğu belirtilmiştir (BOT m. 1).

Birikimli oy uygulamasının, uygulanabilmesi için, ilk olarak şirket sözleşmesinde hüküm bulunması gerekmektedir. Şirket sözleşmesinde hüküm bulunmakla birlikte yine şirket sözleşmesinde oyda imtiyazlı paylara, yönetim kurulunda belli grupların temsil edilmesine, yönetim kuruluna aday gösterme hakkında bir hükmün bulunmaması gerekmektedir³⁰⁴. Son olarak yine seçimin yapılacağı yönetim kurulunu üye sayısının en az 3 olacak şekilde sabit bir sayıdan oluşması gerekmektedir (BOT m. 5/1).

Yine Tebliğ'in m. 5/2 hükmü gereği birikimli oy kullanımına sahip olan pay sahiplerinin bu haklarını kullanabilmeleri için, genel kurul tarihinden en az 1 gün önce yazılı olarak bildirmek zorundadırlar. Bildirimde bulunulması halinde yönetim kurulu seçiminin birikimli oy kullanılarak yapılması gerekmektedir (BOT m. 5/3).

Yönetim kuruluna seçilen üyelere birinin görevden alınması ve görevden alınan bu yönetim kurulu üyesinin ise, çoğunluğa sahip olmayan pay sahipleri tarafından seçilmesi durumunda; bütün yönetim kurulunun görevi sona erecektir ve yeniden yönetim kurulu için üye seçimi yapılacaktır. Ancak üyeliğin kendiliğinden sona ermesi yolu ile (TTK m. 363) veya mahkemece gösterilen haklı bir sebebe dayanılarak yapılan görevden almaya dayanıyor ise (TTK m. 364) bu madde hükmü uygulama alanı

³⁰² **Bodenhom**, s. 432; **Kendigelen**, Birikimli Oy, s. 405; **Kocaoğlu**, s. 13; **Çömez**, s. 34; **Özdemir**, s. 20; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1280; **Sarıalioğlu**, s. 131; **Üçışık/ Çelik**, s. 306;

³⁰³ Çoğunluğa sahip olmayan pay sahipleri kavramının, azınlık kavramı olarak ele alınması konusunda bkz. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 502. Özdemir, azınlık kavramının sermayenin belli bir payına sahip olan pay sahiplerini ifade etmekten ziyade, bu kavramın daha geniş bir anlama geldiğini belirtmiştir. **Özdemir**, s. 21. **Şener**, s. 509.

³⁰⁴ Kendigelen, yeni Kanun'dan önceki dönem için ifade ettiği üzere, oy hakkında imtiyazın organ üyelerinin seçiminde uygulanmamak üzere sınırlandırılmasının yeterli olacağını belirtmiştir. **Kendigelen**, Birikimli Oy, s. 425 vd.

bulamayacaktır. Birikimli oy ile ilgili açıklamalardan sonra imtiyazlı pay ile karşılaştırılması gereken noktalara değinmek gerekmektedir.

İlk olarak hem imtiyazın hem de birikimli oy kurumunun uygulanabilmesi için her ikisi içinde sözleşmede bu konuda bir hükmün yer alması gerekmektedir (TTK m. 618/2), (BOT m. 5/1-a).

İmtiyazlı payların kullanılması, bildirim şartı gibi herhangi bir şarta bağlı tutulmamışken, birikimli oy hakkının kullanılması, yapılacak bildirim şartına tabi tutulmuştur.

Tebliğ'in açık hükmü gereği oy hakkında imtiyaz hükmünün yer aldığı bir halka açık olmayan anonim şirkette, birikimli oy uygulanmasının mümkünü yoktur.

IV. OYDA İMTİYAZLI PAY TANINMASI VE ŞARTLARI

A. İmtiyazın Sözleşmede Öngörölmüş Olması

Limited şirkette oyda imtiyazlı pay yaratılması için gereken ilk koşul; oyda imtiyazın şirket sözleşmesinde öngörölmüş olması zorunluluğudur³⁰⁵ (TTK m. 618/2). Oy hakkında imtiyaz şirketin kuruluşunda, şirket sözleşmesinde yer alabileceği gibi daha sonra yapılacak olan değişikliklerle de şirket sözleşmesinde oy hakkında imtiyaza yer verilebilir³⁰⁶.

Kanun koyucu oyda imtiyazlı payın şirketin kuruluşundan sonra öngörölüp, şirket sözleşmesine böyle bir hükmün konulması durumunda, hangi oranda çoğunluğun sağlanması gerektiğini TTK m. 621/1-b'de düzenlemiştir. Söz konusu hükme göre esas sermayenin tamamının salt çoğunluğunun ve temsil edilen oyların en az üçte ikisinin bir arada bulunması halinde oy hakkında imtiyazlı paylar öngörölebilecektir. Bu cümleden olarak esas sermayenin %90'ının temsil edildiği bir genel kurulda, şirket sözleşmesinde oyda imtiyazlı esas sermaye paylarının öngörölmesi halinde, kararın alınabilmesi için

³⁰⁵ Akbay, s. 177; Arslanlı, Limited, s. 115, Bozkurt, s. 532; Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp), s. 479; Karahan/ Çeker, s. 859; Pulaşlı, Şirketler, s. 2268; Şener, s.739; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 583.

³⁰⁶ Akbay, s. 177; Şener, s. 554. Şirket sözleşmesinde oyda imtiyaz konusunda hüküm yer almaması halinde, tüm ortakların oybirliği ile alacağı bir kararla bile oy hakkında imtiyazlı pay yaratılamayacaktır. bkz. Şener, Limited Ortaklıklar, s. 194.

gereken asgari oy oranı; genel kurula katılan ve temsil edilen oyların üçte ikisi ile oy hakkına sahip olan esas sermaye payının en az salt çoğunluğunu sağlayan,%60 çoğunlukta esas sermaye payının olumlu oyudur³⁰⁷.

Ancak kanun koyucu limited şirkette oyda imtiyazlı payın öngörülmesi halinde sağlanması gereken nisap ile diğer imtiyaz türlerinin öngörülmesi durumunda sağlanması gereken nisaplar arasında farklılığı yer vererek, daha doğru bir ifade ile diğer imtiyaz türlerinin öngörülmesi halinde hangi nisapların sağlanması gerektiğini belirtmeyerek bu konuda hüküm kurmamıştır. Hangi çoğunluğun sağlanması gerektiği konusunda birtakım tartışmalara yol açmıştır.

Kanımızca oyda imtiyazın dışında bir imtiyazın öngörülmesi halinde genel kurulun karar alması için gereken nisap TTK m. 589 hükmüdür. TTK m. 621 hükmü kesin bir şekilde, önemli kararlarda uygulanacak olan nisabı belirtirken, oyda imtiyazın öngörülmesini belirtmiştir ve diğer imtiyaz türlerini bu kapsam içerisine dahil etmemiştir. Kanun'un açık hükmü karşısında da bu ayrımı benimseyerek oyda imtiyazın dışında bir imtiyazın öngörülmesi durumunda TTK m. 589 hükmü gereği esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların imtiyazın öngörülmesi yönünde oy kullanması gerekecektir³⁰⁸.

Oy hakkında imtiyazın tanınmasının şirket sözleşmesinde belirtilmesi tek başına yeterli olmayıp ayrıca, imtiyazın içeriğinden de bahsedilmesi; konusuna, şartlarına vb. hususlara da şirket sözleşmesinde yer verilmesi gerekmektedir³⁰⁹.

Kanun koyucu her ne kadar oy hakkında imtiyazlı pay tanınması kararını önemli kararlar arasında saymış olsa da, aynı husus oy hakkında imtiyazlı payların kaldırılması kararında geçerli değildir. Bunun sebebi ise bu kararın TTK m. 621 hükmündeki önemli kararlar arasında sayılmamış olmasıdır. Böyle bir durum karşısında hangi nisapların genel kurulda karar alınması için gerekli olduğu noktasının

³⁰⁷ Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. **Coştan**, s. 66 vd. ; **Coştan**, Limited Nisaplar, s. 67.

³⁰⁸ Aynı yönde **Coştan**, Limited Nisaplar, s. 69; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 194 vd. Coştan'a göre, oyda imtiyazın dışında diğer imtiyazlarda da uygulanması gereken çoğunluk TTK m. 621 hükmünde yer alan nisaptır ancak Kanun'un açık hükmü karşısında m. 589 hükmünün uygulanması gerektiğini belirtmektedir. **Coştan**, s. 88. Kanımızca da limited şirkette oyda imtiyaz kararı ile diğer imtiyaz türleri arasındaki kararlarda aranması gereken nisap farklılığına son verilip, yapılacak kanun düzenlemesi ile limited şirkette her tür imtiyaz için aranması gereken nisabın aynı olması sağlanmalıdır.

³⁰⁹ **Şener**, s. 555; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 195.

belirlenmesi önem arz etmektedir. Kanaatimizce TTK m. 621 hükmündeki önemli kararların ismen sayılmış olması sebebiyle ve bu kararlar arasında oy hakkında imtiyazlı payların kaldırılmasının da bulunmamasından ötürü TTK m. 621 hükmünün oy hakkında imtiyazlı payların kaldırılması kararlarında uygulanmaması gerekir. Bu kararın alınması için gereken nisap ise, bu kararın şirket sözleşmesi değişikliğine yol açması sebebiyle, TTK m. 589 hükmünde yer alan nisaptır³¹⁰.

B. İmtiyazın Gizli İmtiyaz Olarak Tanınması

Yukarıda da bahsedildiği üzere oy hakkında imtiyazın tanınması iki şekilde mümkün olmaktadır. Bu imtiyaz türlerine ise açık imtiyaz ve gizli imtiyaz adları verilmektedir³¹¹.

Kanun koyucu limited şirkette oy hakkında imtiyazın tanınmasını, yukarıda bahsedilen iki imtiyaz tanıma türünden sadece gizli imtiyaz ile mümkün olduğunu hüküm altına almıştır³¹². Gizli imtiyaz ile oy hakkında imtiyaz tanınması, farklı itibari değere sahip olan paylara, itibari değerlerinden ayrılarak her bir paya bir oy düşecek şekilde, oy hakkı tanınması halidir³¹³. Kanun koyucu limited şirkette oy hakkında imtiyazın sadece gizli imtiyaz ile tanınabileceğini hüküm altına almıştır ve bu cümleden olarak limited şirkette oy hakkında imtiyazın tanınması için farklı itibari değere sahip payların da mevcut olması gerekmektedir³¹⁴.

Kanun koyucu, anonim şirkette, oy hakkında imtiyazlı pay öngörülmesi halinde, bu imtiyazın ancak açık imtiyaz şeklinde olabileceğini, TTK m. 479'da hüküm altına almıştır. Kanun koyucu Kanun'un gerekçesinde de belirttiği üzere anonim şirketlerde, farklı itibari değerdeki paylara eşit oy hakkı tanımak suretiyle oy hakkında imtiyaz tanınamayacağını belirtmiştir. Anonim şirkette ise ancak eşit itibari değerdeki paylara farklı sayıda oy hakkı verilerek oy hakkında imtiyaz tanınabileceği belirtmiştir.

³¹⁰ Benzer görüş için bkz. **Akbay**, s. 222.

³¹¹ İmtiyaz çeşitleri açısından terim tartışmaları için bkz. **Kendigelen**, İsviçre İmtiyaz, s. 350.

³¹² **Akbay**, s. 179; **Bilgeç**, s. 73, **Yıldırım**, s. 354.

³¹³ **Akbay**, s. 179; **Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp)**, s. 479; **Şener**, s. 739; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 583; **Tekinalp**, s. 576.

³¹⁴ **Akbay**, s. 178; **Bilgeç**, s. 76.

Yine kanun koyucu, Kanun gerekçesinde belirttiği üzere farklı itibari değerdeki paylara farklı sayıda oy hakkı verilerek de oy hakkında imtiyaz tanınabileceğini belirtmiştir³¹⁵.

Kanun koyucu, limited şirkette oyda imtiyazlı pay tanınması ile anonim şirkette oyda imtiyazlı pay tanınması açısından, neden farklı imtiyaz tanıma türlerini tercih ettiği konusunda Kanun gerekçesinde herhangi bir açıklamaya da yer vermemiştir. Mevzuat kanun olan CO m. 693 ve m. 806 hükümleri ise anonim ve limited şirkette oy hakkında imtiyazın gizli imtiyaz şekilde tanınabileceğini hüküm altına almıştır ve her iki sermaye şirketi açısından paralel düzenlemeler ihdas etme yolunu tercih etmiştir³¹⁶. Kanımızca kanun koyucunun limited ve anonim şirkette oy hakkında imtiyazın tanınmasında böyle bir ayrıma gitmesi, mevzuat kanun sistematığına aykırı bir şekilde ve sebep konusunda herhangi bir açıklamaya yer verilmeden yapılması, çelişki teşkil etmektedir³¹⁷.

V. OY HAKKINDA İMTİYAZIN SINIRLARI

A. Onda Birlik Oransal Sınır

Limited şirkette oy hakkında imtiyazın geçerli olması için gereken diğer bir şart ise oy hakkında imtiyazlı pay ihdas edilmesi halinde, diğer esas sermaye paylarının itibari değerlerinin toplamının, en küçük esas sermaye payının itibari değerinin on katından fazla olamayacağıdır (TTK m. 618/2). Kanun koyucunun böyle bir hüküm ihdas etmesindeki amaç ise, kural olarak sermayeye katılım oranına göre belirlenen oy hakkına istisna teşkil eden oy hakkında imtiyaz sonucunda, bu imtiyaza sahip olan pay sahiplerinin, sahip oldukları sermaye oranının çok üstünde bir oy hakkına sahip olmalarına engel olmaktır³¹⁸.

Kanun koyucu her ne kadar oy hakkında imtiyazın söz konusu olduğu durumda en küçük esas sermaye payının itibari değerinin, diğer esas sermaye paylarının itibari değerlerinin toplamının en az onda biri olması gerektiğini hüküm altına almış olsa da

³¹⁵ Türk Ticaret Kanunu gerekçesi (Gerekçe) s. 174. <https://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1138.pdf>, E.T: 20.02.2019.

³¹⁶ Bkz. **Bilgeç**, s. 72-77; **Lengauer/ Schaad/ Amdtutz/ Brügger/ Fatzer/ Holderegger/ Jowett/ Widmer**, s. 198- 241 vd.

³¹⁷ Aynı yönde görüş için bkz. **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 529.

³¹⁸ **Akbay**, s. 181, **Yıldız**, s. 223.

Kanun'un ihdas edilmesi aşamasında mehaz kanunun aslına uygun olmayan hatalı bir çeviri sonucu bu hükmün kabul edildiği doktrinde³¹⁹ de belirtilmektedir.

Doktrinde de belirtildiği ve tarafımızca da benimsendiği üzere, mehaz kanunda yer almayan hatalı bir çeviri sonucu ihdas edilmiş bulunan bu hükmün, mehaz kanuna uygun şekilde yorumlanması gerekmektedir^{320, 321}. İsviçre Borçlar Kanunu m. 806/2'de³²² belirtildiği üzere limited şirkette oy hakkında imtiyazlı bir payın ihdas edilmesi halinde en küçük esas sermaye payının itibari değerinin, diğer esas sermaye paylarının itibari değerlerinin en az onda biri olması gerekmektedir.

Kanun koyucu her ne kadar kanun hükmünü ihdas ederken mehaz kanunun aslına uygun olmayan bir çeviri yaparak, madde metnini kabul etmişse de, Kanun gerekçesine bakıldığı zaman kanun koyucunun, aynı amacı gerekçede taşımadığı sonucuna varılabilmektedir. Gerekçede “ *Hüküm, payların itibari değerleri farklılaştırılarak imtiyaz tanınması varsayımını düzenlemektedir. Buna göre, en küçük itibari değere sahip esas sermaye paylarının itibari değeri, diğer esas sermaye paylarının itibari değerlerinin en az onda biri kadar olabilir.*” denilerek bizim ve doktrinin benimsediği görüşe uygun bir ifade ile en küçük itibari değere sahip esas sermaye payının itibari değerinin, diğer esas sermaye paylarının itibari değerlerinin onda biri kadar küçük olabileceği ifade edilmiştir³²³.

Sonuç olarak Kanun'un bu hükmünün sıkı bir şekilde yorumlanması ve uygulanması hakkaniyete uygun düşmeyen birtakım sonuçlara yol açabileceğinden, Kanun maddesinin mehaz kanuna, amaca ve hakkaniyete uygun bir şekilde yorumlanması ve buna uygun olarak uygulanması gerekmektedir.

³¹⁹ Bkz. **Akbay**, s. 182; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 665; **Şener**, s. 739; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 584; **Yıldız**, s. 223.

³²⁰ **Akbay**, s. 183; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 665; **Şener**, s. 739; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 584.

³²¹ Kanun hükmünün lafzına uygun bir şekilde yorumlanması ve en küçük sermaye payının itibari değerinin, diğer sermaye paylarının itibari değerlerinin toplamının onda birinde küçük olamayacağı yönündeki aksi görüş için bkz. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 479; **Tekinalp**, s. 577.

³²² Madde metni için bkz. **Lengauer/ Schaad/ Amdtutz/ Brügger/ Fatzer/ Holderegger/ Jowett/ Widmer**, s. 241 vd.

³²³ Gerekçe, s. 225.

B. Çifte Yetersayının Arandığı Durumlar

Kanun koyucu her ne kadar madde metninde açıkça belirtmese de TTK m. 589 hükmünde şirket sözleşmesi değişikliği için gereken nisap ve m. 621 hükmünde önemli kararlar için gereken nisaplar da olduğu gibi sermaye çoğunluğunun arandığı hallerde de oy hakkında imtiyazlı paylar etkilerini yitirecektir³²⁴. TTK m. 589 hükmünde, karar yeter sayısı olarak, şirket sözleşmesi değişikliği için, esas sermayenin üçte iki çoğunluğunun aranması sebebiyle, oy hakkında imtiyazlı paylar, bu madde hükmüne tabi kararların alınmasında etkisini yitirecektir³²⁵.

TTK m. 621 hükmünde ise, önemli kararlar için esas sermayenin salt çoğunluğunun, aynı zamanda dolaylı olarak, toplantı yeter sayısını teşkil etmesi sebebiyle, bu madde hükmünün, nisap olarak sağlanması gereken genel kurul kararları açısından ise, oy hakkında imtiyazlı payların etkilerinin azalacağı ve kendilerinden beklenen etkiyi tam manası ile gösteremeyecekleri ancak karar yetersayısı açısından ise temsil olunan oyların üçte iki çoğunluğunun aranması sebebiyle oy hakkında imtiyazlı payların etkisini bu çerçevede, temsil olunan oylar açısından, göstereceği belirtilmelidir³²⁶.

VI. OY HAKKINDA İMTİYAZIN KULLANILAMAYACAĞI HALLER

A. Genel Olarak

Oy hakkında imtiyazın kullanılamayacağı haller TTK m. 618/3'te hüküm altına alınmıştır. İmtiyazın kullanılamayacağı bazı hallerin öngörülmesi olmasının sebebi ise, sermayeye katılımın oranlarının üzerinde oy hakkına sahip olan pay sahiplerinin bahsedilecek olan kararlarda ve hallerde esas sermayeye katılımlarının üzerinde olan oy haklarının kullanılmasının engellenerek, oy hakkında imtiyaz tanınmayan pay sahiplerinin, belli bir önemi teşkil eden kararlar yönünden, haklarının daha da fazla

³²⁴ Arslanlı, AŞ I, s. 159; Arslanlı, Pay Sahipliği, s. 262; Yıldız, s. 224.

³²⁵ Akbay, s. 181; Bilgili/ Demirkapı, s. 667; Coştan, s. 84.

³²⁶ Bkz. Akbay, s. 181; Coştan, s. 84; Yıldız, s. 224.

sınırlandırılmaması ve esas sermayeye katılımları oranında, oy hakkı sağlanarak, karar alınmasının önünün açılmasıdır³²⁷.

B. Denetçi Seçimi

1. Bağımsız Denetime Tabi Olan Limited Şirketler

TTK m. 635 atfi sebebiyle, anonim şirketler hakkında uygulanan denetçiye ilişkin hükümleri ihdas eden TTK m. 397 hükmü, beşinci ve altıncı maddeleri hariç olmak üzere limited şirketler hakkında da uygulanacaktır.

TTK m. 397/4 hükmü ise denetime tabi olacak şirketlerin Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceğini hüküm altına almıştır.

BK ise Kanun'un verdiği bu yetkiye dayanarak ilk olarak 2012/4213 ' *Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar*'ı³²⁸ ile TTK m. 397 gereği denetime tabi olacak şirketleri belirlemiştir. TTK m. 635 atfi nedeniyle belirlenen kriterleri sağlayan limited şirketler de denetime tabi olacaktır³²⁹.

BK, Kararı'nda belirlenen üç kriterden en az ikisini sağlayan şirketlerin denetime tabi olduklarını belirtmiştir. Bu kriterler ise; ilk olarak şirket aktif toplamı en az 150 milyon TL, yıllık net satış hasılatı en az 200 milyon TL ve çalışan sayısı ise en az 500 kişi olacak şekilde belirlenmiştir. Denetime tabi olacak şirketlerin ise sayılan bu üç kriterden en az ikisini üst üste olacak şekilde en az iki hesap dönemi için sağlaması gerekmektedir. Üst üste en az iki hesap dönemi için sağlanması gereken bu üç kriterden en az ikisinin de birbirinin aynısının olması gibi bir zorunluluk da söz konusu değildir³³⁰.

³²⁷ Akbay, s. 183; Şener, s. 739; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 584; Yıldız, s. 223.

³²⁸ RG 23.01.2013/28537.

³²⁹ Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp), s. 521; Pulaşlı, Şirketler, s. 2321; Şener, s. 435; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 813.

³³⁰ Pulaşlı, Şirketler, s. 2321; Şener, s. 435; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 813.

Ancak belirlenen bu kriterler sonucunda şirketlerin çok büyük bir bölümünün denetim dışı kalması sebebiyle bu kriterler düşürülmüştür. İlk olarak aktif toplamı en az olacak şekilde 75 milyon TL'ye, yıllık net satış hasılatı da en az olacak şekilde 150 milyon TL'ye ve çalışan sayısı da en az 250 ve üzeri olacak şekilde belirlenen bu kriterler, indirilmiştir³³¹.

Daha sonra BK kararı ile yapılan bir değişiklik ile şirketin aktif toplamı en az 50 milyon TL'ye, yıllık net satış hasılatı 100 milyon TL'ye, çalışan sayısı ise en az 200'e indirilmiştir³³².

'Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar' üzerinde yapılan son BK değişikliği ile aktif toplam en az 40 milyon TL, net satış hasılatı ise 80 milyon TL olarak belirlenmiştir ve çalışan sayısında ise herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir³³³.

Tüm bu değişikliklerin sonucu olarak ise aktif toplamı en az 40 milyon TL, yıllık net satış hasılatı 80 milyon TL ve çalışan sayısı ise en az 200 olan limited şirketler denetime tabi olacaklardır. Yapılan bu değişikliklerin amacının ise, bağımsız denetime tabi olan şirket, limited şirketler de dahil, sayısının artırılması olduğu söylenebilir ancak yine de bu kriterleri sağlayan limited şirket sayısının çok az olması ve TTK m. 397/5-6 hükümlerinin, TTK m. 635 hükmü nedeniyle, limited şirketlere uygulanamayacak olması sebebiyle, limited şirketlerin çok büyük bir çoğunluğu denetim dışında yer almaktadır³³⁴.

BK 2012/4213 S. Kararı'nda belirtilen ekli II sayılı listede yer alan ve belirtilmiş olan şartları taşıyan şirketlerinde bağımsız denetime tabi olacağı

³³¹ RG 14.03.2014/28941.

³³² RG 01.02.2015/29254.

³³³ RG 19.03.2016/29658.

³³⁴ Aynı yönde **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 521; **Pulaşlı**, Şirketler, s.2270 dn. 208; **Şener**, s. 435; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 813.

belirtilmiştir. Limited şirketler bahsedilen ekli II sayılı cetvelde gösterilen şirketlerden olması ve gereken şartları taşıması halinde de bağımsız denetime tabi olacaktır³³⁵.

Yukarıda bahsedilen kriterlerden en az ikisini, iki hesap dönemi üst üste sağlayan şirketler bağımsız denetime tabi olacaklardır. Bağımsız denetime tabi olan bir limited şirket ise sağlanması gereken kriterlerden, iki hesap dönemi üst üste olacak şekilde, en az ikisinin sınırları altında kalır ve yahut bir hesap dönemi içerisinde en az iki kriterin ölçütünün, yüzde yirmi veya daha fazla altında kalması halinde, söz konusu şirket, gelecek olan hesap döneminden itibaren bağımsız denetim kapsamından çıkarılacaktır(BK 2012/4213 S. Kararı m. 4/1).

2. Oy Hakkında İmtiyazın Denetçi Seçiminde Kullanılmaması

TTK m. 616/1-c hükmünde belirtildiği üzere, limited şirkette denetçilerin atanmaları ile seçilen denetçilerin görevden alınmalarına şirket genel kurulu karar verecektir.

Yukarıda TTK m. 397 hükmü gereği denetime tabi olacak limited şirketlerin taşıması gereken kriterleri sağladıktan sonra, bağımsız denetimin uygulanacağı şirkette yapılması gereken ise TTK m. 616/1-c hükmü uyarınca şirket genel kurulu tarafından bağımsız denetçinin seçilmesidir.

TTK m. 618/3 hükmü gereği, limited şirkette her bir sermaye payının bir oy hakkına haiz olduğu şeklinde şirket sözleşmesinde yer alan ve oy hakkında imtiyaz oluşması sonucunu doğuran şirket sözleşmesi hükmü, limited şirkette denetçi seçiminde uygulama alanı bulamayacak ve bu kararın oylaması sırasında oy hakkı her bir esas sermaye payının sahip olduğu sermaye tutarına göre belirlenecektir³³⁶.

³³⁵ Aynı şekilde bkz. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 814.

³³⁶ **Akbay**, s. 184; **Bozkurt**, s. 532; **Coştan**, s. 83; **Karahan/ Çeker**, s. 859; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2270; **Şener**, s. 739; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 820; **Yıldız**, s. 223.

C. Özel Denetçi Seçimi

1. Özel Denetçi Seçimini Gerektiren Haller

TTK m. 635 hükmü yollaması sebebiyle m. 438/1 şartları dahilinde limited şirket ortağı genel kuruldan, belirli konuların açıklığa kavuşturulması için özel denetçi seçimi yapılmasını isteme hakkına sahiptir

Pay sahibi ortağın özel denetçi seçiminin yapılmasını isteyebilmesi için ilk olarak üstte açıklanmış bulunan bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmış olması gerekmektedir³³⁷. Özel denetimin talep edilebilmesi için bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılmış olmasının gerekmesi, aynı zamanda, özel denetim hakkının, tali bir hak olduğunu da göstermektedir³³⁸. Bu cümleden olarak öncelikli olarak bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmamış olan ortağın, genel kuruldan özel denetim için denetçi atanmasını isteme hakkı yoktur.

Özel denetçi atanmasının istenebilmesi için, bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılmış olması tek başına yeterli değildir. Hakkın kullanımının haricinde, hakkın pay sahibi tarafından kullanılmış olmasına rağmen tatmin edici, yeterli bir bilgiye ve sonuca ulaşamamış olması da gerekmektedir³³⁹.

Özel denetimin talep edilebilmesi için gerçekleşmesi gereken bir diğer şart ise, özel denetimin pay sahibinin haklarını kullanabilmesi açısından, gerekli olmasıdır. Bu cümleden anlaşılması gereken ise, pay sahibinin, pay sahibi olmasından kaynaklanan ve sahip olduğu oy hakkı, sorumluluk davası açma hakkı gibi haklarını kullanması açısından özel denetimin gerekli olması gerekmektedir³⁴⁰.

Tüm bunların ışığında, şartların gerçekleşmesi halinde, pay sahibi, gündemde yer almasa bile, yani gündeme bağlılık kuralına tabi olmadan genel kuruldan özel denetçi atanması istemi hakkında karar vermek zorundadır. Genel kurul bu istemi

³³⁷ Bilgili/ Demirkapı, s. 509; Can, M.E, s. 208; Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp), s. 536; Çeker, s. 370; Şener, s. 522; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 842; Tekinalp, Yeni Ortaklık, s. 290; Üçışık/ Çelik, s. 676.

³³⁸ Şener, s. 523; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 843; Üçışık/ Çelik, s. 676.

³³⁹ Can, M.E, s. 208. Şener, genel kurul kararlarının iptali açısından ise, davanın açılması için 3 aylık hak düşürücü sürenin olması nedeniyle, özel denetimin bu hak açısından uygulanmasının hemen hemen imkansız olduğunu belirtmiştir. Şener, Limited Ortaklıklar, s. 842; Tekinalp, Yeni Ortaklık, s. 290.

³⁴⁰ Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp), s. 536; Çeker, s. 370; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 842.

gündemde böyle bir maddenin olmamasından bahisle reddetme hakkına sahip değildir³⁴¹.

2. Oy Hakkında İmtiyazın Özel Denetçi Seçiminde Kullanılmaması

Yukarıda açıklandığı üzere, özel denetçi atanması konusunda, karar verilmesi için genel kurula, pay sahibi tarafından başvurulup talepte bulunulması durumunda, TTK m. 618/3 hükmü gereğince oy hakkında imtiyaza sahip olan paylar bu imtiyazlarını kullanamayacaktır ve oy sayısının esas sermaye paylarına göre belirlenmesini sağlayan hüküm, uygulama alanı bulamayacaktır ve limited şirket genel kurulunda bu konu hakkında karar verilmesi için sağlanması gereken nisap ise TTK m. 620 hükmünde belirtilen olağan karar alma nisabıdır³⁴². Çünkü TTK m. 621 hükmünde sayılmış bulunan önemli kararlar arasında özel denetçi atanması yer almamaktadır.

Böyle bir durumda, limited şirket genel kurulunda özel denetçi atanması konusunda talep görüşüldüğünde, pay sahiplerinin kullanabilecekleri oylar, esas sermaye paylarının itibari değerlerine göre belirlenecek ve talep konusunda belirlenen oylar doğrultusunda oylama yapılarak karar verilecektir.

D. Sorumluluk Davası Açılması

1. Sorumluluk Davası Şartları

Üzerinde durulması gereken ilk nokta, hangi hallerde sorumluluğa ilişkin hükümlerin uygulanacağını belirlemiş olmasıdır.

Limited şirket, kurucuların, müdürlerinin, tasfiye memurlarının sorumluluğuna ilişkin hükümler, TTK m. 644 atfı nedeniyle TTK m. 553'de belirtilmiştir. İlgili hüküm, kurucuların, müdürlerinin, tasfiye memurlarının kanundan yahut sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini kusurlarıyla yerine getirmemesi, ihlal etmesi nedeniyle şirkete, pay sahiplerine ve alacaklılara vermiş oldukları zararlardan, illiyet bağının

³⁴¹ Bilgili/ Demirkapı, s. 509; Can, M.E, Şirketler Dersleri, s. 208; Çeker, s. 370; Şener, s. 523 vd.; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 845.

³⁴² Akbay, s. 184; Bilgili/ Demirkapı, s. 729; Çamoğlu(Poroy/ Tekinalp), s. 479; Çeker, s. 419; Pulaşlı, Şirketleri, s. 2270; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 584, 846; Tekinalp, Yeni Ortaklık, s. 395.

bulunması halinde, sorumlu olduklarını ihdas etmiştir³⁴³. Kanun koyucu, mülga Kanun döneminde kabul ettiği ve Kanun'un ilk halinde de yer alan, kurucuların, müdürlerinin, tasfiye memurlarının kusurunun varlığını kabul ettiği anlayışı daha sonra terk ederek; yöneticilerin kusurunun ispatlanması şartını, tazminat davası için aramış bulunmaktadır³⁴⁴. Bir görüşe göre, kanun koyucunun, kusurun varlığı konusunda ki anlayış değişikliğine gitmiş olması nedeniyle, kusurun varlığının ispat yükünün davacının üzerinde olduğu belirtilmiştir³⁴⁵.

Kendigelen, Şener ve Bilgili/ Demirkapı ise, Kanun metninin değişikliğe uğramasına rağmen ispat yükü konusunda herhangi bir değişikliği söz konusu olmadığını ve sayılan kişiler ile şirket arasındaki ilişkinin sözleşmesel bir ilişki olması ve sorumluluğunda sözleşmenin ihlalinden kaynaklanması nedeniyle, sözleşmeyi ihlal eden davalı tarafın kusursuzluğunu ispatlaması gerektiğini belirtmişlerdir³⁴⁶.

Buna karşılık Helvacı ise, sözleşmeden kaynaklanan borçlarda, davalının kusursuzluğunu ispatlaması gerektiğini, haksız fiilden kaynaklanan borçlarda ise davacının kusuru ispatlaması gerektiğini kabul etmiştir³⁴⁷.

Bozkurt Yaşar ise şirket ile yöneticiler arasındaki ihtilafın sözleşmeden kaynaklandığını ve bu sebepten, davalı yöneticilerin, kusursuz olduklarını ispat etmeleri gerektiğini; pay sahipleri ve alacaklıların doğrudan zarar nedeniyle açacakları davanın ise haksız fiile dayandığını ve bu sebeple davacı tarafın kusurun varlığını ispat yükü altında olduğunu kabul etmiştir³⁴⁸.

³⁴³ **Bozkurt Yaşar**, s. 188; **Çeker**, s. 396; **Dinç**, s. 86. Şener, sorumlu müdürlerin sorumluluklarından kurtulmaları için kusurlu olmadıklarını ispatlamaları gerektiğini, sorumluluk davasının konusunu oluşturan iş veya işlem için olumsuz oy verilmiş olması, kusurlu olunmadığının ispatı açısından kolaylaştırıcı bir yol olacağını belirtmiştir. **Şener**, s. 417; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 787.

³⁴⁴ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar, s. 432; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 513; **Helvacı, Mehmet**: “Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül” , GSÜHFD 2013/2, s. 80 vd.

³⁴⁵ **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar, s. 432; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 513.

³⁴⁶ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 594; **Şener**, s. 417; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 459 vd.

³⁴⁷ **Helvacı**, s. 81.

³⁴⁸ **Bozkurt Yaşar**, s. 243 vd. Yazar, pay sahipleri ve alacaklıların, dolaylı zarar gördüğü ve iflas idaresinin dava açmaması halinde açmış oldukları dava da ise sözleşmeye aykırılığa dayanılabileceğini kabul etmiştir. Kanaatimizce de iflas idaresinin sorumluluk davası açmadığı hallerde, dolaylı zarar gören pay sahipleri ve alacaklılar yöneticilere karşı sözleşmesel sorumluluğa dayanabileceklerdir.

Kanaatimizce, şirketin, yöneticiler aleyhine açmış olduğu dava örneğinde olduğu gibi, sözleşmeye aykırılığın söz konusu olduğu durumlarda, davalı taraf kusurunun bulunmadığını ispat etmelidir. Pay sahiplerinin ve alacaklıların, doğrudan zarara uğradıkları örneklerde olduğu gibi haksız fiil kurallarının uygulanacağı durumlarda ise davacı taraf kusurun varlığını ispat yükü altındadır.

Kural olarak kurucuların, müdürlerinin, tasfiye memurlarının sorumluluğu davasında, dava hakkı ilk olarak şirket tüzel kişiliğindedir³⁴⁹. Pay sahipleri ve alacaklılar, sorumluluk davasını açabilecek olmalarına rağmen, şirketin doğrudan zarara uğradığı durumlarda yani kendilerinin dolaylı bir zarara uğradığı durumlarda, karar verilen tazminatın sadece şirkete ödenmesini isteme hakkına sahiptirler³⁵⁰. Alacaklıların ve genel sorumluluk davası açma hali saklı olmak üzere pay sahiplerinin, şirketin iflası halinde uğradıkları dolaylı zarar yönünden dava haklarının, iflas idaresi tarafından, sorumluluk davasının açılmaması durumunda var olduğu da ayrıca belirtilmelidir³⁵¹. Sonuç olarak alacaklıların sahip olduğu dava hakkının daha sıkı şartlara bağlandığı söylenebilir.

Şirket pay sahiplerinin ve alacaklıların, madde kapsamında yer alan sorumlu kişilerin vermiş oldukları zararlardan, doğrudan etkilenmeleri de söz konusu olabilecektir. Doğrudan zararın şirket ile bir ilgisi söz konusu değildir ve şirketin zararından ayrı, farklı bir zarardır³⁵². Bu durumda, doğrudan bir zarar söz konusu olması

³⁴⁹ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 596; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 513; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 792; **Yasaman, Hamdi**: “ Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davaları”, GSÜHFD 2013/2, s. 106.

³⁵⁰ Y. 11. HD, 21.01.2013, E. 2012/763 K. 2013/1150 bkz. **Altaş**, s. 788; **Bozkurt Yaşar**, s. 204; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar, s. 443; **Kendigelen**, İlk tespitler, s. 462; **Şener**, s. 421; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 796; **Yasaman**, Sorumluluk, s. 104.

³⁵¹ **Bozkurt Yaşar**, s. 204; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar, s. 443; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 796. Helvacı, alacaklıların sorumluluk davası açabilmesini şirketin iflasına bağlayan Kanun hükmünü, şirketin yönetim kurulu ile pay sahiplerinin aynı kişilerden oluşması halinde, bu kişilerin sorumluluk davası açmayacak olmaları sebebiyle ve bu nedenden ötürü de bu davanın, şirket hakkında iflas kararı verene kadar alacaklıların dava hakkı olmaması nedeniyle, davacısının kalmayacak olmasından ötürü eleştirmiştir. **Helvacı**, s. 79. Yasaman, İİK m. 245 hükmü gereği ‘*dava takip yetkisinin*’ iflas idaresi tarafından devredilmesi halinin, TTK hükmü gereği, iflas idaresinin dava açmaması durumunun, alacaklılara ve pay sahiplerine dava açma yetkisi vermesi nedeniyle, bu durumda uygulanmayacağını ve iflas idaresi kararına gerek olmadığını belirtmiştir. **Yasaman**, Sorumluluk, s. 108.

³⁵² **Bozkurt Yaşar**, s. 200 vd.; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 2045; **Yasaman**, Sorumluluk, s. 104.

nedeniyle, davacıların, uğramış oldukları zararın, kendilerine tazmin edilmesini talep hakkını, haiz olmaları söz konusu olacaktır³⁵³.

Yine TTK m. 644 atfı ile TTK m. 554 hükmü ile şirketi denetleyen denetçiler ile özel denetçilerin, görevlerini yerine getirirken kusurlu hareket etmeleri nedeniyle oluşan zararlardan, illiyet bağının bulunması halinde, şirkete, pay sahiplerine ve alacaklılara karşı sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır³⁵⁴.

2. Oy Hakkında İmtiyazın Sorumluluk Davası Hakkında Kullanılmaması

Limited şirkette oy hakkının esas sermaye payını sayısına göre belirlenemeyeceği hallerden sonuncusu da sorumluluk davası açılması hakkında karar verilmesi durumudur(TTK m. 618/3).

Kanun koyucu, TTK m. 616 hükmünde genel kurulun devredilemez yetkilerini saymıştır. Bu hükümde sorumluluk davası açılması konusunda karar verilmesine dair herhangi bir hüküm yer almamaktadır. TTK m. 644 hükmü sorumluluk davası açılması konusunda anonim şirket hükümlerinin, limited şirket hakkında da uygulanacağı ifade etmiştir. Anonim şirket sorumluluk davası hükümleri ise, TTK m. 553 vd. maddelerinde düzenlenmiştir. İlgili maddeler incelendiği zaman, genel kurulun bu konuda karar alması gerektiğine dair herhangi bir hüküm yer almamaktadır. İşte bu durum genel kurulun, sorumluluk davası konusunda, şirket adına dava açılmasından önce, karar alıp almama hakkında, yetkisinin bulunup bulunmadığı tartışmalarını da beraberinde getirmiştir.

Bir görüşe göre önceki Kanun döneminde yer alan, genel kurulun sorumluluk davası konusundaki karar almasına dair hükmünün, bu Kanun döneminde kanun metnin

³⁵³ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 597; **Bozkurt Yaşar**, s. 201. Çamoğlu, doğrudan zarar nedeniyle açılan davanın haksız fiilden kaynaklandığını ve yöneticilerle şirket arasındaki sözleşmeye dayanmanın da söz konusu olamayacağını belirtmektedir. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar, s.445 vd. Şener ise doğrudan bir zararın söz konusu olması halinde pay sahiplerinin ve alacaklıların şirket sözleşmesine dayanarak talepte bulunabileceklerini ifade etmiştir. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 795. Tekinalp de doğrudan zarar nedeniyle pay sahiplerinin açtığı davanın haksız fiil hukukuna dayandığını ifade etmiştir. Bkz. **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 288.

³⁵⁴ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 442; **Çeker**, s. 396; **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 291. Yukarıda müdürlerin sorumluluğunda bahsedildiği gibi denetçilerin de, özel denetçi dahil olmak üzere, sorumluluktan kurtulmaları için kusurlu olmadıklarını ispat etmeleri gerekmektedir. bkz. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 855.

de yer almamış olması kanun koyucunun genel kurul kararına gerek duymadığının ve bu sebepten ötürü şirket adına açılacak olan sorumluluk davalarında genel kurul kararının gerek olmadığıdır³⁵⁵.

Diğer bir görüşe göre ise, TTK m. 618/3 ve anonim şirketler açısından TTK m. 479 hükmünde, oy hakkında imtiyazın kullanılamayacağı kararların belirlendiği ve oy hakkının kullanılacağı yerin genel kurul olması nedeniyle ve sorumluluk davasının da bu kararlar arasında yer almasından ötürü, sorumluluk davası açılmasından önce genel kurulun bu konuda karar almasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir³⁵⁶.

Yargıtay da, vermiş olduğu yeni tarihli kararlarında; sorumluluk davasının açılabilmesi için, genel kurul tarafından bu konuda verilmiş bir kararın olması gerektiğini ve alınacak olan kararın, dava şartı olup mahkemece re'sen göz önüne alınacağı şeklinde hüküm kurmuştur³⁵⁷.

³⁵⁵ Bilgili/ Demirkapı, yönetim kurulunun karar alamaması halinde, genel kurulun bu konuda karar alması gerekeceğini ifade etmiştir. **Bilgili/ Demirkapı**, s. 596. Çamoğlu, sorumluluk davası açma konusunda yetkinin yönetim kurulunda olduğunu belirtmiştir. **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, Ortaklıklar, s. 440 vd. Helvacı, yönetim kurulu üyeleri aleyhine açılacak olan sorumluluk davası için genel kurulda karar almanın, her zaman zorunluluk olmadığını. Bazı hallerde sorumluluk davası açılabilmesi için genel kurul kararına ihtiyaç olduğunu; ibra ve sorumluluk davasının açılması için yapılan oylamalarda oy hakkında imtiyazın kullanılmayacak olması hükmünün ise her zaman sorumluluk davası için genel kurul kararının zorunlu olduğu anlamına gelmeyeceğini ifade etmiştir. **Helvacı**, s. 78.

³⁵⁶ **Akbay**, s. 185; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 531; **Şener**, s. 422; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 792. Bahtiyar, TTK m. 408/2'de 'Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretler, huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi hakların belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları' hususundaki hükmün yer aldığı ve bu sayımın sınırlayıcı olmadığını ve yönetim kurulu üyelerinin seçimi, mali hakları ve dahi ibraları konusunda karar alınmasının sorumluluk davasından ayrı düşünülemeyeceğini belirtmiştir. Sorumluluk davasının ve ibranın bir madalyonun iki yüzü olduğunu ve bu iki yüzün birbirini mutlak şekilde etkilediğini, ibra konusundaki olumlu kararın sorumluluk davasının açılmasını engellediğini, tersi bir durumun sorumluluk davasına neden olacağını ve bu sebeple ibra konusunda devredilemez bir şekilde yetkiye sahip olan genel kurulun, sorumluluk davasında da karar almaya yetkili olduğunu ifade etmiştir. **Bahtiyar, Mehmet**: "Anonim Şirket Adına Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davasında Genel Kurul Kararının Gerekli Olup Olmadığı Sorunu", Prof. Dr. Seza Reisoğlu Armağanı, Ankara 2016, s. 405 vd. Bozkurt Yaşar genel kurulun yetkisine bırakılmayan bir konuda karar alma yetkisinin yönetim kurulunda olduğunu ve bu sebepten ötürü, sorumluluk davası konusunda, yönetim kurulunun karar alabileceğini ancak kanun koyucunun, yönetim kurulunun sorumluluk davası açılması konusunda sessiz kalması haline, çözüm olarak TTK m. 479/3-c ile genel kurulun da bu konuda karar alabilmesine olanak tanıdığını kabul etmiştir. **Bozkurt Yaşar**, s. 199 vd.

³⁵⁷ İlgili kararlar için bkz. Y. 11. HD, 17.12.2015, 560/13614, Y. 11. HD, 02.06.2016, 2015-7487/6166 VE Y. 11. HD, 13.10.2016, 1271/8111 numaralı kararları **İÜHFTHAD**, s. 392. Bahtiyar, Yargıtay'ın, genel kurul kararının, sorumluluk davası için tamamlanabilir dava şartı olması ve bu şartın mahkemece re'sen gözetilmesi şeklindeki kararının doğru bir karar olduğunu ifade etmiştir. **Bahtiyar**, Sorumluluk Davası, s. 413.

Kanaatimizce her ne kadar, limited Şirket genel kurulunun devredilmez yetkilerinin arasında, sorumluluk davası konusunda karar verme yetkisi sayılmasa da TTK m. 618/3 hükmü ile dolaylı bir Şekilde de olsa, oy hakkının kullanılacağı yegane ortamın genel kurul olması ve oy hakkında imtiyazın etkisizleşeceği durumlardan birinin de sorumluluk davası açılması konusundaki gündem maddesi olması nedeniyle, genel kurulun sorumluluk davası açılması konusunda karar alması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerden ötürü, limited Şirket genel kurulunda sorumluluk davası açılması konusunda karar verilmesi için yapılan oylamada TTK m. 618/3 hükmü gereği, oy hakkının, esas sermaye payı sayısı doğrultusunda belirlenmesi yoluna gidilemeyecek ve oy hakkı esas sermaye paylarının itibari değerleri doğrultusunda belirlenecektir³⁵⁸.

³⁵⁸ Akbay oy da imtiyazın etkisizleŐmesinin yanında; sorumluluk davasının bütün müdürler aleyhine açılması durumunda Şirkete kayyım tayini gerekli olacağını belirtmiştir. **Akbay**, s. 185; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 584.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

LİMİTED ŞİRKETTE

İMTİYAZLARIN KORUNMASI

I. LİMİTED ŞİRKETTE İMTİYAZLI PAY SAHIPLERİ ÖZEL KURULU UYGULAMASI

TTK m. 576/1-c ‘ Şirket sözleşmesinde aşağıdaki kayıtların açıkça yer alması gereklidir:

c) *Esas sermayenin itibari tutarı, esas sermaye paylarının sayısı, itibari değerleri, varsa imtiyazlar, esas sermaye paylarının grupları.*’ hükmü, limited şirkette tanınmış ise, imtiyazların esas sermayede belirtilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Yine TTK m. 618/2-3 hükümleri de limited şirkette oy hakkında imtiyazı düzenleyen hükümlerdir. Bahsedilen hükümler haricinde limited şirkette imtiyazlarla ilgili veya imtiyazların korunması ile alakalı herhangi bir hüküm ihdas edilmemiştir.

Yine kanun koyucu TTK m. 644 hükmünde, limited şirketlere uygulanacak olan anonim şirket hükümlerine yollamalar yapmıştır.

İlgili hükme göre;

- a) *‘Belgelerin ve beyanların kanuna aykırılığına ilişkin 549’uncu; sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi hakkında 550’nci; değer biçilmesinde yolsuzluğa dair 501’inci; kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, yöneticilerin ve tasfiye memurlarının sorumluluğunu düzenleyen 553’üncü; denetçilerin sorumluluğuna ilişkin 554 ila 561’inci maddeler*
- b) *Feshe ilişkin 353’üncü madde, şirkete karşı borçlanma yasağına ilişkin 358’inci madde, müdürlerin yakınlarının şirkete borçlanmasına ilişkin 395’inci maddenin ikinci fıkrasının birinci ve ikinci cümlesi hükümleri, kar payı avansına ilişkin 509’uncu maddenin üçüncü fıkrası.*

- c) *Yönetim kurulu kararlarının butlanı hakkındaki 391'inci ve müdürlerin bilgi alma haklarına kıyas yolu ile uygulanmak üzere 392'inci madde.*
- d) *Limited şirketlere de uygulanan 549 ila 551'inci maddelerine aykırı hareket edenler, 562'inci maddenin sekizinci ila onuncu fıkralarında öngörülen cezalarla cezalandırılır.'*

Görüldüğü üzere, kanun koyucu limited şirketler hakkında uygulanacak olan anonim şirket hükümleri içerisinde, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu düzenleyen TTK m. 454 hükmüne yer vermemiştir. Kanun koyucunun, bu hükmü ihdas ederken bilinçli bir şekilde sustuğu ve bu sebepten ötürü de imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu düzenleyen, TTK m. 454 hükmünün, limited şirketlerde uygulanmayacağı ileri sürülebilir.

Kanaatimizce böyle bir düşüncenin kabul edilmesi mümkün değildir ve kanun koyucunun, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu hükümlerini ihdas etmesindeki amaç ile de çeliştiği söylenebilecektir. Kanun koyucunun ilgili hükmü ihdas etmesindeki amaç; imtiyazlı pay sahiplerine tanınmış olunan imtiyazlı hakların korunmasını sağlamak ve onlar aleyhine alınacak olan ve haklarını ihlal eden kararların, onların onamaları ile uygulanmasını sağlamaktır.

Anonim şirkette, imtiyazlı pay sahiplerinin, imtiyazlı haklarını korumak için oluşturulan ve TTK m. 454 hükmü ile de ihdas edilen imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna ait olan hükümlerin; limited şirkette imtiyazların oluşturulmasına izin veren TTK m. 576/1-c hükmü ve oy hakkında imtiyazı düzenleyen TTK m. 618/2-3 hükümleri de gözetildiğinde; kanun koyucunun anonim şirkette imtiyazların korunmasını sağlamak yolunda olan amacı da dikkate alındığı zaman, aynı korumanın limited şirketlerde uygulanmamasını gerektirecek haklı bir gerekçenin de söz konusu olmadığı söylenmelidir.

Sonuç olarak, TTK m. 617 hükmü gereği bakanlık temsilcisine dair olan hükümlerin limited şirketlerde uygulanamayacak olması nedeniyle, bakanlık temsilcisine dair olan hükümler hariç olmak üzere, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu

hakkındaki hükümler, limited şirketler hakkında da kıyasen uygulanmalıdır³⁵⁹. Yine aynı şekilde, kayıtlı sermaye sistemine dair hükümlerin de limited şirkette uygulanamayacak³⁶⁰ olmasından ötürü, kayıtlı sermaye sistemine dair hükümler de, limited şirkette, özel kurulun toplanmasına neden olarak uygulanamayacaktır.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna dair hükümlerin, kıyasen limited şirketler hakkında da uygulanacağını ifade ettikten sonra; limited şirketlere uygulanacak olan anonim şirket hükümlerine atıf yapan TTK m. 644 hükmünde, de lege feranda imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna dair TTK m. 454 hükmüne de atıf yapılması, daha doğru bir çözüm olacaktır.

II. İMTİYAZLI PAY SAHİPLERİ ÖZEL KURULU VE KARAR ALMA USULÜ

A. Terminoloji ve Hukuki Nitelik

İmtiyazlı pay sahipleri tarafından oluşan kurul, 6762 Sayılı Kanun'un m. 389 ve m. 391 hükümlerinde, '*imtiyazlı pay sahipleri genel kurulu*' olarak isimlendirilmekteydi

Kurul, 6102 Sayılı TTK döneminde ise m. 454 hükmünde düzenlenmiştir ve kanun koyucu yeni kanun döneminde yaptığı bir değişiklik ile kurulun ismini '*imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu*' olarak değiştirmiştir.

Kanaatimizce, özel kurul ifadesinin tercih edilmiş olması, bu kurulun sadece imtiyazlı pay sahipleri tarafından oluşturulan bir kurul olması sebebiyle yerinde olmuştur³⁶¹.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ile ilgili olarak söylenmesi gereken ilk husus, şirket sözleşmesinde imtiyazlı paylara yahut grup imtiyazına yer verilmesi halinde bu kurulun kendiliğinden kanunen meydana gelmiş olacaktır. Diğer bir ifade

³⁵⁹ İmtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna dair hükümlerin, limited şirketler hakkında da uygulanabileceği şeklinde benzer görüşler için bkz. **Arslanlı**, Limited, s. 116; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 192; **Yıldırım**, s. 356.

³⁶⁰ Kayıtlı sermaye sisteminin, limited şirkette uygulanamayacak olmasına dair bkz. **Alışkan**, s. 128; **Bahtiyar**, Ortaklık 2019, s. 476; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 228; **Tekinalp**, Yeni Ortaklık, s. 343 vd.

³⁶¹ Aynı şekilde bkz. **Akad**, s. 26; **Bilgeç**, s. 235; **Uysal**, s. 185.

ile imtiyazlı payın veya grup imtiyazının öngörölmüş olunması durumunda, İPSÖK kendiliğinden, şirket sözleşmesinde bu konuda herhangi bir hüküm bulunması gerekmeksizin, oluşacaktır³⁶². İPSÖK'ün şirket sözleşmesinde, imtiyazlı payların öngörölmüş olması halinde kendiliğinden oluşacağı belirtildikten sonra bu kurulun aynı zamanda emredici bir kurul olduğunu ve şirket sözleşmesine konulacak bir hükümle, bu kurulun kaldırılmayacağını ifade edilmesi gerekmektedir³⁶³.

İPSÖK'ün şirketin iç organı olduğunu ifade eden görüşler olmakla birlikte aynı zamanda iç organ olmadığına dair görüşlerde bulunmaktadır. Kurulun emredici nitelikte olması sebebiyle, şirket sözleşmesine konulacak bir hükümle kaldırılmasının mümkün olmadığı ve bu sebepten ötürü de kurulun bir iç organ vasfını haiz olduğu belirtilmiştir. Buna karşılık yine kurulun emredici olmamasından ötürü, konulacak bir hükümle birlikte kaldırılmasının mümkün olması sebebiyle, iç organ olmadığı şeklinde görüş de ileri sürölmüştür³⁶⁴.

Yukarıda imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun organ olup olmadığı üzerine yapılan tartışmalar neticesinde; imtiyazlı pay sahipleri kurulunun, yukarıda da açıklandığı üzere, imtiyazlı payların oluşturulması neticesinde kendiliğinden meydana gelmesi, emredici bir nitelikte olması ve bu sebepten şirket sözleşmesinde aksine bir hüküm bulunsa dahi kaldırılmasının mümkün olmaması, genel kurulca alınan ve imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden kararlar açısından, özel kurulun karar

³⁶² **Bilgeç**, s. 235; **Eryiğit, Harun**: “ İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Organ Sıfatı” , İstanbul Medipol üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2 (2) Güz: 2015, s. 220; **Oruç, Murat**: “Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Ortaklıkta İmtiyazların Korunması” , Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 26 Sa. 4, s. 186; **Pulaşlı, Şirketler**, s. 1325; **Şener, Limited Ortaklıklar**, s. 196; **Şener**, s. 559; **Uysal**, s. 186.

³⁶³ Aynı şekilde bkz. **Akad**, s. 28; **Bilgeç**, s. 237; **Oruç**, s. 186 vd. ; **Pulaşlı, Şirketler**, s. 1326; **Uysal**, s. 188. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun emredici nitelikte olmadığı ve bu sebepten ötürü şirket sözleşmesine konulacak bir hüküm ile birlikte kurulun kaldırılabilceği konusundaki tartışmalar için bkz. **Akad**, s. 27.

³⁶⁴ Kurulun iç organ olup olmadığı konusundaki tartışmalar: **Akad**, kurulun emredici ve özel bir tür genel kurul olduğunu kabul ederek, kurulun organ olduğunu da benimsemiştir. **Akad**, s. 26 vd.; **Bilgeç**, s. 235 vd. Eryiğit, kurulun emredici bir iç organ olduğunu kabul etmektedir. **Eryiğit**, s. 221. Karahan aynı zamanda, özel kurulu dar kapsamlı genel kurul olarak nitelemiştir. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 142. Oruç'a göre imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu iç organ niteliğinde olmakla birlikte aynı zamanda dar kapsamlı bir genel kurul niteliğini de haizdir. **Oruç**, s. 186. Pulaşlı, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu iç organ olarak kabul etmektedir. **Pulaşlı, Şirketler**, s. 1326. Şener, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu dar kapsamlı, özel bir kurul olarak nitelendirmektedir. **Şener, Limited Ortaklıklar**, s. 196. Tekinalp, özel kurulun, iç organ olmayıp sadece özel bir kurul olduğunu ifade etmiştir. **Tekinalp**, s. 122. Uysal, özel kurulun organ vasfını haiz olmayan özel bir kurul olduğunu belirtmiştir. **Uysal**, s. 186.

vermesinin gerekmesi ve bu karar neticesinde bu konuda bir iradenin oluşacak olmasıyla birlikte TTK m. 340 hükmü, *'esas sözleşme, bu kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak kanunda buna açıkça izin verilmişse sapabilir'* diyerek, şirket sözleşmesinde aksine hüküm bulunabilecek durumlar ile ilgili kuralı belirlemesi, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ile ilgili aksi bir düzenlemeye cevaz veren hüküm bulunmaması sebebiyle, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ile ilgili olarak aksine bir düzenlemenin şirket sözleşmesi ile yapılamayacağından ötürü, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun emredici nitelikte bir iç organ olduğu ifade edilmelidir.

Yine özel kurulun, sürekli toplanmayan bir kurul olduğu, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlali durumunda, kurulun toplanması gerekeceği belirtilmelidir³⁶⁵.

Kurulun aldığı kararların, genel kurulun kararından bağımsız olup olmadığı noktası da ayrı bir tartışma konusunu oluşturmaktadır. Bir görüşe göre özel kurulun almış olduğu karar genel kurul kararından ayrı, bağımsız bir karar iken; diğer bir görüş tarafından ileri sürülen düşünceye göre ise, özel kurulun almış olduğu karar, genel kurulun kararından ayrı ve bağımsız bir karar olmayıp, o kararın bir parçasını oluşturmaktadır³⁶⁶. TTK m. 454/7 hükmü İPSÖK kararlarına karşı iptal davası açılabileceğini hüküm almıştır. Anılan hükme göre yönetim kurulu, karar tarihinden bir ay içinde, genel kurul kararının imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal etmemesi sebebiyle, özel kurulun onaylamama hakkında kararının iptalini isteme hakkına sahiptir. Bu hükümden de anlaşılacağı üzere İPSÖK tarafından verilen kararlar, genel kurul kararlarından ayrı ve bağımsız kararlar olarak karşımıza çıkmaktadır³⁶⁷.

³⁶⁵ Bkz. **Bilgeç**, s. 235. Bilgeç, aynı zamanda kurulun geçici bir kurul olduğunu kabul etmektedir.

³⁶⁶ Bu konudaki tartışmalar için bkz. **Akad**, s. 28. İmregün, özel kurulun kararlarının bağımsız ve kendi başına etki yapan kararlar olmadığını belirtmiştir. **İmregün**, s. 346. Karahan, her iki kurulun almış olduğu kararların birbirinden bağımsız kararlar olduğunu kabul etmiştir. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 150; **Uysal**, s. 188 vd.

³⁶⁷ Aynı şekilde bkz. **Akad**, s. 28.

B. Kurulun Toplanması Gereken Durumlar

1. İmtiyazlı Pay Sahiplerinin Haklarının İhlal Edilmesi

Genel kurul tarafından alınan ve yukarıda bahsedilen bazı kararların, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayına tabi olması için gereken bir diğer şart ise, alınan bu kararların imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal etmesidir³⁶⁸. İmtiyazların kaldırılması, değiştirilmesi yahut mevcut imtiyazların amaçlarının işlevsiz hale getirilmesi kararları da ihlal durumlarına örnek olarak gösterilebilir³⁶⁹.

Kanımızca ihlal kavramı ise geniş şekilde yorumlanarak, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarına tecavüzün mümkün olduğunca önüne geçilmesi gerekmektedir³⁷⁰. İhlale sebep olabilecek durumların çok fazla olması nedeniyle, aşağıda en fazla karşılaşılabilecek ihlal durumları açıklanmaya çalışılmıştır.

a. İmtiyazların Kaldırılması veya Sınırlandırılması

Yukarıda da bahsedildiği üzere imtiyazlar, Kanun hükümleri gereği ancak şirket sözleşmesinde yer verilmeleri halinde meydana geleceklerdir. Yine imtiyazların kuruluş aşamasında oluşturulabileceği gibi daha sonra yapılacak olan sözleşme değişikliği ile oluşturulmaları da mümkündür. Başlangıçta şirket sözleşmesinde imtiyazın öngörülmesi kurucuların tamamının irade beyanları ile olabilecek iken daha sonra imtiyazlı pay yaratılması amacıyla yapılacak olan şirket sözleşmesi değişikliklerinde, Kanun'un aradığı nisapların gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Kanun'un limited şirkette, imtiyazlı pay yaratılması konusunda aranması gereken nisaplar açısından, eksikliğin olduğunu söylemek mümkündür. TTK m. 621/1-b hükmüne göre oyda imtiyazlı pay öngörülmesi durumunda aranması gereken nisap; temsil edilen oyların üçte iki çoğunluğu ile oy hakkı bulunan esas sermayenin salt çoğunluğudur.

³⁶⁸ Akad, s. 32; Bilgeç, s. 241; Bilgili/ Demirkapı, s. 446; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 166; Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar I, s. 572; Pulaşlı, Şirketler, s. 1325; Şener, s. 558.

³⁶⁹ Akad, s. 33; Bilgeç, s. 241 vd; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 196.; Tekinalp, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlaline örnek olarak verdiği 'imtiyazların sulandırılması' kavramını ise, imtiyazlı payların sahip olduğu menfaate daha fazla payın ortak edilmesi olarak açıklamıştır. Tekinalp, s. 122; Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar, s. 643.

³⁷⁰ Benzer şekilde bkz. Akad, s. 33; Oruç, s. 180.

Kanun koyucu, limited şirkette oyda imtiyazlı payın öngörülmesi halinde aranması gereken genel kurul nisabını belirtmesine rağmen, diğer imtiyazlar açısından ise herhangi bir özel hüküm ihdas etmemiştir. Oy hakkında imtiyaz, dışında bir imtiyazın öngörülmesi durumunda TTK m. 589 hükmü gereği esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların imtiyazın öngörülmesi yönünde oy kullanması gerekecektir^{371, 372}.

İmtiyazların meydana getirilmesi konusunda kanun koyucu oran farklılığına gitmiş olsa da aynı husus imtiyazların kaldırılması açısından kanaatimizce söz konusu değildir. Şöyle ki TTK m. 621 hükmü oy hakkında imtiyazın oluşturulması için gereken nisap konusunda, TTK m. 589 hükmü ise diğer imtiyazlar konusunda oluşması gereken nisapları ihdas etmiştir. Ancak imtiyazların kaldırılması konusunda ise ayrı bir hüküm söz konusu olmaması sebebiyle, esas sözleşme değişikliği ile ilgili oranı düzenleyen TTK m. 589 hükmü, imtiyazların kaldırılması konusunda uygulanacaktır³⁷³.

Açıklamalar ışığında, şirket sözleşmesinde yer alan imtiyazların kaldırılması kararı, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edeceğinden, özel kurulun bu konuda karar vermesi gerekmektedir³⁷⁴. Şunu belirtmek gerekir ki, imtiyazların kaldırılması durumu her şartta sözleşme değişikliğine ihtiyaç duymayabilir. İmtiyazın belli bir süre sonra sona ereceği yahut payın devri³⁷⁵ halinde imtiyazın da sona ereceği sözleşmede

³⁷¹ Aynı yönde görüş için bkz. **Coştan**, Limited Nisaplar, s. 69; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 195. Coştan'a göre oyda imtiyazın dışında diğer imtiyazlarda da uygulanması gereken çoğunluk TTK m. 621 hükmünde yer alan nisaptır ancak Kanun'un açık hükmü karşısında m. 589 hükmünün uygulanması gerektiğini belirtmektedir. **Coştan**, s. 88. Kanımızca da limited şirkette oyda imtiyaz kararı ile diğer imtiyaz türleri arasındaki kararlarda aranması gereken nisap farklılığına son verilip, yapılacak kanun düzenlemesi ile limited şirkette her tür imtiyaz için aranması gereken nisabın aynı olması sağlanmalıdır.

³⁷² İsviçre Borçlar Kanunu'nda ise oyda imtiyazlı pay öngörülmesi önemli karar olarak nitelendirilirken diğer imtiyazlar ise önemli karar olarak nitelendirilmemiştir (SSC m. 808b). Kanun ifadesi için bkz. **Lengauer/ Schaad/ Amdtutz/ Brügger/ Fatzer/ Holderegger/ Jowett/ Widmer**, s. 243.

³⁷³ Akbay, bu konudaki düşüncesini, oy hakkında imtiyazın kaldırılması konusunda ele alsa da; kanımızca aynı koşullar diğer imtiyazlar açısından da geçerlidir. **Akbay**, s. 221.

³⁷⁴ **Akad**, s. 34 vd. ; **Bilgeç**, s. 252; **Oruç**, s. 181; **Şener**, s. 558; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 196; **Tekinalp**, s. 122.

³⁷⁵ TTK m. 595 hükmü gereği limited şirkette sermaye payları yasal bağlamlı olması nedeniyle, genel kurulun bu konuda karar alıp pay devrine onay vermesi gerekmektedir. Genel kurul bu kararını ise m. 620 hükmü gereği temsil edilen oyların salt çoğunluğu ile alabilecektir. Bunun sonucu olarak, imtiyazlı payın devri halinde her ne kadar şirket sözleşmesi değişikliğine gerek olmasa da sermaye paylarının yasal bağlamlı olmaları nedeniyle, genel kurulun bu konuda onay kararı alması gerekmektedir.

belirtmişse, bu durumlar için şirket sözleşmesi değişikliği söz konusu olmadığından özel kurul kararına da gerek bulunmamaktadır³⁷⁶.

İmtiyazların kaldırılması haricinde, sınırlandırılması durumları da söz konusu olabilmektedir. İmtiyazların ilk sözleşme ile sınırlı bir şekilde düzenlenmesi mümkündür ve bu konuda özel kurulun herhangi bir karar almasına gerek bulunmamaktadır. Özel kurul, daha sonra yapılacak olan sınırlamalar konusunda karar almaya yetkilidir. İmtiyazın kullanımının süreye bağlanması, şarta tabi tutulması gibi durumlar da imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal etmesi nedeniyle, özel kurulun onayına tabi, genel kurul kararları arasında yer almaktadır³⁷⁷. İmtiyazların sınırlandırılması kararı da, uygulanması için özel kurulun onay vermesini gerektiren genel kurul kararlarından³⁷⁸. Örnek olarak vermek gerekirse, tasfiye payında imtiyazın söz konusu olduğu bir limited şirkette, tasfiye payındaki önceliğin %10'dan, daha sonra alınacak olan genel kurul kararı ile %8'e çekilmesini içeren şirket sözleşmesi değişikliğinin uygulanması için, özel kurulun bu konuda onama kararı alması gerekmektedir. Böyle bir durum, tasfiye payında, imtiyaza sahip olan pay sahiplerinin haklarını ihlal edeceğinden, hakları ihlal edilen imtiyazlı pay sahiplerinin, genel kurulun, bu kararını, onaması gerekmektedir.

b. Esas Sermayenin Arttırılması veya Azaltılması

6762 Sayılı TTK m. 391 hükmü ile bütün esas sermaye artırımlarının, imtiyazlı pay sahipleri tarafından onanması gerektiği hüküm altına alınmıştı. Kanun koyucu eski Kanun döneminde esas sermaye artırımlarının, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilip edilmediği konusunda herhangi bir araştırma yapmadan, doğrudan bütün

³⁷⁶ Akad, s. 34. Bilgeç'in haklı olarak ifade ettiği ve bizim de katıldığımız üzere, payın devri halinde imtiyazın sona ereceğinin belirtilmesi ve bu hükmün sözleşmede yer alması, imtiyazın paya tanınması ilkesi ile çelişmektedir ve bu hakkın fiili olarak, sözleşmesel hak olması sonucunu meydana getirecektir. bkz. Bilgeç, s. 251 vd.

³⁷⁷ Akad, s. 35; Bilgeç, s. 252 vd. ; Şener, s. 558 vd. ; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 196; Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar I, s. 572.

³⁷⁸ Bilgeç, s. 252 vd. ; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 171; Oruç, s. 181; Şener, s. 558 vd. ; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 196.

sermaye artırımlarını, imtiyazlı pay sahiplerinin onayına tabi tutması da doktrinde tartışmalara neden olmuştur³⁷⁹.

Kanun koyucu yeni Kanun döneminde, esas sermaye artırımı kararının herhalde özel kurulun onayına tabi tutulması anlayışını terk ederek³⁸⁰, sadece imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden esas sermaye artırımlarının özel kurulun onayına tabi olması gerektiğini hüküm altına almıştır³⁸¹. İmtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edildiği esas sermaye artırımı olarak ilk önce dış kaynaklardan yapılan esas sermaye artırımı gösterilebilir. Dış kaynaklı yapılan sermaye artırımı sonucunda imtiyazlı payların ve özellikle oy hakkında imtiyazlı payların karar alma süreçlerindeki etkilerinde azalma meydana gelecek olması nedeniyle, hakları ihlal edilmiş olacaktır; bu sebepten ötürü de özel kurulun bu genel kurulu kararı hakkında, onama kararı alması gerekecektir³⁸². İç kaynaklardan yararlanılarak yapılan sermaye artırımında, kural olarak şirket içi dengelerde herhangi bir değişiklik olmaması nedeniyle, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilmediğinden bahisle, özel kurulun bu konuda karar almasına gerek olmadığını düşünülebilir³⁸³. Ancak iç kaynaklı yapılan sermaye artırımı sonunda ihdas edilen payların dağıtımı, her ne kadar sermaye payları oranında yapılacak ise de oy hakkında imtiyazlı payların bulunması durumunda ve yeni çıkarılan payların oy hakkında imtiyazlı olmaması halinde, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilmesi söz konusu olabilecektir. Bu durumda özel kurulun, genel kurul tarafından

³⁷⁹ Bu konudaki tartışmalar için bkz. **Akad**, s. 42 vd. ; **Bilgeç**, s. 244 vd. ; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 162; **Oruç**, s. 182; **Teoman, Ömer**: “ Kayıtlı Sermaye Sistemini Kabul Eden Anonim Ortaklıklarda Ayrıcalıklı Pay Sahiplerinin Tavan Tutarının Yükseltilmesini Veya Çıkarılmış Sermayenin Artırılmasını Onaylamalarının Zorunlu Olup Olmadığı Sorunu” , Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim C. II, İstanbul 2001, s. 388.

³⁸⁰ Önceki Kanun döneminde sermaye artırımı halinde, ihlal şartı aranmaksızın bütün imtiyazlı pay sahiplerinin, genel kurul kararını onaylaması yönünde bkz. **Kirtil, Neşe**: “ İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurul Toplantısının Yapılması” , DEÜHFD c. 7 Sa. 1, s. 80; **Nomer Ertan, Füsün**: “ İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler-” , BAUHF 2014 C. 9 Sa.117-118, İstanbul 2014, s. 135; **Tekinalp**, s. 121.

³⁸¹ **Akad**, s. 43; **Bilgeç**, s. 245; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 353; **Moroğlu, Erdoğan**: Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, İstanbul 2018, s. 83; **Oruç**, s. 183.

³⁸² **Akad**, s. 43; **Bilgeç**, s. 246; **Moroğlu**, Sermaye Artırımı, s. 83 vd.; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 210.

³⁸³ Moroğlu, iç kaynaktan yapılan sermaye artırımında, imtiyazlı olsun veya olmasın, pay sahiplerinin haklarının nadiren zedelenebileceğini ve uygulamada da tereddütlerin meydana gelmemesi bununla birlikte hukuk güvenliğinin sağlanması amacıyla olması gereken hukuk açısından, TTK m. 454 hükmünün iç kaynaklardan yapılan sermaye artırımında uygulanmaması şeklinde bir kanun hükmünün yer almasının yerinde olacağını ifade etmiştir. Bkz. **Moroğlu**, Sermaye Artırımı, s. 246 vd.

alınan bu kararı da onaması gerekmektedir³⁸⁴. Yine kanaatimizce limited şirkette TTK m. 618 hükmü gereği oy hakkında imtiyazın öngörülmesi durumunda, %10'luk itibari değer sınırının da korunması gerekir. Aksi halde oy hakkında imtiyazın uygulanmasının mümkün olmaması nedeniyle, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilmesinden ötürü, özel kurulun onama kararına ihtiyaç duyulmasından bahsedilebilir. Esas sermaye artırımında olduğu gibi esas sermayenin azaltılması kararı da genel kurul tarafından alınacak olan sözleşme değişikliği kararı ile mümkündür³⁸⁵. Sermayenin azaltılması halinde, imtiyazlı pay sahiplerinin hakları ihlal ediliyor ise, sermaye artırımında olduğu gibi özel kurulun genel kurulun bu kararına dair onama kararı vermesi gerekmektedir³⁸⁶. Sermayenin azaltılması halinde, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilmesine örnek olarak; sermayenin bazı payların yok edilmesi suretiyle azaltılması halinde yok edilen payların imtiyazlı pay olması durumu gösterilebilir³⁸⁷. Yine sermaye paylarının itibari değerlerinin eşit oranda azaltılarak sermayenin indirilmesi halinde, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilmemesi nedeniyle, genel kurulca alınan bu kararın özel kurulca onanması gerekmemektedir³⁸⁸.

2. İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Onayına İhtiyaç Duyulan Bir Genel Kurul Kararının Mevcut Olması

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun, genel kurul tarafından alınan her karar sonrasında toplanması mümkün değildir. Bu cümleden olarak, özel kurulun genel kurul tarafından alınan kararların sonucu olarak toplanabilmesi için, birtakım şartların o kararlar ile ilgili olarak oluşması gerektiği belirtilmelidir³⁸⁹. Birtakım şartlar ise sözleşme değişikliği ile yönetim kuruluna sermaye artırılması konusunda yetki verilmesi kararı ile yönetim kurulunun sermayeyi arttırması konusundaki kararlarının, imtiyazlı pay

³⁸⁴ Bkz. **Akad**, s. 43; **Bilgeç**, s. 246.

³⁸⁵ **Bilgeç**, s. 247; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 466; **Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp)**, s. 548 vd.; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 238.

³⁸⁶ **Bilgeç**, s. 247; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 468; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 241.

³⁸⁷ **Bilgeç**, s. 247; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 167 vd.

³⁸⁸ Aynı şekilde bkz. **Akad**, s. 44; **Bilgeç**, s. 247.

³⁸⁹ **Akad**, s. 31; **Bilgeç**, s. 241; **Teoman, Ömer**: “Ticaret Hukukunda Güncel Sorunlar V Yönetim Kuruluna Aday Gösterme Ayrıcalığına Sahip Bir Grubun Yapacağı Özel Toplantıda Uygulanacak Yetersayılar”, Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim Cilt II, İstanbul 2001, s. 398 vd.

sahiplerinin haklarını ihlal etmesi durumlarının bir arada bulunmasıdır³⁹⁰ (TTK m. 454). Limited şirketler için kayıtlı sermaye sisteminin uygulanamayacak olması nedeniyle, sadece imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden şirket sözleşmesi değişikliklerinde, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplanabilecektir.

Yukarıda bahsedilen kararların haricinde alınana genel kurul kararlarının da imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal etmesi söz konusu olabilmektedir. Ancak bu durumda, imtiyazlı pay sahiplerinin TTK m. 454 korumasından yararlanmaları mümkün olmayacaktır. Hakları ihlal edilen imtiyazlı pay sahipleri TTK m. 445 vd. hükümleri gereği açacakları genel kurul kararlarının iptali davaları ile ihlal edilen haklarının korunmasını sağlayabileceklerdir³⁹¹.

TTK m. 616/1-a gereği şirket sözleşmesinin değiştirilmesi genel kurulun devredilemez yetkilerindedir. Şirket sözleşmesinde yer alan hükümlerin kaldırılması, yer alan hükümlerin değiştirilerek ve yahut tamamen farklı hükümlere sözleşmede yer verilmesi sözleşme değişikliği olarak kabul edilecektir³⁹². Kanun koyucu imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlaline sebep olan esas sözleşme değişikliğine ait genel kurul kararlarının, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun onayına ihtiyaç duyduğunu hüküm altına almıştır (TTK m. 454/1). Kanun koyucu her esas sözleşme değişikliği kararını değil, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden sözleşme değişikliklerinin, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun kararına ihtiyaç duyduğunu ifade etmiştir^{393, 394}.

³⁹⁰ Krş. bkz. **Dural, H. Ali**: “İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu (TTK m. 454)”, GSÜHFD 2013 (2), İstanbul 2015, s. 140 vd.

³⁹¹ Aynı şekilde bkz. **Oruç**, s. 185 Oruç hatta her imtiyazlı pay sahibinin TTK m. 454 hükmündeki korumadan yararlanamayacağını, hakkı ihlal edilen imtiyazlı pay sahibinin bu koruma kapsamında olduğunu, hakkı ihlal edilmemiş olan pay sahibinin ise TTK m. 445 hükmündeki genel koruma yollarına başvurma hakkının bulunduğunu belirtmiştir. **Uysal**, s. 193

³⁹² **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, s. 200; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 183.

³⁹³ **Akad**, s. 38; **Bilgeç**, s. 243; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 446; **Oruç**, s.179; **Şener**, s. 558, **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 196; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 571; **Uysal**, s. 150; **Üçışık/ Çelik**, s. 280.

³⁹⁴ Anonim şirketlerde uygulama alanı bulan kayıtlı sermaye sistemi de imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplanmasına neden olabilmektedir. İmtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilmesi durumunda, özel kurul tarafından onaylanması gereken bir diğer genel kurul kararı ise yönetim kuruluna sermaye artırımı konusunda yetki veren genel kurul kararı veya yönetim kurulunun sermaye tavanı dahilinde yaptığı sermaye artırımı kararıdır (TTK m. 454). Yukarıda da değinildiği üzere kayıtlı sermaye sisteminin, limited şirket bünyesinde uygulama alanı bulamayacak olması nedeniyle, bu sistem, sadece

C. Özel Kurulun Toplanması ve Karar Alması

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplanması gereken bir kararın genel kurul tarafından alınması halinde, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplanması gündeme gelecektir. İlk olarak özel kurulun toplanması bahsi ele alınacak olup daha sonra ise, toplanan özel kurulun karar almasından bahsedilecektir.

1. Özel Kurulu Toplantıya Çağrıya Yetkili Kişiler ve Özel Kurulun Toplanması

İlk olarak kurulun toplanması bahsinde üzerinde durulması gereken kurulun kim veya kimler tarafından toplanmasının sağlanması gerektiğidir.

TTK m. 454 hükmü özel kurulun kimler tarafından toplantıya çağrılabilceğini belirtmiştir. Kanun hükmüne göre yönetim kurulu ve imtiyazlı pay sahipleri, özel kurulun toplanmasını sağlayabileceklerdir.

a. Müdür/ Müdürler Kurulu

TTK m. 454/2 hükmü özel kurulun toplantıya çağrılması konusunda bir öncelik belirleyerek, müdürlerin(kıyasen), özel kurulun toplantıya çağrılması hususunda öncelik hakkına sahip olduğunu düzenlemiştir. Kanun koyucu madde metninde *‘Yönetim kurulu, en geç genel kuru kararının ilan edildiği tarihten itibaren bir ay içinde özel kurulun toplantıya çağırır. Aksi halde, her imtiyazlı pay sahibi yönetim kurulunun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere, onbeş gün içinde, bu kurulun toplantıya çağrılmasını şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden*

anonim şirketlerde, özel kurulun toplanmasına neden olabilecektir. Bu konu hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **Akad**, s. 38 vd.; **Bahtiyar, Mehmet**: “ Anonim Ortaklıkta Ayrıcalıklı Pay Sahiplerinin Onay Yetkisi ve Kayıtlı Sermaye Sistemi”, Makaleler I, İstanbul 2008, s. 171 vd.; **Bilgeç**, s. 247 vd.; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 353 vd.; **Moroğlu**, Sermaye Artırımı, s. 340 vd.; **Nomer Ertan**, Özel Kurul, s. 133 vd.; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1761 vd.; **Şener**, s. 573 vd.; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, s. 245 vd.; **Teoman**, Kayıtlı Sermaye, s. 387 vd.

isteyebilir.’ diyerek müdürlerin, özel kurulun toplantıya çağırılması noktasında öncelikli olduğunu açıkça ifade etmiştir³⁹⁵.

Müdürlerin, özel kurulu toplantıya çağırma konusunda ilk yetkili olması; aynı zamanda imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilip edilmediği konusunda, değerlendirme yapma yetkisinin, müdürlerde olduğu şeklinde de yorumlanabilir³⁹⁶.

Müdürlerin, özel kurulu toplantıya çağırma yetkisi aynı zamanda müdürler açısından bir yükümlülük de teşkil etmektedir³⁹⁷. Müdürlerin bu görevini yerine getirmemesi halinde, müdürlerin sorumluluğuna (TTK m. 644 yollaması ile TTK m. 533 hükümleri) dair hükümlere başvurularak, meydana gelen zararların tazmini sağlanabilecektir³⁹⁸.

Müdürlerin, özel kurulu toplantıya çağırması için, sürenin başlangıcı konusunda, Kanun metninden kaynaklanan yorum farklılıkları olduğunu da ifade etmek gerekmektedir. Kanun koyucu “*Yönetim kurulu, en geç genel kurul kararının ilan edildiği tarihten itibaren bir ay içinde özel kurulu toplantıya çağırır.*” hükmü ile sürenin başlangıcı olarak genel kurulca alınan kararın ilanını kabul etmiştir. Ancak TSY m. 71/3 hükmü gereği imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden, esas sözleşme değişikliğine ilişkin genel kurul kararları, özel kurul tarafından onaylanmadıkça tescil

³⁹⁵ Akad, s. 54; Bilgeç, s. 266; Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 479; İmregün, Oğuz: “Anonim Ortaklıklarda Özel Kategori Paylar” , Prof. Dr. Turgut Kalpsüz’e Armağan, Ankara 2003, s. 189; Oruç, s. 189; Pulaşlı, Şirketler, s. 1326; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 197; Uysal, s. 203.

³⁹⁶ Akad, ihlal konusunda hem yönetim kurulunun hem de özel kurulun değerlendirme yapma yetkisine sahip olduğunu belirtmiştir. Akad, s. 33. Kendigelen’in, özel kurulun ihlalin söz konusu olması halinde toplanacak olmasını belirtmesi nedeniyle, dolaylı da olsa ihlal konusunda değerlendirme yapma yetkisinin, yönetim kurulunda olduğu sonucu çıkarılabilir. Kendigelen, İlk Tespitler, s. 357. Nomer Ertan, ihlal değerlendirmesinin İPSÖK tarafından yapılamayacağını, özel kurulun haklarının ihlali durumunda toplandığını ve aksi bir durumda özel kurulun toplanmayacağını belirtmiştir. Yazarın bu ifadesinden imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edilip edilmediği konusunda değerlendirmenin yönetim kurulu tarafından yapılacağı sonucuna varılabilir. Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 139; Tekinalp, s. 123; Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar I, s. 573; Aksi yönde görüş için bkz Dural, s. 143 vd. Yazar ihlal konusunda değerlendirmenin İPSÖK tarafından yapılması gerektiğini kabul etmektedir.

³⁹⁷ Bilgeç, s. 266; Dural, s. 147; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 142; Kendigelen, İlk Tespitler, s. 354; Şener, s. 560; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 197.

³⁹⁸ Bilgeç, s. 266; Dural, s. 147; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 142; Şener, s. 560; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 198.

edilmez. Bu sebepten ortada tescili mümkün bir genel kurul kararı bulunmadığından, ilan edilebilecek bir genel kurul kararı da söz konusu değildir³⁹⁹.

Doktrinde, özel kurul tarafından onaylanmayan genel kurul kararının tescilinin söz konusu olmaması sebebiyle, bir aylık sürenin genel kurul tarafından alınan kararın ilanı tarihi itibari ile değil, genel kurul toplantı ilanı ile başlaması gerektiği yönünde görüşler ileri sürülmüştür⁴⁰⁰.

Tekinalp ise, Kanun metninin açık bir şekilde '*genel kurul kararının ilanı*' ibaresini kullandığını ve bu ifadenin genel kurul çağrı ilanı şeklinde anlaşılmasının mümkün olmadığını, genel kurul kararının tescili ile kararın kesinleştiğini ve uygulanması gibi bir durumun ise özel kurulca karar alınmasına kadar söz konusu olmadığını, pay sahiplerinin, genel kurul kararına karşı iptal ve hükümsüzlük davalarını açma imkanları olduğunu belirtmiştir⁴⁰¹.

Doktrinde ifade edilen diğer bir görüş ise, 1 aylık sürenin başlangıcının, genel kurul tarafından, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden kararın alındığı tarih olması gerektiğidir⁴⁰².

Dural ise, '*ilan*' kelimesi ile anlaşılması gerekenin, Kanun'un m. 1524 hükmünün 6335 Sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki halinde yer alan ve her sermaye şirketinin internet sitesi kurmasını düzenleyen ve m.1524/1-a hükmü ile şirket tarafından yapılacak olan ilanlar ile yine m. 1524/1-e hükmünde yer alan ve sözleşme değişikliklerinin ilanını düzenleyen kural olduğunu belirttikten sonra; değiştirilen metin

³⁹⁹ Dural, s. 147; Şener, s. 560; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 197.

⁴⁰⁰ Kendigelen, İlk Tespitler, s. 354; Şener, s. 560 Ancak yazar BTY m. 7/1-c hükmündeki gibi kararın alındığı tarihten itibaren 1 ay olacak şekilde yorumlanması gerektiğini de ifade etmiştir.

⁴⁰¹ Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar, s 644 vd.

⁴⁰² Oruç, s. 189; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 197. Kanun ifadesinde yapılan hatanın farkına varılmış olunmalı ki bu hata "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik" ile düzeltilmeye çalışılmıştır. BTY m. 7/1-c hükmü imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden esas sözleşme değişikliğine karar verilmesi halinde, kararın alınması tarihinden en geç 1 ay içerisinde toplantıya çağırılması gerektiğini düzenlemiştir. Anılan düzenleme her ne kadar amaca uygun olsa da, Yönetmeliğin, Kanun hükmünden farklı bir kural ihdas etmesi de normlar hiyerarşisi anlamında sorun meydana getirmektedir Hükmün normlar hiyerarşisine aykırılığına dair bkz. Akad, s. 55. Nomer Ertan, Yönetmelik hükmünün Kanun hükmüne aykırı olduğu gerçeğinin bir an için göz ardı edilmesi halinde Yönetmelik ile getirilen hükmün en uygun çözüm olduğunu ifade etmiştir. Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 137; Uysal, s. 205.

sebebiyle bağımsız denetime tabi olan şirketlerin internet sitesi kurmalarının zorunlu olması nedeniyle, bağımsız denetime tabi şirketler açısından ise sürenin internet sitelerinde yapacakları ilandan itibaren başlaması gerektiğini, bağımsız denetime tabi olmayan şirketler açısından ise kanun boşluğunun olması nedeniyle TMK m.1 hükmü ile bu boşluğun yargı kararları ile doldurulması gerektiğini ifade etmiştir⁴⁰³.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında; kanaatimizce sürenin başlangıcı olarak genel kurul kararının alındığı tarih esas alınmalıdır. Ancak Kanun madde metninde yapılacak olan ve sürenin başlangıcı olarak kararın alınmasını gösterecek olan bir kanun değişikliği, en doğru çözüm yolu olacaktır.

b. İmtiyazlı Pay Sahipleri

Özel kurulun toplanması için çağrı hakkı bulunan diğer bir grup ise imtiyazlı pay sahipleridir. TTK m. 454/2 hükmünde ifade edildiği gibi “ *Aksi halde, her imtiyazlı pay sahibi yönetim kurulunun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere, onbeş gün içinde, bu kurulun toplantıya çağrılmasını şirketin merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden isteyebilir.*” Yukarıda da bahsedildiği üzere, imtiyazlı pay sahipleri bu haklarını ancak müdürlerin özel kurulun toplanması için çağrının yapılmaması halinde kullanabilecektir⁴⁰⁴. İmtiyazlı pay sahipleri, müdürlerin sahip olduğu yetkinin aksine, özel kurulu doğrudan toplantıya çağırma yetkisine sahip değildir. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulun toplantıya çağrılmasını talep hakkına sahiplerdir ve müdürlerin çağrı için sahip olduğu sürenin⁴⁰⁵ sona ermesinden itibaren 15 gün içerisinde, mahkemeden talep ederek, özel kurulun toplanmasını isteyebileceklerdir⁴⁰⁶.

⁴⁰³ Dural, s. 149.

⁴⁰⁴ Bilgeç, s. 271; İmregün, Özel Kategori Paylar, s. 189; Çamoğlu (Poroy/ Tekinalp), Ortaklıklar, s. 535; Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 136; Şener, s. 560; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 198; Tekinalp, s. 123.

⁴⁰⁵ Kendigelen ve Nomer Ertan, hem bir aylık hem de onbeş günlük sürelerin düzen hükmü olduğunu ifade etmektedir. Kendigelen, İlk Tespitler, s. 354; Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 138. Bu sürelerin hak düşürücü süre olduğu yönünde bkz. Akad, s. 62. 15 günlük sürenin hak düşürücü süre olduğu yönünde bkz. Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar I, s. 573.

⁴⁰⁶ Bilgili/ Demirkapı, s. 448; Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 136; Şener, s. 561; Uysal, s. 206. Pulaşlı, yönetim kurulunun özel kurulu toplantıya çağırması için sahip olduğu 1 aylık süre bitmeden, imtiyazlı pay sahiplerince mahkemeye başvurulması halinde, mahkemenin sürenin bitmemesi nedeniyle bu talebi derhal reddetmesi gerektiğini belirtmiştir. Pulaşlı, Şirketler, s. 1326;

Mahkemenin, imtiyazlı pay sahiplerinin talebini kabul etmesi halinde; özel kurulun toplanması için kayyım tayini yoluna gitmesi yahut her bir imtiyazlı pay sahibine özel kurulun toplanmasını sağlama konusunda yetki vermesi hususlarında farklı düşünceler dile getirilmiştir.

Kanun lafzının, özel kurulun toplantıya mahkeme tarafından çağrılacağı şeklinde yorumlanmaya müsait olması nedeniyle, ilgili hükmün '*toplantıya çağrılmasına izin verilmesini isteyebilir*' şeklinde değiştirilmesi gerektiği belirtilmiştir⁴⁰⁷.

Bilgili/ Demirkapı, özel kurulun toplantıya çağrılmasının imtiyazlı pay sahibi tarafından yapılmasının doğru bir uygulama olacağını kabul etmektedir⁴⁰⁸.

Şener, TTK m. 412 hükmünün kıyasen uygulanması suretiyle, kayyım tayini ile özel kurulun toplanmasının sağlanmasının daha doğru ve pratik olduğunu ifade etmiştir⁴⁰⁹.

Kanaatimizce, mahkemenin, özel kurulun toplanmasını talep eden imtiyazlı pay sahiplerine, bu konuda yetki vermesi, uygun bir çözüm olarak düşünülebilir; ancak Dural'ın da belirttiği gibi Kanun metninde yapılacak bir değişiklik ile bu sorunun çözülmesi yolu daha doğru olacaktır.

Mahkemenin, talep konusunda inceleme yaparken; işin esasına girmeden, sözleşme değişikliği olup olmadığının, talepte bulunanın imtiyazlı pay sahibi olup olmadığının ve sürelerin incelenerek, karar verilmesi gerektiği ifade edilmiştir⁴¹⁰.

c. Özel Kurul Toplantı Çağrı Usulü

6102 sayılı TTK, imtiyazlı pay sahiplerinin toplantı çağrı usulü konusunda herhangi bir hüküm ihdas etmemiştir. Bu sebepten olarak, genel kurul toplantı çağrı ilanına yönelik TTK m. 414 hükmünün kıyasen özel kurulun toplanması için de

⁴⁰⁷ Dural, s. 150.

⁴⁰⁸ Bilgili/ Demirkapı, s. 448. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, yapılan bu eleştirilerin sonucu olarak BTY m. 9/7 hükmü ile mahkeme tarafından yetkilendirilen imtiyazlı pay sahiplerinin, özel kurulun toplanması için çağrı yetkisine sahip olduklarını düzenlemiştir.

⁴⁰⁹ Şener, s. 561; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 198.

⁴¹⁰ Akad, s. 60; Dural, s. 151.

uygulanabileceği görüşü ileri sürülmüştür⁴¹¹. Limited şirket açısından ise, yukarıda genel kurulun toplantıya çağrılması bahsinde değinildiği üzere; çağrı ilanı on beş gün önceden yapılmalıdır (TTK m. 617/2). TTK m. 414 hükmü, çağrı ilan süresi hariç olarak, TTK m. 617/2 hükmündeki on beş günlük sürenin uygulanacak olması nedeniyle, kıyasen özel kurulun toplantıları için de uygulanmalıdır.

TTK m. 414 hükmü ile çağrı ilanının şirketin internet sitesi ile Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanması, çağrı ilanının toplantıdan en az on beş gün önce yapılması (TTK m. 617/2), pay defterine kayıtlı olan pay sahipleri ile pay sahibi olduğunu ve adresini şirkete bildiren pay sahiplerinin adresine, iadeli taahhütlü mektup ile toplantı ilanının ve gündemin gönderilmesi gerektiği kural altına alınmıştır.

Bu sebepten ötürü kanaatimizce de, genel kurul çağrı ilanına yönelik olan hükümlerin, özel kurul toplantısına da uygulanacak olması nedeniyle; bahsedilen prosedürün, özel kurul toplantısı bakımından da yerine getirilmesi gerekmektedir.

Yine genel kurulun çağrısız toplanabilmesine ve karar alabilmesine dair TTK m. 416 hükmünün, özel kurulun toplantılarına da uygulanabileceği ve TTK m. 414 hükmündeki usul uygulanmadan toplanıp karar alınabileceği kabul edilmiştir⁴¹².

d. Özel Kurulun Toplantı Yetersayısı

TTK m. 454/3 “*Özel kurul imtiyazlı payları temsil eden sermayenin yüzde altmışının çoğunluğuyla toplanır....*” hükmü ile toplantı yetersayısına dair bir düzenleme yapmakla birlikte bu hükmün bazı sorunları da beraberinde getirdiğini söylemek mümkündür. Dural ve Şener tarafından da ifade edildiği üzere hükmün kaleme alınış şekli toplantı yetersayısının, imtiyazlı payların yüzde altmışının çoğunluğu olan yüzde 31 nisabı ile toplanmasının yeterli olabileceği şeklinde yorum yapılmasına müsaittir⁴¹³..

⁴¹¹ Akad, s. 60; Bilgili/ Demirkapı, s. 447; İmregün, Özel Kategori Paylar, s. 189; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 143; Oruç, s. 190; Şener, s. 561; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 198.

⁴¹² Bilgeç, s. 273; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 143; Şener, s. 561; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 199; Uysal, s. 208.

⁴¹³ Aynı şekilde bkz. Biçer/ Hamacıoğlu, Yetersayılar, s. 96; Dural, s. 151; Şener, s. 562; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 199. BTY m. 22/13 “*İmtiyazlı payları temsil eden sermayenin en az yüzde*

Kanaatimizce, her ne kadar anonim şirket yetersayıları ile limited şirket yetersayıları arasında sistematik fark bulunsa da yukarıda da değinildiği gibi imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna dair hükümlerin kıyasen limited şirketlere de uygulanacak olması nedeniyle; limited şirketlerde özel kurul toplantısının yapılması halinde; toplantı yetersayısının, imtiyazlı pay sahiplerini temsil eden sermayenin, en az yüzde altmışını oluşturacak şekilde kabul edilmesi gerekmektedir⁴¹⁴.

Yine TTK m. 454/5 hükmü çağrı ilanına rağmen özel kurulun toplanmaması halinde, genel kurul kararının onaylanmış sayılacağını düzenlemiştir.

Yukarıda bahsi edilen düzenlemeler de eleştiri konusu yapılmıştır. Kanun gerekçesinde m. 454/3 hükmünün amacının ağır toplantı nisabı ile şirketin korunması ve küçük bir çoğunlukla olumsuz karar alınmasının önüne geçilmesi olarak belirtilmiştir. Bu hüküm şirket ile imtiyazlı pay sahipleri arasındaki çıkarlar dengesinin şirket lehine olacak şekilde, ölçüsüz bir şekilde değiştirmesi nedeniyle eleştirilmiştir⁴¹⁵.

Yine özel kurulun toplanmaması halinde, genel kurul kararının onaylanmış sayılacağına dair hüküm de eleştiri konusu yapılmaktadır.

Kendigelen, bu hükmü bir gruba imtiyazlı pay ihdas edilmesinden sonra, korunması gerekenin imtiyazlı pay sahiplerinin olduğunu ve özel kurulun toplanmamasının ise kabul anlamına değil; red anlamına gelmesi gerektiğini belirtmiştir⁴¹⁶. Bilgili/ Demirkapı ise aynı hükmün, imtiyazlı pay sahiplerinin toplanmamasının, haklarının ihlal edilmediği kararının, zımnem alınmış sayılması olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir⁴¹⁷.

altmışına sahip pay sahiplerinin veya temsilcilerinin hazır bulunması şarttır.'' hükmü ile özel kurulun toplantı yetersayısı nisabı daha açık bir şekilde ifade edilmiştir. Şener, Kanun hükmünün BTY m. 22/13 hükmüne uygun şekilde yorumlanması gerektiğini belirtmiştir. Şener, s. 562; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 199. Biçer/ Hamamcıoğlu da BTY hükmünün daha doğru bir hüküm olmasına rağmen, ilgili hükmün Kanun metninde yer alması gerektiğini belirtmiştir. Biçer/ Hamamcıoğlu, Yetersayılar, s. 97.

⁴¹⁴ Benzer şekilde Şener, s. 562; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 199.

⁴¹⁵ Eleştiriler için bkz. Akad, s. 63; Oruç, s. 191.

⁴¹⁶ Kendigelen, İlk Tespitler, s. 355. Bilgili/ Demirkapı ise özel kurulca red kararı verilmesinin belirli nisaplara bağlanmış olduğunu belirtmiştir, bu sebepten ötürü dolaylı da olsa Kendigelen'in bu düşüncesine katılmadıkları sonucu çıkarılabilecektir. Bilgili/ Demirkapı, s. 450 dn. 1036.

⁴¹⁷ Bilgili/ Demirkapı, s. 450.

Oruç ise, yine aynı hüküm sebebiyle %55 oran ile toplanan özel kurulun, TTK m. 454/3-5 nedeniyle toplanmamış sayılması ve genel kurul kararının onaylanmış sayılacak olması nedeniyle, adaletsiz bir sonuca neden olduğunu ve toplantı nisabı konulmayarak; karar nisabı ile hükmün düzenlenmesi gerektiğini belirterek; anılan hükmü eleştirmiştir⁴¹⁸.

2. Özel Kurulun Karar Alması

Yukarıda ifade edildiği üzere imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, müdürler tarafından toplantıya çağırılacaktır. Müdürler tarafından çağrının gerçekleştirilmemesi durumunda ise, imtiyazlı pay sahipleri, mahkeme aracılığı ile özel kurulun toplanmasının sağlanması için yetkilendirilecek ve çağrı ilanı yetkilendirilen imtiyazlı pay sahipleri yapacakları çağrı ile özel kurulun toplanmasını sağlayacaklardır.

Özel kurulun toplantıda *temsil edilen payların çoğunluğu* ile karar alacağı TTK m. 454/3 hükmünde belirtilmiştir. Yine bu hükümde birtakım eleştirileri de haklı olarak beraberinde getirmiştir. Kendigelen ve Nomer Ertan, *payların çoğunluğu* ifadesinin hatalı olduğunu; payların çoğunluğunun her zaman sermaye çoğunluğu anlamına gelmeyeceğini ifade etmiştir⁴¹⁹. Akad ve Oruç'ta bu ifadenin hatalı olduğunu ve '*mevcut oyların çoğunluğu*' ifadesinin kullanılmasının yerinde olacağını belirtmiştir⁴²⁰.

Kanaatimizce, her ne kadar anonim şirket yetersayıları ile limited şirket yetersayıları arasında sistematik farkı bulunsa da yukarıda da değinildiği gibi imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna dair hükümlerin kıyasen limited şirketlere de uygulanacak olması nedeniyle; limited şirketlerde özel kurul toplantısının yapılması halinde; karar yetersayısının '*mevcut oyların çoğunluğu*' olarak düzenlenmesi isabetli olacaktır. TTK m. 620 hükmünde, genel kurul toplantısında olağan karar yetersayısı '*toplantıda temsil*

⁴¹⁸ Eleştiri için bkz. **Oruç**, s. 191.

⁴¹⁹ Kendigelen, haklı olarak toplantı yetersayısı olarak sermaye kıstasının kullanılıp, karar yetersayısı olarak ise sermaye çoğunluğunun aranmamasını uyumsuzluk olarak nitelmiştir. Kanaatimizce limited şirketler açısından oy hakkında imtiyazın öngörülmesi durumunda, oy hakkının esas sermaye payı sayısına göre belirlenecek olması nedeniyle; pay çoğunluğu her zaman sermaye çoğunluğu anlamına gelmeyecektir. Kendigelen de, aynı şekilde payların itibari değerlerinin eşit olmaması durumunda *payların çoğunluğu* ifadesinin yerinde olmadığını belirtmiştir. **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 355. Benzer şekilde bkz. **Nomer Ertan**, Özel Kurul, s. 138.

⁴²⁰ **Akad**, s. 66; **Oruç**, s. 191 dn. 65.

edilen oyların salt çoğunluğu' olarak belirlendiği için özel kurul toplantısı için de oyların çoğunluğunun, karar yetersayısı olarak aranması isabetli olacaktır.

Farklı imtiyazları ihtiva eden imtiyazlı payların sahiplerinin, özel kurul toplantısını birlikte mi yapacağı yoksa farklı imtiyazları içeren payların sahiplerini ayrı ayrı mı özel kurul toplantısını yapacağı hususunda da doktrinde görüş birliği yoktur. Bir ve doktrinde ağırlıklı olan görüşe göre her neviden imtiyazı içeren payların sahiplerinin ayrı ayrı özel kurul toplantısını gerçekleştireceğini⁴²¹, diğer bir görüş ise bütün imtiyazlı pay sahiplerinin, özel kurul toplantısını bir arada yapması gerektiğini dile getirmiştir⁴²².

Kanaatimizce, her bir imtiyazlı pay sahiplerinin, kendi imtiyazları ile ilgili olarak görüşmelerinin ve değerlendirme yapmalarının daha sağlıklı olması nedeniyle, her bir imtiyaz grubunun ayrı ayrı toplanarak karar alması gerekmektedir.

Özel kurulun alacağı kararlar konusunda da doktrinde görüş birliği söz konusu değildir. Bir görüşe göre özel kurulun alabileceği kararlar sadece genel kurul yahut yönetim kurulunun aldığı kararların onanması yahut onanmaması şeklinde olabileceken⁴²³; diğer bir görüşe göre ise özel kurulun, değişikliklerin haklarını ihlal edip etmediği hususunda karar almasının ardından onama yahut onamama şeklinde karar almasının mümkün olduğunu kabul etmektedir⁴²⁴.

Kanaatimizce de özel kurulun ilk olarak genel kurul yahut yönetim kurulu tarafından alınan kararların haklarını ihlal edip etmediği hususunda bir değerlendirme yapması ardından onama yahut onamama şeklinde sonuç karara varması mümkündür. Kanun m. 454/3 hükmü "*İmtiyazlı pay sahiplerinin haklarının ihlal edildiği sonucuna varılırsa karar gerekçeli bir tutanakla belirlenir*" diyerek özel kurulun hakların ihlali konusunda değerlendirme yapmasının söz konusu olduğunu belirtmiştir. Ayrıca yine olumsuz bir kararın söz konusu olması durumunda gerekçe gösterilmesinin zorunluluğu sebebiyle, hakların ihlali konusunda değerlendirme yapılması ister istemez gerekecektir.

⁴²¹ İlgili görüş için bkz. **Akad**, s. 65; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 447; **İmregün**, Özel Kategori Paylar, s. 190; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 166; **Kirtil**, İmtiyazlı Pay Sahipleri, s. 80; **Şener**, s. 559; **Tekinalp**, s. 122; **Yatağan Özkan**, s. 38.

⁴²² Görüş için bkz. **Bilgeç**, s. 283.

⁴²³ **Nomer Ertan**, Özel Kurul, s. 139; **Şener**, s. 562 dn. 296; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 199 dn 27.

⁴²⁴ **Bilgeç**, s. 284; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 449.

Yine Kanun m. 454/2 gereği yönetim kurulunun özel kurulu toplantıya çağırması halinde, imtiyazlı pay sahiplerinin, özel kurulu toplantıya çağırılmaları için mahkemeden talepte bulunmaları mümkün olacaktır. Bu durumda, imtiyazlı pay sahipleri, haklarının ihlal edilmesinde bahisle böyle bir talepte buldukları için, yine özel kurul gündeminde bu konuda bir değerlendirmenin yapılması kaçınılmaz olacaktır.

Özel kurulun yaptığı değerlendirme sonucunda onama yahut onamama kararı alacağını belirttiğinden sonra; haklarının ihlal edilmesi sonucunda verecekleri karar üzerine yapılması gereken usuli işlemler üzerinde durulması gerekmektedir.

TTK m. 454/3 hükmü ile yukarıda bahsi edilen karar sonucunda, imtiyazlı pay sahipleri, kararlarını tutanağa bağlarlar. Bu tutanağın yine on gün içerisinde yönetim kuruluna gönderilmesi gerekmekte olup, tutanakla birlikte görüşülen karar için olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahiplerinin imzaları ve gerekçeleri ile birlikte yönetim kurulunca açılması halinde, kararın iptali davası için ortak bir tebligat adresinin de belirtilmesi gerekmektedir. Kararın ardından tutanak ve tutanakla birlikte gönderilen bilgiler de, tescil edilmekle birlikte sicilde ayrıca ilan edilir.

Kanun koyucu Kanun gerekçesinde⁴²⁵, ihlal kararının gerekçesinin belirtilmesinin zorunlu tutulmasını, açılacak olan iptal davasında, mahkemeler tarafından yapılacak olan denetimin kolaylaştırılmasını sağlamak olarak belirtmiştir.

İlk olarak yapılması gereken usuli işlemlerden gerekçe hakkında bahsetmek gerekmektedir. Doktrinde de kabul edildiği ve tarafımızca da benimsendiği üzere gerekçenin sadece onamama kararı alınması halinde belirtilmesi gerekmektedir⁴²⁶. Nomer Ertan, genel kurul kararlarının iptali davaları bakımından bile genel kurul toplantılarında muhalif kalınmasının yeterli olduğunu, gerekçe gösterilmesi gibi bir zorunluluğun söz konusu olmadığını, özel kurul kararının iptali için, yargılama sürecinin sadece belirtilen gerekçe çerçevesinde mi yürütüleceğini belirterek, haklı olarak eleştirmiştir⁴²⁷.

⁴²⁵ TTK m. 454/3 gerekçesi.

⁴²⁶ Aynı şekilde bkz. **Akad**, s. 67; **Bilgeç**, s. 285; **Dural**, s. 153; **Nomer-Ertan**, Özel Kurul, s. 139.

⁴²⁷ **Nomer-Ertan**, Özel Kurul, s. 140.

Yine her ne kadar onama kararı alınması halinde gerekçeli bir tutanak düzenlenmesi gibi bir zorunluluğun söz konusu olmamasına rağmen, onama kararı hakkında da bir tutanağın tutulması gerektiği belirtilmiştir⁴²⁸.

Olumsuz olan özel kurul kararının yönetim kuruluna 10 günlük süre içerisinde gönderilmesi gerektiği yine hüküm altına alınmıştır. Kanaatimizce böyle bir hüküm ihdas edilmesinin amacı, yönetim kurulu tarafından açılması muhtemel iptal davasının sürüncemede bırakılmamasının sağlanmasıdır. Bilgeç, özel kurulun onama kararı vermesi halinde, yönetim kurulunun tutanak örneğini 10 gün beklemesi, bu sürenin sonunda ise kararın uygulanabileceğini belirtmiştir⁴²⁹.

Onamama kararı lehine oy veren imtiyazlı pay sahiplerinin isim ve en az nisabı oluşturacak şekilde imzalarının ve ortak bir tebligat adresinin tutanakla birlikte yönetim kuruluna gönderilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu düzenlemenin ise, açılacak muhtemel bir iptal davasında husumetin kim yahut kimlere yönlendirileceği sorunu ile tebligat sorununa çözüm olarak getirildiği belirtilmiştir⁴³⁰. Kendigelen ise, ortak adres belirtilmesinin, usul hukuku sorunlarını tümünden çözemeyeceğini ifade etmiştir⁴³¹.

Son olarak tutanağın, olumsuz oy kullanan imtiyazlı pay sahiplerinin isim ve adreslerini içeren belgelerin tescil ve ilanının sicil gazetesinde yayımlanması hüküm altına alınmıştır⁴³².

Üzerinde durulması gereken bir diğer husus ise Kanun koyucunun TTK m. 454/3 son hükmünde belirttiği üzere “ *Bu hükümdeki şartlara uyulmadığı takdirde özel kurul kararı alınmamış sayılır*” kuralıdır. ‘*Karar alınmamış sayılır*’ ifadesinden ne anlaşılması gerektiği doktrinde de tartışılmıştır.

⁴²⁸ Nomer-Ertan, Özel Kurul, s. 140; Tekinalp, s. 124; Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar, s. 646.

⁴²⁹ Bkz. Bilgeç, s. 286. Akad ise özel kurulun tesellümü belgelendirmesi gerektiğini ifade etmiştir Akad, s. 67.

⁴³⁰ Dural, s. 154. Nomer Ertan, olumsuz oy kullanan her bir imtiyazlı pay sahibinin adresinin uyuşmasını beklemenin kolay olmayacağını, bunun yerine imtiyazlı pay sahiplerinin adreslerini tutanağa yazmalarının ve yargılama süreci için bu adreslerin esas alınmasının, daha pratik ve isabetli bir çözüm olduğunu belirtmiştir. Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 140.

⁴³¹ Kendigelen, İlk Tespitler, s. 357.

⁴³² Kendigelen, tutanak dışındaki belgelerin tescil ve ilan edilmesi nedeninin anlaşılmasının mümkün olmadığını ifade etmiştir Kendigelen, İlk Tespitler, s. 356.

Kendigelen, Nomer Ertan ve Bilgeç, bu ifadeden genel kurul kararının onaylanması sonucu olarak anlaşılması, aksine özel kurulun, yerine getirmesi gereken toplantı ve karar alma sürecin tekrardan işletilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir⁴³³.

Bilgili/ Demirkapı ise yapılması gereken usuli işlemlerin yapılmamasının kararın red edildiği anlamına gelmediğini, sözleşme değişikliğinin red edilmemiş sayılması gerektiğini ifade etmiştir⁴³⁴.

Dural ise, Kanun koyucunun yerine getirilmesini emrettiği hükümlerin, özel kurul toplantısı için kurucu unsurlar olduğunu ve bu sebepten ötürü de bu hükümlerin yerine getirilmemesi durumunda kurucu unsurların bulunmaması nedeniyle yokluk halinin söz konusu olduğunu ve alınmış bir karardan dahi bahsedilemeyeceğini kabul etmiştir⁴³⁵.

Akad, Kanun hükmünde yerine getirilmesi gereken şartları ikiye ayırarak incelemiş, toplantı ve karar yetersayıları yönünden olan aykırılığın; bu yetersayıların kurulun irade beyanının oluşmasını sağlaması sebebiyle, bu eksikliğin kurucu unsurlarda meydana gelen eksikli olduğunu kabul ederek, aykırılığın sonucunun yokluk olduğunu; Kanun maddesinde geçen diğer şekle aykırılıkların özel kurul kararı için kurucu unsur teşkil etmediğini, kamu düzenine yönelik olan bu hükümlere aykırı kararların ise butlan yaptırımına tabi olduğunu belirtmiştir⁴³⁶.

Pulaşlı, Şener, Tekinalp ve Oruç, ise Kanun metninde gerekli olan şartların yerine getirilmemesi halinde, genel kurul kararının onaylanmış sayılarak uygulanması gerektiğini kabul etmişlerdir⁴³⁷.

⁴³³ Bilgeç, s. 286; Kendigelen, İlk Tespitler, s. 356; Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 141.

⁴³⁴ Bilgili/ Demirkapı, s. 449.

⁴³⁵ Yazar Kanun koyucunun iradesinin genel kurul kararının sürüncemede bırakılmamasını sağlamak olduğunu ve bu sebeple şartların yerine getirilmemiş olması halinde genel kurul kararının onaylanmış sayılması gerektiğini kabul etmiştir. Dural, s. 154 vd.

⁴³⁶ Yazar, ayrıca sürenin halen varsa özel kurulun tekrardan toplantıya çağırılması gerektiğini de ifade etmiştir. Akad, s. 84.

⁴³⁷ Oruç, s. 192; Pulaşlı, Şirketler, s. 1330; Şener, s. 562; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 200; Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu), Ortaklıklar, s. 646.

Kanaatimizce, özel kurulun toplanamaması durumunda oluşacak olan durum, TTK m. 454/5 hükmü gereği, genel kurul kararının, onaylanmış sayılmasıdır⁴³⁸; karar yetersayısına ilişkin olan hükümler, özel kurulun irade beyanının oluşmasını sağlaması nedeniyle, bu yetersayıya aykırı olarak alınan kararlar, kurulun irade beyanının oluşmayacak olması nedeniyle, yok hükmündedir⁴³⁹. , TTK m. 454/3 hükmündeki şekil şartlarına aykırılık halinde ise, özel kurul toplantısının yeniden yapılması gerekmektedir⁴⁴⁰.

D. Özel Kurulun Toplanmasını Gerektirmeyen Haller

Önceki Kanun döneminde özel kurulun, en çok tartışılan noktalarından biri ise; imtiyazlı pay sahiplerinin, genel kurul toplantısına katılarak, haklarını ihlal eden genel kurul kararına olumlu oy vermeleri halinde, ayrıca bir özel kurul toplantısına gerek olup olmadığıydı.

Bir görüşe göre, genel kurulda alınan karar imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal ediyor ve imtiyazlı pay sahipleri de bu karara olumlu oy vermişlerse, ayrıca bir özel kurul toplantısı yapılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir⁴⁴¹.

Diğer bir görüşe göre ise, her ne kadar imtiyazlı pay sahipleri, genel kurul toplantısına katılma haklarını ihlal eden karar lehine oy kullanmış olsalar da, gene de ayrıca özel kurul toplantısı yapılması gerekmektedir⁴⁴².

Kanun koyucu bu tartışmaların önüne geçmek için TTK m. 454/4 ile imtiyazlı pay sahiplerinin yüzde altmışının katılımının sağlandığı ve katılan imtiyazlı pay sahiplerinin çoğunluğunun, haklarını ihlal eden karar lehine olumlu oy verdiği genel

⁴³⁸ Aynı şekilde **Bilgeç**, s. 285; **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 575.

⁴³⁹ Aynı şekilde bkz. **Akad.**, 83.

⁴⁴⁰ Benzer şekilde bkz. **Bilgeç**, s. 286; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 356; **Nomer Ertan**, Özel Kurul, s. 141.

⁴⁴¹ Yazar, genel kurulda imtiyazlı pay sahiplerinin de onayladığı bir karar için, özel kurulun tekrar toplanmasının çok katı ve şekilci bir yaklaşım olacağını, aynı zamanda ise özel kurul toplantısında onay vermemenin ise iyiniyetli olmayacağını ifade etmiştir. **İmregün**, Özel Kategori Paylar, s. 84.

⁴⁴² İlgili görüş için bkz. **Bahtiyar**, İmregün'ün aksine, söz konusu hükmün şekilci bir hüküm olmadığını; hükmün konuluş amacının da bu şekilde olduğunu; Kanun'un verdiği bir yetkinin, amacına aykırı bir şekilde yorumlanmaması gerektiğini belirtmiştir. **Bahtiyar**, Kayıtlı Sermaye, s. 173. **Kirtil**, İmtiyazlı Pay Sahipleri, s. 82; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 159; **Moroğlu**, Sermaye Artırımı, s. 85 dn. 123.

kurul aşamasının ardından, ayrıca imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplanmayacağını hüküm altına almıştır⁴⁴³.

Kanun koyucu her ne kadar önceki Kanun döneminde yer alan tartışmaların önüne geçmek istese de, bu hüküm yeni bir soruyu da beraberinde getirmiştir. İmtiyazlı pay sahiplerinin, TTK m. 454/3 hükmündeki nisaplarda, olumlu oy vermeleri halinde, ayrıca özel kurul toplanmayacak ise de; bu oranlarda olumsuz oy verilmesi halinde, özel kurul toplantısının, yapılmasına gerek olup olmadığı sorusu cevaplanmalıdır. Oruç, böyle bir durumda, ‘*Öncelikle ifade edelim ki, söz konusu karara olumlu oy verilmesi halinde başka bir prosedür, olumsuz oy verilmesi halinde başka bir prosedür uygulanması tutarsızlık olacaktır. Bununla birlikte, genel kurulda söz konusu karara olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahibinin, İPÖK’da esas sözleşme değişikliğine olumsuz oy vermesi doğaldır. Bu nedenle, tekrar bir İPÖK’nın toplanması zaman kaybindan başka bir anlam ifade etmeyecektir. Açıklamaya çalıştığımız bu nedenlerden dolayı, imtiyazlı pay sahiplerinin genel kurulda karara olumsuz oy kullanmaları halinde de, İPÖK’nın toplanmasına gerek olmadığı kanaatindeyiz*’ diyerek, imtiyazlı pay sahiplerinin böyle bir kararda da toplanmasının gerekli olmadığını ifade etmiştir⁴⁴⁴. .. Benzer bir uygulamanın, karara olumsuz oy verilmesi halinde de yapılması düşüncesinin, Kanun maddesinin sadece olumlu oy kullanılması halinde, özel kurulun toplanmasının gerekli olmadığını ihdas etmesi ve bu tarz bir yaklaşımın, özel kurulun uygulama alanını çok fazla daraltacak olması nedeniyle, kabulünün mümkün olmadığı ifade edilmelidir.

E. Özel Kurul Kararının Hukuki Etkisi

Hakları genel kurul tarafından zedelenen imtiyazlı pay sahiplerinin almış oldukları kararların hukuki niteliği konusunda doktrinde tartışmalar da yer almaktadır. Bu tartışmaların kaynağını ise Kanun’un hükmü oluşturmaktadır. TTK m. 454 hükmü ifadesinde, kurulun onayının gerektiği bir durumun bulunması halinde kurul kararı olmaksızın, genel kurul kararının uygulanmayacağı belirtilmiştir. 6762 Sayılı Kanun döneminde ise bu hüküm ‘infaz edilmez’ denerek açıklanmıştır. Belirsizliğin halen

⁴⁴³ Dural, s. 146; Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 141; Oruç, s. 194, Şener, Limited Ortaklıklar, s. 200; Tekinalp, s. 124.

⁴⁴⁴ Oruç, s. 194.

devam etmesinden dolayı, kararın hukuki etkisi konusunda tartışmalar da devam etmektedir.

Kurulun almış olduğu kararın, genel kurul kararının geçerlilik şartı olduğu yönünde düşünceler, doktrinde bazı yazarlar tarafından dile getirilmektedir⁴⁴⁵. Moroğlu, genel kurulca alınan kararın, özel kurulca karar alınana kadar, askıda hükümsüz olduğunu ve şirketin iç ilişkisinde sonuçlar doğuracağını ifade etmiştir⁴⁴⁶.

Kurul kararının, genel kurul kararı açısından geçerlilik şartı olduğunu ileri süren düşünceler olmakla birlikte, özel kurul kararının, genel kurul kararının infazına yönelik olduğunu benimseyen yazarlar da bulunmaktadır⁴⁴⁷. Yargıtay⁴⁴⁸ da vermiş olduğu kararlarında özel kurulun vereceği kararın, genel kurul tarafından alınmış bulunan kararın uygulanma şartı olduğunu kabul etmiştir. Kurul kararı, genel kurul kararının infazını sağlamasından ötürü, genel kurulca alınmış geçerli bir karar bulunmakla birlikte, bu kararın infazı özel kurulun bu konu hakkında karar almasına kadar durmuştur⁴⁴⁹.

Teoman⁴⁵⁰, Arslanlı⁴⁵¹ ve İmregün⁴⁵² de imtiyazlı pay sahipleri özel kurul tarafından alınacak olan kararın, yönetim kurulu tarafından alınan sermaye artırımı kararı ile genel kurul tarafından alınan ve imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden kararlar için infaz şartı olduğunu ve imtiyazlı pay sahiplerinin onayı bulunmadan bu kararların uygulanmayacağını kabul etmiştir.

⁴⁴⁵ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 447; **Çevik**, s. 286; **Moroğlu**, s. 40 vd.

⁴⁴⁶ **Moroğlu**, s. 40. Sermaye artırımı yönünden de aynı şekilde olduğuna dair bkz. **Moroğlu**, Sermaye Artırımı, s. 88 dn. 127.

⁴⁴⁷ **Bahtiyar**, Kayıtlı Sermaye, s. 174; **Bilgeç**, s. 291; **Dural**, s. 148; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 147; **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 353; **Kirtil**, İmtiyazlı Pay Sahipleri, s. 79; **Nomer Ertan**, Özel Kurul, s. 136; **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1330; **Şener**, s. 558; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 196; **Yatağan Özkan**, s. 38.

⁴⁴⁸ Yargıtay'da özel kurulun alacağı kararın, genel kurul kararının uygulanma şartı olduğunu kabul etmektedir. Y. 11. HD, 05.02.2002, E. 2001/ 8973 K. 2002/ 893 Yargıtay, ilgili kararda alınan genel kurul kararının iptalinin değil, özel kurul tarafından onanmadıkça infazının yerine getirilmemesinin söz konusu olduğunu kabul etmiştir. Y. 11. HD, 21.06.2013, E. 2013/4301 K. 2013/13049. bkz. **Altaş**, s. 124 vd.

⁴⁴⁹ **Bilgeç**, s. 291; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 146, **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1331.

⁴⁵⁰ **Teoman**, Güncel Sorunlar V, s. 399; **Teoman**, Kayıtlı Sermaye, s. 394.

⁴⁵¹ **Arslanlı**, s. 66; **Arslanlı**, Pay Sahipliği, s. 263; **Arslanlı**, Limited, s. 116.

⁴⁵² **İmregün**, s. 348; **İmregün**, Kara Ticareti, s. 409; **İmregün**, Özel Kategori Paylar, s. 194.

Kanaatimizce de, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun kararları, genel kurul kararları için geçerlilik şartı olmayıp, bu kararların uygulanmasını sağlamaya yönelik kararlardır.

F. Özel Kurul Kararlarının Sakatlığı

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Özel kurul kararları için m. 454/7 hükmünde düzenlediği iptal davası, özel kurul kararları için kanun koyucunun ihdas etmiş bulunduğu tek yaptırım türüdür. Ancak iptal edilebilirlik yaptırımını dışında diğer yaptırım türlerinin de özel kurul kararları için uygulanabilir olduğu, doktrinde dile getirilmektedir⁴⁵³.

1. Yokluk

Yokluk, kanun koyucu tarafından ne genel kurul kararları için ne de özel kurul kararları için düzenlenmiştir. Yokluk yaptırımını, en temel şekilde, hukuki bir işlemin kurucu unsurlarının mevcut olmaması halinde gerçekleşecek olan durum şeklinde ifade edilmektedir⁴⁵⁴. Bu tanımdan hareketle özel kurul kararları için kurucu unsurların belirlenmesinden sonra bu unsurların bulunmamasının sonuçları üzerinde durulması gerekmektedir.

Özel kurul iradesini, belirlenen nisaplarla toplanmış ve yine sağlanması gereken nisaplarla alınmış kararlar neticesinde meydana gelmektedir⁴⁵⁵. Bu cümleden olarak, özel kurul, toplantı yetersayısı sağlanarak toplanan ve gerekli karar yetersayısının meydana gelmesi ile alınan kararlar ile iradesini ortaya koymaktadır. İşte özel kurulun iradesinin oluşmasını sağlayan nisaplara aykırı meydana gelen özel kurul kararları yok hükmünde olacaktır ve baştan itibaren hiçbir hukuki sonuç doğurmayacaktır⁴⁵⁶.

⁴⁵³ Bkz. Arslanlı, s. 81; Moroğlu, Sermaye Artırımı, s. 313; Nomer Ertan, Özel Kurul, s. 114.

⁴⁵⁴ Bilgeç, s. 297; Bilgili/ Demirkapı, s. 342; Oğuzman/ Barlas, s. 208; Pulaşlı, Hasan: “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi” , İÜHFMC. 71 Sa. 2, İstanbul 2013, s. 340; Uysal, s. 226.

⁴⁵⁵ Akad, s. 90; Uysal, s. 226 vd.

⁴⁵⁶ Akad, s. 90; Bilgeç, s. 297; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 148.

Yine çağrı ilanının gerekli şekilde yapılmamasının yaptırımını da farklı görüşlerin dile getirilmesine neden olmuştur. Bir görüşe göre çağrı ilanının yetkisiz kişiler tarafında yapılmasının veya çağrı ilanının yapılmamasının yaptırımının yokluk olduğu ifade edilmiştir⁴⁵⁷. Bir diğer görüşe göre ise çağrı ilanının gereği gibi yapılmamış olmasının yaptırımının ise, iptal edilebilirlik olduğunu belirtmişlerdir⁴⁵⁸.

Kanaatimizce de, yetkisiz kişilerce yapılan çağrı örneğinde olduğu gibi, genel kurulun kararının, kurucu unsurlarının, oluşmasına neden olan çağrının, meydana gelmemesine neden olan hukuka aykırılık hallerinde, yokluk hali meydana gelecektir.

Yok hükmünde olan bir kararın, iptali istenemeyeceği için böyle bir kararın olsa olsa tespitinin istenmesi söz konusu olacaktır; yine böyle bir kararın uygulanmasından dahi söz etmek mümkün değildir. Karar, yok hükmünde olduğu için herhangi bir uyuşmazlıkta hakim tarafından da re'sen dikkate alınması gerekmektedir⁴⁵⁹.

2. Butlan

Özel kurul kararlarının karşılaşılabileceği diğer bir yaptırım türü ise, butlan yaptırımıdır. Butlan yahut kesin hükümsüzlük (TBK m. 27) olarak da isimlendirilen bu yaptırım, hukuki bir işlemin kurucu unsurlarının bulunmasına rağmen, ahlaka, adaba aykırı olması, kanunun emredici hükümlerine aykırı olması yahut imkansız olması sebebiyle, geçerlilik şartlarında meydana gelen eksikliklerden ötürü, geçersiz olması olarak tanımlanabilir⁴⁶⁰.

⁴⁵⁷ Bkz. **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 213 vd. ; **Bilgili/ Demirkapı**, s. 343; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 148; **Moroğlu**, s. 111 vd. ; **Moroğlu**, Toplantı Davet, s. 169 vd. , 180; **Şener**, s. 531; **Pulaşlı**, Genel Kurul, s. 340.

⁴⁵⁸ Yazar imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun kararları için kurucu unsurların toplantı ve karar yetersayıları olması nedeniyle; bu iki unsurun bulunmaması halinin, kararların yokluğuna neden olacağını diğer eksikliklerin ise kararların yokluğuna sebebiyet vermeyeceğini belirtmiştir. **Akad**, s. 90. Tekinalp, çağrı ilanının gereği gibi yapılmaması durumunun da düzenlendiği, TTK m. 446/1-b hükmünün, kararların iptal sebebi olarak belirtilmesinden ötürü, bu eksikliğin, kararların iptal sebebi olacağını ifade etmiştir. **Tekinalp**, Emredici Hükümler, s. 16.

⁴⁵⁹ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 342 vd.; **Pulaşlı**, Genel Kurul, s. 340 vd. ; **Şener**, s. 531; **Uysal**, s. 226.

⁴⁶⁰ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 344; **Bilgeç**, s. 300; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 148; **Oğuzman/ Öz**, s. 209; **Şener**, s. 531.

Butlan, TTK m. 447 ‘*özellikle*’ ifadesi ile belirtilerek örnekleme yoluyla sayılmıştır. TTK m. 447 hükmü gereğince “ *özellikle a) pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilmez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran, b) bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran, c) anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan genel kurul kararları* ” batıldır.

Yukarıda bahsi edilen kararlar batıl kararlar olması nedeniyle baştan itibaren hüküm doğurmayacak, ilgili herkes tarafından herhangi bir süreye tabi olmaksızın ileri sürülebilecek, tespiti istenebilecek ve hakim tarafından da re’sen dikkate alınacaktır⁴⁶¹.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun, pay sahiplerinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilmez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran ya da bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran yahut anonim veya konumuz açısından limited şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararlar almaması; sadece haklarını ihlal eden genel kurul kararlarına yönelik onama veya onamama şeklinde karar alması nedeniyle, sadece batıl olan genel kurul kararlarının onanmasına yahut onanmamasına yönelik özel kurul kararlarının batıl olabileceği ifade edilmiştir⁴⁶².

3. İptal Edilebilirlik

Özel kurul kararlarının iptalinin mümkün olup olmadığı önceki Kanun döneminde sıkça tartışılan konulardan biri olmuştur.

İmregün, özel kurul tarafından alınacak olan kararlara karşı açılacak olan iptal davasını, kararların olumlu veya olumsuz olmasına göre iki şekilde değerlendirmiştir. Yazar, özel kurulun almış olduğu olumlu kararlara karşı dava ikamesinin mümkün olmadığını, sadece genel kurulda alınmış olan karara karşı iptal

⁴⁶¹ **Bilgili/ Demirkapı**, s. 344; **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 149; **Oğuzman/ Öz**, s. 211 vd. ; **Pulaşlı**, Genel Kurul, s. 345; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 610 vd.

⁴⁶² Bkz. **Akad**, s. 92; **Bilgeç**, s. 301.

davasının açılabilirliğini ve olumsuz kararına karşı da iptal davasının ikame edilemeyeceğini belirtmiştir⁴⁶³.

Kendigelen, imtiyazlı pay sahipleri özel kurul kararının, '*hakların ihlal edilmesi*' gerekçesi dışında, farklı nedenlerden dolayı da iptalinin söz konusu olabileceğini. Hatta özel kurulun sadece olumsuz kararlarına karşı değil aksine olumlu ancak usulüne uygun olmayan kararlarına karşı da söz konusu davanın açılmasına dair bir düzenlemenin ihtiyaç dahilinde olduğunu belirtmiştir⁴⁶⁴.

Moroğlu ise, özel kurul kararlarının iptalinin sadece '*hakların ihlali*' ile sınırlı tutulmasının doğru olmadığını; kararın iptalinin, diğer geçersizlik nedenleri ile de, dürüstlük kurallarına veya ahlaka aykırılık, mümkün olması gerektiğini; ayrıca özel kurul kararlarına karşı sadece onamama halinde iptal davasının açılıp onama kararı halinde bu davanın açılmamasını kanun boşluğu olarak nitelemiştir⁴⁶⁵.

Tekinalp, imtiyazlı pay sahipleri kurulunun, özel bir koruma mekanizması olarak ihdas edildiğini; buna rağmen imtiyazlı pay sahiplerinin TTK m. 445-446 uyarınca iptal davası, TTK m. 447 gereği butlan davası ve son olarak TTK m. 553 gereği sorumluluk davası açma haklarının bulunduğunu belirtmiştir⁴⁶⁶.

Son olarak Akad da, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu kararlarının, genel kurul kararlarından ayrı ve bağımsız kararlar olduklarını; TTK m. 454/7 hükmünde özel olarak düzenlenen iptal davasının, genel hükümler uyarınca açılacak olan iptal davasına engel olmayacağını ve özel kurulun olumsuz ve olumlu kararlarına karşı iptal davası açılabilirliğini kabul etmiştir⁴⁶⁷.

⁴⁶³ **İmregün**, s. 347 vd. ; **İmregün**, Özel Kategori Paylar, s. 195.

⁴⁶⁴ **Kendigelen**, İlk Tespitler, s. 357. Benzer şekilde Nomer Ertan da, olumlu kararlar hakkında dava açılıp açılmayacağını belirli olmamasının uygulamada sorunlara yol açacağını belirtmiştir. **Nomer Ertan**, Özel Kurul, s. 143. Tekinalp ise Kendigelen'in aksine, özel kurulun vermiş olduğu olumlu kararların aleyhine bir iptal davası ikamesinin mümkün olmadığını belirtmiştir. Krş. **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar, s. 646.

⁴⁶⁵ **Moroğlu**, s.215 vd; **Moroğlu**, Sermaye Artırımı, s. 315.

⁴⁶⁶ **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar, s. 646. Tekinalp, özel kurulun onama kararına karşı iptal davasının açılmasının mümkün olmadığını kabul etmiştir. Bkz. **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar I, s. 575.

⁴⁶⁷ Bkz. **Akad**, s. 105.

Kanaatimizce, özel kurul kararlarının genel kurul kararlarından bağımsız kararlar olmaları, kanun koyucunun TTK m. 454/7 hükmünde, şirket işleyişinin sürüncemede kalmaması adına, özel olarak düzenlediği, özel kurul kararlarının iptali davası, genel hüküm (TTK m. 445-446) ile açılabilecek olan iptal davasına engel teşkil etmemektedir ve ilgili hükümler dairesinde de, özel kurul kararlarının iptalinin istenmesi mümkündür⁴⁶⁸.

G. Özel Kurul Kararlarına Karşı İptal Davası

Genel kurul kararları açısından temel yaptırım türü olarak kabul edilen iptal edilebilirlik⁴⁶⁹, özel kurul kararları açısından ise TTK m. 454 hükmünde düzenlenen tek yaptırımdır. Özel kurul kararlarına karşı, genel hükümler uyarınca iptali davasının da ikame edilebileceğini yukarıda belirttikten sonra, TTK m. 454/7 hükmü gereği açılan iptal davasının, genel hükümler gereği açılan iptal davasından daha dar kapsamlı olduğu söylenebilecektir⁴⁷⁰.

1. Davanın Sebebi

TTK m. 454/7 gereğince açılacak olan iptal davasının nedeni Kanun'da açıkça belirtilmiştir. Hükme göre '*Genel kurulun söz konusu kararının pay sahiplerinin haklarının ihlal etmediği gerekçesi ile,*' iptal davasının açılabilmesi söz konusu olacaktır.

Kanun hükmünün ifadesinin birtakım tartışmaları da, beraberinde getirdiği söylenebilecektir.

Kendigelen, '*Belirtelim ki bu düzenlemenin arkasında, çözümü oldukça güç kavramsal bir çelişki yatmaktadır. Zira madde uyarınca özel kurul, sadece esas sözleşme değişikliğine dair genel kurul kararı haklarının ihlal ediyorsa toplanacak ve bu toplantı ardından ya genel kurul kararını onaylayacak veya onaylamama kararı verecektir. Bu nedenle, haklarının ihlal edilmediği bir olasılıkta imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplanması da gereksizdir. Ancak her nasılsa böyle bir toplantının*

⁴⁶⁸ Benzer şekilde özel kurul kararının iptalinin istenebileceğine dair bkz. **Bilgeç**, s. 311; **Uysal**, s. 224.

⁴⁶⁹ **Arslanlı**, Umumi Heyet, s. 264; **Bilgeç**, s. 296.

⁴⁷⁰ **Bilgeç**, s. 303; **Oruç**, s. 200; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 200.

ardından verilen olumsuz karara karşı açılacak iptal davasında yönetim kurulu, sadece hakların ihlal edilmediğini ispat ederek kararı iptal ettirebilecektir. Oysa haklar ihlal edilmemişse, zaten toplantıya gerek yoktur ve imtiyazlı pay sahipleri kurulu da esasen toplanmayacaktır. Buna karşılık haklar ihlal edilmişse, bu kez de maddede anılan gerekçeyle imtiyazlı pay sahiplerinin olumsuz kararının iptali mümkün değildir. Dolayısıyla ilgili fıkra bu haliyle uygulanma kabiliyetinden yoksundur.’ diyerek hükmün bu halinin hatalı olduğunu ve açıkladığı nedenlerden ötürü uygulanmasının söz konusu bulunmadığını açıklamıştır⁴⁷¹.

6762 sayılı Kanun döneminde de, özel kurul kararlarına karşı iptal davasının açılmasının mümkün olduğundan bahsedilmekteydi⁴⁷². Bu görüş, imtiyazlı pay sahiplerinin özel kurul toplantısı neticesinde, verecekleri olumsuz kararlarının, her hak gibi TMK m. 2’de düzenlenen, hakkın kötüye kullanılması yasağına tabi olduğunu ve alınacak olan kararın da, hakkın kötüye kullanılması teşkil etmesi halinde, iptal edilmesi gerektiğini belirtmiştir⁴⁷³.

Hakkın kötüye kullanılmasının belirlenmesinde ise; Moroğlu, ‘*Keza bir anasözleşme değişikliğine veya esas sermaye artırımına olumlu oy veya tenfiz kararı vermeleri halinde azınlığın ve imtiyazlı pay sahiplerinin herhangi bir kayıplarının sözkonusu olmayacağı veya uğrayacakları kayıplar ile ortaklığın ve diğer pay sahiplerinin kayıpları arasında çok açık ve ağır bir nisbetsizlik bulunması hallerinde de sermaye artırımını engelleyen azınlık ve imtiyazlı pay sahiplerinin oy ve karar haklarını kötüye kullanmış oldukları kabul edilmelidir*’ diyerek karara olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahiplerinin çıkarları ile şirketin ve diğer pay sahiplerinin çıkarları arasında aşırı bir uçurum bulunması halinde; imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını kötüye kullandıklarının kabul edilmesi gerektiğini belirtmiştir⁴⁷⁴.

⁴⁷¹ **Kendigelen**, İlk Tesitler, s. 357.

⁴⁷² **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 150, **Kendigelen**, Yönetime Katılma, s. 180.

⁴⁷³ İlgili görüş için bkz. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 162; **Moroğlu, Erdoğan**: “Anonim Ortaklıkta Çoğunluk Paysahiplerinin Azınlık ve İmtiyazlı Paysahiplerine Karşı Korunması”, Makaleler I, İstanbul 2001, s. 219 vd. ; **Şener**, s. 563; **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 200 vd.

⁴⁷⁴ **Moroğlu**, Çoğunluğun Korunması, s. 223. Karahan da, imtiyazlı pay sahiplerinin, şirketin çıkarlarının nedensiz göz ardı edilerek, kendi küçük çıkarları düşünmelerini, TMK m. 2’ye aykırı olduğunu belirtmiştir. **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 162.

Yukarıda bahsedilen görüş doğrultusunda; önceki Kanun döneminde, hakkın kötüye kullanımının, özel kurul kararının iptaline sebep olacağını belirten doktrin görüşünün, TTK m. 454/7 hükmünde ihdas edildiği ve bu sebeple de, ilgili madde hükmünün '*hakkın kötüye kullanılmaması*' ilkesi doğrultusunda değerlendirilerek, bu ilkeye aykırı özel kurul kararlarının iptaline karar verilmesinin gerektiği ifade edilmiştir⁴⁷⁵. Biz de, önceki Kanun döneminde ileri sürülen düşünce doğrultusunda ihdas edilen kanun hükmünün, amacına uygun şekilde yorumlanarak, uygulanması gerektiği kanısını taşımaktayız.

Buna karşılık Tekinalp ise, özel kurulun kararının iptali davasında '*YK, anılan imtiyazın AO'ya zarar verdiği, imtiyaz sahiplerinin onamama oyu vererek, oy haklarını MK m. 2'ye aykırı bir şekilde kullandıkları, AO'nun halka açılmasına veya yeni sermaye bulmaya engel olduğu gibi iddialarda bulunamaz. Kanun koyucu bu uyuşmazlığın imtiyazın ihlal edilip edilmediği konusu dışına çıkarılmasını arzu etmediği gibi, onama kararına karşı da iptal davası açılması kapısını kapatmıştır.*' diyerek söz konusu hükümde düzenlenen iptal davasında, yukarıda görüşün aksine, TMK m. 2 hükmünün ileri sürülemeyeceğini kabul etmiştir⁴⁷⁶.

2. Davada Husumet

a. Davacı

TTK m. 454/7 hükmü gereğince açılacak olan iptal davasının davacısı, Kanun maddesinin açık hükmü gereği müdür/müdürler kuruludur. Görüldüğü üzere ilgili madde gereğince dava açma hakkı sadece müdür/müdürler kuruluna tanınmış bulunmaktadır. Dava açma yetkisi müdür/müdürler kurulu için bir hak olmakla birlikte aynı zamanda yükümlülük de teşkil edebilecektir⁴⁷⁷.

Yönetimin, tek bir müdürden oluşması halinde herhangi bir sorun söz konusu değildir ancak yönetimin müdürler kurulundan oluşması halinde ise kurulun toplanıp

⁴⁷⁵ İlgili görüş için bkz. **Akad**, s. 110 vd. ; **Bilgeç**, s. 305; **Oruç**, s. 200; **Şener**, s. 563. **Şener**, Limited Ortaklıklar, s. 200 vd. Uysal, imtiyazlı pay sahipleri ile şirket menfaatinin karşılaştırılmasında, Kanun hükmünün özel bir koruma amacı öngörmesi nedeniyle; imtiyazlı pay sahiplerinin menfaatlerinin esas alınarak bir değerlendirme yapılması gerektiğini kabul etmiştir. **Uysal**, s. 221.

⁴⁷⁶ **Tekinalp (Poroy/ Çamoğlu)**, Ortaklıklar, s. 646.

⁴⁷⁷ Bkz. **Akad**, s. 95.

dava konusunda karar alması gerekecektir (TTK m. 624/3). Eğer kurul toplantısında yapılan oylamada eşitliğin söz konusu olması halinde, başkanın oyuna üstünlük tanınır ve başkanın oyunu kullandığı şekilde karar alınmış sayılır⁴⁷⁸.

b. Davalı

6762 sayılı Kanun döneminde özel kurul kararlarına karşı açılacak olan iptal davalarında husumetin kime yöneltileceği konusunda görüş birliği söz konusu değildi.

İmregün⁴⁷⁹'ün belirttiği üzere, iptal davasında, pasif husumetin, imtiyazlı pay sahiplerine yöneltilmesi gerektiği konusunda düşünceler olmakla birlikte; Morođlu⁴⁸⁰'nun belirttiği şekilde, özel kurul kararlarına karşı açılacak olan iptal davasında pasif husumetin, şirket tüzel kişiliğine yöneltilmesi gerektiği de savunulmuştur.

Yargıtay da, önceki Kanun döneminde vermiş olduğu kararında, özel kurulun kararlarına karşı, iptal davasında, pasif husumetin, imtiyazlı pay sahiplerine yöneltilmesi gerektiğini hüküm altına almıştır⁴⁸¹.

Kanun koyucu TTK ile önceki Kanun döneminde tartışmalı olan hususu sona erdirmek amacıyla TTK m.454/8 hükmünde, açılacak olan iptal davasında husumetin, genel kurulda alınmış olan kararın, özel kurulda onaylanmasına olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahiplerine yöneltilmesi gerektiğini belirterek, Yargıtay'ın vermiş olduğu karara benzer şekilde Kanun hükmünü ihdas etmiştir⁴⁸².

⁴⁷⁸ Limited şirket müdürler kurulu hakkında bkz. **Kaya, M. İ.** , s. 94.

⁴⁷⁹ **İmregün**, s. 350 vd. ; **İmregün**, Özel Kategori Paylar, s. 195. Benzer şekilde **Karahan**, İmtiyaz Korunması, s. 153.

⁴⁸⁰ **Moroğlu**, s. 262 vd.

⁴⁸¹ Y. 11. HD, 20.02.1986, E. 86/469 K. 86/1249 **Moroğlu**, s. 262.

⁴⁸² Yargıtay, kararında, iptal davasının tüm imtiyazlı pay sahiplerine karşı husumetin yöneltilmesi gerektiğini belirtmektedir. Kanun hükmü ise yerinde bir hükümle, sadece olumsuz oy kullanan imtiyazlı pay sahiplerinin davalı olması gerektiğini hüküm altına almıştır. Benzer şekilde bkz. **Pulaşlı**, Şirketler, s. 1332.

Yine aynı şekilde, özel kurul toplantısında olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahiplerinin, ortak tebligat adresi belirlemeleri gerekliliği de, açılacak olan davada, yargılama sürecinin hızlı bir şekilde ilerlemesi amacıyla konulmuştur⁴⁸³.

3. Dava Açma Süresi

Kanun koyucu özel kurul kararlarına karşı TTK m. 454/7 hükmü gereği açılacak olan iptal davasının süresini, genel hükümler doğrultusunda açılacak olan iptal davasının süresinden (TTK m. 445 gereği 3 aylık süre) daha kısa belirleyerek 1 ay olarak hüküm altına almıştır⁴⁸⁴.

Dava açma süresi ile ilgili üzerinde durulması gereken diğer bir husus ise sürenin başlangıcıdır. Kanun koyucu bir aylık iptal davasının süresinin başlangıcı olarak, özel kurulun kararının alındığı tarihi belirlemiştir. TTK m. 454/3 gereği, imtiyazlı pay sahipleri olumsuz kararı da içeren tutanağı karar tarihinden itibaren on gün içerisinde yönetim kuruluna bildirmelidir. Görüldüğü üzere yönetim kurulunun, karardan, kendisine tutanağın tebliği ile haberdar olacak olması nedeniyle; iptal davası için sürenin başlangıcı olarak karar tarihinin esas alınması yerinde olmamıştır. Sürenin başlangıcı olarak, kararın yönetim kuruluna tebliğ tarihinin belirlenmesi gerekmektedir⁴⁸⁵.

4. Görevli ve Yetkili Mahkeme

Özel kurul kararlarına karşı açılacak olan iptal davasında yetkili ve görevli mahkeme, TTK m. 454/7 hükmü gereği, şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesidir. Anılan mahkeme, kesin yetkili olacağı için, mahkemenin de, bu hususa kendiliğinden dikkat etmesi gerekecektir⁴⁸⁶.

⁴⁸³ Akad, s. 97; Bilgeç, s. 309; Uysal, s. 221. İlgili hükmün uygulamanın sonucu olduğu konusunda bkz. Kendigelen, İlk Tespitler, s. 355 dn. 221.

⁴⁸⁴ Bir aylık kısa bir süre belirlenmesinin, olumlu olduğu yönünde bkz. Bilgeç, s. 309 vd. ; Oruç, s. 199.

⁴⁸⁵ Benzer şekilde bkz. Dural, s. 156.

⁴⁸⁶ Bkz. Bilgeç, s. 310; Kendigelen, İlk Tespitler, s. 31. Kendigelen, hükümlerde ayrıca görev ve yetki konusunda yapılan düzenlemelerin de anlamının bulunmadığını belirtmiştir. Kendigelen, İlk Tespitler, s. 356 dn. 222.

5. İptal Kararının Etkisi

Önceki Kanun döneminde, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun almış olduğu kararın, iptali edilmesi halinde, mahkemenin hükmetmiş olduğu bu kararın etkisi konusunda öğretide fikir birliği hakim değildi.

İmregün tarafından dile getirilen bir görüşe göre; mahkemenin, olumsuz olan özel kurul kararının iptaline dair vermiş olduğu hükmün, genel kurul kararının iptali hükmünden farklı olarak, özel kurulun iradesinin yerine geçip genel kurul kararının onanması anlamına gelip, bu kararın infaz şartlarını taşıması ve genel kurul kararının uygulanmasının mümkün olduğu ifade edilmiştir⁴⁸⁷.

Bir diğer ve Moroğlu tarafından dile getirilen görüşe göre ise; mahkemece iptaline karar verilen özel kurul kararı, mahkeme kararının ardından sadece iptal edilmiş olacaktır. Mahkemenin, özel kurulun yerine geçerek, karar alabilmesinin mümkün olmadığı; bu sebepten iptal edilmiş olan kararın ise uygulanmasının söz konusu olmadığı belirtilmiştir⁴⁸⁸.

Kanun koyucu ise söz konusu belirsizliği çözmek adına TTK m. 454/7 hükmünde, söz konusu özel kurul kararının iptali ile genel kurul kararının tescilinin istenebileceğini hüküm altına almıştır.

Özel kurulun kararının iptal edilmesi ile birlikte; söz konusu kararın iptal edilmiş olması nedeniyle, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu kararlarının iptal edilmesinin etkilerini düzenleyen hüküm bulunmamasından ötürü; TTK m. 450 hükmünün kıyasen uygulanması ile ilgili iptal kararının, genel kurul kararının onaylanmasına olumsuz oy veren, bütün imtiyazlı pay sahiplerini, etkileyeceği söylenmelidir⁴⁸⁹. Bu karar ile birlikte imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun almış olduğu karar da geçmişe etkili olarak ortadan kalkacaktır⁴⁹⁰.

⁴⁸⁷ İmregün, Özel Kategori Paylar, s. 195.

⁴⁸⁸ Moroğlu, Çoğunluğun Korunması, s. 221 vd.

⁴⁸⁹ Benzer şekilde bkz. Akad, s. 102; Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 154; Uysal, s. 225.

⁴⁹⁰ Moroğlu, s. 341; Şener, s. 564; Şener, Limited Ortaklıklar, s. 201. Karahan, özel kurulun kararının, genel kurul kararı için infaz şartı olması nedeniyle; alınan kararın iptali halinde iyiniyetli 3. Kişilerle de yapılan işlemlerin bu karardan etkileneceğini belirtmiştir. Karahan, İmtiyaz Korunması, s. 154 vd. Uysal

Mahkemenin iptal hükmü yanında vermiş olduğu diğer bir diğer karar ise, genel kurul kararının tesciline dair hükümdür. Mahkemenin vermiş olduğu tescil hükmü, kurucu yenilik doğuran bir işlem olup, özel kurul kararının yerine geçecek ve alınan kararın uygulanmasını sağlayacaktır⁴⁹¹.

da özel kurul kararının, şirket ile işlem yapan kişiler açısından, yapılan işlemlerin geçerlilik şartı olmasından ötürü, iyiniyetli üçüncü kişilerin iyi niyetlerinin, iptal hükmünden mahfuz olmayacağını ve yapılan işlemlerin, iptal kararından etkileneceğini belirtmiştir. **Uysal**, s. 225.

⁴⁹¹ Benzer şekilde **Akad**, s. 102.

SONUÇ

Çalışmamızın ilk bölümünde, ilk olarak limited şirkette esas sermaye ve esas sermaye payı kavramları üzerinde durulmuştur. Limited şirketin, kuruluş aşamasında belirlenmesi ve şirket sözleşmesinde gösterilmesi ve ortaklarca ödenmesi gereken miktar, limited şirketin esas sermayesini oluşturmaktadır.

Şirkete sermaye olarak nakdi değerler getirilebileceği gibi aynı değerlerin de sermaye olarak konulması mümkündür. Nakdi değerlerin, şirkete ödenmesine ilişkin, anonim şirket hükümlerine atıf yapan TTK m. 585 hükmü, 7099 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir. Bu değişiklikten sonra, artık limited şirketin kuruluşunda, nakdi sermayenin dörtte birinin, peşin ödenmesi zorunluluğu da kaldırılmıştır.

Her türlü aynı değer, esas sermaye olarak getirilmesi de söz konusu değildir. Üzerinde sınırlı aynı hak, haciz veya tedbir bulunan değerlerin şirkete esas sermaye olarak getirilmesi mümkün değildir. Esas sermaye olarak getirilen bu değerlerin, şirket sözleşmesinde gösterilmesi gerekmektedir.

Limited şirket esas sermayesinin, itibari değerli paylara bölündüğünü ve bu itibari değerli payların ise esas sermaye paylarını oluşturduğu belirtilebilir. Kanun koyucu, bir ortak bir esas sermaye payı ilkesinden vazgeçerek, bir ortağın birden fazla esas sermaye payına sahip olabileceğini hüküm altına almıştır.

TTK ile limited şirket esas sermaye paylarının, ispat aracı olarak veya nama yazılı şekilde senede bağlanmasına cevaz verilmiştir. Yapılan bu yenilik, nama yazılı senedin hukuki niteliği ile ilgili tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Kanaatimizce, nama yazılı pay senetleri kıymetli evrak niteliğini haiz senetlerdir. Bu senetler asıl işlevlerini, esas sermaye paylarının devrine dair genel kurul onayının kaldırılması halinde göstereceklerdir.

Anonim şirket sermayesi, itibari değerli sermaye paylarına bölünmüştür ve payların itibari değerleri bir kuruş ve katları olacak şekilde düzenlenmelidir. Limited şirket, esas sermaye payları da, yirmi beş TL ve katları olacak şekilde itibari değerli olarak düzenlenmelidir. Yine anonim şirket, ortağı birden fazla sermaye payına sahip

olabilecektir. Kanun koyucunun TTK ile limited şirketler açısından, getirdiği yeniliklerden biri, *bir ortak= bir esas sermaye payı* ilkesinden vazgeçmiş olmasıdır. TTK ile birlikte, limited şirket esas sermaye paylarının, ispat aracı olarak veya nama yazılı şekilde, senede bağlanması mümkün hale gelmiştir. Tüm bu açıklamalar, anonim şirket sermaye payları ile limited şirket esas sermaye paylarının birbirine yakınlığını göstermektedir.

Limited şirkette, pay sahibi olunması ile birlikte şirkete karşı, birtakım sorumlulukların ve yükümlülüklerin olmasının yanında, birtakım haklar da olacaktır. Bu haklar, genel olarak, mali haklar ve katılma (yönetmel) haklar olarak sınıflandırılmaktadır.

Pay sahibinin, sahip olduğu, vazgeçilmez haklarından biri olan hak, genel kurula katılma hakkıdır. Bu hak oy hakkı ile sıkı bir ilişki içerisindedir. Çünkü oy hakkı, kural olarak genel kurula katılma ile kullanılabilir.

Pay sahibinin, oy hakkı ile bağlantılı olan bir diğer hakkı da, bilgi alma ve inceleme hakkıdır. Bu hakkın, oy hakkı ile bağlantısı şu şekilde açıklanabilir; pay sahibinin, genel kurulda oy hakkını kullanabilmesi için şirketle ilgili bilgilere vakıf olması gerekmektedir ki elde ettiği bilgiler doğrultusunda, oy hakkını kullanabilsin.

TTK m. 617’de de ifade edildiği gibi, anonim şirkete ait toplantıya çağrı, azınlığın çağrı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul gibi hükümlerinin de kıyas yolu ile limited şirkete uygulanacağı belirtilmiştir.

TTK m. 622 hükmü gereğince anonim şirket genel kurul kararlarının hükümsüzlüğünü dava hakkı ile ilgili hükümler kıyas yolu ile limited şirket genel kurul kararlarına karşı da uygulama alanı bulacaktır.

Pay sahibinin sahip olduğu diğer bir hak ise çıkma hakkıdır. Pay sahibinin şirketten iki şekilde çıkma hakkı söz konusudur. Bunlardan birincisi haklı sebebi bulunan pay sahibinin TTK m. 638/2 hükümleri gereğince, doğrudan mahkemeye başvurarak ortaklıktan çıkma isteminde bulunmasıdır veya diğer bir ortağın açmış bulunduğu çıkma davasına katılmasıdır. İkinci yol ise TTK m. 638/1 hükümleri

doğrultusunda, şirketten çıkmak isteyen pay sahibinin şirketten çıkma talebinde bulunması ile mümkündür. TTK m. 629 hükümleri gereği müdürler, kendilerine bildirilen çıkma hakkının kullanılması istemini yahut çıkma davasını en kısa sürede diğer pay sahiplerine bildirmek zorundadır. Bildirim kendisine yapılan pay sahibi, haklı nedenin kendisi için de mevcut olduğunu belirterek çıkmaya katılma talebini iletebilir.

Kanaatimizce bir kısım ortaklara çıkma hakkının tanınıp bir kısım ortaklara bu hakkın tanınması özellikle TTK m. 639/1 hükmü karşısında mümkün değildir.

Pay sahibi yine haklı sebeple şirketin feshini isteme hakkına sahiptir. Mahkeme, haklı nedenin bulunup bulunmadığını takdir edecektir. Mahkeme, haklı bir nedenin bulunması halinde, fesih yerine davacı ortağın, esas sermaye payının bedelinin ödenerek şirketten ayrılmasına da karar verebilecektir. Pay sahibinin, pay sahibi olmasından doğan en önemli hakkının, oy hakkı olduğu söylenebilir. Oy hakkı, pay sahibinin pay sahibi olmasından kaynaklanan, genel kurulda alınacak ve şirketin yönetimini etkileyecek kararlara etki eden, vazgeçilmez nitelikte olan kişisel bir haktır. Kanaatimizce, kullanılan oyun, pay sahibinin o konu hakkındaki irade beyanını oluşturması ve bu beyanın da kendisi açısından, hukuki sonuca yönelik olması ve bu hukuki sonucun da, kendi oyu açısından, ilgili konu için kabul, red ve yahut çekimser olarak ortaya çıkması nedeniyle; oyu, hukuki bir işlem olarak nitelendirmek mümkündür.

Limited şirkette, 7099 sayılı Kanun ile esas sermayenin dörtte birinin tescilden önce ödenmesi zorunluluğu limited şirketlerde, kaldırılmış bulunmaktadır. Bu değişiklik sermayenin ödenmesini düzenleyen bir değişiklik olup, oy hakkının doğumunu düzenleyen ve buna etki eden bir değişiklik değildir. Bu sebepten ötürü, kanaatimizce asgari miktarın ödenmesini, oy hakkının doğumu için şart koşan TTK m. 435 hükmünün, limited şirketlerde, kıyasen uygulanma olanağı halen bulunmaktadır.

Kanun koyucu oy hakkının çok büyük bir öneme sahip olması nedeniyle, bu hakkı koruma altına almıştır. Asgari oy hakkı olarak da adlandırılan bu hak, vazgeçilmez bir hak olması sebebiyle, pay sahibi olan ortak tarafından da vazgeçilemeyecek ve diğer pay ortakların kararı sonucunda da ortadan

kaldırılmayacaktır. Kural olarak ortak, oy hakkını, genel kurula katılarak, kullanma hakkına sahiptir. Kanun koyucu bu kurala bir istisna getirerek limited şirkette genel kurula katılmadan da oy hakkının kullanılmasının önün açan, bir hüküm ihdas etmiştir. Yazılı oy kullanımı yönteminde, pay sahibi oyunu yazılı olarak göndermesi ile oy hakkını kullanmış olacaktır.

Oy hakkının vazgeçilmez nitelikte bir hak olduğunu belirttikten sonra, bu hakkın sınırlandırılmasının da mümkün olduğunu belirtmek gerekmektedir. Limited şirket pay sahibinin, birden fazla paya sahip olması durumunda, sahip olduğu oy hakkı, şirket sözleşmesinde hüküm bulunması halinde sınırlandırılabilir.

Pay sahibinin bazı durumlarda, oy hakkından yoksun olduğunu ve bu sebepten ötürü de oy hakkını ilgili gündem maddelerinde kullanamayacağı belirtilmelidir. Yine TTK m. 579 '*emredici hükümler ilkesi*', ve '*oy hakkının vazgeçilmezliği ilkesi*' de göz önüne alındığı zaman, TTK m. 619 hükmünde belirtilen ve oy hakkında yoksunluğa sebep olan durumların, sınırlı olarak belirtildiği söylenmelidir

Şirket yönetimine her nasıl olursa olsun katılmış bulunanlar, müdürlerin ibrasına yönelik oylamada oy haklarını kullanamazlar. Tek kişiden oluşan veya tüm ortakların müdür olduğu bir limited şirkette, geçerli bir ibra kararının alınması mümkün olmayacaktır.

Şirkette pay sahibinin, oy hakkını kullanmadığı, yani oy hakkından yoksun olduğu ikinci hal ise şirketin kendi payını iktisap halidir. Şirketteki payını, şirkete devreden pay sahibi, genel kurulda bu konuda karar verilmesi sırasında yapılacak olan oylamada, oy hakkından yoksun olacaktır ve oylamaya katılamayacaktır.

Pay sahibinin oy hakkını kullanamayacağı son durum ise; ortağın sadakat yükümlülüğünün kaldırılması yahut sınırlandırılması ile rekabet yasağına aykırı olarak yapılacak faaliyete izin verilmesine yönelik olan oylamada ilgili ortak oy hakkını kullanamayacaktır ve oy hakkından yoksun olacaktır.

Oy hakkından yoksun olan pay sahibinin genel kurula katılmasının mümkün olup olmadığı sorusu da gündeme gelebilir. Genel kurula katılma ve görüş bildirme

hakkı, oy hakkını kapsamamaktadır. Sonuç olarak, böyle bir durumda, oy hakkından yoksun pay sahibinin, genel kurula katılıp görüşlerini ifade edebileceği görüşünderiz.

İmtiyaz, başkalarında mevcut olmayan, kişisel ayrıcalık olarak tanımlanabilecektir. İmtiyaz, kar payı, oy hakkı, tasfiye payı, rüçhan hakkı gibi haklarda tanınabilir. İmtiyaz kavramında üstünlüğün belirlenmesi konusunda da bir fikir birliğinde bahsedilemeyecektir. Üstünlüğün diğer paylara göre belirlenmesi gerektiğini savunan yazarlar olmakla birlikte diğer bir görüş ise, üstünlüğün adi paylara göre belirlenmesi gerektiğidir. Kanaatimizce de, imtiyazın belirlenmesinde ele alınması gereken üstünlük, adi paylara göre olan üstünlüktür.

İmtiyazlı bir payın yaratılması için gereken şartlardan ilki; imtiyazın şirket sözleşmesinde öngörülmesidir. İmtiyazın şirket sözleşmesinde yer alması kuruluştaki olabileceği gibi daha sonradan yapılacak olan bir şirket sözleşmesi değişikliği ile de mümkündür. Limited şirkette, imtiyaza yer vermenin diğer bir şartı da, verilen imtiyazın paya tanınmış olmasıdır. Kural olarak, şirketler hukukunda, tanınacak olan imtiyazın paya tanınmış olması gerekmektedir. Payın devredilmesi durumunda, paya sahip olan yeni pay sahibi imtiyazın da sahibi olacaktır. Kişilere tanınan haklar, kural olarak imtiyaz olarak adlandırılmayacaktır.

Şirket sözleşmesinde gösterilen imtiyazın konusunun ve koşullarının belirli olması gerekmektedir. Belirlilikten anlaşılması gereken ise; imtiyazın tanındığı payların belirli olması, imtiyaz tanınan konuların belirli olmasıdır.

Oy hakkında imtiyazdan bahsetmeden önce, kural olarak pay sahiplerinin, paylarından doğan oy haklarını, sahip oldukları payları ile orantılı olarak kullandıkları belirtilmelidir. Oy hakkında imtiyaz, esas sermaye payının, şirket sözleşmesinde hüküm bulunması durumunda, Kanun'un, kendisine tanıdığı oy gücünden, daha fazla oy gücüne sahip olması olarak tanımlanabilir.

Oy hakkında imtiyazın tanınması yöntemlerinden biri, gizli imtiyaz olarak adlandırılmaktadır. Bu imtiyaz türünde oy hakkında imtiyaz, farklı itibari değere sahip olan paylara, aynı sayıda oy hakkı tanımak suretiyle, oluşturulmaktadır. Oy hakkında imtiyazın tanınmasında diğer bir yöntem ise açık imtiyaz olarak adlandırılan yöntemdir.

Bu imtiyaz yönteminde, aynı itibari değere sahip olan paylara, farklı sayıda oy hakkı tanımak suretiyle, oy hakkında imtiyaz tanınmaktadır. Kanun hükmü gereği limited şirketlerde oy hakkında imtiyazın, şirket sözleşmesinde belirtilmekle birlikte, farklı itibari değere sahip olan paylara, aynı sayıda oy hakkı vermek suretiyle oluşturulabileceği için, oy hakkında imtiyazın gizli imtiyaz olarak tanınması gerekmektedir.

İmtiyazın benzer kavramlar ile karşılaştırılmasının da yapılması gerekmektedir. Bunlardan ilki de üstün oy ve veto hakkıdır. İmtiyazın paya tanınmasından ötürü, üstün oyun ve veto hakkının paylara değil de kişilere verilmesinden dolayı bu hakların imtiyaz olduğundan bahsetmek mümkün değildir.

Altın paylar da, imtiyazlı paylar ile karşılaştırılan bir diğer kavramdır. Altın paylar, özelleştirilme süreçlerinde Devletin, özelleştirilen şirket üzerindeki, özellikle yönetim kapsamındaki, gücünü kaybetmemek amacıyla ihdas ettiği, birtakım ayrıcalıklı haklar sağlayan paylardır. Altın payların sahibinin devlet tüzel kişiliği yahut onun belirlediği bir kişinin olabileceğini görmekteyiz. İmtiyazlı paylar açısından ise pay sahibinin devlet tüzel kişiliği olması gibi bir zorunluluk söz konusu değildir. Her iki pay türü de karar alma süreçlerine etkileri, sahip oldukları güçten çok daha fazlasına etki etmeleri sebebiyle, benzerlik göstermektedir. Mevzuat yolu ile de altın payların yaratılması, söz konusu olabilecektir. Altın payın, devredilmesi halinde altın payın sahip olduğu ayrıcalıklar ortadan kalkacaktır. Aynı durum ise imtiyazlı paylar açısından söz konusu değildir. Altın pay ile imtiyazlı payın benzeştiği yönler bulunmakla birlikte, ayrıldığı noktaların da söz konusu olduğunu, belirtmek gerekir.

İmtiyaz kavramı ile karşılaştırılması gereken bir diğer kavram birikimli oy sistemidir. İmtiyazlı payların kullanılması, bildirim şartı gibi herhangi bir şarta bağlı tutulmamışken, birikimli oy hakkının kullanılması bu yönde yapılacak bir bildirim şartına tabi tutulmuştur. Bildirimli oy sisteminin uygulanabilmesi için, oy hakkında imtiyazın veya belli grupların yönetimde temsil edilmesine dair imtiyazın, esas sözleşmede öngörülmemiş bulunması gerekmektedir. Kanaatimizce, birikimli oyun limited şirket bünyesinde uygulanmasından söz edilemeyecektir.

Limited şirketlerde, oy hakkında imtiyazın, gizli imtiyaz olarak tanınması gerekmektedir. Limited şirkette oy hakkında imtiyazın geçerli olması için gereken bir diğer şart ise, en küçük esas sermaye payının itibari değerinin, diğer esas sermaye paylarının itibari değerinin onda birinden az olmaması gerekmektedir.

Kanun koyucu her ne kadar madde metninde açıkça belirtmese de TTK m. 589 hükmünde şirket sözleşmesi değişikliği için gereken nisap ve m. 621 hükmünde önemli kararlar için gereken nisaplar da olduğu gibi sermaye çoğunluğunun arandığı hallerde de oy hakkında imtiyazlı paylar etkilerini yitirecektir.

Kanun koyucu bazı kararlar bakımından, oy hakkında imtiyazın kullanılamayacağını belirtmiştir. Belirtilen bu kararlar açısından ise, oy hakkı esas sermaye paylarının itibari değerlerine göre belirlenecektir.

Bu kararlardan ilki denetçi seçimine dair genel kurul kararıdır. TTK m. 616/1-c hükmünde belirtildiği üzere, limited şirkette denetçilerin atanmaları ile seçilen denetçilerin görevden alınmalarına, şirket genel kurulu karar verecektir. TTK m. 618/3 hükmü gereği, limited şirkette, her bir sermaye payının bir oy hakkına haiz olduğu şeklinde şirket sözleşmesinde yer alan ve oy hakkında imtiyaz oluşması sonucunu doğuran şirket sözleşmesi hükmü, limited şirkette denetçi seçiminde, uygulama alanı bulamayacak ve bu kararın oylaması sırasında, oy hakkı, her bir esas sermaye payının sahip olduğu itibari tutara göre belirlenecektir.

Oy hakkında imtiyazın kullanılamayacağı bir diğer durum ise özel denetçi seçimidir. Limited şirket ortağı, genel kuruldaki, belirli konuların açıklığa kavuşturulması için özel denetçi seçimi yapılmasını isteme hakkına sahiptir. Özel denetçi atanması konusunda, karar verilmesi için genel kurula, pay sahibi tarafından, başvurulup talepte bulunulması durumunda, TTK m. 618/3 hükmü gereğince, oy hakkında imtiyaza sahip olan paylar, bu imtiyazlarını kullanamayacaktır.

Pay sahiplerinin oy hakkında imtiyazlarını kullanamayacakları son durum ise sorumluluk davası açılabilmesi konusunda karar alınması halidir. Limited şirket, kurucuların, müdürlerinin, tasfiye memurlarının sorumluluğuna ilişkin hükümler, TTK m. 644 atfı nedeniyle TTK m. 553'de belirtilmiştir. Sorumluluk davasının açılması

konusunda genel kurulda karar alınıp alınmasının gerekli olup olmadığı hususunda öğretide fikir birliğinin olduğundan söz edilemeyecektir.

Kanaatimizce her ne kadar, limited şirket genel kurulunun devredilmez yetkilerinin arasında, sorumluluk davası konusunda karar verme yetkisi sayılmasa da TTK m. 618/3 hükmü ile dolaylı bir şekilde de olsa, oy hakkının kullanılacağı yegane ortamın genel kurul olması ve oy hakkında imtiyazın etkisizleşeceği durumlardan birinin de sorumluluk davası açılması konusundaki gündem maddesi olması nedeniyle, genel kurulun sorumluluk davası açılması konusunda karar alması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Limited şirket genel kurulunda sorumluluk davası açılması konusunda karar verilmesi için yapılan oylamada TTK m. 618/3 hükmü gereği, oy hakkı esas sermaye paylarının itibari değerleri doğrultusunda belirlenecektir.

Üçüncü ve son bölümde ilk olarak özel kurulun, limited şirketlere uygulanması ele alınacaktır. TTK m. 576/1-c ve TTK m. 618/2-3 ile limited şirkette imtiyazlı paylara ve oy hakkında imtiyaza dair hükümlerin düzenlenmesi ile limited şirkette imtiyazlara izin verilmiştir. Yine kanun koyucu TTK m. 644 hükmünde limited şirketlere uygulanacak olan anonim şirket hükümlerine atıf yapmıştır. Ancak bu madde hükmünde imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu düzenleyen TTK m. 454 hükmüne yer verilmemiştir.

Anonim şirkette, imtiyazlı pay sahiplerinin, imtiyazlı haklarını korumak için oluşturulan ve TTK m. 454 hükmü ile ihdas edilen, imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna ait olan hükümlerin ve aynı korumanın, limited şirkette imtiyazların oluşturulmasına izin veren TTK m. 576/1-c hükmü ve oy hakkında imtiyazı düzenleyen TTK m. 618/2-3 hükümleri de gözetildiğinde, kanun koyucunun anonim şirkette imtiyazların korunmasını sağlamak yolunda olan amacı da dikkate alındığı zaman, limited şirketlerde uygulanmamasını gerektirecek haklı bir gerekçenin, söz konusu olmadığı söylenmelidir.

Sonuç olarak, TTK m. 617 hükmü gereği bakanlık temsilcisine dair olan hükümlerin limited şirketlerde uygulanamayacak olması nedeniyle, bakanlık temsilcisine dair olan hükümler hariç olmak üzere, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu

hakkındaki hükümler, limited şirketler hakkında da kıyasen uygulanmalıdır. Ancak limited şirketlere uygulanacak olan anonim şirket hükümlerine atıf yapan TTK m. 644 hükmünde, de lege feranda, imtiyazlı pay sahipleri özel kuruluna dair TTK m. 454 hükmüne de atıf yapılması, daha doğru bir çözüm olacaktır.

Üçüncü bölümde daha sonra imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu ele alınacaktır. Önceki kanun döneminde imtiyazlı pay sahipleri genel kurulu olarak isimlendirilen kavram, 6102 sayılı Kanun ile imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu olarak adlandırılmıştır. Kanaatimizce, özel kurul ifadesinin tercih edilmiş olması, bu kurulun sadece imtiyazlı pay sahipleri tarafından oluşturulan bir kurul olması sebebiyle yerinde olmuştur.

Özel kurulun organ niteliğinin bulunup bulunmadığı konusunda da öğretide tartışmalar bulunmaktadır. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun emredici nitelikte bir iç organ olduğu ifade edilmelidir. İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu her genel kurul kararında toplanmayacaktır. Özel kurulun toplanması için genel kurulda alınan kararın, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal eden şirket sözleşmesi değişikliği kararı olması gerekmektedir..

Özel kurulu toplantıya ilk olarak müdür/müdürler kurulunun çağırması gerekmektedir. Kararın alınmasından itibaren bir ay içerisinde, özel kurulun toplantıya çağırılması şarttır. Aksi halde sürenin geçmesi ile birlikte bu hak imtiyazlı pay sahiplerine geçmektedir. İmtiyazlı pay sahipleri, bu hakkı, müdür/müdürler kurulunun aksine doğrudan değil, mahkemedен izin almak suretiyle kullanabileceklerdir. Mahkemece yetkilendirilen imtiyazlı pay sahipleri, özel kurulun toplanmasını sağlayacaklardır.

Özel kurulun toplanması için çağrının nasıl yapılacağı konusunda kanun koyucu herhangi bir hüküm ihdas etmemiştir. Ancak öğretide de kabul edildiği ve tarafımızca da benimsendiği üzere, genel kurulun çağrısına yönelik hükümlerin kıyasen uygulanması ile özel kurulun çağrısının yapılması mümkündür.

İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, imtiyazlı payların en az yüzde altmışına sahip olan imtiyazlı pay sahipleri veya temsilcilerinin katılımı ile toplanacaktır. Özel kurulun toplantıda *temsil edilen payların çoğunluğu* ile karar alacağı TTK m. 454/3 hükmünde belirtilmiştir. Ancak bu hükmün hatalı olduğu, öğretide haklı olarak belirtilmiştir. Bu ifadeden anlaşılması gereken ise, toplantıda mevcut olan oyların çoğunluğudur.

Özel kurulun alacağı kararlar konusunda da doktrinde görüş birliği söz konusu değildir. Kanaatimizce, özel kurulun ilk olarak, genel kurul tarafından alınan kararların haklarını ihlal edip etmediği hususunda bir değerlendirme yapması, ardından onama yahut onamama şeklinde, sonuç karara varması mümkündür.

Özel kurulda alınan karar bir tutanağa bağlanır. Kararın olumsuz olması halinde, gerekçesinin de belirtilmesi gerekmektedir. Kanun koyucu m. 454 hükmünde bahsedilen usuli şartların yerine getirilmemesi halinde, *'kararın alınmamış sayılacağı'* belirtmiştir. Bu ifadeden anlaşılması gereken; kanaatimizce, özel kurulun tekrardan toplanarak karar alması yani işlemlerin bir daha yapılmasıdır.

TTK m. 454/4 gereği, imtiyazlı pay sahiplerinin yüzde altmışının katılımının sağlandığı ve katılan imtiyazlı pay sahiplerinin çoğunluğunun, haklarını ihlal eden karar lehine olumlu oy verdiği genel kurul aşamasının ardından, ayrıca imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun toplanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Özel kurulun aldığı kararın, genel kurulun sözleşme değişikliği konusundaki kararı hakkındaki etkilerine yönelik farklı görüşler öğretide ileri sürülmüştür. Kanaatimizce, Kanun'un açık hükmü ile de anlaşılacağı üzere, özel kurulca alınan karar, genel kurul kararının uygulanma şartıdır.

Özel kurul kararların hükümsüzlüğüne dair tek hüküm TTK m. 454/7 hükmüdür. Ancak bu hüküm dışında genel kurul kararlarının yokluğu veya butlanı gibi diğer hükümsüzlük hallerinin de özel kurul kararları açısından geçerli olduğu kabul edilmiştir. Her ne kadar kanun koyucu, TTK m. 454/7 hükmünde, dar anlamda bir iptal edilebilirlikten bahsetse de, genel kurul kararları açısından geçerli olan iptal edilebilirlik hükmünün de özel kurul kararları için uygulanabileceği kabul edilmelidir.

TTK m. 454/7 hükmünde düzenlenen iptal davası, alınan genel kurul veya yönetim kurulu kararının, imtiyazlı pay sahiplerini haklarını ihlal etmediğine dayalı olarak açılabilecektir. Öğretinin çoğunlukla kabul ettiği şekilde, bu hükmün, önceki Kanun döneminde, imtiyazlı pay sahiplerinin, haklarını kötüye kullanarak, alınan karara karşı, onamama şeklinde bir karar alması durumunda, özel kurulun kararına karşı, iptal davasının açılacağı ileri süren düşüncenin, somutlaştırılması olarak kabul edilmiş ve TTK m. 454/7 hükmünün bu düşünce doğrultusunda değerlendirilerek uygulanması gerektiği ifade edilmiştir. Kanımızca , Kanun maddesinin bu bahsedilen fikir doğrultusunda yorumlanarak, uygulanması gerekmektedir.

TTK m. 454/7 hükmü gereğince açılacak olan iptal davasının davacısı, Kanun maddesinin açık hükmü gereği müdür/müdürler kuruludur. Görüldüğü üzere ilgili madde gereğince dava açma hakkı sadece müdür/müdürler kuruluna tanınmış bulunmaktadır. Yönetimin, tek bir müdürden oluşması halinde herhangi bir sorun söz konusu değildir ancak yönetimin, müdürler kurulundan oluşması halinde ise kurulun toplanıp dava konusunda karar alması gerekecektir (TTK m. 624/3). Eğer kurul toplantısında yapılan oylamada eşitliğin söz konusu olması halinde, başkanın oyuna üstünlük tanınır ve başkanın oyunu kullandığı şekilde karar alınmış sayılır. Açılacak olan iptal davasında, husumetin, genel kurulda alınmış olan kararın, özel kurulda onaylanmasına, olumsuz oy veren imtiyazlı pay sahiplerine, yöneltilmesi gerekmektedir. Kanun koyucu, özel kurul kararlarına karşı TTK m. 454/7 hükmü gereği açılacak olan iptal davasının süresini, 1 ay olarak hüküm altına almıştır. Özel kurul kararlarına karşı açılacak olan iptal davasında, yetkili ve görevli mahkeme, TTK m. 454/7 hükmü gereği, şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesidir.

Özel kurulun kararının iptal edilmesi ile birlikte, söz konusu kararın iptal edilmiş olması nedeniyle, iptal kararının, genel kurul kararının, onaylanmasına olumsuz oy veren, bütün imtiyazlı pay sahiplerini, etkileyeceği söylenmelidir. Bu karar ile birlikte imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunun, almış olduğu karar da, geçmişe etkili olarak ortadan kalkacaktır. Mahkeme iptal kararı ile birlikte tescil kararı da vermektedir. Mahkemenin vermiş olduğu tescil hükmü, kurucu yenilik doğuran bir işlem olup, özel kurul kararının yerine geçecek ve alınan kararın uygulanmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- AKAD, Gül, Anonim Şirketlerde İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu, İstanbul 2013.
- AKBAY, Direnç, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları, İstanbul 2010.
- AKER, Halit, “ Anonim ve Limited Şirketlerde Ortaklık Sıfatının Sona Ermesi ve Özellikle Haklı Sebep Fesih Davasına İlişkin Bazı Değerlendirmeler” , BATİDER C. XXXII Sa. 1 2016, 63-150.
- ALIŞKAN, Murat, Limited Şirket, İstanbul 2013.
- ALTAŞ, Soner, Şirketler Hukukuna İlişkin Yüksek Yargı Kararları, Ankara 2016.
- ARSLANLI, Halil, Anonim Şirketler I, İstanbul 1960 (AŞ I).
- ARSLANLI, Halil, Anonim Şirketler Anonim Şirketin Organizasyonu II, İstanbul 1960.
- ARSLANLI, Halil, “Anonim Şirkette Pay ve Pay Sahipliği” , İÜHFM C. 23 Sa. 3-4, İstanbul 1958, 248-290(Pay Sahipliği).
- ARSLANLI, Halil, “ Anonim Şirketlerde Umumi Heyet”, İÜHFM C. 24 Sa.1-4, İstanbul 1959, 204-288 (Umumi Heyet).
- ARSLANLI, Halil, Limited Şirketler, İstanbul 1962 (Limited).
- ARSLANLI, Halil, “Limited Şirketin Teşkilatı” İÜHF Halil Arslanlı'nın Anısına Armağan, İstanbul 1978,713-770 (Limited Teşkilat).
- ARSLANLI, Halil, “Limited Şirketler Hukukuna Genel Bakış”, BATİDER C. 1 Sa. 1, İstanbul 1961, 433-464 (Limited Genel Bakış).
- ASLAN, İ. Yılmaz, Ticaret Hukuku Dersleri, Bursa 2017.
- AYAN, Özge, Limited Ortaklıklarda Azınlık Pay Sahiplerinin Gene Kurulu Toplantıya Çağırma, Gündeme Madde Eklenmesini İsteme ve Sorumluluk Davası Açma Hakları, İzmir 2004.
- BAHTİYAR, Mehmet, “ Anonim Ortaklıkta Ayrıcalıklı Pay Sahiplerinin Onay Yetkisi ve Kayıtlı Sermaye Sistemi”, Makaleler I, İstanbul 2008 (Kayıtlı Sermaye).
- BAHTİYAR, Mehmet, “ Anonim Şirket Adına Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davasında Genel Kurul Kararının Gerekli Olup Olmadığı Sorunu” , Prof. Dr. Seza Reisoğlu Armağanı, Ankara 2016, 393-414 (Sorumluluk Davası).

BAHTİYAR, Mehmet, “Anonim Şirket Genel Kurulunda Toplantı Yetersayısının ‘Toplantı Süresince Korunması’ Şartına İlişkin TTK. 418/1 Hükümünün Değerlendirilmesi” , Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, 59-102.

BAHTİYAR, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2014 (Ortaklıklar).

BAHTİYAR, Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, İstanbul 2019 (Ortaklıklar 2019).

BAHTİYAR, Mehmet/

HAMAMCIOĞLU, Esra, Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları, İstanbul 2014.

BİÇER, Levent/

HAMAMCIOĞLU, Esra, “ Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantılarında Uygulanan Yetersayılar ve Bazı Değerlendirmeler” , BAUHFD 2017 C. 12 Sa. 149-150, İstanbul 2017, 71-134 (Yetersayılar).

BİÇER, Levent/

HAMAMCIOĞLU, Esra, “ Limited Ortaklıkta Esas Sermaye Payının Rehni” , KHASÜHFD Sa. 2 2013,59-88 (Pay Rehni).

BİÇER, Levent/

HAMAMCIOĞLU, Esra, “ Limited Şirket Genel Kurulunda Yetersayılar” , İKÜHFD 16 (2) 2017, İstanbul 2017, 343-381.

BİLGEÇ, Hakan, Anonim Şirketlerde Oy Hakkında İmtiyaz, Ankara 2017.

BİLGİLİ, Fatih/

CENGİL, M. Fatih, “Limited Şirket Genel Kurulunda Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu” , GSÜHFD 2017/1, İstanbul 2017, 69-121.

BİLGİLİ, Fatih/

DEMİRKAPI, Ertan, Şirketler Hukuku, Bursa 2013.

BODENHOM, Howard, “Voting Rights, Shareholdings, and Leverage at Nineteenth Century U.S Banks”, The Journal Of Law and Economics Vol. 57 No. 2, <https://home.heinonline.org/>.

BORA, Sevda, “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Şirketlerde Esas Sermaye Payının Devri- Devrin Sonuçları ve Devre İlişkin Önemli Hususlar-” , KOÜHFD Sa. 7 2013, 75-93.

BOZGEYİK, Hayri, “Halka Açık Anonim Şirketlerde Kar Dağıtımı” , Banka ve Ticaret Dergisi C. 20 Sa. 3, 117-156.

BOZKURT, Tamer, Şirketler Hukuku, Ankara 2018.

BOZKURT YAŞAR, Sevgi, Anonim Şirketlerde İşadamı Kararı İlkesinin (Business Judgment Rule) Uygulanması, İstanbul 2015.

CAN, Mustafa Erdem, Şirketler Hukuku Dersleri, Ankara 2017.

CAN, Ozan, “ Bilgi Alma ve İnceleme Talebi Müdürler Tarafından Reddedilen Limited Şirket Ortağının Genel Kurulda Oy Kullanıp Kullanamayacağı Üzerine Düşünceler” , Ankara Barosu Dergisi 2015/2, 47-66 (Düşünceler).

CAN, Ozan, Limited Şirketlerde Ortakların Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, Ankara 2015.

COŞTAN, Hülya, “ Limited Şirkette Genel Kurul Nisapları” , Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi 2015/1, 65-73 (Limited Nisaplar).

COŞTAN, Hülya, “ Limited Şirkette Oyda İmtiyazlı (!) Paylar ve İmtiyazlı Paylar” , Ankara Barosu Dergisi 2012- Sa. 4, 77-90.

COYLE, John F., “Altering Rules, Cumulative Voting, and Venture Capital”, Utah Law Review 2016 No: 4 Article 2, <http://dc.law.utah.edu/ulr/vol2016/iss4/2>.

ÇAMOĞLU, Ersin, “ İsviçre, Alman ve Türk Hukuklarında Limited Ortağın Sınırlı Sorumluluğu İlkesinin Anlamı ve Nitelikleri” , İÜHFİM C. 38 Sa. 1-4, 499- 519 (Sınırlı Sorumluluk).

ÇAMOĞLU, Ersin, “Limited Ortağın Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Kullanılması ve Sınırları”, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, 143-162.

ÇAMOĞLU, Ersin, “ Limited Ortaklıktan Çıkarılma”, BATİDER C. XXX Sa. 3 2014, 5-20 (Limited Çıkarılma).

ÇAPA, Mehmet Sadık, Anonim ve Limited Şirketlerin Kendi Paylarını İktisap Etmesi, İstanbul 2013.

ÇEKER, Mustafa, “ Anonim Ortaklık Payı Üzerinde Hapis Hakkı Bulunması Halinde Oy Hakkı Kime Aittir? (Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Bir Kararı Münasebetiyle)” , Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 18 Sa. 4, 157-169 (Hapis Hakkı).

ÇEKER, Mustafa, Ticaret Hukuku, Adana 2012.

ÇEVİK, Orhan Nuri, Limited Şirketler Hukuku ve Uygulanması, Ankara 2003.

ÇÖMEZ, Pınar, Halka Açık Anonim Şirketlerde Birikimli Oy Yönetimi, Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr>.

DEMİRAYAK, Ezgi Başak, “ Limited Şirkette Ortakların Şirkete Karşı Bağlılık Yükümlülüğü” , Ankara Barosu Dergisi C. 76 Sa. 3, 25-54.

DEMİRKAPI, Ertan, “ Limited Ortaklıkta Payın Devir Vaadi İşleminin Konusu ve Hukuki Niteliği” , DEÜHFD C. 9 Özel Sayı 2007, 815-848.

DİNÇ, Serhat, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanuna Göre Limited Ortaklıklarda Kuruluş ve Kuruluştan Doğan Hukuki Sorumluluk, Ankara 2017.

DOĞANAY, İsmail, “Limited Şirketlerde Ortaklık Payının Bir Başkasına Devredilmesinin Koşulları Nedir?” , BATİDER C. VIII Sa. 1, 83-93.

DOĞRUSÖZ KOŞUT,

Hanife, “ Limited Şirkette Nama Yazılı Senede Bağlanmış Esas Sermaye Payının Devir Şartları” , MÜHFHAD C. 22 Sa. 1, s. 368, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/274353>, 365-388.

DURAL, H. Ali, “İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu (TTK m. 454)” , GSÜHFD 2013 (2), İstanbul 2015, 139-157.

ERDEM, Nuri.: Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi, İstanbul 2012.

ERDİL, Engin.: Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkarılma, İstanbul 2010.

ERDOĞAN, Abdullah, “ 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Limited Şirket Genel Kuruluna İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi” GÜHFD C. XVII Sa. 3 2013, 39-60.

ERİŞ, Gönen, Açıklamalı- İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu 3. Cilt, Ankara 2010.

ERYİĞİT, Harun, “ İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulunun Organ Sıfatı” , İstanbul Medipol üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2 (2) Güz: 2015, 213-227.

GİRAY, R. Eda, “Limited Şirketin Haklı Sebep Feshi Ve Yargıtay'ın Yaklaşım” , İTÜSD, Yıl 6, Sa. 12 Güz 2007/2, 195-218.

GÜRPINAR, Bünyamin, “ Limited Şirkette Çıkma ve Çıkmaya Katılma” , GÜHFD, C.XX, Yıl 2016, Sa. 2, Ankara 2016, 73-102.

HELVACI, Mehmet, “ Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğunda Farklılaştırılmış Teselsül” , GSÜHFD 2013/2, 77-96.

HİRSCHFELD, Julius, “Partnership with Limited Liability in Germany” , The Law Quarterly Review Vol. 9 1893, 62-69, home.heinonline.org.

HİRŞ, Ernst, Ticaret Hukuku Dersleri, İstanbul 1946.

HYNEMAN, Charles S. /

MORGAN, Julian D., “Cumulative Voting in Illinois”, Illinois Law Review Vol. 32 Issue 1, <https://home.heinonline.org/>.

İMREGÜN, Oğuz, Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1989.

İMREGÜN, Oğuz, “ Anonim Ortaklıklarda Özel Kategori Paylar” , Prof. Dr. Turgut Kalpsüz’e Armağan, Ankara 2003,181-200 (Özel Kategori Paylar).

İMREGÜN, Oğuz, Kara Ticareti Hukuku Dersleri, İstanbul 2001 (Kara Ticareti).

İÜHFTHAD, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin Türk Ticaret Kanununa İlişkin Kararları 2015-2016, İstanbul 2018.

KARAHAN, Sami, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul 1991(İmtiyaz Korunması).

KARAHAN, Sami(Editör), Şirketler Hukuku, Konya 2013.

KARAHAN, Sami/

ARI, Zekeriyya/

BOZGEYİK, Hayri/

SARAÇ, Tahir/

ÜNAL, Mücahit, Kıymetli Evrak Hukuku, Konya 2013.

KARAMANLIOĞLU, Argun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Genel Kurul Toplantısında Temsili, İstanbul 2016.

KARASU, Rauf, “ Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Belirli Grupların Temsil Edilme Hakkı” , TFM 2016/1, 31-40.

KARASU, Rauf, “ Emredici Hükümler İlkesinin Kapalı Tip Anonim Şirketler ve Limited Şirketler Açısından Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Önerileri” TFM 2015/1, 115-132 (Emredici Hükümler).

KAYA, İlknur, “İmtiyazlı Pay Kavramı ve Kayıtlı Sermaye Sisteminde İmtiyazlı Paylar” , AndHD Mayıs 2016, 225-245.

KAYA, Mustafa İsmail, “ Limited Şirkette Müdürler Kurulunun Oluşumu ve İşleyişi” , Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. 22 Sa. 1, 61-100.

KENDİGELEN, Abuzer, “ Anonim Ortaklıkta İmtiyazlı Paylara İlişkin Değişiklik Önerileri” , Makalelerim C. II, İstanbul 2006, 185-201(Değişiklik Önerileri).

KENDİGELEN, Abuzer, Anonim Ortaklıkta Yönetime Katılma Haklarında İmtiyaz, İstanbul 1999 (Yönetime Katılma).

KENDİGELEN, Abuzer, “Birikimli Oy Tebliği Üzerinde Yapılan Değişiklik Üzerine Düşünceler” , İÜHFMC C. 62 Sa. 1-2, 403-433 (Birikimli Oy).

KENDİGELEN, Abuzer, “ İmtiyazlı Paylar” , Makalelerim C. I, İstanbul 2006, 335-340(İmtiyazlı Paylar).

KENDİGELEN, Abuzer, “İptal Davası Açma Hakkı ve Pay Sahipliği Sıfatının Cüz’i Halefiyet (Payların Devri) Sonucu Değişmesi” , Makalelerim C. II, İstanbul 2006, 1-25.

KENDİGELEN, Abuzer, “ İsviçre Hukukunda Oyda İmtiyazlı Paylar” , Makalelerim C. I, İstanbul 2006, 341-390(İsviçre İmtiyaz).

KENDİGELEN, Abuzer, Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul 2012(İlk Tespitler).

KENDİGELEN, Abuzer/

ÇONKAR, M. Halil, “ Genel Kurula İlişkin Uygulamada Karşılaşılan İki Güncel Sorun” , Prof. Dr. Sabih Arkan’a Armağan, İstanbul 2019, 675-690.

KIRCA, İsmail/

ŞEHİRALİ ÇELİK, Feyzan Hayal/

MANAVGAT, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku Cilt 2/2 Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 2017.

KİRTİL, Neşe, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurulu, İzmir 2005.

KİRTİL, Neşe, “ İmtiyazlı Pay Sahipleri Genel Kurul Toplantısının Yapılması” , DEÜHFD c. 7 Sa. 1, 79-97 (İmtiyazlı Pay Sahipleri).

KOCAOĞLU,

Necip Kağan, “Anonim Şirketlerde Birikimli Oy Kullanımı”, Ankara Barosu Dergisi 2010/4, 103-158.

KUZNETSOV, Ivan, “The Legality Of Golden Shares Under EC Law” , Hanse Law Review, <https://home.heinonline.org/>.

LENGAUER, Daniel/

SCHAAD, Martin/

AMSTUTZ, Therese/

BRÜGGER, Denise/

FATZER, Peter/

HOLDEREGGER, Mirjam/

JOWETT, Ben/

WIDMER, Kurt, Company Law in Switzerland, Zurich 2009.

MOROĞLU, Erdoğan, “ Anonim Ortaklıkta Azınlık Paysahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması” Makaleler I, İstanbul 2001, 225-242 (Azınlık Genel Kurul Davet).

MOROĞLU, Erdoğan, “ Anonim Ortaklıkta Çoğunluk Paysahiplerinin Azınlık ve İmtiyazlı Paysahiplerine Karşı Korunması”, Makaleler I, İstanbul 2001,215-224 (Çoğunluğun Korunması).

MOROĞLU, Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İstanbul 2017.

MOROĞLU, Erdoğan, “ Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları” , Makaleler I, İstanbul 2001, 161-180 (Toplantı Davet)

MOROĞLU, Erdoğan, Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, İstanbul 2018 (Sermaye Artırımı).

NOMER ERTAN, Füsün, “Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davası- TTK m. 531 Üzerine Düşünceler, İÜHFM C. 73 Sa. 1, 421-440.

NOMER ERTAN, Füsün, “ İmtiyazlı Pay Sahipleri Özel Kurulu- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler-“ , BAUHFD 2014 C. 9 Sa.117-118, İstanbul 2014, 133-144 (Özel Kurul).

OĞUZMAN, M. Kemal/

BARLAS, Nami, Medeni Hukuk, İstanbul 2011.

OMAROVA, Saule T., “Bank Governance and Systemic Stability: The “ Golden Shares” Approach, Alabama Law Review, Vol. 68:4:1029, <https://home.heinonline.org/>.

ORUÇ, Murat, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Anonim Ortaklıkta İmtiyazların Korunması” , Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 26 Sa. 4, 169-203.

ÖZ, Turgut, “ Limited Ortaklıkta Pay Kavramı ve Payın Devri”, İÜHFM C.52 Sa. 1-4, 345-386.

ÖZDEMİR, Arman, Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerde Birikimli ‘Oy’un Teorisi, Ankara 2018.

ÖZTAN, Fırat, Kıymetli Evrak Hukuku, Ankara 2018.

PASLI, Ali, “ Anonim Ortaklık Genel Kurulunda Kullanılan “Oy’un Hukuki Niteliği” , İÜHFM c. LXVII Sa. 1-2, 167-182.

POROY, Reha/

TEKİNALP, Ünal, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, İstanbul 2018.

POROY, Reha/

TEKİNALP, Ünal/

ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I, İstanbul 2014 (Ortaklıklar I).

POROY, Reha/

TEKİNALP, Ünal/

ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar Hukuku I, İstanbul 2019 (Ortaklıklar).

POROY, Reha/

TEKİNALP, Ünal/

ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıklar Hukuku II, İstanbul 2017.

PULAŞLI, Hasan, “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi” , İÜHFM C. 71 Sa. 2, İstanbul 2013, 335- 345(Genel Kurul).

PULAŞLI, Hasan, Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları, Ankara 2018(Kıymetli Evrak).

PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, Ankara 2011.

PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt II, Ankara 2014(Şirketler).

PULAŞLI, Hasan, “ “ Sermayesiz” Sermaye Şirketi İle Ortaya Çıkan Hukuki Sorunlar ve Bunlara Karşı Alınması Gereken Hukuki Önlemler” BATİDER C. 34 Sa. 2 2018, 5-19 (Sermayesiz Sermaye Şirketi).

PULAŞLI, Hasan, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısına Göre Oy Hakkında İmtiyazın Sınırı ve Etkisiz Olduğu Haller”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 24 Sa. 3, 19-34 / (İmtiyaz Etkisiz Haller).

PU TEK,

Christine O’Grady, “Limited But Not Lost: A Comment On The ECJ’s Golden Shares Decisions” , Fordham Law Review Volume 72 Issue 5, <http://ir.lawnet.fordham.edu/flr/vol72/iss5/35>.

SARIALIOĞLU, Gizem, Anonim Ortaklıkta Oy Hakkının Kazanılması ve Kullanılması, Yüksek Lisans Tezi, <https://tez.yok.gov.tr>.

SENGİR, Turgut, “Anonim Ortaklıklarda Kar Payı” , Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. 7 Sa. 1, 77-86.

SEZGİN HUYSAL,

Ayşegül, “ Limited Şirketlerde Nama Yazılı Pay Senedinin Hukuki Niteliği” , MÜHFHAD C. 22 Sa. 1, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/274346>.

ŞAHİN, Ayşe, “ Yeni Türk Ticaret Kanunu’nun Limited Ortaklıkta Ortağın Çıkması ve Çıkarılmasına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi” , Ersin Çamoğlu’na Armağan, İstanbul 2013,175-209.

ŞEHİRALİ ÇELİK,

Feyzan Hayal, “Ulusal Düzenlemeler İle Topluluk Hukuku Sınırlarında Altın Paylar”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi C. XXIV Sa. 2, 349-395.

ŞENER, Oruç Hami, Limited Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017(Limited Ortaklıklar).

ŞENER, Oruç Hami, Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, Ankara 2017.

TAŞDELEN, Nihat, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Ortaklıklarda Çıkma Çıkarılma ve Fesih, Ankara 2012.

TEKİNALP, Ünal, “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeplerle Alternatif Çözümlü Feshi Davasının Bazı Usuli Sorunları” , Ersin Çamoğlu’na Armağan, İstanbul 2013, 211-222(Haklı Sebep).

TEKİNALP, Ünal, “Çıkmaya Katılma” , Arslanlı Bilim Arşivi, www.arslanlibilimarsivi.com (Çıkmaya Katılma).

TEKİNALP, Ünal, “Emredici Hükümler Açısından Genel Kurul Kararlarının İptali ve Butlanı Sorunu” , GSÜHFD 2013 (2), İstanbul 2015, 13-18 (Emredici Hükümler).

TEKİNALP, Ünal, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2015.

TEKİNALP, Ünal, Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku İle Tek Kişi Ortaklığının Esasları, İstanbul 2011(Yeni Ortaklık).

TEOMAN, Ömer, “ Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu Konusundaki Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi” , Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim Cilt II, İstanbul 2001, 37-69(Yargıtay Değerlendirme).

TEOMAN, Ömer, “ Bir Anonim Ortaklıkta Payların Tümüne Yasada Öngörülenden Daha Fazla Hak Tanınması Ayrıcalık Yaratmak Anlamına Gelir Mi?” , Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim Cilt II, İstanbul 2001, 421-427.

TEOMAN, Ömer, “ Kayıtlı Sermaye Sistemini Kabul Eden Anonim Ortaklıklarda Ayrıcalıklı Pay Sahiplerinin Tavan Tutarının Yükseltmesini Veya Çıkarılmış

Sermayenin Artırılmasını Onaylamalarının Zorunlu Olup Olmadığı Sorunu” , Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim Cilt II, İstanbul 2001, 387-394 (Kayıtlı Sermaye).

TEOMAN, Ömer, “Ticaret Hukukunda Güncel Sorunlar V Yönetim Kuruluna Aday Gösterme Ayrıcalığına Sahip Bir Grubun Yapacağı Özel Toplantıda Uygulanacak Yetersayılar”, Otuz Yıl Ticaret Hukuku Tüm Makalelerim Cilt II, İstanbul 2001, 395-401 (Güncel Sorunlar V).

TOKCAN, Fahriye Pelin, Limited Ortaklıkta Oy Hakkından Yoksunluk, İstanbul 2018.

UYVAL, Esra, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar, İstanbul 2018.

ÜÇİŞİK, Güzin/

ÇELİK, Aydın, Anonim Ortaklıklar Hukuku I. Cilt, Ankara 2013.

ÜLGEN, Hüseyin/

HELVACI, Mehmet/

KENDİGELEN, Abuzer/

KAYA, Arslan, Kıymetli Evrak Hukuku, İstanbul 2014.

WERNER, Benjamin, “National Responses To The European Court Of Justice Case Law On Golden Shares: The Role Of Protective Equivalents” , Journal Of European Public Policy, <https://home.heinonline.org/>.

WHETTEN, Leland C., “Cumulative Voting For Directors Its Origin and Significance” , Studies in Business and Economics Bulletin Number 2, <https://home.heinonline.org/>.

YASAMAN, Hamdi, “Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nda Hakimin Genişleyen Rolü” , Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku İle İlgili Makaleler, Mütalaalar, Bilirkişi Raporları, C II, İstanbul 2013, 3-28(Hakimin Rolü).

YASAMAN, Hamdi, “ Anonim Ortaklıkların Haklı Nedenle Feshi” , Şirketler Hukuku ve Sermaye Piyasası Hukuku İle İlgili Makaleler, Mütalaalar, Bilirkişi Raporları, C II, İstanbul 2013, 29-35.

YASAMAN, Hamdi, “ Yönetim Kurulu Üyelerine Karşı Açılacak Sorumluluk Davaları ”,GSÜHFD 2013/2, 97-112 (Sorumluluk).

YATAĞAN ÖZKAN,

Çiğdem, Anonim Şirketlerde Altın Paylar, İstanbul 2016.

YILDIRIM, Ali Haydar, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi, Bursa 2013.

YILDIZ, Şükrü, Limited Şirketler Hukuku, İstanbul 2007.

YOUNG, George H., “The Case for Cumulative Voting” , Wisconsin Law Review Vol. 1950 Issue 1, <https://home.heinonline.org/>.

YÜKSEL, Sinan H., “Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi Davasında Davalı Sıfatı Üzerine Düşünceler” , Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan, İstanbul 2017, 863-881.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Hakan Demirbay
Doğum Yeri ve Tarihi : Çatalca- 1993

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesi
(2011-2015)
Yüksek Lisans Öğrenimi : Kadir Has Üniversitesi Özel Hukuk Tezli Yüksek
Lisans (2016- 2019)
Bildiği Yabancı Diller :

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar ve Tarihleri: Adalet Bakanlığı (2017- 2019)
HSK (2019-)

İletişim

Telefon :
E-posta Adresi : hakandemirbay@hotmail.com